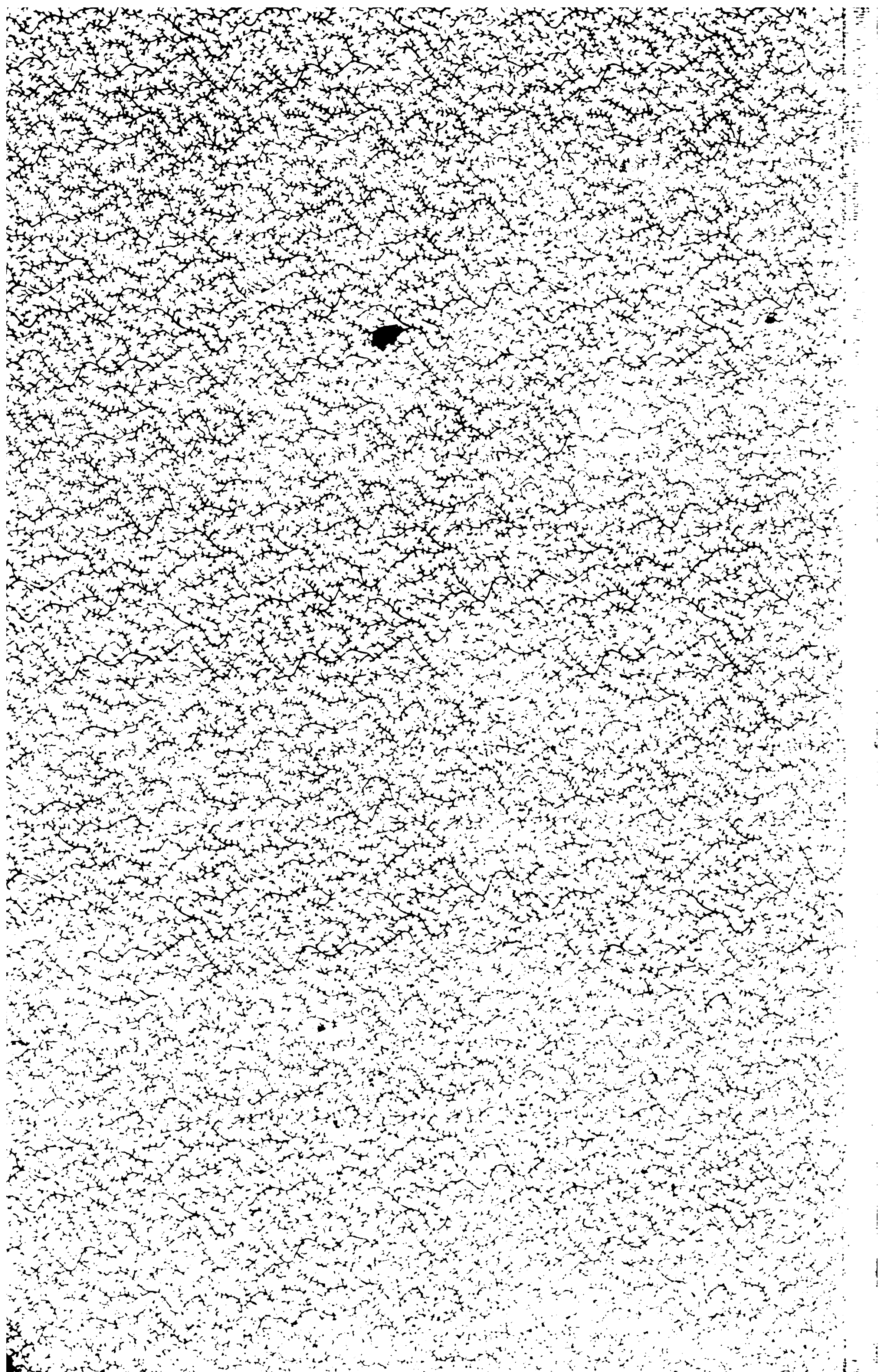
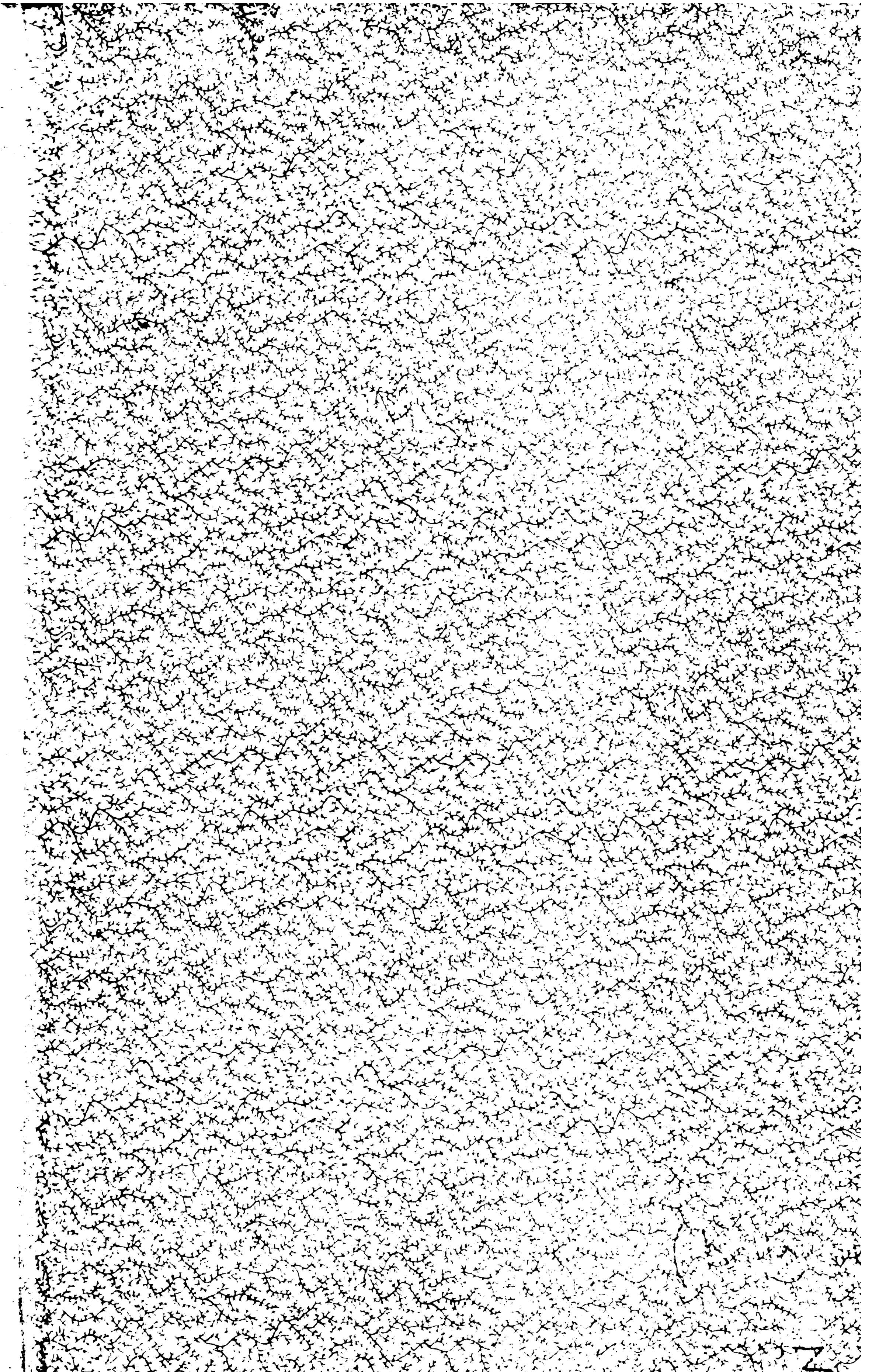

SKRIFTER UTGIFNA AF
SVENSKA LITERATURSÄLLSKAPET I FINLAND.
XXVII.

JOHAN HENRIK KELLGRENS BREF

TILL

ABRAHAM NICLAS CLEWBERG

UTGIFNA

AF

HENRIK SCHÜCK.

HELSINGFORS 1894.

SKRIFTER

UTGIFNA AF

SVENSKA LITERATURSÄLLSKAPET

I FINLAND.

XXVII.

JOHAN HENRIK KELLGRENS BREF

TILL

ABRAHAM NICLAS CLEWBERG

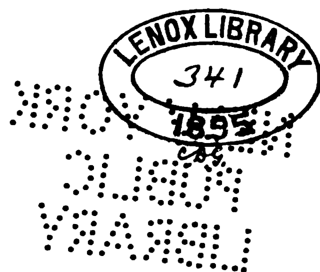
UTGIFNA

AF

HENRIK SCHÜCK.

HELSINGFORS 1894.

HELSINGFORS,
TIDNINGS- & TRYCKERI-AKTIEBOLAGETS TRYCKERI,
1894.

Efterföljande bref, skrifna af skalden Johan Henrik Kellgren till Abraham Niclas Clewberg, tillhöra Sekreteraren vid Musikaliska Akademien Dr. Wilhelm Svedbom, som med sällspord välvilja stält dem till utgifvarens förfogande. De omfatta en mycket lång period, från 1770 till 1794, således från skaldens tidigaste ungdom ända till kort före hans död.

Den 15 oktober 1768 inskrefs Kellgren vid ännu ej fylda sjutton år vid Åbo universitet, där han kort därefter gjorde den ungefär tre år yngre Clewbergs bekantskap — *huru* framgår ej af brefven, men lättast förklaras deras tidiga vänskap, såvida, som Lagus förmodar, Kellgren under sin första studenttid varit inackorderad hos Clewbergs mor, sedan 1766 enka efter teologie professorn Carl Abraham Clewberg. Detta hus var nog det bästa, i hvilket den unge studenten kunde hamna, ty såsom enka efter en ansedd akademisk lärare och dotter till biskop Jonas Fahlenius hade naturligtvis Fru Clewberg den lämpligaste umgängeskrets, som en blifvande akademiker kunde önska sig. Där råkade han i beröring med Professor Gadd, som var gift med en syster till Fru Clewberg, samt vidare med Bilmark, Lefrén och Porthan.

Bland studentbekanta räknade han utom Clewberg sin landsman Gabriel Tidgren, Salomon Kreander, båda sedermera professorer i Åbo, Johan Törnqvist, sedermera lektor därsammastädes, Fredrik Brandell, sedermera kanslerssekreterare, Gustaf Sivers m. fl. Troligen var det tillsammans med dessa vänner som han 1769 stiftade det för öfrigt okända studentsällskapet Avazu, som jämte det fosterländska syftet tyckes hafva haft ett åtminstone delvis literärt. Vid sällskapets första högtidsdag den 12 Nov. 1770 erhöll Kellgren det smickrande uppdraget att hålla festtalet, hvilket visar, att han redan då gjort sig åtminstone bland sina kamrater bemärkt såsom författare.

Emellertid tyckes Kellgren ganska snart hafva fått lemna det Clewbergska huset för att öfvertaga en kondition såsom informator. Om denna hans första plats har hittills så godt som intet varit bekant, och tyvärr äro brefven ej så upplysande som man kunnat ön-

ska. Stenhammar antyder i sitt minnestal, att Kellgren vistats såsom informator i „flera enskilda hus“, och Lagus (sid. 26 ff.) anför tvänne bref från Oktober 1770, hvilka visa, att Kellgren redan då var huslärare på en egendom, som dock endast betecknas med bokstäfverna L—s. Genom de nu utgifna brefven veta vi, att därmed afsetts gården Loppis i Pemar socken. Denna tillhörde enligt benäget meddelande af Dr. R. Hausen den 1708 aflidne Professor Flacksenii arfvingar. „Arfvingarne — skrifver Dr. Hausen — synas hafva öfverlåtit egendomen att brukas af landbönder, ty uti mantalslängderna för åren 1755, 1768 och 1771 (1769—70 saknas) upptagas som boende på egendomen tre landbönder med sina familjer. Några andra bodde där ej.“ Emellertid måste det hafva varit på Loppis som Kellgren befann sig hösten 1770, ty det första brefvet i vår samling är dateradt „Loppis d. 16 nov. 1770“, och i brefvet angifves ställets läge vara omkring 6 mil från Åbo. I ett den 20 mars 1773 skrifvet, versifieradt bref nämner Kellgren vidare, att hans

nådiga matmor
med några af sitt frökna-chor
i dag till Loppis hädanfor.

Det kan likväl tänkas, att den familj, hos hvilken Kellgren konditionerade, endast tillfälligtvis uppehållit sig på Loppis. Några andra bref — af 20 juli och 3 nov. 1773 samt från nyåret 1774 — äro nämligen skrifna på Perno. Perno säteri utanför Nådendal i Reso socken — skrifver Dr. Hausen — „ innehades 1773 af lagmannen Ulrik Wallenstiernas enka Margaretha Lanæa, som ock bebodde egendomen med sina tio barn. Om henne finnes uti 1773 års taxeringslängd antecknadt: lefver uti ganska gäldbundet bo med många oförsörjda barn, thy befrias (hon) ifrån all personell bevillning, undantagandes 4-öres afgiften och medicinalfonden“. Härmed stämmer förträffligt den skildring af familjens ekonomi som Kellgren gifver i Bref VII.

Att Kellgren således åtminstone 1773 konditionerat hos familjen Wallenstjerna på Perno torde få anses afgjordt, och antagligen var det samma familj, hos hvilken han befann sig 1770; i det nyss citerade Bref IV, som är från 1773, säges nämligen Kellgrens „matmor“ hafva rest till Loppis, hvilket synes häntyda på, att familjen tidtals vistats på denna gård. Hans disciplar voro antagligen Ulrik Wallenstjerna, då (1770) tio år, och August Wallenstjerna, då sex år. Konditionen förefaller åtminstone delvis hafva varit akademisk, ty ht. 1771 samt vt. och ht. 1772 synes han hafva vistats vid universitetet (Lagus 23); Lagus skäl styrkes ytterligare däraf att det från åren 1771 och 1772 finnes högst ett bref till Clewberg, säkerligen därför att de båda vännerna då befunno sig samtidigt i Åbo. Emel-

lertid var Kellgren åtminstone för längre tider skild från Clewberg, och han öppnade därför med honom en korrespondens, som han sedermera fortsatte under hela sitt lif och som endast afbröts, då de båda vännerna vistades i hvarandras närhet.

De första brefven äro både hvad piktur och innehåll beträffar ännu fullt barnsliga. Man ser, att den unge brefskrifvaren bemödar sig om en lätt kåserande stil, men äfven att han ännu saknar förmågan därtill; de senare brefven äro däremot fullt naturliga, utan den ringaste pose och tydligen aldrig afsedda att läsas af någon annan än Clewberg. De sakna därför de ästetiska förtjänster, som utmärka t. ex. Kellgrens bref till Rosenstein och Leopold, men i ersättning äro de säkerligen ett sannare uttryck för Kellgrens värkliga meningar. Dock är äfven här en inskränkning att göra. Som man märker äro särskildt de äldre brefven fylda af en mängd små kitsligheter; att vara satiriker var då på modet, man skulle smått gyckla icke blott med lärdomen, utan ock med de personer, med hvilka man råkade i beröring. Hos Kellgren var väl det ironiskt-skeptiska löjet mera naturligt än hos andra, men i de tidigare brefven förefaller det ännu något konventionelt, och hans beskrifningar på familjerna Wallenstjerna och Fleming få därför säkerligen ej tagas för mycket au serieux. Öfverhufvud taget böra naturligtvis de skarpa omdömen, som förekomma i privata bref, betydligt reduceras. Människor med någon fantasi uttrycka sig icke i skolmästaraktigt korrekta termer, utan röra sig gärna med paradoxer. Särskildt var 1700-talet de stilistiska öfverdrifternas tid både då det gälde beröm och då det gälde klander. Så smickrande bref som t. ex. Leopolds skulle i våra dagar vara omöjliga. Men lika litet som en person tog åt sig *alt* det smicker, som förekom i de bref, som voro stälda till honom, lika litet trodde han väl på alt det klander, som där vanligen uttalades mot andra.

Någon behaglig ställning kunde Kellgren dock ej hafva i det ekonomiskt ruinerade Wallenstjernska huset och han såg sig därför ifrigt om efter en ny plats hälst naturligen i Åbo. Så tänkte han på en kondition hos Akademiapotekaren von Mell och hos Hofrättsrådet Fredensköld, hvars son Nils då var sju år gammal. Under denna brydsamma tid lyckades slutligen Professor Gadd, tydligen på grund af Clewbergs påstötningar, att skaffa honom plats hos Baron Fleming på Willnäs och Lemsjöholm. Denna kondition, hvilken han tillträdde på nyåret 1774, var åtminstone afsedd att vara akademisk, men större delen af året tyckes Kellgren dock hafva vistats på Willnäs och Lemsjöholm. Under vårterminen 1774 kom han tidigast i mars till Åbo, där han bodde hos magister Edner vid Kloster-ågatan; på höstterminen tyckes han först i november hafva

hans framtidsplaner — ett under Gustaf III:s hofmannatid ganska enastående prof på vänskap.

Än tänkte han att till Kellgren afstå sin egen amanuenssyssla, än satte han alla krafter i rörelse att skaffa honom plats såsom informator i något förnämligt hus i hufvudstaden. Först föreslog han honom en kondition hos den rike köpmannen Herman af Petersens, sedermera fideikommissarie till det strax utanför Stockholm belägna Erstavik. Slutligen — på sommaren 1776 — lyckades Clewberg och hans vänner att skaffa Kellgren åtminstone *utsikt* till en plats hos Generalen Grefve Meijerfelt, hvars båda söner då voro resp. 10 och 7 år. Platsen skulle dock ej få tillträdas, förrän de unge Meijerfeltarnes dåvarande informator, Hofpredikanten Krafft, erhållit någon befordran. Men så osäkert detta löfte än var, begaf sig Kellgren öfver till Sverge tillsammans med Clewberg, när denne efter ett kort besök i Åbo på senhösten 1776 eller på nyåret 1777 reste tillbaka till Stockholm. Som det dröjde med platsens tillträdande, måste Kellgren — tydligen af ekonomiska skäl — begifva sig till sin släkt i Västergötland, där han uppehöll sig som det synes till hösten 1777. Han ställning måtte hafva varit ganska brydsam och han föreslog därför Clewberg att skaffa honom någon interimskondition i Stockholm, tills dess han kunde få tillträda den Meijerfeltska platsen, som tydligen och med rätta syntes honom mycket lockande; under tiden skref han flitigt på några dramatiska arbeten, som i betraktande af Gustaf III:s smak för teatern säkrast kunde beräknas leda till konungagunsten. Så skref han på — den ännu otryckta — operan Proserpina, hvilken han ämnade till invigningspjes åt den då under byggning varande Stora operan i Stockholm *), och arrangerade en prolog för samma högtidliga tillfälle.

Emellertid tyckes han på hösten s. å. värkligen hafva fatt tillträda platsen hos Meijerfelt, och troligen var det på dennes rekommendation som han under året 1778 två gånger inför konungen fick visa sin dramatiska skriftställartalang, nämligen i Prologen till Zemire och Azor, uppförd på Drottningholm den 22 juli 1778, och Prolog i anledning af Hennes Maj:s kyrkotagning, uppförd på Kongl. Theatern den 28 Dec. s. å. Men vid intetdera af dessa tillfällen tilldrog han sig så vidt man vet konungens uppmärksamhet; han blef visserligen ånyo förestäld för denne, men därvid stannade det.

Emellertid hade han s. å. ingått i Stockholms-Postens redaktion, och den förre Åbostudenten blef snart Sverges mest fruktade kritiker samt äfven dess elegantaste, om ock kanske mest frivole lyriker.

*) Grundlagd 1775 blef den färdig först 1782. Invigningsstycket blef som bekant Cora och Alonzo af Adlerbeth.

Hans anseende steg med hvarje dag; 1777 hade han blifvit invald i Utile Dulci — den tidens Svenska Akademi — 1780 hade han redan erhållit högsta graden, och var förmodligen redan förut sällskapets sekreterare. På hösten 1780 ansåg han sig nog själfständig att kunna taga afsked från sin informatorsplats hos Meijerfelt och lefva såsom en oberoende literatör, i november s. å. erhöll han titel af Bibliotekarie, och som det synes hade man tänkt på att gifva honom åtminstone namn, heder och värdighet af professor, ehuru man stannade vid bibliotekariefullmakten.

Kellgren steg nu raskt i konungens ynnest och blef snart dennes dramatiske medarbetare. Emellertid hade Clewberg redan på våren 1778 återvändt till Åbo, där han i october s. å. utnämdes till filosofie adjunkt, efter att förgäfves hafva sökt blifva bibliotekarie. Våren därpå *) for han åter öfver till Stockholm och stannade där till midsommartiden 1780, då han reste tillbaka till Finland såsom utnämd universitetsbibliotekarie och följd af Kellgrens vackra dikt „Vid en väns bortresa“. Där stannade han nu i tre års tid, och brefväxlingen fortsattes på nytt,**) tills dess att Clewberg på våren 1783 återvände till Stockholm för att stanna där för beständigt, nu utnämd till Andre Direktör vid Theatern. „Regeringsrådet Zibet — skref Kellgren till Rosenstein — har innan sin afresa gjort mig en ovärderlig present. Han har skänkt mig tillbaka en ungdomsvän, hvars dagliga umgänge är ej så mycket nödvändigt för mitt nöje, som icke mer för mitt lif. Det är Clewberg, som på hans rekommendation blifvit antagen till Co-Direktör vid Spectaklerna. Man dömer olika därom. Somliga tro, att han gjort en brillant lycka; andra hålla före, att han derogerat från sin värdighet, då han från professor engagerat sig vid Operan. Jag tror att han gått in på en slipprig bana, men som leder till lyckan, om han går fermt på fötterna?“

Som vi veta ledde värkligen denna väg till lyckan. Clewberg steg raskt i hofgunsten, men han behöll det oaktadt ständigt sin vänskap för den alt mer och mer fronderande Kellgren. Såsom teaterchef måste naturligtvis Clewberg träda i beröring med författaren till Gustaf Wasa med flera af den tidens förnämsta dramer. Gemensamma böjelser, lefnadsvanor och minnen, och i flera fall äfven gemensamma ämbetsgöromål gjorde denna beröring alt intimare. 1785 utnämdes båda till teatercensorer, 1785 blef Kellgren konungens handsekreterare, 1787 äfven Clewberg, och 1786 blefvo båda medlemmar af Svenska Akademien. Brefväxlingen blef nu därför endast

*) Egendomligt nog finnes intet bref från vintern 1778—1779.

**) Dock finnes intet bref från mars 1781 — maj 1782 (se inledningen till Bref 48).

tillfällig — under enderas bortresa —, ty i Stockholm förefalla de hafva plägat snart sagdt dagligt umgänge med hvarandra och tidtals äfven bott tillsammans. Bägge blefvo nu fasta hufvudstadsbor och de finska minnena bleknade alt mera. Själf kom Kellgren aldrig öfver till Finland mera, af hans ungdomsvänner afled Tidgren 1789, Kreander 1792, men redan dessförut hafva de upphört att nämnas i hans bref.

I stället träda nya personligheter fram. De som näst Clewberg tyckas hafva stått honom närmast voro båda illiterata, men älskvärda och glada sällskapsmänniskor, nämligen den kvicke advokatfiskalen Petter Bergström och sekreteraren J. E. Gerss, om hvars personlighet man dock af brefven har svårt att bilda sig en föreställning. Båda tillhörde äfven Clewbergs närmare umgänge och till dem sällade sig ock Nils von Rosenstein och den ansedde läkaren Anders von Hedenberg, hvars vackra fru i Rosenstein hade en troget uppvaktande riddare. Kellgrens imitatör, vitterlekaren Gustaf von Paijkull hörde äfven till samma kotteri, likasom — om än mindre intimt — den bekante politikern och samlaren Prosten Nordin, mot hvilken Kellgren dock hyste en viss animositet, som någon gång synes hafva brutit ut i öppen ovänskap, tydligen med anledning af bådas olika politiska åsikter.

Däremot måste det onekligen förefalla egendomligt, att Lenngren icke egentligen tyckes hafva tillhört Kellgrens så att säga vänskapliga umgänge. Han nämnes visserligen ofta, men nästan alltid i ett sammanhang, som mera häntyder på ett af Stockholms-Posten betingadt umgänge än egentlig vänskap, och hans bekanta fru omtalas endast en gång — då hon förlofvade sig med Lenngren. Till Leopold tyckes förhållandet i grund och botten hafva varit fiendtligt, till Thorild däremot mera vänligt än man varit böjd att antaga, ehuruväl den bråkige världsförbättraren aldrig tillhörde Kellgrens umgänge.

Men brefven nämna ock om en annan umgängeskrets, där både Kellgren och Clewberg med förkärlek synas hafva vistats, nämligen teatervärlden eller rättare aktrisvärlden. Det sätt, hvarpå de båda vännernas korrespondens föres rörande tilldragelserna i denna krets, lemnar visserligen ingenting öfrigt att önska med afseende på tydligheten, men just detta oförblommerade språk har gjort, att dessa notiser i allmänhet måst uteslutas och endast angifvas genom en [. . .]. Hela den gustavianska tiden var med afseende på lösa kärleksförbindelser en djupt depraverad period — och Kellgren och Clewberg voro barn af sin tid, om ock kanske ej mera fördärfvade än de flesta vid Gustaf III:s hof. I våra dagar dömer man dessa förvillelser hårdt, och för oss hafva begreppen moral och sedlighet

i dagligt tal fått den speciella betydelsen af sedlighet i sexuelt afseende. Men då man *dömer* en hel periods sedliga värde, är detta en ensidig måttstock, och än i dag torde det ligga icke så litet sanning i Kellgrens så förkättade ord: „Hvarifrån härröra så många olyckliga äktenskap, om icke däraf, att kyskheten är den enda dygd, hvartill en ung flicka uppfostras, och då hon med mycken möda kan bevara densamma, tror hon sig därigenom vara frikänd från alla öfriga skyldigheter, såsom ädelmod, godhet, välgörande, vettighet, vänskap, sedighet“.

Kellgren var dessutom en passionerad natur, och han visste, att hans dagar voro räknade. Han hängaf sig därför åt sin lidelse med en viss förtviflan, och hans ästetiska natur led af det förnedrande i att vara passionens slaf. Detta visar sig icke blott i de sköna dikterna till Fredrika och Kristina, utan äfven i brefven. Midt under det frivola skämtet bryter det dock stundom fram en känsla af vämjelse öfver detta i botten innehållslösa lif.

Bland stjärnorna i den nyss omtalade kretsen var den vackra Mamsell Fredrique Löw, bekant icke blott för sin talang såsom skådespelerska, utan ännu mera för sin skönhet och sina galanta äfventyr. Kellgrens förbindelse med henne började utan några djupare känslor å någondera sidan, men från att endast hafva varit en liaison de sensualité öfvergick den å hans sida till en allvarlig böjelse, men en böjelse, hvilken han kände såsom en förnedring. „Jag måste — skref han till Clewberg — tillstå det med blygsel: jag har blifvit allvarsamt kär i henne, dödligt som en galning, att det förstör mitt sinneslugn, att det hindrar mig att äta och sofva, att jag förbannar mitt öde, att någonsin hafva lärt känna henne“.

Den som älskar att befolka vårt Panteon med några hellenistiska idealbilder, mejslade efter samma mönster, skall säkerligen icke känna sig tilltalad af den i viss mån nya bild af skalden som dessa bref gifva, men den som föredrager att där finna lefvande *människor* skall nog förstå att bakom skröpligheterna återfinna den värkliga storheten. Ty en sådan ägde Kellgren mer än de flesta af sina samtida, och denna storhet skymmes icke af hans brister, utan framstår genom dem blott mera lefvande och mänsklig.

Dessa bref nedkastade på papperet utan den ringaste pose och blott efter ögonblickets ingifvelser, skola säkerligen tjäna till att i någon mån fullända den bild, som man skapat sig med ledning af Kellgrens dikter och hans mästerliga bref till Rosenstein — bilden af en man, som inom literaturen var upplysningstidehvarfvets mest helgjutna och i det hela äfven mest ädla representant.

Till slut vill jag lemna en kronologisk förteckning på Kellgrens bref, hvarvid jag angifver hvar de tryckta brefven stå att läsa. De ännu otryckta blifva i regeln meddelade efteråt såsom noter.

15 okt. 1770. Till Jonas Kellgren (?) Lagus 26—28.
30 okt. 1770. Till Jonas Kellgren. Lagus 28—29.
16 nov. 1770. Till Clewberg. N:r 1.
[1772??]. Till Clewberg. N:r 2.
Febr. [1773]. Till Clewberg. N:r 3.
20 mars [1773]. Till Clewberg. N:r 4.
16 april 1773. Till Clewberg. N:r 5.
20 juli 1773. Till Clewberg. N:r 6.
[1773?]. Till Clewberg. N:r 7.
[1773?]. Till Clewberg. N:r 8.
3 nov. [1773]. Till Clewberg. N:r 9.
[nyåret 1774]. Till Clewberg. N:r 10.
7 febr. [1774]. Till Clewberg. N:r 11.
13 febr. 1774. Till Clewberg. N:r 12.
[febr. 1774]. Till Clewberg. N:r 13.
23 febr. 1774. Till Clewberg. N:r 14.
31 febr. (sic.) [1774]. Till Clewberg. N:r 15.
7 aug. [1774]. Till Clewberg. N:r 16.
[hösten eller sommaren 1774]. Till Clewberg. N:r 17.
[hösten 1774]. Till Clewberg. N:r 18.
17 jan. 1775. Till Clewberg. N:o 19.
31 [jan. 1775]. Till Clewberg. N:r 20.
26 febr. 1775. Till Clewberg. N:r 21.
10 aug. 1775. Till Clewberg. N:r 22.
[hösten 1775]. Till Clewberg. N:r 23.
[hösten 1775]. Till Clewberg. N:r 24.
10 nov. 1775. Till Clewberg. N:r 25.
22 nov. [1775]. Till Clewberg. N:r 26.
15 dec. 1775. Till Clewberg. N:r 27.
[26 dec. 1775]. Till Clewberg. N:r 28.
[2 febr. 1776]. Till Clewberg. N:r 29.
23 febr. [1776]. Till Clewberg. N:r 30.
7 mars 1776. Till Clewberg. N:r 31.
22 mars 1776. Till Clewberg. N:r 32.
12 april [1776]. Till Clewberg. N:r 33.
[17 maj 1776]. Till Clewberg. N:r 34.
[4 juni 1776]. Till Clewberg. N:r 35.
14 juni 1776. Till Clewberg. N:r 36.
18 [juni 1776]. Till Clewberg. N:r 37.

28 april 1777. Till Clewberg. N:r 38.
17 juni 1777. Till Clewberg. N:r 39.
4 juli 1777. Till Clewberg. N:r 40.
23 april 1778. Till E. M. Fant. Samlaren VIII, 49.
30 juni 1778. Till Clewberg. N:r 41.
7 juli 1778. Till Clewberg. N:r 42.
10 juli [1778]. Till Clewberg. N:r 43.
7 dec. 1778. Till Bergklint. Äges af stud. Adolf Bergklint. Otryckt.[1])
4 jan. 1779. Till Bergklint. Äges af stud. Adolf Bergklint. Otryckt.[2])
3 maj 1779. Till Bergklint. Äges af stud. Adolf Bergklint. Otryckt.[3])
10 aug. 1779. Till Schmiterlöw. I Kongl. Bibl. Otryckt.[4])
7 juli 1780. Till Clewberg. N:r 44.
15 sept. 1780. Till Clewberg N:r 45.
3 okt. [1780]. Till Clewberg. N:r 46.
7 dec. 1780. Till Schmiterlöw. I Kongl. Bibl. Otryckt.[5])
2 mars 1781. Till Clewberg. N:r 47.
28 dec. 1781. Till Schmiterlöw, I Kongl. Bibl. Otryckt.[6])
27 maj 1782. Till Clewberg. N:r 48.
31 juli 1782. Till Schmiterlöw. I Kongl. Bibl. Otryckt.[7])
6 aug. 1782. Till Zibet. Originalet tillhörde Hr. Hammer; hvar det nu finnes, är obekant. Ehuru tryckt i åtskilliga tidningar, torde det vara mindre lätt tillgängligt, hvarför det här meddelas.[8])
[sensommaren 1782]. Till Clewberg. N:r 49.
10 sept. [1782]. Till Clewberg. N:r 50.
1 okt. 1782. Till Clewberg. N:r 51.
10 dec. 1782. Till Clewberg. N:r 52.
24 juni 1783. Till Rudbeck. På Trolle-Ljungby. Otryckt.[9])
30 juni 1783. Till Rudbeck. I Svenska Akademiens ägo. Otryckt.[10])
4 juli 1783. Till Rudbeck. På Trolle-Ljungby. Otryckt.[11])
7 okt. 1783. Till N. von Rosenstein. Samlaren VII, 89.
19 jan. 1784. Till Jonas Kjellander. Denna samling sid. 77.
24 jan. 1784. Till Gustaf III. Samlaren VIII, 24.
[7 aug. 1784]. Till Clewberg. N:r 53.
9 dec. 178[4]. Till Bergklint. Äges af stud. Adolf Bergklint. Otryckt.[12])
31 dec. 1784. Till Rudbeck. Brinckmanska Arkivet I 262.
30 aug. 1785. Till Rudbeck. På Trolle-Ljungby. Otryckt.[13])
[Sept. 1785]. Brefkoncept till Schröderheim. I Svenska Akademiens ägo. Otryckt.[14])
29 sept. 1785. Till Rudbeck. I Brinckmanska Arkivet I 264.
13 dec. 1785. Till Rudbeck. I Brinckmanska Arkivet I 264.
[1785 eller 1786]. Till Rudbeck. På Trolle-Ljungby. Otryckt.[15])
13 jan. 1786. Till Rudbeck. På Trolle-Ljungby. Otryckt.[16])
6 febr. 1786. Till Leopold. Sv. Siare och Skalder VI, 2, 61.

3 mars 1786. Till Rudbeck. Brinckmanska Arkivet. I 265.

[Här aftryckas äfven några muntliga meddelanden af Kellgren till Nordin, hvilken upptecknat dem i sin Dagbok. Ups Bibl. N. 949.] [17])

1 och 6 april 1786. Till Rudbeck. I Svenska Akademiens ägo. Otryckt.[18])

11 april 1786. Till Rudbeck. Brinckmanska Arkivet I 266.

1 maj 1786. Till Leopold. Svenska Siare och Skalder VI, 2, 62.

11 juli 1786. Till Rudbeck. I Svenska Akademiens ägo. Otryckt.[19])

[sommaren 1786]. Till Rudbeck. I Sv. Akademiens ägo. Otryckt.[20])

14 sept. 1786. Till Rudbeck. På Trolle-Ljungby. Otryckt.[21])

[hösten 1786]. Till Prosten Nordin. Ups. Universitetsbibliotek. N. 981. Otryckt.[22])

[omkr. 1 juni 1787?]. Till Rudbeck. På Trolle-Ljungby. Otryckt.[23])

8 juni 1787. Till Rudbeck. På Trolle-Ljungby. Otryckt.[24])

13 juni 1787. Till Rudbeck. På Trolle-Ljungby. Otryckt.[25])

21 juni 1787. Till Clewberg. N:r 54.

[juni 1787]. Till Clewberg. N:r 55.

5 juli 1787. Till Clewberg. N:r 56.

26 juli 1787. Till Lagman Nordin. Denna samling sid 82.

[3 aug. 1787]. Till Clewberg. N:r 57.

26 sept. 1787. Till N. von Rosenstein. Samlaren VII, 99.

12 jan. 1788. Till N. von Rosenstein. Samlaren VII, 103.

[jan. 1788]. Till Clewberg. N:r 58.

[jan. 1788]. Till Clewberg. N:r 59.

[jan. 1788]. Till Clewberg. N:r 60.

[jan. 1788]. Till Clewberg. N:r 61.

[jan. 1788]. Till Clewberg. N:r 62.

[jan. 1788]. Till Clewberg. N:r 63.

13 mars 1788. Till N. von Rosenstein. Samlaren VII, 104.

17 mars 1788. Till N. von Rosenstein. Samlaren VII, 130.

[20 mars] 1788. Till N. von Rosenstein. Samlaren VII, 131.

29 mars [1788]. Till N. von Rosenstein. Samlaren VII, 133.

28 april 1788. Till Rudbeck. Brinckmanska Arkivet I 267.

[maj eller juni 1788]. Till Clewberg. N:r 64.

3 juni 1788. Till Rudbeck. Brinckmanska Arkivet I 268.

22 aug. 1788. Till Rudbeck. Brinckmanska Arkivet I 270,

10 sept. 1788. Till N. von Rosenstein. Samlaren VII, 136.

[1788?]. Till Clewberg. N:r 65.

[1788?]. Till Clewberg. N:r 66.

[jan. 1789??] Till Rudbeck. På Trolle-Ljungby. Otryckt.[26])

6 mars 1789. Till Leopold. Svenska Siare och Skalder VI, 2, 62.

8 mars 1789. Till Leopold. Svenska Siare och Skalder VI, 2. 63.

[maj 1789]. Till Rudbeck. Brinckmanska Arkivet I 270.
dagen före pingstafton [1789]. Till Rudbeck. På Trolle-Ljungby. Otryckt.[27])
17 juni 1789. Till Rudbeck. I Svenska Akademiens ägo. Otryckt.[28])
26 juni 1789. Till Rudbeck. I Svenska Akademiens ägo. Otryckt.[29])
[aug. 1789]. Till Clewberg. N:r 67.
7 aug. 1789. Till N. von Rosenstein. Samlaren VIII, 5.
9 aug. [1789]. Till N. von Rosenstein. Samlaren VIII, 14.
14 aug. [1789]. Till Nils von Rosenstein. Samlaren VIII, 15.
14 aug. 1789. Till Clewberg. N:r 68.
30 aug. 1789. Till Rudbeck. I Svenska Akademiens ägo. Otryckt.[30])
20, 21, 22, 24 och 29 sept. 1789. Till Rudbeck. I Svenska Akademiens ägo. Otryckt.[31])
1 jan. 1790 [orätt dateradt: 1789]. Till Rudbeck. I Svenska Akademiens ägo. Otryckt.[32])
[mars 1790]. Till Rudbeck. På Trolle-Ljungby. Otryckt.[33])
[maj 1790]. Till Clewberg. N:r 69.
21 maj 1790. Till Rudbeck. I Svenska Akademiens ägo. Otryckt.[34])
4 juni 1790. Till Clewberg. N:r 70.
4 juni 1790. Till Schmiterlöw. I Kongl. Bibl. Otryckt.[35])
4 juni 1790. Till Rudbeck. I Svenska Akademiens ägo. Otryckt.[36])
21 juni 1790. Till Clewberg. N:r 71.
9 juli 1790. Till Clewberg. N:r 72.
10 aug. [1790]. Till Clewberg. N:r 73.
17 aug. 1790. Till Clewberg. N:r 74.
20 aug. [1790]. Till Clewberg. N:r 75.
24 aug. 1790. Till Clewberg. N:r 76.
31 aug. 1790. Till Clewberg. N:r 77.
23 sept. 1790. Till Clewberg. N:r 78.
1 okt. [1790]. Till Clewberg. N:r 79.
[19 nov. 1790]. Till Clewberg. N:r 80.
23 nov. 1790. Till Clewberg. N:r 81.
28 jan. 1791. Till Lindblom. I Linköpings Gymnasie-Bibliotek. Otryckt.[37])
19 april 1791. Till Schmiterlöw. T. Ekelund: Vittra Skuggbilder 82.
19 aug. [1791]. Till Clewberg. N:r 82.
16 dec. 1791. Till Rudbeck. I Brinckmanska Arkivet. I 271.
[slutet af 1791]. Till Clewberg. N:r 83.
[1792?] Till Clewberg. N:r 84.
30 jan. 1792. Till N. von Rosenstein. Samlaren VIII, 18.
13 febr. 1792. Till Leopold. På Trolle-Ljungby. Otryckt.[38])
8 mars 1792. Till Leopold. Svenska Siare och Skalder VI, 2, 64.
9 mars 1792. Till Leopold. Svenska Siare och Skalder VI, 2, 65.

[mars 1792]. Till Leopold. Svenska Siare och Skalder VI, 2, 65.
23 mars 1792. Till Rudbeck. Brinckmanska Arkivet I 272.
[början af] juli 1792. Till Schmiterlöw. I Kongl. Bibl. Otryckt.[39])
15 juli 1792. Till Schmiterlöw. I Kongl. Biblioteket. Otryckt.[40])
12 aug. 1792. Till P. H. von Rosenstein. Samlaren VIII, 49.
15 aug. 1792. Till Rudbeck. På Trolle-Ljungby. Otryckt.[41])
17, 18, 19 och 20 sept. [1792?] Till Rudbeck. I Svenska Akademiens ägo. Otryckt.[42])
12 okt. 1792. Till Schmiterlöw. I Kongl. Bibl. Otryckt.[43])
9 nov. 1792. Till Joh. Fredr. Martin. I Kongl Bibl. Otryckt.[44])
13 febr. 1793. Till Leopold. Svenska Siare och Skalder VI, 2, 66, (n:r. 9).
12 juli 1793. Till N. von Rosenstein. Samlaren VIII, 19.
25 juli 1793. Till P. H. von Rosenstein. Samlaren VIII, 51.
28 aug. 1793. Till Oxenstierna. Crusenstolpe: Karaktäristiker ur Samtidas förtroliga bref. 181.
8 nov. 1793. Till Lindblom. I Linköpings Gymnasiebibliotek. Otryckt.[45])
[1793??] Till Leopold. På Trolle-Ljungby. Otryckt.[46])
[1794?] Till Clewberg. N:r 85.
24 aug. 1794. Till Lenngren. (cit. af Ljunggren. Smärre skrifter III 149).
[I samma uppsats samt i Skara Stifts Herdaminne citeras äfven flera bref från skalden till dennes svåger Prosten J. Kjellander, skrifna under åren 1793, 1794 och 1795. Brefven tillhörde numera aflidne Lektor N. Salander i Skara; hvar de nu befinna sig, är mig obekant.]

1.

Min Högtärade käraste Bror. Jag betjenar mig utan krus af detta kära namnet, och jag är för mycket intagen af den hedren det gifver mig för att vilja granska min rättighet att förtjena det. Det har altid varit min tro, och den har styrkts genom erfarenhet, att likhet i smak och tänkesätt kan äfven så starkt förena hjertan som sjelfva naturen; om Bröderne i Apollo understundom hittsas till gnabb och pennkrig, mera löjliga än grymma, afdrages dock härigenom ingen ting från detta namnets värde, hur många bröder i Christo som äro tigrar och ormar! I min aktning för Brors förtjenst har jag lydt min skyldighet, i min kärlek för Brors person får jag lyda min böjelse. För présenten af verserne tackar jag så mycket mer, som jag hoppas det ej blir den sista.

Jag önskar ingenting högre än att en gång personligen få befästa det förtroende, hvarmed jag förblifver etc.

Stockh. d. 7 Dec. 1778.

2.

Min värdaste Vän och Bror. Det händer mig i anseende till Bror som till mina öfriga correspondenter, att jag altid måste börja mina bref med anhållan om förlåtelse för föregångit drögsmål, men jag håppas att lättast kunna vinna den hos M. B., som törhända af erfarenhet torde känna den hvirfvel, som här i Staden ofta kastar en dit man ej ärnar sig, och att den luft man här andas är ofta dödelig för våra skyldigheter. M. B. säger mig i sitt bref så många saker, som vittna om en uppriktig vänskap, att jag gärna glömmer det beröm, hvarmed de bifogas. Jag kunde väl ge Bror så många loford igen, men det vore ingen hämd: Jag kunde ej ändå säga något mer än det Bror förtjent.

Hvad Critiquen eller anmärkningen angår, som var gjord i Posten öfver Skålen, håller jag före, att det ingalunda lönar mödan af något bemötande. Hvar vettig menniskja lär finna, att en Poët ej behöfver vara responsable för sina läsares dumhet. Man gissar hit och dit om auctorerne till Posten; man nämner Kexell, Flintberg, Simmingsköld etc. För öfrigt införes där hvad man behagar insända. Man lär därutaf kunna finna, huru mycket smak och rättvisa man i ett dylikt blad kan hafva att vänta.

Kärlekens Eriks-Gata är af Leopold, som Bror lär känna. Jag beklagar oändeligen, att jag denna gången ej hinner att skrifva mera, utan, näst tillönskan af ett lyckligt nyår, nödgas sluta tvärtaf med det vanliga förblifver etc.

[I margen] För Programmet tackar jag tusenfalt. De Lundska muserne behöfva rätt väl att litet dematerialiseras.

Stockh. d. 4 jan. 1779.

3.

Min käraste Bror. Oändelig tack för Brors båda kärkomna bref och för de meddelte Theser. De skrefna underlåta ej att smaka utaf Schola. Hvad jag kan säga Bror i afseende på den namkunniga processen, är att Publicola är fordna Bokhandlaren Halldin, som äfven en tid varit i Cantzliet och som är gift med en vacker fru, hvars namn

jag ej kommer ihog. Jag vet ej visst, men tviflar att de äga någon gård på landet. Man gjorde i början ett faseligt buller. Man trumlade efter honom, fastän han sagt till i sitt hus och äfven hyrkusken viste berätta, att han endast rest ut till Riksrådinnan Stjernstedt, som jag tror hon heter, ett stycke utför staden; man lyste efter honom på predikstolarne ett halfdygn efter sen han kommit till staden tillbaka; man satte in honom på Castenhof, Boktryckaren Scildt under Rådstugan och Bokhandlaren Holmberg i Civil arrest i sina rum. De hafva i Hofrätten fått sin dom, Halldin och Schildten 3 veckors och Holmberg 8 dagars vatten och bröd, hvaröfver de besvärat sig hos H:s M:t, hvilket äfven actor i saken Rosbeck gjort, hvilken nödvändigt vill se de 2 första hufvudlösa. Halldins förklaringar så väl som hans Besvär till Kungen skola vara skrifna med en styrka och dristighet, som man ej kunnat vänta af en svensk. Han kallas därföre af alla Stora för en fanaticus, och de små tiga. Somlige gissa, att Konungen lär skärpa, och somlige, att han lär efterge straffet. Det förra torde vara sannolikare, och gissar man, att Halldin kommer på fästning. Man har inbillat sig, att några vissa personer skrifvit posten, och inquisition har varit så stark, att man underrättat sig af värden på börskällaren, hvad slags vin, som vissa misstänkta personer hade druckit och hvad mat de ätit hos honom den dagen, då skriften utkom. Man hade säkert tagit den omrörde skriften för en signal till ett uppror, emedan den utkom samma dag som konungens sista Refus till allmogen om bränsvinets lösgifvande blef afskickad. Man inbillade sig utan tvifvel att vissa stora Herrar hade sin hand däri, och sedan man en gång så hett gripit däri, så var man väl nödsakad för rättvisans heder att fullfölja. Man har strax i Götheborg gjort en ny upplaga, som man riktat med noter i samma ton. Mera en annan gång. Jag förblifver oaflåteligen etc.

Stockh. d. 3 maj 1779.

4.

Välborne Herr Ryttmästare.

Min tacksamhet för H:r Ryttmästarens gracieusa hugkomst är öfver alt hvad som kan uttryckas i vers eller prose. Med outsägeligt nöje hade jag den äran att i vintras emottaga H:r Ryttmästarns vittra bref, där H:r Ryttmästarn behagade smickra mig med så oförtjenta låford och roa mig med så pittoresque beskrifning på H:r Ryttmästarens landtlefnad. H:r Ryttmästaren må säga hvad han vill om sin ledsnad: den kan aldrig finna rum hos en man, som i sitt snille äger så mycken tillgång till nöje. Oaktadt jag tusen gånger bjudit till att i vers besvara H:r Ryttmästarn, har dock mitt bemödande blifvit aldeles fåfängt.

Nej, jag bör afstå med det hopp
Att kunna Phébi systrar röra;
Jag är för svag till själ och kropp,
Att mer hos könet lycka göra.

Jag älskat och jag sjungit har
I mina kärta ungdomsdagar.
Jag mer och mindre lycklig var,
Men åldren ren min röst försvagar
Och hjertat sista andan drar.
[— — — — — — — — — —]
[— — — — — — — — — —]

Gå Ni, min raska vän, att strida,
Hvars styrka är så lyckligt spord;
Och vet, i Himmel och på jord
Skall segren följa vid er sida.

Gå, att i gärning och i sång
Med nympher och med muser skalkas,
[— — — — — — — — — — — — —]
[— — — — — — — — — — — — —]

Med hurtigt våld soldaten vinner,
Hvad ej Pedantens bön förmår;
Cocarden intet motstånd finner,
Och Lagren endast löje får.

Dorat, Poët och *Mousquetaire*,
Gör Pindens och Citherens heder;
Er äran samma lön bereder,
Då dubbelt Ni hans like är.

Oui, M:r, Vôtre Muse a beaucoup de raison de s'être repentie des avances qu'elle m'a donnés, mais ne permettez pas, que vôtre cœur se repentisse de même. Poéte, ou non, je serai toujours avec l'estime le plus sincere et l'amitié la plus inviolable,

Monsieur, Vôtre trés-humble et trés-obeissant serviteur,

Sundby le 10 de Aouts 1779.

J. H. Kellgren.

5.

Stockh. d. 7 Dec. 1780.

Välborne Herr Ryttmästare:

Den falska vänskapen är så van att slösa med complimenter och betygelser, att de betyda ingenting; det är därföre, som den sanna hvarken kräfver eller gifver dem. Jag tänker således ej att nu uppfylla [*Lucka i brefvet, som här är sönder*] osmakeliga ursäkter för min försumlighet i correspondancen: hade min tid varit mera ledig, min hälsa mera drägelig, mitt sinne mera roligt, skulle Herr Ryttmästaren säkert ej haft orsak att klaga öfver min tystlåtenhet; men plågor, arbete och bekymmer hafva på en tid isolerat mig, och så till sägande, stängt mig inne i mig sjelf. För de vackra poëmer, som Herr Ryttmästaren varit så god och meddelt Sällskapet U. D. får jag den äran att på dess vägnar och befallning aflägga tacksägelse. Vi hade säkert gemensamt önskat, att vi fått hedra vår samling med deras införande; men som alla de stycken, som komma att utgöra vår 4:e Tom, redan förut voro inlämnade och gillade, och man ej vill att vidden af denna Tom skall öfverskrida de förras; några correctioner, dessutom torde blifvit nödvändiga, hvarvid autor sjelf borde rådfrågas: så blef Areopagens beslut att spara dessa stycken till en följande del, om H:r Författaren så tilllåter, och hvilken del vi hoppas att nästkommande år kunna frambringa. Imellertid skola bemälte piecer hos mig noga förvaras, tills Herr Ryttmästarens återkomst, hvilken jag hoppas och önskar måtte ske med det [*Lucka. Brefvet här sönder.*]

P. S. Herr Ryttmästaren torde förmodligen veta att Sec—Lenngren och M:lle Malmstedt äro gifta.

6.

Rätt väl, min kära bror, rätt väl!
Så skall en krigsman saken taga;
Så skall man orklösheten jaga
Utur en lat poëtisk själ:
Stryk eller rimma: — — Ack förskräckligt!

Fins då ej något annat val?
Jag — — med ett lif så svagt och bräckligt
Mig våga mot en Hannibal,
En bister lång Drabant-Corpral? — —
Nej, än har jag ej leds tillräckligt
I denna verldens jämmerdal,
Att önska mig i Himlens sal,
Ett lif, som, fast bland Helgons tal,
I längden falla tör nog äckligt.
[— — — — — — — — — —]

Nej min kära Smitterlöv, du ser att det bär aldeles på tok, när man skall tvingas att rimma af frugtan för pliten. [. . . .] Jag hoppas dock att mitt ringa försök skall vara tillfyllest att bringa dig på lindrigare tankar, än hvad du hotar mig med i ditt bref. Också hoppas jag att det för alltid skall curera dig från all lust att hädanefter begära bref på vers af min hand. För öfrigt får jag berätta dig, att du gör mig och dig sjelf mycken orätt, då du så mycket säger dig frugta för mitt löje. Jag tillstår att jag ej kunnat hålla mig ifrån att le vid genomläsandet af ditt bref, men det har skett med detta själens behageliga smålöje, som är en skyldig skatt åt ett qvickt och smakligt skämt.

Jag mår tämmeligen väl och önskar mig snart det nöjet att åter få omfamna en kär och saknad vän. Grafskriften öfver M:elle Risell var charmant: Den kommer in i mårgon. Emblemen är rätt väl passande. W[ellander] är ej i staden, men lär snart komma tillbaka. — Jag har också skrifvit en Grafskrift öfver Nicander, som jag skulle skicka dig, om den ej vore så lång att afskrifva. Låt se nu, min hjertans vän, att du skaffar en hop med subscribenter på Dalins värk till bevis af Smålands smak för vitterheten och af din vänskap för Redacteuren. Secreteraren Lenngren, som nu är hos mig, ber anmäla sin ödmjuka compliment. Här berättas för visso, att Drottningens grossesse skall éclateras den 4:e. Professor Kreander, som är i staden, har loft orera d. 24. Må väl.

Jag förblifver din trogne vän och ödmjuke tjenare.

Stockh. d. 28. Dec. 1781.

J. H. K.

7.

Min honnetta vän. Tack för ditt bref och för det nöje jag haft att genomläsa dina tvänne senare Poëmer. Jag skulle äfven tacka dig för det du ämnat dem åt Utile, men, att säga dig min rena tanka, hvarföre skänka dina arbeten åt Sällskaper, som altid äro fallna att anse en gåfva som en ansökning och som ej gärna gilla något stycke, förr än det blifvit jämkadt efter allas deras fördomar, det vill säga, när det är bortskämt? Då man skrifvit så många och så goda saker som du, hvarföre då ej sjelf bli sin egen granskare och sin egen utgifvare? Gyllenborg har nu gjort början. Hans strödda piecer äro redan utkomne med Fougtens förlag, därnäst komma Creutzens, sedan Fru Nordenflygts, sluteligen inviteras alla öfrige Poëter att rikta samlingen med sina arbeten. Hvad tycker du om den idéen? Hvad Flora angår, råder jag dig nu mer än förut att lämna den åt Witt. Academien. Gumman är död, och det är största apparance att den efter denna dag, under Kungens egit beskydd, får dubbelt värde och anseende. Att återkomma till Utile, fruktar jag nog, att ingen 5:te Del kommer ut ännu på ett par år. I höst, så snart våra arbeten åter börjas, aflägger jag mitt Directeurskap, som jag redan förlänge missbrukat. Jag anser detta för det enda medel att återge sällskapet på någon kort tid den drift, som det i följe af

sin sammansättning altid är i fara att förlora. Det är en gammal bräckling, som beständigt måste lämnas i nya Doctorers händer, hvilka sins imellan må täfla att förlänga dess lifskrafter. Nå, här har nu en tid varit mycket granna och mycket lugubra anstalter. Jag kommer just nu ifrån kyrkan, där jag bivistat Begrafnings Acten. Orden, som söngos, voro på Hög befallning af min fabrik; jag skulle skicka dig dem, om jag ännu hunnit få något exemplar; i brist häraf skickar jag dig en så kallad Ode, som i dag stått i Posten. Hvad tycker du väl om ett sådant poëme? Har du väl sett något absurdare? Jag skall en annan gång säga dig, hvem som tillvärkat det, och jag tror du skall bli rätt flat. Simmingsköld har skrifvit en grafskrift, som är charmant. Jag önskar dig hälsa och nöje och förblifver din trogne vän och ödmjuke tjenare.

J. H. K.

Stockh. d. sista Jul[i] 1782,

8.

Välborne Herr Regerings-Råd!

Nauman har sagt mig, att H:s Maj:t skall vara ganska otålig däröfver, att Han ej ännu fått 3:dje Acten till Gustaf Wasa, och att han ej skall begripa, hur det kommer sig. Om Hans Maj:t vore underrättad om det kinkiga fast obetydeliga göromål jag nyss haft för händer, och om det Skoflickare-arbete jag nu som bäst är sysselsatt med, tordo det kanhända falla honom något begripligare. Jag hoppas min ursäkt genom Herr Regerings-Rådets vanliga medlande grace. Jag mår nu Gudskelof något bättre, sen idéen om Doporden förföll. Men lät se, om icke någon prolog kommer att beställas ett par dagar förr än Cora skall uppföras. Ingenting vore säkert mera i sin ordning, än att H:s Maj:t benådade mig med en pension af manufakturfonden. Om kungar förstodo raillerie, hade jag här en god idée till en förnyad supplique. Nauman har redan talat om retranchementer i Gustaf Wasa. I sådant fall gör jag som Adlerbeth, och reser direkte med posten till Lappmarken. Hvarföre skrika våra Compositeurer beständigt mot recitativernes längd? Det är likväl de, som äro intressantast för läsaren; det är i dem, som styrkan och känslan i synnerhet ligga; arierne äro sällan annat än en enda på hundra sidor omvänd, uttänd och försvagad tanka och hvad Popen kallar en excrescence af recitativet. Om recitativet är väl skrifvet, det vill säga, om ingenting är parasitiskt och öfverflödigt för läsaren, om det i samma mån det förlänger sig, äfven binder och uppeldar, om hvarje tillagd vers ger en ny grad åt känslan; då kan ock ingen ting borttagas utan att bryta sammanhanget eller försvaga intresset. Men hvad fråga våra compositeurer efter sammanhanget och intresset? De gissa ej att en Opera kan vara en Tragedi, de förstå ej att sätta ett recitatif, ty de förstå ej att exprimera; de förstå endast att låta tonerna qvittra och drilla; de veta ej huru de fort nog skola kunna komma från den ena arian till den andra: comme des pauvres navigateurs, qui se sauvent de planche en planche. Alceste och Iphigenierne hafva rätt långa recitativer, men jag har ej hört den goda smaken klaga däröfver; Glück förstod att sätta musique för Själen och hjertat; hans medbröder stadna vid örat. Dessutom frukta de att dela det minsta af sin ära med Poeten; de hålla honom för en handtverkare, som endast spänner duken, på hvilken de skola måla; och på det att all idée af skalden må försvinna, hafva de äfven företagit sig, att i stället för: jag har componerat den och den Operan, säga: jag har skrifvit den. Det är också visst, att om de ej tvungo poeten att göra sin piece stympad och odugelig, borde de känna något samvetsagg att ensame mottaga Gulddosor och Nådemedailler af Europas Furstar. Det är därföre de berömma en Auctor för genie, när han samtycker att uppoffra alt det vackra af sin piece åt deras nycker eller imbecillité: det är därföre, som inga andra operor behaga dem, än

Där vett och rim hvaran vid håret dra;
Där Jofur ses på rep i träsky fara
Att sina bud för jordens barn förklara
I en roulade uppå ett milslångt A,
Där ömma val, behaga, lågor, hjerta,
Med grymma qval, beklaga, plågor, smärta,
Sig koppla hop uti en aria.

Om vår Herre unnar mig lif och hälsa, skall jag en dag omständligare utföra mina tankar i detta ämne. Herr Regerings Rådet lär säga: — Ni har mycken egenkärlek: — nej: men jag har kärlek för min talang och fördömd vare den Poet, som ej har den i lika grad! Jag har den äran att med fullkomligaste vördnad framhärda
Välborne Herr Regerings-Rådets ödmjukaste tjenare

Kellgren.

Stockh. 6 Aug. 1782.

9.

Medewi d. 24 jun. 1783.

Min söta Rudbeck. Tack för ditt bref. Jag skulle strax svarat dig, men ehuru tiden här går ganska långsamt, är den dock ganska kort. Kl. $^1/_2$ 6 stiger jag upp, klär mig, promenerar till brunnen, dricker 10 glas vatten, kläckan 8 går jag i bönen; immellan 8 och 9 är jag på preveter och vid knutarne; kläckan 9 sätter jag mig till häst och rider till kl. 11. Imellan 11 och 12 klär jag om mig och gör visiter hos [Gref] Horn, [*ordet „Gref" öfverstruket af Kellgren, som i margen anmärker: „Vid brunnen äro alla menniskor lika".*] Örnsköld, Zibet etc. item vissa dagar kl. $^1/_2$ 12 dejeunerar. Kl. 12 äter jag middag vid ett bord af några och 60 personer. Kl. $^1/_2$ 2 dricker jag Caffé. Kl 2 gör jag visiter hos de Fruntimmer jag känner. Kl. 3 bivistar jag Concerten, där jag så mycket mindre kan vara borta, som jag sjelf är första och sista sångaren därvid. Kl. 4 far jag på bondvagn och promenerar till kl. 7, då jag sätter mig till bords och souperar; kl. $^1/_2$ 9 går jag i bönen och kl. 9 lägger jag mig. Sådant är menniskliga lifvet här vid Medewi. Jag lämnar dig sjelf att dömma huru roligt det kan vara. Sjelf har jag ej ännu funnit hvarken särdeles nöje eller välmåga på denna nöjets och hälsans ort. Mera om dessa saker nästa gång. Nu har jag att säga dig något angelägnare. Det är att be dig vara så beskedlig och göra min värd Herr Broström en visit, hälsa honom ifrån mig och säga honom, att ehuru ogärna jag vill skilja mig från ett ställe, där jag erfarit alt det goda bemötande jag af mitt värdfolk kunnat åstunda, är jag likväl nödsakad att nästa höst flytta tillbaka till staden för vissa omständigheter skull, som därstädes fordra min ständiga närvaro. Jag försäkrar dig att jag är helt ledsen däröfver. Hälsa Lenngren och säg att jag ej skrifver honom till ett enda ord, förrän han uppfyllt sitt löfte, [om] hvars snara fullbordan jag är ganska angelägen. Gör min compliment till din Fru, till Forsslund etc. och om hazarden så faller till [*Brefvet sönder*]. Må väl.

Kellgren.

[I margen] Söta vän, gå strax till Broström, så snart du fått mitt bref; du vet att uppsägningstiden är redan inne.

10.

Nu är här förbannadt ledsamt. Alla Fruntimmer äro bortresta härifrån, och bland dem Fru Cavallin, Apotekarinskan i Linköping, den vackraste flicka här var och den enda jag hunnit eller intresserat mig att göra bekantskap med [. . .] Hon hade de vackraste bruna ögon i verlden, i hvilka man läste ett ömt hjerta och en godhet, som

ej demonterade sig. [. . .] Hon hade till sällskap en mamsell Elf, Domprostens Dotter, en god, rund och ful flicka. Från några och 60 personer har nu vårt bord minskats till några och 20. Men i nästa vecka vänta vi en ansenlig förstärkning. Tack för alla dina nyheter. Låt se du är beskedlig och continuerar lika flitigt. Bland resta brunsgäster, som du torde känna, voro assessor Odencrantz, en quick och rolig karl, som vi mycket regrettera, jämte hans fru, assessor Hallenborg, Hofrätts-Rådet Cederstam, Lagman Tegnæus, assessor Vulf von Steyern, Häradshöfdinge Munthe. Köhler dricker här ännu, men håller sig mycket på afstånd från mig syndiga menniskja. Så göra och de öfriga Presterna, undantagande Wallquist, för hvilken de gifvit tillkänna, att de högeligen tvifla på, att jag tror [på] de dödas uppståndelse. I mårgon reser jag till Wadstena. Som jag tänker skrifva hvar postdag, och här är magert på ämnen, så skrifver jag blott en sida i sender. En af dina nyheter oroar mig rätt mycket, att nämligen Lenngren är rest till Upsala. Jag ser han är sig lik. Han lofvade att efter nästa post efter min bortresa skicka mig de 50 Riks:dr, hvarpå jag gifvit min sedel, och jag har ej hört af honom. Söta du, om han är i Stockholm eller i Upsala eller i helfvete, så låt honom för Guds skull strax veta, att om jag ej med det allraförsta får penningar, så exponerar han mig. Hälsa Forslund och complimentera honom på mina vägnar för det han så hederligen distingerat sig. Gack tu och gör sammaledes.

(Continuation följer häraf.)

Medewi d. 30 Jun. 1783.

11.

Medewi d. 4 Jul. 1783.

Min söta Rudbäck. Tack för ditt bref och uträttandet af den commission jag besvärade dig med. Om jag vetat att contractet behöfdes, så skulle jag sagt dig att det ligger i en röd Taskbok i bureauen, hvartill du har nyckeln. Du är en satans stark karl in politicis; men hvad jag mera varit interesserad att veta, är angående Lenngren och de 50 Riks:dr han på heder och tro hade lofvat skicka mig med nästa post efter min bortresa. Jag kan ej beskrifva, i hvad bryderi han satt mig genom bristandet i sitt löfte. Hade jag supponerat det, så hade jag ej satt min fot utom Stockholm. Jag skref honom till sista postdag. Gör nu för all ting i verlden och sök upp honom, och vis honom mitt bref och bed honom för Jesu namn ej exponera mig. Jag skulle skrifva ett och annat om hvad härstädes passerar, men hvarken mår jag väl eller har jag nöje för någonting, så länge denna satans sk—saken ligger och bryr mig. Hälsa alla goda vänner. Må väl och skrif mig till, ty jag kan ej slippa härifrån, så länge jag ej har att betala med.

12.

Stockh. d. 9 Dec. 178[4].

Min Högtärade Kära Bror. Förlåt mig att jag så länge dröjt med besvarande af min Brors kärkomna skrifvelse. Den öfvertygade mig om flere behageliga saker: en bibehållen vänskap, god hälsa, godt humour och god disposition till ett giftermål, som jag redan af Posttidningen sett vara fullkomnadt och hvartill jag på det högsta får äran felicitera. Min relation nu för tiden med Stockholms-Posten är ingen, men jag lämnade genast den medsända skriften i Redacteurens händer, som bad mig aflägga hos min Bror sin ödmjuka tacksägelse för en så god présent och tillika anhålla att det ej blir den sista. Han bad mig ock strax därefter anhålla om tillgift för det han vid tryckningen funnit sig nödsakad att för Boktryckarens ansvar skull utelämna något ställe, som befunnits alt för fritt.

Jag gratulerar min Bror att hafva kommit, som jag hoppas, till det lugn och den bequämlighet, som ingen bättre vet värdera än den som en lång tid känt besvären af den stora verldens tvång och den litterairas tracasserier. Med vänfast tillgifvenhet framhärdar etc.

13.

St. d. 30 aug. —85.

Min bästa vän. Utanskriften säger dig alt hvad du bör veta. I går afgjordes saken. Nu på ögnablicket fick jag billett från Schröderheim, och i måron hoppas jag att han har det svar han väntar. Skjut för Jesu namn skull ej upp en enda minut. Som Bergström ännu är borta, ser du att ansvaret fallit på mig. I trängande behof vill jag gärna för min del söka att stöda under med hvad mitt hus kan förmå. Tusen hälsningar till Fru Borgmästarinnan. Du lär vara den enda, som är vår Herre obligerad för det gemena vädret. Välkommen.

J. H. K.

14.

M. N. H. St. Jag dröjde ej ett ögnablick att underrätta Rudbeck om sin lycka: men att så hastigt som han önskat det få personligen uppvakta sin välgörare, har han visat mig det vänskapsprof och tillåtit mig på sina vägnar betyga sin tacksamhet. Den öfverstiger oändeligen det ringa tecken han kan gifva däraf. Jag har fägnat Lenngren med det glada hopp som H:r Statsse:rns grace öpnat för hans lycka. Tre ggr. har han skubbat sin högra armbogo och 3 ggr. den vänstra. Ett tecken då han är *öfverglad*. Det har fallit mig in en sak: om privileg. för Posten kunde ställas på honom i stället för mig, skulle därigenom kanhända gifvas ett tillfälle att omtala honom på den politiska sida, som värkeligen gjort honom meriterad den Högstes nåd. Jag ber om förlåtelse, om jag talar i fåvisko. Bergström är ej ännu här. Jag hade önskat att han varit det, och att han velat plaidera för Wadström hos H:r Stats Sec., men då han nu är frånvarande, då han dessutom är ingenting mindre än Wadströmars vän, då jag således vågat intaga hans rum i H:r St. S:s förtroende, måste jag uppriktigt tillstå, att 1000 Riks:dr deponerade i min hand är representatifvet af hans tacksamhet. Jag har på H:r Stats Secret. befallning pålagt honom att röra sig i alla directioner. Min nådigaste H. Stats: af all den grace H:r St. S. visat mig sjelf, mina vänner och alt hvad mitt hjerta känt är. behagade H:r Stat: utan misstag sluta till vidden af den innerliga tacksamhet och vördnad, hvarmed jag har äran att i all min lifstid framhärda.

15.

d. 14.

Min bästa Rudbeck. Först din egen tystnad efter mitt första bref, som ej gaf mycken apparence, sedan Lenngrens dröjsmål, som dag ifrån dag gifvit hopp, men ingen visshet, äro orsakerne till min svarslöshet. Också har jag nu olyckligen ej några goda tidningar. Gubbens affairer äro mycket svåra; Gud vet hur han skall reda sig; detta har gjort, att Lenngrens försök blifvit allestäds fruktlösa. Jag hör nu att din Fru ligger rent för döden. Olyckan kommer aldrig ensam. Gud gifve dig styrka att bära dem alla.

J. H. K.

16.

d. 13 Jan. —86.

Min bästa Rudbeck. Huru mår Du? Hvarför hör jag ej mer ett ord af dig? Svara mig strax ett par rader. I nästa vecka helt säkert kommer Gustaf Vasa att uppföras, och som jag tror, Torsdagen. Tänk om du då hade tillfälle att skutta in på ett par dar eller ock till någon af de näst påföljande representationerne. Gud låt dig allenast må väl! Hälsa 1000-falt din Fru. Wanberg talar starkt om att fara ut till dig med sin familia. Stats Commissarien Müller dog för några dar sen vid sitt ämbetsbord.

knall och fall på 2 secunder; Frigell hoppas härigenom få lön. Nibelius mår braf, courtiserar starkt hederliga Fruntimmer, och lägger sig mycket på kortkonster. Inan man vet ett ord af, är han gift.

17.

S. 38 v. „Operan *Christina*, som upfördes sidst på året 1784 af Hofvet på Gripsholm, är sammanfattad af konungen sielf, men bragt i wers af Kgl. Biblioth. Kiellgren. När kon. hade läsit igenom Kiellgrens Poetiske variation af Konungens *Christina*, säges kon. hafva *tagit honom i famn* och feck Kjellgren då fullmagt at vara Handsekreterare hos Kongl. Majst."

S. 81. „Operan Gustaf Wasa [*not:* skrifven af Kellgren, som för densamma feck en Emaillerad GuldDosa], som upfördes d. 19 jan. 1786, var påtänkt straxt efter Revolution. Abboten Michelessi gaf up plan til densamma och då varande Hof-Predikanten, sedan Dom-Probsten, Joh. M. Fant skulle utföra arbetet. Han skref ock en hel act, den jag 1773 hörde honom i Upsala upläsa. Fant lärer sedan ej skrifvit vidare i detta ämne. Hvad Konungen nytiat eller förkastat af Michellessis plan, vet jag intet; men för första acten finner jag henne i det närmaste lika med den Fant följde. När hon upfördes ansågs hon af kännare kosta 5 Tunnor Guld. Repetitionerna förut voro många. Hela föregående Söndags, Måndags, Tisdags och Onsdags afton repeterades i konungens öfvervaro ända til kl. 12 om nätterna. Konungen rättade sielf acteurerne och Decorationerne; äfvensom Han förrut upkallade acteurerne på Slottet och undervisade dem uti Gesticulation. Också sade alla, at detta spectacle var det fullkomligaste man ville önska sig at se. $^{21}/_{1}$ 86.

Sid. 97. „Wekoskriften Posten begyntes af Kelgren, Magister Rudin och Not. Lengren. Holmberg och Schildt voro förläggare. Schildt bodde i samma hus, där Tryckningen skiedde: emottog således hvad som inskickades til detta dagblad. Halldin begynte då insända en hop plumpa artiklar, dem Schildt, utan at visa dem åt Redacteurerne, lät införa. Häraf blefvo desse missnögde och drogo sig aldeles ifrån befatningen, utom Rudin, som hade utländska artikeln. Ibland annat, som Schildt införde af Haldins arbeten, var ett stycke, som hade titul: *om Påikarne*, nog groft, och strax därefter införde han likaledes artikeln *om Bränvinet af Publicola,* för hvilken Haldin, Schildt och Holmberg fastnade.

Om Haldins straff negotierades mycket. Konungen ville ej vara sträng, men Riks Rådet Ulric Scheffer låg öfver Honom, at Haldin måtte straffas til lifvet, för at på en gång qväfva all hog hos Haldin at opiniatrera emot Bränvinets Regaliserande; så at när flera talade med Konungen härom och ville afvända hårdare straff, sade Han, at han ej vågade för Ulric Scheffer. Ändteligen togs den medelväg, at Haldin skulle dömas från lifvet och benådas. Således var det Haldins *gynnare* i Rådet, *som dömde honom att mista hufvudet,* ty utan denna dom, hade Konungen ej giordt honom någon nåd. Riks-Råd Carl Sparre, som ville hielpa Haldin, sade derföre åt hans Hustru, at det enda partie, som kunde tagas til Haldins räddning, var at döma honom ifrån lifvet.

Kellgren d. $^{17}/_{2}$ 1786.

18.

Lördagen d. 1 april [17]86.

Som jag nu har liten ledighet, skall jag attrappera momangen och skrifva dig till några ord, fast det ej är postdag. Min hälsa är nu mycket bättre än när du var här, men långt ifrån restituerad. [. . . .]. Sch—ska saken är dig ej mera en hemlighet, men jag känner détailler, som få lära veta; dem sparar jag tills vi råkas. Jag vet ej om Leopoldt var kommen till Staden, då vi sist råkades. Han bor nu på Slottet i Armfeldts fordna rum, står i mycken faveur, beklagar sjelf att han ej är adelsman,

det enda som hindrar honom att soupera hos Kungen, har fått sin skuld af 1000 R:dr betalt, har redan skrifvit första acten till Helmfeldt, öser beröm på Kungen och de Stora, har en ganska god hälsa och gör säkert mycken lycka, om han kan bära den han har, hvarom många och bland dem Rosenstein mycket tvifla. Han lefver med Kungen på en helt familier fot; första gången han presenterades, reciterade han utantill med full declamation och gester sin *bleka hy rättfärdigad* m. m. hvaraf K:n blef så förkjust, att han frågte honom sjelf, hvar han hade fått så goda faconer. Du kan tro, huru Secten förente sig att röka honom i näsan. Torrild (sic) sjelf utropade: *Han är nu här, Han, som skall blifva en Basun af mina Gudomligheter.* Men som han tycks fattat det rådet att endast bli sin egen basun och redan bemött småherrarne med mycken hauteur, tror jag rökelsen innan korrt lär förbytas i gatsmuts. Kungen har renoverat den gamla Vitterhets Academien, stärkt dess Ledamöters antal till 50, gifvit dem fond till jettoner och belöningar, lämnat dem rum i en af randlarne i gamla slottet, där Änke Drottningens buste skall placeras och ändrat deras namn till *Vitterhets Historie och Antiquitets Academia,* hvarföre ock Antiquitets Collegium är därmed förenad och Adlerbeth ständig Secreterare. I mårgon e. m. sker dess förnyelse i allmänhetens åsyn. — Däremot har han inrättat en ny Academie under namn af *Svenska Academien,* af 18 ledamöter, af hvilka redan 13 äro nämda, men de öfriga af Academien skola väljas. De utnämde äro RR:ne Höpken, C. F. Scheffer, Axel Fersen och Hermansson, Gyllenborg, Oxenstjerna, Botin, Adlerbeth, Schröderheim, Celsius, Wingård, Rosenstein, som är sekreterare, och jag. Af statuterna skall (jag) anföra det förnämsta jag minnes. Ledamöternas antal får aldrig ökas öfver de 18. Ämbetsmän äro ordföranden, Cantzleren och Secreteraren. De 2 första ombytas hvar 6:te månad genom låttning. Academiens föremål är att uppodla språket och stadga smaken. Dess hufvudsakeliga göromål att utarbeta ett svenskt Dictionnaire och Grammatica. Den har stora och små sammankomster. De förra offenteliga för Herrar och Fruntimmer så af Hofvet som i staden, som undfå billetter, Hållas på Acad:s Högtidsdag (d. 20 Decemb. Gustaf Adolphs födelsedag) och vid nya ledamöters inträde. De senare en gång i veckan under de sju arbetsmånaderne och en gång i månaden under ferierna, som äro ifrån junius till och med october. De stora ske på Börssalen, de mindre på Slottet. Vid hvarje sammankomst utdelas jettoner [*Det följande är tryckt af Ljunggren i Svenska Akademiens Historia I 25—26 till „Jag glömde säga att Secreteraren har 400 R:drs lön“*] Fond är anslagen som jag hört af ett Kronan nyss tillfallit laxfiske. Hur menar du, att visst folk lär nu se ut i synen? Man har förut talt ganska starkt, huru jag fallit i onåd, huru Leopoldt stött ut mig, huru min sjukdom ej vore annat än chagrin däröfver. [. . . .] Den stackars allmänheten som då aldrig kan gissa rätt. Jag studerar nu starkt på declamation af mitt tal. [. . . .] Förr än Ferierna börja har jag nu ej hopp att få se dig. Och nu kommer min Ebba Brahe. Tänk om lyckan för första gången skulle gynna mig i lotterivägen och ge mig Directeurskulan. Då blef jag först rätt desperat. Jag har gjort ett tentative på prose och vers till Sch—m för min Bror, som nu i fruktan att jag skulle dö, har antastat mig grufveligen. Jag fruktar att det ej lyckas. Ty det råkade honom i ett faseligt humeur. Hvad tycker du väl? Munken har attaquerat honom för det han tagit penningar af Nord—ld, för hvilkas lån han cautionerat, och den andra har lofvat restituera dem. Jag har aldrig hört något hvarken infamare eller orimligare. Du finner att jag ej skref detta och mycket annat, om jag ej vore säker att du strax bränner detta bref. Simmingskölds Creditorer ha lagt in till Kungen och begärt reclamation, hvilket blifvit beviljat. Han har fått sin dom i Hofrätten att mista äran etc. och att hans namn skall slås på kåken. Brodren Nibelius har jag ej sett mer än 3 ggr under hela min sjukdom; så insyltad är (han) hos M:lle Bagge. Slädpartier, Dineer, Spectacler, whistspel hafva aldeles upptagit honom. — Jag glömde säga, att den gemena historien med M. och S. efter all apparence är en tillställning af Wadström

för att få sina p:r af N—ld, som apparament nu är ruinerad. Den narren (den sistnämda) var nyss här i Stockholm [. . .] En dag gjorde han diner åt hela Brieoll hos Westmanns. Wadström lär säkert komma att succedera Hedman. Han är M:s stora favorit. Det är skada att papperet ej mer räcker till. En sådan skrifklåda har väl aldrig varit på mig, och Gud vet när den kommer igen. Hälsa 1000 ggr. din fru och må väl.

[I kanten] Torsd. 6. Jag skref alt detta förl. Lördags och glömde skicka det om Tisdagen. Nå väl! I går gick alt för sig på sätt som föreskrifvet står; det var första gången jag var ute, oberäknadt promenader. Acten började kl. 6 och slöts $^3/_4$ till 9. Salen var brillant. Samlingen så talrik som rummet tillät. Ledamöterna hade fått 6 billetter hvar att utdela; de 3:ne Hjonelagen Falk, Hagström och Lenngren hade fått mina. [*Det följande är tryckt i Svenska Academiens Historia I 26—27. De afslutande meningarne i brefvet röra privata angelägenheter*].

19.

Min Bästa Rudbeck. Tror du ej att jag är aldeles rasande? Ditt recept ännu quarliggande, som jag bordt skicka för 8 dar sen! Gud gifve att du intet mer behöfde det. Efter mitt ringa medicinaliska förstånd ser jag ej däri några farliga ingredientier. Låt mig nu snart veta, hur det förhåller sig med sakerna. Från mina utsväfningar har jag nu åter fallit tillbaka i död och förtviflan. Kungen väntas i denna dag. Du vet hvad det betyder. Ej en enda scen af Ebba Brahe! Gud vare mig nådig! Om jag kunde rymma ur landet, så gjorde jag det. Åtminstone såge jag gärna, att jag i måron dag finge resa till Uddeboö, allenast jag visste att jag ej incommoderade er mina vänner. Gud vet, hvad jag ändå gör med all risque att vara ovälkommen, när det fasliga ljudet kommer att skalla för mina öron: *Kungen är hemma.* Du har skrifvit till Lenngren och bedt honom komma ut: är det ditt alfvare? Jag sänder dig nu hela brefväxlingen med vår goda Bror Hästtjufven och hans vän jämte transporten af löftet på 2000 dr. kmt. Gör all din flit häruti. Bibelow har jag ej hört utaf. Säg hvad anstalt jag skall göra om Pyrmontervattnet? Tror du dig snart i cas att få nyttja det? Min mage är förskräckelig. [. . .] Gud välsigne dig. Hälsa din Fru och Bror Pelle.

St. d. 11 jul. 86.

20.

Min bäste Rudbeck. När jag kommer, om jag kommer, står i Herrans hand. Jag måste förut tvätta mig någorlunda ren från det poëtiska. Min Brors lycka är ett nytt band på mina fötter. Jag har nödgats legitimera mig med half act af Ebba Brahe för att våga, som jag gjort, supplicera om hans befordran. Det skedde i förra veckan och ansågs med en nåd, som jag på alt sätt måste underhålla för att göra den värksam. Är du ännu ej rätt etablerad? Nibelius är återkommen från Loka [. . .] Jag mår som en canaille. Men åter till Nibelius; han ber hälsa och säga dig, att innan han fick ditt bref, var consistorialet redan längesen affärdadt. [. . .] Jag flyttar i höst, om jag lefver, till Spetsens barke, i hus med Nordin. Icke mer för i dag, än att du hälsar din Fru och Pelle.

21.

d. 14 sept. —86.

Min bästa Rudbeck. Ditt bref träffade mig i en ganska olycklig moment, emedan jag ej kunnat slippa ut att besörga om din commission. Min högra arm har sen i söndags varit ansatt af en inflammation, som man gissat vara Rosen eller Fulslag eller Gud vet hvad, hvarvid jag tillika haft en förskräckelig feber. I måros fick jag först till-

fälle att tala vid Lenngren, som emottog sedeln för att känna sig före. Men som Fåræus är hans man, att ställa på Hörstedt, och ej nu är i staden, kan jag ingenting uträtta förr än måndag vid hans återkomst. Gubbens caution tviflar han på vara gällande. Jag skall skicka efter honom i måron bittida och tala vid honom, men tviflar ock om framgången, så vida jag vet, att han häromdagen på Riddarhustorget varit desperat, att ej sjelf kunna få låna 100 Riksdr. Man talar annars om att han skall gifta sig med en gammal mamselle, som skall ha litet murklor. Lenngren har och sagt mig, att han ej ser, hur lånet skall göras utan din närvaro för reversalet skull, som egenhändigt måste underskrifvas. Du skrifver ej, hur du mår. Jag hoppas, att din sjukdom radicalement är förbi. Mina hinder att komma ut ha varit oöfvervinnerliga. Wanberg och hans Fru, med hvilka jag åt förl. lördag på Traneberg, må väl och båda hälsa dig. Kungen lär d. 20 resa till Carlscrona. Håller du ej sjelf dina hösteting? Med nästa post mera. J. H. K.

22.

Tack som en Heders Prost för ett så prompt och tillfredställande svar. Jag kan ej beskrifva, huru Samvetet slog mig, sen jag afsändt mitt gemena bref. Nu ser jag att H:r Prosten är min uppriktiga vän, och att han altid lär blifva det, i trotts af alla mina nycker. Var god och beklaga denna olyckeliga machine, som efter väder och vind, efter pulsens gång, efter olika lätt matsmältning, växlar lynne och tankesätt, seder och uppförande icke dag från dag, men timma från timma och minut från minut, och gör att de, som hålla mig för oförskämd som en hyrkusk eller blyg som en bondflicka, för philosoph eller Danviks hjon, hafva alla lika rätt. Men Herr Prosten sjelf. som har en kranglig mage, säg mig då, hur det är möjeligt att med så olika stolgång dock ständigt bibehålla samma behageliga humeur, samma kloka förstånd och hederliga hjerta. Ofta då jag tänker på min olyckeliga sammansättning (Gud vet att jag icke ljuger), blir jag ledsen, missnöjd, föraktelig för mig sjelf. Då tänker jag på Rosenstein, på Nordin, på Clewberg, på några andra lika kloka som hederliga menniskjor, som ändå vilja fördra mig med alla mina fel, och som älska mig på köpet; så tröstas jag, så högmodas jag, så faller jag in i nya sottiser — Hvad nöje att få bikta sig för en så glad och god Skriftefader, om hvars förlåtelse man är säker. Var nu för altid min egen Själasörjare, om annars någon omsorg kan hjelpa för en så i grund fördärfvad själ. — Lindbloms oration lär ej gått för sig för delicatessen skull af ett sådant ämnes utförande. Också om den lagen varit honom ålagd, som ganska visligen iaktages, att ej säga Prinsen något låford i synen, vet jag ej väl, hvad han skulle haft att säga. Hur gick disputationen? Hvilka voro Opponenter? Kanske Herr Prosten däribland? — Nå, era Bibelfasta Satar, hvarföre kan man ej få veta, hvad språk i Skriften Ni utsett för Troil? Bergström går helt orolig däröfver. Han har nu försent hittat på ett Språk, som han håller för excellent. Jag har glömt det, men tror att det slutas med de orden: *farer efter thet väl ljuder*. — Här talas mycket om någon promotion af Informations Råder, eller Läro Råder, eller Academie Råder, hvilketdera det rätt må heta, hvilka skola få värdighet med Tromän. — Gubben Gyllenborg har kommit till Staden med 500 versers tillökning af sitt Tåg. — Hälsa ödmjukast till Cantsli Rådet och tacka för hans Bref. Välkomna till Stockholm om Lördag. Har den äran att vara Eders Buklösa Prostvördighets enerverade rimmare.

Torsdagen.

23.

Min hjertans vän. Du lär bli rätt ledsen, när du får detta toma bref, men Lagman Ahlman har duperat oss och skyller på, att han ännu ej fått tillfälle att tala med

Falken. Nu har han på heder och tro lofvat att ge svar inom Fredagen, och, som han förmodar, äfven penningar. Jag vill önska att de då ej komma försent. Hälsa din Fru och må väl. J. H. K.

24.

St. d. 8 jun. 1787.

Två ord. Jag sade dig sist en osanning: att jag till Ahlman hade betalt 6 Rdrs interesse. Jag skref om saken såsom värkställd, då den endast var ämnad. Ahlman, som ej råkades förr än dagen därpå, kunde omöjeligen öfvertalas att emottaga någon ränta: han hoppades att du ville anse hans lån blott som en väntjenst och ej en affaire att profitera på. Du ser att om sacrificen ej var stor, var likväl complimangen honnett. Vår resa är nu uppskuten till nästa onsdag. Som jag ledsnar vid alt hvad jag ej på en gång får fatta och exequera, har jag nu mera föga hog för resan; och fore långt hälldre solo till Uddeboö. Må väl. Du skall få veta utaf mig. Hälsa din Fru oändeligen. J. H. K.

25.

Min hjertans vän. Jag glömde sista gången att återsända reversen. Han följer nu, väl korsad. Ännu är jag här, ser du. Resan är nu utsatt till Fredagen. Må väl. Hälsa din Fru och bror Pehr.

S. d. 13 jun. —87.

Kungen reser Torsdags afton. Kronprinsen följer med på samma fartyg. Återkomsten supponeras i början af Julii. Gouverneuren är ej af suiten och har därföre begärt afsked, hvilket steg han i går anmälte i Rådet.

26.

Onsdag.

Min bästa vän. Tusen tack för sist. Jag har mått så där drägeligt, men långt ifrån väl. Hur vet du att Lenngren ej fick i Fredags några p:r? Har du då fått dem directe af W? Lenngren tror det och vill derföre ej söka honom. På alla anstalter här göras, tycks som den omtalta correspondancen icke blefve försigtig på någondera sida. Bäst, som vi nämde, att föra en dagbok och sedan råkas. Jag råder till detsamma, hvad N:s och dina öfriga vänner angår. En besynnerlig Epoque väntas. Du skrifver väl till mig ännu inan Riksdagen? Hvarför fick jag ej måttet? Anmäl all min vördnad och tacksamhet till din Fru och må väl! Jag är nu brouillerad med en viss *Medborgare* par rapport till Dramatiken.

27.

Dagen före Pingstafton [1789].

Min hjertans vän. Du måste inbilla dig, att jag leddes förbannadt under min sejour i Telge, och jag vågar säga, att jag gjorde det mindre än du. Tvärtom jag var mera tranquil än du vill tro, och om jag missräknade mig på väderleken, var det icke ditt fel utan naturens. Om tillfällen så passa sig, så var viss på att jag med nöje repeterar försöket. Den förbannade Starken har uppehållit mig med prat så länge i Kungsträgården, att jag nödgas vara kort. Hulthén har fått Skölfvened oaktadt kungens löfte till Rosenstein för Knösen: han har sagt i Cabinettet, att han äfven lofvat Ugglas och kunde omöjeligen rygga det; och som frågan var endast, huru Knösen skulle hållas skadeslös, och denne samma mårgon hade varit hos Wallquist och sagt, att han lika gärna vore nögd med Källby, som äfven nu vore ledigt, så fick han det prompt

utan att beredningen hördes eller förslaget ännu på lång tid kan hinna upp. Hvad tycker du om min olycka? Wallquist har vist sig ganska ledsen öfver händelsen. lofvat att ännu om möjeligt är hjelpa det och därföre rådt mig att låta Götberg gå på med sina bönder såsom om ingenting hade händt. Den andra reella saken är att i anledning af gjord intimation i Allehanda har en Brukspatron benämd Steinhausen i dag gjort mig besök och bedt mig begära ett omständeligt svar på följande puncter. 1:o om alla rummen på Uddeboö äfven vindskamrarne äro logeabla och uppeldeliga 2:o om sakerne sjövägen kunna transporteras ända dit eller huru långt behöfves landväg. 3:o om någon tillgång är till hästar. 4:o om tillgång är till fisk. 5:o om ej något på arrendesumman kunde afprutas i anseende till ställets aflägsenhet från Stockholm. Jag har lofvat att du skall svara om Tisdag. Posten måste väl nu gå på 2 gånger. Jag skrifver mer nästa gång. Hälsa 1000-falt din Fru, Bror P. och den bonetta Paqualin. Clewberg har ännu ej fått namn. Nibelius är blott constituerad Rev. Secret. Han och familien ber mycket hälsa. Lagman Gr. Gyllenborg har blifvit Présid. i Wasa. Leopoldt och Lenberg skola följa med kungen, som reser inan kort, Gud vet hvart. Sjelf reser jag kanske om 14 dagar, bara jag får equipage för 10 Rdr. Du lär nu varit hos Wredens? Ingen skeppare från Telge har ännu funnits. Den som kom, blef sänd till Finland. Min käpp skall vara igenfunnen och vistas hos Ryttmästare Gyllenadler. Jag vet ej huru jag skall få den igen. Tack för påminnelsen hos Ugglas.

28.

St. d. 17 juni —89.

Min hjertans vän. Om jag hoppat öfver 2 à 3 Postdagar att skrifva dig till, så är det ej af brist på föresats, men en har jag glömt och den andra trodde jag infalla på Lördagen, den jag ansåg för Fredag. Jag har mått tämmeligen väl och funderar starkt på min resa, hvilken jag hoppas till äfventyrs, om Gud vill, icke utan sannolikhet. torde inträffa kanhända strax efter midsommardagen — ifall ej något hinder kommer emellan. Brukspatron, hvars namn jag nu ej minnes, har varit hos mig och inhämtat ditt svar om Uddeboö. Han har sagt att han ämnade correspondera med dig eller ock. efter mitt råd, resa dit ut. Det syns att vara en beskedelig karl. Min käpp skall vara återfunnen, redan förr än jag lyste, och aflämnad till Gyllenadler, som öfverlämnat den åt advokatFiscalen Hortulan för att föra den in med sig redan tredje dag Pingst, men antingen har han på nytt tappat den eller aldeles glömt af den, ty ännu är han borta och Brodern, som jag råkat, vet aldeles intet däraf. Du lär nu ha råkat din förtörnade General och andra onda Grannar, tvifvelsutan alla redan försonade. Hälsa den hederliga Paquelin. För några dagar sen träffade jag Landshöfd. Uglas och talte om dig som sig borde. Nibelius & Compagnie mår väl; jag fortfar att se dem så ofta jag kan. Fruntimren äro ej nögda med hans interims Revisions syssla; den har derouterat deras resa. Han är nu mycket sysselsatt. Föredragningsmånad, bouppteckningar och bestyr i Höpkenska och Rosirska sterbhusen. Den förra bör likväl blifva en lönande commission. I mårgon har jag ämnat att ha dem ute på Djurgården jämte Elers och hans 2 fosterbarn. Få se om ej försynen ställer till något hinder eller nöjer sig med, som nu skett, emot all förmodan att låta Rosirs begrafning anticiperas till i mårgon i stället för Torsdagen som förut var ämnadt. En stor nyhet: jag ämnar i Höst att flytta till Gahns i Nibelii fordna rum. Han tillböd mig dem, men som (jag) ej gärna ville öfverge mitt grannskap och economien därvid är nästan ingen, så hade jag säkert afslagit det, i fall jag icke upptäckt en hemlig speculation af Nibelius att i fall af min flyttning intaga den våningen för sin svärmor och (dans ce cas là) hemflyttande svägerska. Nu är saken afgjord, men underhandlingen har måst ske med mycken försigtighet i anseende till båda Parternes frugtan att blessera hvarandras délicatesse. Efter probabilité har jag i alt fall gjort en klok sak, fastän det mycket kostar

på mig. Torsdag skola vi välja en successor åt Höpken i Svenska Academien, och som vi äga ett fritt val, så har H:s M:t befalt oss att inkalla Gyllenstolpen. Roslagen lär nu vara alarmerad som förut för Ryssarnes ankomst, oaktadt den Lysningen vi afhörde i Telge. En Fregatt (Venus) förd af Hansson är tagen vid hamnen eller i hamnen vid Christiania. I dag förljudes att Fregatten Svarta Örn, som nyligen gick bort med ammunition och recruter, skall vara gripen vid Hangö udd Denna nyhet är dock ej säkrare än af min dräng. Däremot sägs att vår Bellona skall ha tagit ett Ryskt Skepp. Gud vet hvad som är sant. Att kungen på 4 dagar var härifrån och till Lovisa och till Borgo i rétour, lär vara bekant. Man väntar honom snart tillbaka. Drabanterne ha gått emot honom, men jag vet ej om till Finland. Du lär märka att jag skrifver för att skrifva, ty politiquen hör ej väl till vår correspondance. En gång i verlden lofvade du mig Baylens Dictionnaire till présent. Om du har den för intet och ej sköter om att äga den, så tar jag emot den vid tillfälle. När jag kommer till Skatelöf, skall du skrifva mig reguliert till, i fall jag kommer dit, som jag så när glömt att säga. Detta hindrar dig icke att skrifva nu strax. Anmäl min respect till din Fru och hälsa Bror Pehr från sin Farbror.

29.

Stockh. d. 26 jun. [17]89.

Tack för ditt bref. Jag ser att du serieust lär vara rädd för Ryssen. Hvilket poltroneri. Vet du då ej, att en svensk kan slå 10 Ryssar? Mins du ej af kungörelsen, att NorrTelge stad och Skärgård kan vara säker om sitt försvar? Tror du att penningar och mat, att gevär, krut och kulor äro nödige för ett tappert folk? Sådan förbannad frondeur! Ändteligen har det kommit så långt med min resa, att Söndagen eller sist Måndagsmåron blifvit utsatt. Du må tro att jag haft mycket bråk att få vagn. Ändteligen har Brodren Lenngren uppfiskat en Phaeton för en häst och en person; priset 8 Riksdaler, men reparation minst till dubbelt. Du torde väl någon gång haft den äran att se honom på Stockholms gator; den har tillhört Fru Silfverstedt; af henne har jag köpt den, och vid afhandlingen härom, då jag gjort henne visit, har hon mycket frågat efter dig och din Fru. Gumman är nu rätt glad och rask, men för giftermål tycktes hon vara fullt curerad. Hvarföre har jag dig icke nu i Staden, så skulle du kunna decidera mig i en af de kinkigaste belägenheter jag nånsin varit. Frågan är, om jag skall resa med en eller 2 hästar. Lenngren säger, att jag är en narr, om jag tar 2, men Probsten Nordin, som nyss gjort mig äran af sitt besök, försäkrade att en häst var alt för Taskigt och uselt, och att jag borde minnas att jag var Troman. Nibelii Fruntimmer reste Pingstafton ut till Ungers i den nya vagnen, som i sanning är rätt vacker och väl värd sina pengar: mycket mera Stads- och Statsvagn än Resvagn. Nibelius, som var följaktig, återkom andra dagen, men Damerna lära fördröja till måndagen, som jag på vist sätt har skäl att önska. Käppen har jag omsider fått igen lika hel och oskadad. Löftet, mot Baylen, ämnar jag troget upfylla. Vår Brukspatron, som jag glömt namnet på, har åter varit hos mig och berättat att han skrifvit dig till, men ej ännu fått svar. Han ville gärna veta, om det vore tillfälle att på stället få ligga öfver en natt, i fall han reste ut till Uddeboö. Svara honom snart. Jag har sagt att du sjelf lär offerera honom en säng i Telge, om han kommer dit ut. Jag tycker om mannen. Med Prästen gjorde du rätt: vestgöthe är ändå Westgöthe. Om den satans slyngeln hade gått miste om Skölfvened, så hade Knösen haft det, och min Götberg blifvit hulpen och du sjelf kunnat erhålla långt fördelaktigare grace. I Söndags tackades Gud för den i Allehanda erhållne segern. Med Dannemark skall Friden vara säker. Den stora middagen gick för sig på utsatt dag. CantzliRådet Elers jämte M:lle El. och Brorson voro med. Du må tro jag var artig. Dagen gick nögsamt, oaktadt några moln i mitt humeur;

ut med Vettern superb. God ölost, god kalfstek och äppelcompotte i Råby, men sängen högst gemen. Bolster stoppade med klappersten. Loppor och mygg till tusende. De sistnämdes sång skulle bådat mig sommar, om ej luften sagt: Höst. Grenna torg mycket bördigt; låg slaget för andra gången. Åt middag i Ösjö; Kongl. Handkocken (Handkocken, icke Hundkocken) Holmberg författade en god sagosoppa. Anländ hit just då folket gick i kyrkan. Däraf undergick min vagn minst 600 personers granskning: deciderades med full pluralitet, att den ej gick med mindre än 2 hästar. [. . .] Grenna första och sista export: Päron, märkvärdiga för sin slägtskap med Villäplen; bet i ett och blef ömtändt. I Brefven från Skatelöf glömt att tala om HofRättsR. Sandersköld. Kan tilläggas spörsmålslistan.

Supplement till mitt sista bref.

1/4 hitom Sernarum blef han varse ett Torp med urtafla på gafveln, gick in. fann det värkel. ett urvärk med motsvarande tafla inan före. Mekaniken helt simpel. endast 2 hjul, Perpendikeln horisontel med 2 ändar. Mästaren, Torpets ägare, Holmquist, tillika snickare, skomakare, skräddare och musicus. Se nedanstående Figur (näml. Urets, ej urmakarens, som ej kunde afritas, emedan han ej var hemma).

[en afritning af uret].

Mölby om mårgonen d. 21 (vid. Ibid.).

Här fick han i går afton en god kammare, mjuk säng, torra lakan, god souper, däribland oxstek, uppstekt med färskt smör och Lök. [. . .]. Nu börja vägarne bli förskräckliga, vädret kallt och slaskigt.

Linköping från d. 21 kl. 12 till den 22 kl. 9 f. m.

Hit kom jag frisk och sund, tog quarter hos min gode vän, H:r Rådman och Gästgifvaren Hörning. Fick ett fugtigt och kallt rum. Var echaufferad. Skickade på Posten efter mina Bref (ty correspondancen alt sedan bortresan så reguliert, att hvarken under sejouren eller resorne någon Post skulle manquera). Beställde mig middag. fick den rätt god, men just då jag satt mig till bords, kom Holmberg tillbaka från Posten med Bref: ett från Lenngren, Politiskt, i allmänna ämnen, ej farligt att bryta; det andra från Rudbeck, charmant, roligt, quickt, impayabelt, lästes och återlästes, gaf godt humeur och därmed god appetite. — Det tredje . . . stylen känd, ämnet gissadt, togs med darrande hand, lades bort, togs tillbaka . . . fåfängt! fåfängt! Bränvinet gick i vrångstrupen. Gäddan fastnade i halsen — Hit med det! Bröts, lästes — hela bloden i rörelse, all appetit försvunnen, måltiden slut. — Lodin (Provincial Medicus. gammal h. h. vän) förut efterskickad, infann sig — Rummet kallt, eld på spisen — frös och svettades, klädde af och på mig, böds af honom till afton, hans Fru i barnsäng, lofvade, men först ämnad visit hos Biskopen — omklädd, värkställdes. — För tunt klädd i distraction; storm, köld ute, köld hos Biskopen; märktes för sent — tog hatten och sprang hem — lät koka Thévatten — återbud, pulver — Rhabarber — Fick visit af Biskopen, som trott mig ha blifvit galen — invit att flytta till honom — Refus — Insisterades — Refus — Insisterades en half timma — halfann timma — Refus — Bevisades att rummet var osundt, lakanen fugtiga, lofvades alt bättre. — Persuaderades — flyttade; fick ett varmt rum, öfverhopades med artigheter af Biskopen, af Biskopinnan — hela huset i rörelse — Doctorn öfver alt medföljande — glömde säga, hemtades med vagn till Biskops huset — svarade till alt med ett stillatigande eller dumheter: ***ödmjukaste tjenare; tackar aldraödmjukast; ber ödmjukast om förlåtelse; Herrskapet är alt för gracieusa!*** o. s. v. lika adroit. Lemnades ensam — lade mig; såf oroligt — vaknade ledsen! Strax Biskopen på upvaktning, Biskopinnan på visit; Doctorn på or[di]nantz — Vilja ha mig quar till middag, quar hela dagen, ett par dagar. 3, 4 — omöjligt. Skjutsen är tingad, jag reser positift kl. 9. — Corollarium 1) att aldrig mer läsa bref före mat och matsmältning, icke en gång se utanskriften 2) att aldrig göra visiter på Resor.

Norrköping d. 22 om mårgonen.
Som sagdt var: kl. 9 i går f. m. från Biskoppens. — Stod ej att öfvertala till Frukostering. — Det enda kloka han gjorde var att ge Biskop:sBetjent 12 dr. dricksp:r. — kallt, blåst, vägen att drunkna i leran. Började dock åter må väl. Åt middag. Mådde bättre. For förbi Löfstad. R. R. Fersens gård: prägtig, ett värkeligt slott. I hela Östergöthland tog ingen bonde af sig hatten; vana att se förnämt folk förr än Tit. och hans kusk. — Mötte B. Mörner, cavailleren hos H. K. H. Kron Prinsen. — Kom till Norrköping kl. 5 e. m. Tog in hos Eggens; mindes att han vid nedresan blifvit behandlad nog cavaillerement; föresatt sig att corrigera det. Gjorde sig fier, tog hög ton, skickade upp Betjenten och frågade om det bästa rummet var ledigt, infördes i ett; casserades — i ett annat: casserades. — I det tredje: sal och kammare, väggfasta speglar, siden möbler, förgyllningar; drog på axlarne och biföll. Därpå gick alt som en dans. — Efter kom Minist. Gref Bunge med Fru, sjuk. Visste ej däraf förrn jag hörde ett förbannadt buller af en Piga, som fick stryk för det hon bortlämnat de rum, som Värden påstod henne blifvit tillsagdt vara tingade för Grefvens räkning (allt detta är i en ny styl, som kommer att kallas Gästgifvargårdsstyl eller style de Courrier). Jag skickade ner och lät säga H:r Egge, att om Rummen värkeligen voro tingade för Grefvens räkning, ville jag alt för gärna lämna dem, och att jag i alla fall ville visa Grefven och hans sjuka Grefvinna den höfligheten, i fall de det åstundade, men att Pigornas stryk icke halp till någonting. Härpå svarades, att Grefven var nöjd med sina rum, dem de redan occuperat.

[Ett stort stycke af brefvet bortrifvet].

Nyköping d. 24 om mårgonen.
Hit kom jag i går aftons och tog quarter hos källarmästaren Ratsky. Ett förbannadt rum: kallt som på gården. Golfvet nyss skuradt, Lakanen våta, torkades, men förgäfves, fick snufva, mådde infamt, lade mig klädd på sängen och såf oroligt. Hela dagen olycklig [. . .]. Eftermiddagen sprungo selpinnarne ur, Hästen på vägen att skena, backen hög och tvärbrant, men stadnade lyckligen i ett grundt dike, utan att vältra eller bekomma någon contusion.

[Resten af bladet bortrifvet].

Stockholm d. 29 sept. [17]89.
[. . .] Lacunerne skola uppfyllas mundteligen när vi råkas, hvilket ej får dröja, utan sist om 8 dar, då jag bor hos Gahns. Emellertid skall jag närmare utsätta dagen och sända skjutsp:r för en häst. Det nyaste här i staden är, att Ferssen och de Geer hafva 10,000 man på benen att anfalla Stockholm och befria Fredricshofs arrestanterna. De skola ock ha kulor af så tungt bly, att aldrig i verlden ännu funnits så tungt bly. 2:o hafva *Herrarne* i Finland gått till och med så långt i förräderi, att de gifvit Soldaterne att skjuta med samma krut och Patroner, som de sköto med i fjol. Vivent les gens d'Esprit! Jag tror jag glömt säga, att jag kom till staden Fredags kl. 3 e. m. Dagen därpå kommo Nibelii. De må väl, utom Gumman. Botin har fått nervslag och kollren. Han kom upp i Kam*mar*collegio i måndags och började föredra på Tyska, Fransyska, Italienska, Latin och Finska. Han vill ej nyttja några Doctorer, men lär ändå stryka med.

32.

Nyårsdagen 1789 [*orätt, skall vara:* 1790.]

Min bästa Rudbeck. Tack för ditt bref. Det har händt mig nu som så ofta förut, att jag ej skrifvit dig till, emedan jag haft för mycket att skrifva om. Felet är, att vi äro för mycket bekanta; jag är van att förtro dig mina tankar, ord och gärningar, så omständeligen, att om tiden det icke medgifver eller Brefväxlingsmethoden det icke tillåter, så spar jag det heldre till muntliga samtal. Kom nu därföre snart in på några dagar, så skola vi språkas vid om många märkvärdiga saker. Alt hvad som

angår Götbergs befordran och Holmbergs afskedande skulle göra volumer. Efter denna pålägger jag dig att prénumerera på Posten och öfvertala alla Rådmännerne i Telge därtill. Hela hösten har jag mått något bättre än vanligen, varit mycket repanderad, värksam och glad. Också ha mina funderingar gått ovanligt väl i lås. Första Vaktmästaren vid Kongl. musicaliska Academien eller operan och din gode vän Holmberg har af denna syssla en 50 R:dr om året och väntar att framdeles få några och 70. [. . .] Vet du att jag lefde i 14 dar med Götbergs upsända Bönder. Hos Nibelius umgås jag som förr, jag har där infört ett lotto Dauphin, som har ett bräde för din räkning. Jag får nu mycket att göra. I går höll Edelcrantz sitt adeliga Panquett: stort och prägtigt, några och 40 personer. Öfversättningarne af Sallustius äro ännu ej företagna till pröfning. Hälsa alla bekanta; framför alt din Fru och Bror Per. Jag önskar er alla ett godt nytt år.

33.

Nyss ankommen till staden, men hindrad af trötthet och opasslighet att gå ut i qväll, önskade Edelcrantz bli förvissad att åtminstone i morgon bittida innan afresan kunna få omfamna sin gamla vän Borgmästaren i Norrtelje.

34.

Sth. d. 21 maj [17]90.

Min sällan tillskrefne, men ofta ihågkomne gamle vän! Just nu i min säng, kl. 4 e. m. kom jag ihåg, att det var Fredag, och så steg jag up och fattade till pennan och skref dessa få rader. Jag är sjuk af en halsfluss sen förleden måndags, men om några dar vill jag hoppas, att det är öfver. Mina Postaffairer lemna mig nu tämmelig ledighet. När Edelcrantz reste till England, Frankrike, Italien etc. deponerade han hos mig ett splitter nytt Brädspel af superb mahognu. 2:ne kortlekar, stämplade, ligga derinuti; åtskilde till Piquette. Tvänne sängar, båda med sparlakan, en i hvart rum på sidorne om Salen, stå upbäddade, båda med bolstrar. Mycket politiske affairer äro att omtala, sedan vi sist råkades: e. g. våra segrar, våra retraiter, våra stupade officerare, bland dem våra vänner, arresteringar och Dödsdomar, Säkerh:actens firande, Stiernelds lösgifvande etc. Ännu flera privata händelser att skratta åt: litteraira debatter, duell med Holthausen, amoureusa funderingar, M:lle Halleng[ren], M:lle L**. Förnyad liaison på gamla foten med F. F. Memoires secrets de M:r Leop: concernant ses querelles avec le Roi et M:r De Broen etc. etc. etc. Öfverste König med sin Fru kom till staden, just då jag sjuknade. De visade mig i fjol somras, som du vet, mycken höflighet; någon artighet bör af mig följa: Operan, en middag på Diurgården o. s. v. det bör ske i nästa vecka, ty veckan därpå resa de: men någon behöfves till tredje man. Du känner öfversten, åtminstone Brodern. Du känner alla menniskjor, passar för alla, är älskad af alla, och jag behöfver i saker af dylik vigt en redelig vän, ett stöd, en Rådgifvare. Ännu en middag eller dylikt parti i samma vecka och med samma behof af ditt bistånd. Nibelius reser med sina unga Fruntim*mer* åt Dalarne att bli borta ett par månader: det sker aldrasist i Söndag 8 dagar Således Dineen ske[r] aldrasist om Fredagen, på Carlberg t. ex. på terrassen vid Slottet mellan Häggblom*morne*. Af alt detta måste Du nu tydeligen kunna uttaga den andemeningen (i fall du ej annars är förbannadt dum, eller förbannadt arg öfver sista resan), att du nämligen d. 25 eller sist 26 innevarande månad, som vill säga 3:dje dag Pingst eller nästk. Tisdag, infinner dig här i Stockholm, Stora Trädgårdsgatan N:r 100, 3 trappor upp, midt emot Eliseiska Fälten, för att intaga din första souper och så därmed fortfara till dess det åtminstone af morgen och afton blir den 8:de dagen. Du skall icke leds, och bland andra beqvämligheter, som lemnas dig till åtnjutande, är ett rum i Edelcrantz

calèche, som han vid sin resa lemnat till min disposition. Vi skulle ock kunna göra en resa till Gerssen. — Litet skjutsp:r medfölja. — Fullgör du nu min åstundan, så skall jag betala dig med min påhälsning i Telge. Jag blir hela Sommarn i Stockh. och ämnar således göra ständiga excursioner hit och dit. Låt nu se, om du är en hederlig pojke, som du varit.

Du har skrifvit mig till 2:ne Bref. Det första angick Gubbens Concurs. Därom talte jag samma dag vid Rådman Algren, som lofvade alt hvad hans skyldighet kunde tillåta. Hur det sedan gått vet jag ej. Det andra Brefvet kan ej besvaras utan med munteligt sladder. Din Fråssa måste väl längesen vara borta? Anmäl min vördnad till din Fru. Jag hoppas hon är så nådig och släpper dig. Din dygd skall trogit bevaras. Hälsa Bror Pehr och Paqualin.

35.

St. d. 4 junii [17]90. Min nådiga Bror.

Tusen tacksägelser för Brefvet och invitationen. Ingen ting vore så nödigt, som att jag i sommar finge rétablera min svaga hälsa genom en resa, en brunscur och framför alt en god väns sällskap; men det är mig omöjligt. Jag måste som slaf dra mina fjättrar på dessa fördömda stengator hela sommaren. Jag beklagar din sjuklighet, men du har en stark byggnad och bör hoppas alt af rörelse, nöje och god regime. För mig hjelper ingen ting. Det lapprit du begärde*, skickar jag nu, nog sent. Jag ville vänta att få sända det tryckt och det drog längre ut än jag ämnat. — Det är mycken anledning, att den Höga Författaren haft mästa delen i den omfrågade Boken. Som vi nu dageligen få segrar på segrar, så tillbringa vi våra dagar med Fête på Fête. Vi lefva ett brillant lif, och du borde komma att deruti deltaga. Paykull är auctor till en Tragedie, som mycket väl lyckats. Det sägs att Leopold skall gifta sig. Preussiska och Engelska ministrarne försäkra, att vi säkert skola ha fred om några veckor. Hvem höll Talet i Eksjö d. 3 april? Jag har ej ännu fått läsa det. Må väl och kom ihåg

Din [J. H. K].

36.

Sth. d. 4 juni [17]90.

Min bästa vän. Ditt Bref har allarmerat mig. Du är ännu sjuk i din frossa. Vill du att jag skall curera dig, så fins här nu ett pulfver som anses souveraint, som värkeligen gjort den aldrasäkraste effekt och som kostar 3 daler k:mt. Men det som lär vara värre att finna ett specifique före, är ditt elaka humeur. Jag supponerar orsaken i dina œconomiska saker. Men trösta dig med din vanliga lycka och förtvifla ej. Som du ej kom till staden och min sjukdom continuerade, så blef inga partier af med Königs eller Nibelii. De förra reste i Lördags, utan att jag mer än fick hälsa och taga afsked af öfverstinnan. De hade ej här för roliga dagar. De senare foro i Tisdags e. m. och jag följde dem ett stycke. Kom in i Julii, som du lofvat, men skrif mig förut till precist om dagen, ty jag ämnar göra små excursioner till Wetterstedts, Gerssens, Paykull etc. I Tisdags började vi med firandet af våra segrar och i går var stor Fête. Edelcrantz lär nu som bäst vara i London. Jag har ej haft något bref från honom sen han var i Götheborg. Och Wanberg som mist sin svåger! Vi ha nu råkats några g:r. Han bad mig hälsa dig. Lenngren sitter på Norströms Tryckeri alla nätter och trycker Rapporter. Leopoldt skall gifta sig i höst. Jag tror jag sade det sista gången. Han har redan fått kungens samtycke. Må väl och var vid godt mod. La vie est un songe. Låt oss anse det för sådant. Vårda endast din hälsa.

[* Jordens skapelse. Saga inf. i Stockholmsposten 15 maj 1790].

Man är aldrig fullt olycklig, så länge man har den. Hälsa din Fru och alla bekanta. — Nu fick jag ditt andra Bref, som mycket fägnar mig för det goda humeur och den hälsa det respirerar. Välkommen i julii, men skrif först som jag sagt. Det är ganska sant, att Leop. skall gifta sig och med M:lle Fehman. De lära vara 2 systrar: hvilkendera vet jag ej, men man har sagt mig att hon nu är g[ammal], några och 30 år och att hon förr varit vacker. Brölloppet sker i höst; det har endast väntats på Kungens samtycke och det har ren kommit. Obegripligt på hvad sätt Poetens vanité funnit sin räkning vid detta parti eller hvilket snille han imiterat, ty säkert är att den goda mannen ingen ting gör utan dessa 2 motiver. Hon har varit så fattig i många år, att hon endast lefvat af sina händers arbete, tvättat blonder etc., men nu sägs att hon nyss ärft en 5000 Rdr.Dansk efter en Bror i Köpenhamn. Rygtet säger att hon är syster med Dronningen; Kungen sjelf tycks tro det i sitt svar till Leop.; få se om således icke äran att bli befryndad med konungahuset och svåger med kungen sjelf varit det som frestat. Du lär veta, att Roussa sköt ihjäl sig Pingstafton. Packet vet att det var af frugtan och samvetsqual för det han utlämnat till Herrarna några vigtiga papper ur Kungens Portefeuiller, som han hade under sin vård och hvilka varit desamma som kommit i Armfelts händer genom segren vid Pärtumäki. Efter den stunden hör man ej annat än sjelfmord af samma slags folk och för samma slags orsaker. I förrgår t. e. hängde sig Carl de Geer, i går skar Garfvare Westin halsen af sig och i måron ämna Hebben, Björkman och öfrige Ryske köpmän att hänga eller dränka sig, ty man har i Skåne gjort beslag på en faselig summa med Sp. Rd:rar som de ämnat utskicka till Ryske Kejsarinnan. Om dessa Dagars högtidlighet, processioner etc. vore mycket roliga saker att skrifva, men sparas för munnen. Hälsa din Fru och må väl. Känner och råkar du unge Gref Bunge, så gör min kompliment.

37.

Sth. d. 28 Jan. —91.

Salvo Sacro Titulo

Min Nådiga Bror. Berättelsen om Fredens firande i Linköping lämnade jag strax åt Redacteurerne af St. Posten att skyndsammast införas, men man har behagat att på Tryckeriet slarfva borrt Tidningen. Man har sedan gjort sig all flit att efterspana ett annat exemplar, men ej funnit någon som äger dessa Stifts Tidningar. Ville Bror ännu en gång ha besvär att förskaffa mig relationen, skall den genast införas. Tiden lär ännu ej vara förlorad, så vida jag sett att man än i Inrikes Tidningen håller på med firandet af Segern vid Svensksund. — Jag önskar mig någon dag en så frisk moment, att jag kan få den äran göra min cour.

Min Nådiga Bror Biskops
ödmjukaste tjenare
J. H. Kellgren.

38.

d. 13 Febr. —92.

Min nådigaste vän. Förlåt att jag communicerar min impatience. Den lilla artikeln stod ej i Allehanda i dag. Jag känner Pfeiffers sölaktighet. Den torde ej ännu införas på 14 dar. Likväl är det skyndsamheten som skulle öka meriten. Jag får derför projectera, att Hr Kongl. S. vore god, och genom samma man, som inlemnat mskr:t, exigerade en säker terminus ad quem af den gode mannen. På det sättet har jag gjort, om jag nånsin skolat få in något i rättan tid. Den stora Financeministern skall redan vara färdig med sitt svar, som han velat ha in i Posten, men då det svarats att det ej kunde ske med annat vilkor än att alt personligt uteslöts, har han beslutit att vända sig till Allehanda, der han tror kunna få in det om onsdag. Det vore så myc-

ket bättre att det andra förutgick. Haf hälsa och mod, så är Vitterheten hämnad. Det kan ej önskas af någon högre än H. K. S:s ödmjukaste tjenare.

K.

39.

Södertelge d. — Jul: Måndag —92.

Min nådiga Broder. Så långt är jag nu kommen på den tillämnade resan, längtande hjerteligen att omfamna ägaren till Olstorp, om du ännu fortfar att vilja se en sjuklig vän. I det fallet önskade jag, om det lät sig göra, att på sista ordinarie Gästgifvaregård närmast Olstorp, få veta, om du är hemma om Fredag eller Lördag, då jag, om Gud vill, hoppades inträffa. Jag vet ej ännu om jag reser fram till Boxholm; kanske är jag dertill ej nog frisk och bekant. Jag kan ej berätta något nytt, ty förl. Thorsdag for jag från Stockholm, har sedan gästat på ett godt ställe, kalladt Tullinge hos Bruksp. Tottie; och här i Telge hörs ej ha passerat något märkvärdigt. Må väl min bästa vän, och sätt en god Filbunke åt din krassliga vän och tjenare.

Kellgren.

40.

Wexiö och Skatelöf d. 15 Julii [17]92.

Min Redelige Vän. Jag kan ej säga dig all min tacksamhet för séjouren på Olstorp, men tro sjelf och försäkra din vördnadsvärda fru mor och famille derom, att få menniskjor finnas mera sensibla än din vän för den minsta välvilja, ännu mer för ett så utmärkt nådigt bemötande som de visat en okänd man. Min resa fullbordades väl och lyckligt, så att jag Fredagen till middag anlände hit, 8 mil från Vrigstad, där jag låg öfver natten. Jag hade den glädjen att träffa min slägt vid hälsan, men något orolig öfver mitt dröjsmål. De skulle anse för en lycka att få visa dig på min räkning någon erkänsla för all den höflighet jag erfor på Olstorp; därför kom, som du lofvat, ifall din hälsa eller nöje eller affairer tillåta dig att göra någon resa i sommar. Men ett får jag säga: att Skatelöf ej är Olstorp. Det har glädt mig 100 g[ånge]r, när jag tänkt på det nöjet du gjort din Fru mor samma dag jag reste genom upptäckten om det kloka parti du tagit. Jag är ej Physionomist, men jag är viss på af de korta momanger jag såg din aimabla fästmö, att hon skall göra dig lycklig. Anmäl min vördnad till Hennes nåd och samteliga Herrskapet från din uppriktige vän.

Pennan är Probstens, men lättjan att ej hjelpa den min egen.

41.

Wexiö och Skatelöf d. 15 aug. —92.

Min bästa Rudbeck. Jag är i Skatelöf sen d. 10 julii, har sedan varit i Carlscrona, Calmar etc. Mår mer och mindre illa — ämnar mig härifrån d. 1 September. Om jag återkommer med lifvet, skall du hälsa på mig i Stockholm. Vi ha mycket att talas vid om. Emellertid mår du väl och hälsar till din fru.

Detta är svar på ditt Bref af d. 31 Julii.

42.

Afsändt Grenna d. 20 Sept.

Vrigstad 7 $^{3}/_{4}$ mil från Skatelöf d. 17 Sept. om aftonen.

I dag kl. half 8 afrest från Skatelöf. Mycket gråt och tandagnislan. Hvad detta provincefolket är sensibla! Det är för dem som det är sagt, att jorden är en jämmerdal. For dock sjelf bort ej utan regret. Det var ett godt ställe. Jag var ständigt passabelt frisk, lefde i fullt lugn och frihet. Brist på tillfälle hade dämpat min gamla

förtärande passion. Nu har den redan vaknat, redan tagit försprånget med inbillningens skenhästar; redan jagar hon upp- och utföre på söder och norr i det Svenska Gomorrha [. . .]. Vädret i dag passabelt. Goda hästar. Ätit middag på *Matkull*, en Gästgifvaregård, så benämd utan tvifvel däraf, att där ej fins någon mat, *qvasi lucus a nòn lucendo* (Detta sista är latin, som du således kan låta explicera dig af din Probst eller ock intet explicera, ty det gör ingenting till saken). Olyckshändelser denna dag: en borttappad näsduk, d:o en handske, och ett finger halft afskurit för snålheten skull, som ej tillät att skära kycklingen efter lederna utan tvärs genom ben och bråsk. Härvid anmärkes följande: Du torde påminna Dig, att Holmberg, som nu på ett halft år börjat blanda sig med att ha skägg, redan länge haft den godheten att nyttja mina rakknifvar. Flera g[ånge]r påmint och sist i Skatelöf något alfvarsamt, att detta vänskapsprof var för öfverdrifvet, hade han fallit på det rådet att aptera min bordsknif till Rakknif. Detta visste jag icke af och häraf tilldrog sig olyckan. Vrigstad remarquabelt för Gästgifvarfruns skull. Det är précist den Fru Hansson född Hadders, som hon nu heter, hvars man, köpman i Wexiö, rymde bort med Tenngjuterskan. Hon håller beskedligt. Stället väl kändt. Rummen braf, om spjäll funnos.

Jönköping d. 18 och 19.

Hit anlände jag andra dagen kl. 5 e. m. Sönderskakad i de förbannade småländske Backarna, väl behöfvande hvila. Också har jag tagit mig den. Bor hos en vid namn Schütz, som skall vara Gästgifvare; i det fallet är det väl den bästa Gästgifvargård i Svea Rike. Det förtjenar att resa till Jönköping blott för att bo på Gästgifvargården. Dumt att du ej skrifvit mig till något förut angående denna stad. Du har ju här slägtingar? Jag kunde haft den äran att hälsa på dem och talt stort om din välmåga, dina sysslor, din betydenhet vid Riksdagen, ditt favoritskap hos konungen & &. Du har ju här också en afbränd tomt; om jag ändå fått se askan däraf. Emellertid har jag tagit staden en general i betraktande, för att raisonnera med dig därom som kännare när vi råkas. Jag är mycket nöjd med Jönköping, men aldeles icke med Jönköpings snus. [. . .] Känner du en Hofrättsadvokat, benämd Cromén eller Krámén eller hvad han hette, som uppvaktade mig med en latinsk supplique och recommenderade sig till en af de ledigblefne Professorssysslorne i Svenska Academien. Härifrån reser jag i e. m. till Råby, endast 2 mil, ty i Grenna vågar jag ej ta nattläger.

Grenna d. 20 om mårgonen.

Det är likasom med en slags aktning som jag härifrån Grenna stad tillskrifver Borgmästarn i Norr Telge. Men som jag nyttjar Råbyskjutsen och far durch igenom, så hinner jag ej mer än försegla Brefvet och skicka det på Posten. Råby var ett godt ställe. [. . .] God säng, god mat. Adieu.

43.

Stockh. d. 12 octob. [17]92.

Min Redlige vän. Man andas här, som sagt är, en förgiftad luft för kropp och själ. Jag acheminerar med stora steg till mitt förra fördärf i seder som i Hälsa, och deraf kommer min långa uraktlåtenhet att skrifva dig till. Det var ju för tokigt med ödets skickelse, som skulle så plötsligt förhindra oss att råkas! I det hopp att få äta min 4 markers abborre till middag på Olstorp, kom jag en dag kl. 10 till Eksjö. Jag hade ändå säkert fullföljt min föresatts, öfvertygad som jag var af min första visite, att äfven hos flera än dig vara välkommen, men höstens påskyndande, väglagets försämring och svårigheten att få hästar öfvertalte mig att nyttja Gref Sparres (en tillstötande Husar majors) offert att båda mig hästar, följaktligen taga den väg han for och dröja öfver i Eksjö till nästa måron. Du kan tänka, huru angenämt tiden fördrefs på besagde Stads Gästgifvargård, en hel dag i storm och rägn, i stället att med dig i godt glam få språka om denna verldens nya lopp eller spela ett spel verkert. Gud

låte oss lefva till nästa sommar, så visst jag ämnar taga min skada igen. Jag längtar emellertid att få råka dig i vinter. Sen Tollen blef nämd till minister i Pålen, har intet nytt tilldragit sig. Tusen vördnader och Hälsningar till din Fru mor, din Faster. din Bror, Fröken Drake etc. etc. från din trogne vän

J. H. K.

44.

Sth. d. 9 Nov. [17]92.

H:r Martin täcktes med Budet låta afPölja Kellgrens medaillon. Han anhåller därom sjelf. Skulle framdeles vår första Svenska Graveur vilja tillägga honom i kopparn den oförtjenta odödlighet, som Sergel gifvit honom i Gipsen — skall samma eller ett lika beskaffadt exemplar vid påfordran återställas af det tacksamma, högst förbundna originalet.

45.

Sth. d. 8 Nov. —93.

Min Nådiga Bror! För presenten tackas ödmjukast. — Med annoncen om Prästmötet har gått olyckligt. Sedan Redacteuren af St. Posten först upskjutit med dess införande af brist på rum (hvilket jag tror), säger nu mannen sig ha förlorat den (hvarpå jag tviflar). Någon mindre benägenhet att anföra, hvad förut stått i en annan Tidning och nu faller sig något gammalt som nyhet; hälst äfven berättelser af detta slag sällan eller aldrig pläga stå i St. Posten — torde vara hans hemliga skäl, dem Bror sjelf icke heller torde aldeles ogilla. Skulle likväl exigeras att besagde Annnonce, ehuru sent, ännu intages, så var god och sänd mig ett nytt Exemplar. — Jag gratulerar till K. S. Leopolds granskap. Min olyckliga sjuklighet har aldrig tillåtit mig att få nyttja nöjet af hans umgänge som jag önskat. Påminn mig i Hans vänskap, när Herrarna någon gång kunna komma att tala om sin ödmjukaste tjenare.

J. H. Kellgren.

46.

Min nådigaste vän. Förlåt att jag så dröjt. Jag trodde mig ha den omtalte nummern i mina gömmor, men har letat förgäfves. I stället har jag hittat på mitt gamla concept, hvaraf jag renskrifvit början: jag önskar Hr K. S. kunna läsa det. Den nämde Versen: non fumum ex fulgore . . finnes ej i öfversättningen, som ej sträckt sig så långt. Jag mår illa öfver all beskrifning och är högst allarmerad af en blodhostning, som alt mera öker sig. Det är uselt att man ännu skall älska lifvet, sen man äger så litet att älska det före som Hr K. S:s ödmjukaste tjenare och vän.

K.

Kellgrens Bref till Clewberg.

I.

[Loppis, 16 nov. 1770.*]

Min upriktige Vän! Hela verlden lär undra och du lär undra aldramäst. Somblige lära undra, om jag är i lifvet; somblige, om jag har hälsan; somblige, om jag har förnuft i hufvudet; somblige om jag har hufvud; somblige, om jag glömt andra; somblige, om jag glömt mig sjelf; somblige, om jag kommer ihog mina löften; somblige om jag mins mina skyldigheter; Clewberg, om jag är rätt vän; Avazu, om jag är värdig ledamot. Det ena och andra kan så ha sina randiga skjäl. Jag har fått ett bref från Orden af d. 29 sistledne October och ett annat från Dig enskildt af d. 30 därpåföljande. Borde intet den heder, som vår Högvördade Orden gör mig att underrätta mig om dess beslut af d. 12 Novembris firande; att uppmuntra mig till billigt deltagande af den allmänna glädjen öf*ver* en så lycklig och nästan förunderlig framgång som vår Orden haft på ett enda år, och det som ännu mera är, på det första året, på en tid, då den ej ännu hunnit stadga sig, och då den, som mäst varit utsatt för alt det hat, alt det gift, all den galla, som alla nya inrättningar, oansett de oskyldigaste och uppbyggeligaste, i början äro underkastade; att föreslå mig 20 ämnen, af h[vil]ka jag finge ett efter behag utvälja och afhandlat till Orden insända; borde intet den lydnad, jag är skyldig Ordens befallningar, och den färdighet jag borde visa härtill, borde alt detta ej förbinda mig till ett skyndsammare svar på det förra; och vänskapen, den activa, den outtrötteliga Vänskapen, borde den icke förmå mig, att snarare besvara det senare? Tiden kunde jag ej hafva att skylla på; den vore mer än tillräckelig. Mais, tout beau, messieurs! Bona verba quaeso; rif intet skinnet af gröten. Saturnus, Jupiter, Mars,

---

* Detta datum uppgifves i slutet af brefvet. Ingen utanskrift.

Sol, Venus, Mercurius, Luna; Cometen, Planeten, Trumpeten och all Himmelens här skall vittna med mig, om Du behagar fråga, att detta ej berott på min försummelse. Men huarföre talar jag om bevis i den sak, som bevisar sig sjelf tillräckligen, för att öf*ver*tyga? Hvarföre så häftigt bekräfta, därom ingen lär tvifla? Men, för att äfven vara öf*ver*tygande för dem, som ej tro blotta orden, utan att de äro accompagnerade af eder och bekräftelser; så svär jag vid det som heligare är än sjelfva styx, vid mina obryteliga löften och vid den fasta parole jag alt hitintills orubbad bibehållit; ja, jag önskar mig, att hela min lifstid sitta på understol, ehur min fattiga bakdel däröf*ver* skulle sucka, om de omtalte brefven innan d. 12 dennes hamnat på behörig ort; jag säger med flit hamnat, ty aldrig kunnat 6 mils landväg, där man hvarken hindras af storm eller motväder, taga bort hela fjorton dagars tid till dess fullkomnande. Tillvitandet för ett obehörigt drögsmål af besvarande, faller sålunda af sig sjelft. Dig, som redan påtagit Dig, att, uti alt, som rörer mig, såsom i Orden ägande rum och säte, vara min fullmäktige; anmodar jag att Du på mina vägnar skyldigt tackar samtelige Herrarne, Bröder och Ledamöter för deras högtärade skrifvelse och underrättelse; ursägtar drögsmålet af svar; försäkrar att det käraste i verlden varit mig att få närvarande yttra för Orden min billiga fägnad öf*ver* dess förkofring och flor; öf*ver*tygar, det frånvarelsen dock häraf ingen ting förminskar; berättar, att hvad utarbetande af någon Oration angår, har det varit mig så m[yc]k[e]t mer omöjeligit, som, efter den uttydning jag gjort på Ordens därom gifne instruction, brefvet ej hann fram förr än den dag då den borde vara inlämnad i Capitlet; men om Ordens mening varit annan, därom ger mig en tidig underrättelse, på det ej Orden länge må vänta på mitt utlåtande; och änteligen innesluta mig i Brödernas vanliga gunst och vänskap. Jag måtte, tvungen af tid, lathet och oförmögenhet, bekänna, att jag gärna vore quitt hela den Oratoriska skjutsen. Och, i sanning, importerar det ej heller någonting vår Orden, det ena eller andra. Jag känner dess ledamöter. Jag vet, att den hyser nog skickelighet inom sig för att taga priset.

Ditt bref roade mig oändeligen. Håll ut med det. Intet som någon betalning för mina: Jag är icke nog obillig, att villa byta bort bly mot guld; utan endast amicitiae ergo. Såsom curieux, lärer du utan tvifvel redan förskrefvit de nya böcker (det hade väl kunnat förslå, att allenast säga de *böcker*, emedan man ej gerna plär prässa gamla luntor, men jag säger jag som salig Jacob Saurius, högt metaphysisk i åminnelse, sade då hans ovänner förebrådde honom en alt för stor och glupsk grymhet emot en fattig gåshalfva, den

han, af barbara celarent, ville bevisa, borde hel och hållen rymmas i hans maga: nunquam omnia disparata supposito differunt; så säger jag också: aldrig talar man nu för tiden nog tydeligit.) Det var en förbannadt lång parenthese. Där står jag nu; vacker man! Men tyst; huar var det jag slutade? Tydeligt — — — disparata — — — maga — — — barbara — — — gåshalfva — — — Saurius — — — luntor — — — böcker — — — Haha! nu hittade jag på härfttråden. Jag skulle säga, att Du utan tvifvel praenumererat på de i ditt bref omtalta böcker, som nu ligga under prässen. Om den vackra tractaten, de rebus omnibus et nonnullis aliis, ger så m[yc]k[e]t den lofvar, lärer den utan tvifvel kunna besvara följande frågor, som jag ännu ej hunnit få reda uppå: An aequivocum definiri & dividi possit? An propria communicari possint? An Deus sit in aliquo praedicamento? An corpus possit esse spiritualis naturae? An numerus proprie & vere sit quantus? An anima rationalis in statu separato syllogizet? An opinio uno actu gigni possit? An virtus & probitas, somnus & dormire sint conjugata Logica? An totum et totus differant? Söta du, communicera härpå skyndsamt svar; ty min Philosophiska nyfikenhet får så länge ingen ro. Du förmanar mig på det högsta, att taga mig väl tillvara för brölopp och ting: agnosco informationem tuam, sad' Cumnunius, nyss uppstånden Törnqvist; men, min hjertans Bror, tror du väl att grafföl efter gamla kattor, som du för liten tid sen druckit, äro något hårsmon mindre farliga. Nej, ta mig böfveln de det äro! (Gud förlåte mig mina synder, jag svor så illa!) Söta Bror Clewberg! våga icke din unga kropp och själ, uti så stora och tillika så onödiga farligheter! Kom väl i hog, hvad salig Colerus säger (Gud frögde hans själ!) i sin lilla men märkeliga afhandling *de differentia inter Deum atque cancrum;* hans ord falla därstädes just så här, på vers:

Non omnis, quidam non: omnis non, quasi nullus;
Nonnullus, quidam: sed nullus non valet omnis;
Non aliquis, nullus; non quidam non, valet omnis;
Non alter, neuter: neuter non praestat uterque.

O! nimis divina verba, atque illo ex quo exierunt ore digna! Törhända, nog lappri för denna gången. Sneda rader, oläsliga ord, stympat sammanhang och obscura meningar är sådant, som du nu och altid, ifrån evighet till evighet, amen, måtte i mina bref ursäkta. Krusa blyges jag och tänka orkar jag intet. Godt, ondt; förnuftigt, tokigt, klokt, rasande måste alt, sådant som det födes i pennan, flyta ut på papperet. Då jag skrifver något, i synnerhet, som är något vidlöftigt, blir jag ofta så förargad, att ej pennan vill följa tankan; så att jag ibland par depit (nog hade jag äfven

så väl och äfven begripeligit kunnat säga, i harmen; men hur [— — —*] då skola få veta, att jag kan Francyska? Absit [— — —*] verbo!) kastar båd penna och papper; ibland inskränker mig inom så få ord att jag sjelf ej mer förstår mig, och händer, som Poeten säger: Obscurus fio, dum brevis esse laboro. Och huad detta brefvet i synnerhet angår, har jag skrifvit det helt och hållit på sängen. Det var ej utan våld, som jag därtill ärhölt tillstånd af Sömngudinnan; då hon såg, att hon ingen ting kunde uträtta, svor Hon, med tårarne i ögonen, att, det hon icke kunde göra vid mig, skulle Hon åtminstone göra vid mitt bref. I dina händer befaller jag mina vördnaders och Hälsningars anmälan till alla i gemen och H:r Adjuncten i synnerhet, och är, som du vet,

Loppis d. 16 nov. 1770.

Din trogne vän
J. H. Kiellgren.

---

23 nov. 1770. Mennander till Fredenheim.

I dessa dagar är omsider närlagde kungiörelse af Sälskapet utgifwen. För flera orsakers skul tager jag ingen del hwarken i detta eller de öfriga des göromål. Skal dock under hand draga til des bestånd hwad jag kan.

11 dec. 1770. Dens. till dens.

Åbo tidningar skal jag öfversända, alt effter som de utkomma.

1 mars 1771. Dens. till dens.

Porthan berättar sig hafva öfwersändt til pass 20 prænumerationssedlar på Åbo tidningarna. Han låfvar ock öfwerskicka några exemplar af de utkomne numrer om någonsin i winter tillfälle därtil gifves.

2 october 1772. Dens. till dens.

Härhos följer en af Åbo Tidningarne. De begynna utkomma mycket oordentligen och det som wärre är, de magra nog af. Det har jag förut förestält mig. Ty så plägar det gå med dylika Societeter, hwari många ledamöter men få arbetare äro, och dessa lita på hwarannan. Porthan är förnämligast den, som härtils hållit dem wid magt. Nu har han warit siuk, och Tidningarna hafva känning af samma feber. Med årets slut, om de så länge förmå draga andan, torde de aldeles afsomna. Mig har ingen rådfrågat om det lärda Samhällets bestånd. Jag har ock flera orsaker at mig därmed icke befatta. Gadden berättade, at du vore sinnad förära dijt (?) bysterne af de gl. Philosopherne. Det skulle jag icke råda dig til. De misspryda icke dina rum. Och i fall där ei

---

* några ord utplånade.

wore för dem tjänliga ställen, är långt bättre, at gifwa dem til Bibliothequet härstädes.

25 dec. 1771. Kalm till Mennander.
Unge Fredr. Juslén och Stud. Kreander österb. blefvo i vår lilla lärda societets sidsta sammanvaro antagne til ledamöter. Vetterblad blef då ordförande för nästa qvartal. Vi tänka nu gifva ut et halft ark om veckan; får se, om vi få prænumeranter nog; det tryckes nu på sällskapets egen bekostnad.

21 okt. 1772. Fredenheim till Mennander.
Min huldaste Far behagar nämna i sit förra bref om Åbo sällskapet och min present dit af buster. Sant är väl, at det ej brillerar i sina tidningar; men kanske at man i början får vara tilfreds, om detta sällskap kan blott inom sina Ledamöter procurera et hederligt nöje, mera communication emellan professorerne och studenterne, kännedom af et slags tidsfördrif, som nu så mycket kommit i mode, och en retraite, som kan bli rolig, hälst om musiquen kommer i gång där. Om de ock framdeles ingenting gåfve ut i almänheten, kunna de dock roa sig inom sig, upöfva hvarandras hardiesse och talegåfva, och vinna samma ändamål, som de fläste andre orden. Det är illa at de ej mera rådfråga min huldaste Far, men det är säkert mera af modestie, än obekymmersamhet om sina skyldigheter. Min huldaste Far täckes dock ej tröttna vid dem. De behöfva såsom et annat gille blott protection. Lunds Academie har nu följt deras exempel, och de kunna väl upmuntras at framdeles äfven blifva utom sig nyttige. Jag har för min del sökt bidraga därtill kanske med en för långt drifven ifver, men min huldaste Far täckes ursäkta den, ty den har endast haft kärlek för mina Landsmän för deras smak och för sällskapet til föremål. De få nu med fartygen sit autel eller bureau, hvaruti alla deras handlingar och hemligheter kunna förvaras, och som sammantagit med busterne och det öfriga, skal mycket pryda deras retraite. Autellet hafva de sjelfva til största delen betalt. En liten del har jag vidkänts. Jag måste bekänna, at de fyra busterne, de fått, icke äro de, hvilka jag för mig utvalt, och som jag tänker såsom etuder vid ritande behålla. Desse äro endast tvänne. Men de, som de skryta med, äro de samme, som jag jemte mina för min huldaste Far upviste. Det är väl en olydnad, men kanske förlåtelig, at jag vågade skicka dem öfver. Det hade ej skedt, om jag ej oförsiktigtvis förut råkat låfva dem dit, och jag har fått för dem så många tacksäjelser så väl af allmän Orden, som Ledamöterne, at jag snart skulle anse mig som en Mæcenas. Åtminstone får jag mycket god tanke om deras smak och tacksamhet. Jag hör nu at de få et särskildt rum til sammankomster, som skal vara vackert, och kanske desse små sammankomster kan afhålla ungdomen från sämre nöjen och gifva dem hug för en mera polerad lefnad.

II.

[Hösten eller vintern 1772?? *]

Min bästa Vän! Jag hade haft tillfälle att resa in till Åbo i dag; jag hade ock säkert gjort det. Jag hade fått omfamna Clewberg Döm om jag utan viktiga orsaker låtit hindra mig därifrån. Saken är den: Den förskräckelige Bore kom i natt i största tysthet till mitt hus, slog näfven i väggen (dock välförstående intet *Näfven,* Professoren, som i Nominativo heter Näf, rostrum, och brukas egentel. om Foglar; men om man slår upp Soran finnes där dessa mär[k]värdiga orden (22) *Sed et porcorum aliorumque animalium rostrum est.* Hvaraf förnimmes att Herr Professoren med största fog tagit sig detta namnet, emedan Him*m*elen behagat göra ho[n]o[m] till ett betydeligit undantag från Martialis sinnrika Epigr. *Non cuicunque datum est habere nasum* h: e: rostrum; Och är sålunda dess namn ett vackert exempli gratia på modus Synecdoches: pars pro toto). Men att komma till saken igen, Bore, som jag sade, slog näfven i väggen, så syllarne lossade, och gaf sig fan på att om jag sticker foten utom dörren, skulle han bita näsan utaf mig. Jag böd väl till att blidka ho[n]o[m]; jag vicklade mig och min näsa uti mössor, näsdukar, pälsar och kappråckar, att han ej skulle finna på mig; jag förestälte ho[n]o[m] mina själ på godt manér; jag sade till ho[n]o[m]: min ampla och vidtbevandrade Herr Doctor Bore (Du känner hans admirabla courer för svettning, orklöshet m. m.)! Jag försäkrar Eder, att jag drifves af caussas prægnantes; Jag sade med Propertius: *Magnum iter ad doctas profisisci cogor Athenas:* Men han svarade med Juvenalis: *Sic volo, sic jubeo, stat pro ratione voluntas.* Det blef då därvid. Emellertid mår jag täm*m*eligen förnuftigt; men få se hur länge det räcker. Saken är den min käre bror, *Döden han vill oss gästa.* Och hvad mig angår, så är jag ej så m[yc]k[e]t mån om hans gästning. Jag har hört sägas, att han skall vara mycket torr i sällskap, talar aldrig ett ord och har ej

* Detta bref saknar hvarje datum, men förefaller af pikturen att döma, att höra till de tidigare. Det är tydligen skrifvet på Perno, möjligen vintern 1772. Lagman Wallenstierna afled 26 sept. 1772. Måhända kan man sätta detta dödsfall i samband med de i brefvet omtalade sjukdomsfallen.

vett en gång att gå bort. Jag har ock tykt mig kunna se på deras grimacer och miner, som han hälsat på, att de ej varit just aldeles nögda med sådanna visiter. Nu har han skickat en Ambassadeur förut, som härstammar från Huset feber; Denne har burit sig rätt gement åt. Han har slagit 7 personer på 2 dagar så illa att de ligga till sängs. Han påstår att Hans principal, Kejser DÖD skall innom kortt komma efter och justifiera hans uppförande. Detta låter nog sannolikt, ty han kunde ej annars gå så långt. Man har på alt sätt velat obligera ho[n]o[m], att retirera sig och säga sin Herre återbud; men Han är positif och hotar att den som kommer ho[n]o[m] för nära, skall han så knäcka att han blir yr i hufvu. Det faseligaste är det att han är antropophagus; han har så gnagit af de syndarna där ligga, att där ej är quar mer än ben och skin. Jag tror därföre, att han intet lär göra något försök på mig. Han må se, att han ej en gång kan få en enda god frukost af mig. Utom dess som jag vet, att han har m[yc]k[e]t delicat lukt, så röker jag ständigt den Fan så i näsan med ättika och allehanda saker, att han ej hinner annat än nysa och jag att ropa: prosit Ers Excellence! väl bekommit, Ers Excellence! Kas ut Ers Excellence! Signe Gott Ers Excellence! Hjelpe Fan, Ers Excellence! Jag skickar Dig nu den piecen jag lånte af Dig. Den var rätt väl skrefven. Den var så begärlig härute att jag så när ej fått behålla den. Kunde du skaffa dig några tusen exemplar däraf, så försäkrar jag dig att de skulle gå åt. Jag undrar på Prof: Lefrén, som ej förskrifver däraf hela sin boklåda full.

Ändteligen har min Sång Gudinna fallit i Barnsäng och framfött det barnet, som du såg att hon bar under sitt- qued. Huru väl skapadt det må vara, tillkommer ej mig såsom barnefar att säga. Min lilla Clio tycker, att det är en hjertans vacker unge, fast den ej har några reguliera lineamenter, och vill ändteligen, att han skall ut i verlden och försöka sin lycka. Jag har förestält henne faran därvid; att barnet har svag constitution, är för ungt, och spädlemmadt, att om det komme i en omild critici händer, vore det förloradt; men Gumman är envis; hon hotar mig med, att om hon inte får sin vilja fram, skall hon aldrig ligga i säng med mig; .... Det är då intet godt att mucka längre. Jag antvardar det därföre nu i dina händer, att introducera det, i fall det finner nåd för tin ögon. Det torde ej heller vara ur vägen, att visa det för någon annan skapkunnig man. Framför alt torde det behöfva, att få litet friare och naturligare ställning. Jag skulle be dig hålla fram det för L[efrén?] men du känner Historien om Barnfoten. Port[han] torde vara skickeligare. Nå gläds nu med mig, ty jag hafver funnit den borttappade delen af din Vittra Gratulation till

Biskop Falenius. Det har gifvit mig ämne till en Dissertation. *De miraculosa Providentia D:na in operibus doctis ab interitu liberandis.* Man skall där få se, att alla de handlingar, som brunno upp med Bibliotheket i Alexandria, voro blott en hop odugeliga com*m*entarier, obetydeliga fabler och annat gräl, att i hela deras Biblioth[ek] ej var en enda god bok, ty då hade säkert Grækerne och Romarene öfversatt den; att då Chi-Hoangti lät uppbränna alla böcker i China, de dugeliga blefvo undangömda, att alla värk, som upplysa förståndet och förbättra hjertat, de grundeligaste i konster och vetenskaper, och i synnerhet stora geniers Foster e. g. en Ullspegel, en Marcolphus, en Colerus, en Bondpractica, ännu lefva och skola lefva för efterverldens senaste åldrar. Men hvad förstberörda manuscript anbelangar, så önskade jag gerna, att äga det såsom egit, och om du skänker mig det, skall jag anse det för ett honorarium. Om Du ej innom 4 dagar får skåda mig ansigte emot ansigte, så skrif mig till ett par rader om din hälsa och din vänskap. När kommer du ut till mig, som du lofvat? Spela öfver några arier ur Mercure, tills jag härnäst får höra din lutas ljufliga slag. Må väl! Du vet att jag ej kan annat än vara din vän.

J. H. Kellgren.

---

26 juni 1772. Kalm till Mennander.

Termin til magister Promotion är utsatt til d. 22 julii. Primus är Clewberg, gratiss. Ringbom; hade Candid. Schultén varit frisk, så har om Primatet blifvit låttadt emellan honom och Clewberg, men han ligger nu i Nagu ganska illa siuk i Rötfebern, och har i dag et rykte kom*m*it til staden, at han vore död. Det vore skada; ty Schulten var af de mäst rara genier, och säkert vida vägnar den käckaste af alla dem, som i år blifva Magistrar. Magister frågan är mathematisk: an method. anal. algebr. plus profuit vel obfuit Scientiis? Secr. Calonius är utnämd at proponera den; får se, hvad Schalberg tycker derom.

Clewberg och Törnqvist blefvo i dag Candidater; intet kunna de klaga, at de vid Examen saknat förhör in Ling. or. et græc., ty Lefrén började Examen, och Kothen som Decanus honorar. slöt den sam*m*a.

9 juli 1772. Kalm till Mennander.

Nu äro Candidaterne åter galna. Som jag förr hade äran at berätta, var Faculteten sinnad at låtta emellan Schultén och Clewberg, men då saken företogs, kom et rykte at Schultén vore död; Faculteten beslöt då, at Clewberg skulle blifva primus: dagen derefter kommer Schultén hel frisk til staden, och har ej stort varit siuk. Candidaterne trodde sig då finna, at ryktet om Schulténs

död fått sin uprinnelse från den eller dem, som ville hafva Clewberg till Primus; det tyktes confirmeras deraf, at då candidaterne gingo i ordning, alt huru ryktet gått från den ena til den andra, blef första början i Clewbergska huset; de ville derföre ei hafva et barn, som ei än gått til Herrans nattvard, och som ei kunde göra hyllnings eden, til primus; åtminstone ville de, at det skulle låttas; de ville gifva in en skrift derom til nu varande decanus Planman, men han tog ei emot den. Professor Gadd upretade dem än mera genom det, at han med hårda ord angrep dem för det de understodo sig, at ei vara nöjda med Facultetens beslut; han var likväl jäfvig såsom Clewbergs mosters man. I dag var ändtel. Facultet derom; Planman anmodades, at i godo bilägga saken, men hielper ei det, kommer det väl til votering i Faculteten. De missnögde Candidater hafva sammansatt sig, at i fall deras begäran afslås, ei gå upp i acad. Promotionsdagen; utan anten förut resa bort eller börja dricka brunn, eller göra sig siuka; sker det, så får Promotor ei mer än 4, högst 6 med sig i academien, men de torde svalka deras hetta. Promotor är starkt på Candidaternas sida. Halfva Faculteten är för dem, och halfva mot dem, bland de sednare är Decanus.

21 juli 1772. Kalm till Mennander.

Nu är Candidaternes rörelse stillad. Candid. Clewberg fan sig at afsäja sig primariatet; Schultén är nu primus. Hade det ei skedt, så hade helt visst ei öfver 4 a 5 varit närvarande vid Promotionen; nu äro de mer än nögda: de hålla måltid och sedan om aftonen stor Bal; detta sker i Rothsteinska huset.

III.

[Febr. 1773.*]

Min Söta Vän. Ehuru jag rest igienom halfva verlden öfver Tiugu mihl Sade Dalin Sade Rosenquist, och först för ett par dagar sedan kom hem, har jag likväl emot förmodan ej funnit något Bref för mig ifrån dig. Det är väl ej något stort fel, men likväl skal jag straffa dig och ej skicka dig afskrift af Engströms Sonate, om jag ej till i öfvermorgon Resol[verar] annorlunda, ty observandum erit at det i dag är Söndag. Jag har ganska roligt här på landet, så at jag aldeles icke saknar Åbo; om icke ur 2 gran Gull droges

* Som den 22 Febr. här säges infalla på en måndag, är brefvet skrifvet 1773.

mer långtråd än ur ett, så skulle jag oändeligen regrettera ditt sällskap; men nu har min högfärd gifvit mig in den vackra Thesen: om ingen frågar efter mig, bryr jag mig ingen om. När jag läser igenom det jag skrifvit, finner jag det så Confust, at jag ej vet, om du förstår det, i fall Du hinner så långt at du kan läsa det igenom. Orsaken till min Confusion är den, at hela vår entretien så länge korten hvilat handlat därom, at en herre, hvars förstånd är och varit $= X$, men hvars 3 dimensioner är $= 12^3$, skal komma hitner tillika med tvänne menniskor, som i anseende til vida panierer, juponer och Considerationer äro $= y^3$; han har ock något Bihang med sig, som än är indeterminate. Hans ärende är att ett stycke härifrån upställa En del af de menniskor, som sålt sig för godt kjöp til slagt får och syna dem, om de äro värdige därtill. De upställas i en $\square = 3 \times 42$, hvarupå det ses noga på Dem, om de ej äro för små så at kulorne ej kunna hitta på dem, ty då tjäna de ej till ändamålet. Men hvart tar jag vägen; jag sitter och drömmer, ty kl[ockan] är nu tu om natten och i går las jag Clairauts Geometrie och Palmquistens algebra, sedan jag förut ätit en smörgås och druckit — — — hvarest? — jo här uppe — varm miölk samt skutit en — — — Men nu går det ju aldeles på tok; därföre gjör jag bäst om jag för i dag kastar

min

penna.

Den 22 Febr: Måndag.

Hinner jag ej skrifva något; ty man måste ut och hälsa på en granne.

Den 23 Febr. Tisdag.

I dag måste man in til staden och hielpa Lagmans Betiening skrifva rent. Du må ej tro, at det är för at förvärfva mig meriter. Ty jag känner mig förväl för at ej likna mig vid ett gran Gull, som altid behåller sitt ringa värde, om det blir utdragit eller ej. I dag måste man åka långt lin m. m. därföre måste jag sluta med löfte att nästa post skrifva mera och skicka dig Engströms Allegro. Farväl Söta Du, glöm ej

J. H. K.

IV.

[Den 20 Mars 1773.*]

Min kära Bror!
Ehuru stor
Min längtan vor
Att åter få i mina klor
Min bästa vän i Åbo bor;
Dock som min nådiga matmor
Med några af sitt Frökna-chor
I dag till Loppis hädanfor;
Så lär du finna, som jag tror,
Så vist, som om jag derpå svor
Vid Odin, Frejer, Brage, Thor,
Att nu mitt drögsmål och remor
Af brist på Resedon beror.

Jag därför med all submission,
Och all mitt hjertas devotion,
Anhåller nu om dilation,
Och på min gambla permission
En liten bit prolongation.

Min Mus', hvars starka obstruction
Jag sett med stor desolation,
Har nu till min exultation

---

* Dagen uppgifves i slutet, men ej året. Då Clewberg kallas magister å utanskriften [A Monsieur le Maître ès arts N. A. Clewberg A Åbo], bör det vara skrifvet efter d. 22 juli 1772, då Clewberg promoverades. Man skulle således kunna gissa på 20 mars 1774 eller 1775 [sedan reste Clewberg till Stockholm], men då Loppis nämnes, är det nästan säkert, att brefvet skrifvits d. 20 mars 1773. Familjen Wallenstierna på Perno, där Kellgren konditionerade, tyckes tidtals hafva bott på Loppis i Pemar socken. Redan 1770 finnas bref från Kellgren, skrifna på Loppis [nr. 1 i denna samling och tvänne hos Lagus ss. 26 och 28.]. På nyåret 1774 flyttade Kellgren till Baron Fleming på Willnäs och Lemsjöholm. Då han här nämner, att hans matmor far till Loppis, bör brefvet således vara skrifvet före nyåret 1774.

Bekommit desoppilation
Och lämnat en imitation,
Som dock ej tycks med stor raison
Förtjena den appellation.
Jag skickar den; med assertion
Om evig continuation
Af vänskap och af affection
I största vidd och extension
Af ordens signification.

J. H. Kellgren
d. 20 mars:

V.

[16 april 1773.]

Min Clewberg! Om du vill öf*ver*tyga de otrogna, att vår Herre äfven i Nya Testamentet kan göra miracle, så fournerar jag dig ett starkt argument, då jag är i staden och intet hos Clewberg. Emellertid kunde väl en Fritänkare hitta på något inkast häremot, såsom att Gunstig Herr Chellgren var förhindrad, var innestängd af hastigheten, var för m[yc]k[e]t oklädd att kunna gå ut i staden &. Men det är Djefvulen, som så talar genom den ogudaktigas mun. Mitt exempel är och blir dock likväl ett undervärk, så stort, som när Christus spisade 5000 fiskar med 5 man; i alla fall hoppas jag dock få träffa dig i dag 8 dagar till. Emellertid kan du må väl, för ro skull, och i fall din välmåga ej hindras därigenom, till dess skrifva en föreskrift åt min disciple; ty jag kom in kl[ockan] 5 och reste ut kl[ockan] half 6; din uppriktigaste vän.

Åbo d. 16 Aprill 1773.
J. H. Kellgren.

VI.

[20 juli 1773.]

Min Sötaste Clewberg! Jag kan intet nog förundra mig öfver din och Tidgrens ordhållighet. Oaktadt Er lofven hade jag knapt ändå kunnat vänta mig, att I skulle besvära Era ben en så lång väg för den lilla satisfaction att kunna tillfredsställa en Väns längtan. Far man fort, så som du begynt, min k[äre] Clewberg; jag gör mig alt hopp om, att *Med öfning och med flit du blifva kan som,* [— — — *] om icke mera än jag, ordfast. Hur mår du, kära Bror? Behöfvas snart arcimboldiske [— — — *] kanske jag råkar dig innan veckans slut [— — —*] skicka efter Brückers Utdrag eller hvad det — — —*] af dess Histor[ia] Litteraria, och jämte mina skor och obefläckade strumpor, lämna den åt bref[båra]ren. Har du annars sjelf någon Hist[oria] Litt[eraria], i sy[nner]het för äldre tider och om Poëter, så låna m[ig] den. — Må väl, för att fägna din upp[rik]tige Vän J. H. Kellgren.

Perno d. 20 Juli 1773.

VII.

[1773? **]

Min Bäste Vän! Just nu kom jag ut. Just nu går ock en skjäs till Åbo. Du är då så god efter lofven och aflämnar åt budet de besagde böckerne. Nu börjas åter min penitens (?) och min fastlag. Mal à propos; en [— — — *] begäran! men som ej lär synas dig [— — — *] snart den är ifrån mig. I fall [— — — *] employerat de sent omsider betalte pen[ningarna], så behåll i reserve till jag härnäst kommer in 5 à 6 plåtar, i fall jag ej skulle ha rätt gjort mina calculer; men för all ting, om det skulle ske med den

* Brefvet är här sönder.

** Brefvet är tydligen skrifvet på Perno och efter juli 1772, ty det är adresseradt till „Monsieur Abraham Nicolas Clewberg, Maître ès arts“.

minsta din olägenhet, så låt bli det; accablera intet min tacksamhet och tro att jag intet har ett hjerta, som voro din vänskap förm[yc]k[e]t ovärdigt. — Hälsa Professorn och sörg för din välmåga. Du lär väl kunna gissa, att ett så importunt bref måtte vara från din importunaste vän J. H. K.

— — — At contine risum. Det går ingen skjäs in i dag mera, och gissa hvarföre. Då jag kom ut, var jag så oförsigtig och berättade, att ingen Bal skulle bli af i måron. Med häpnad och fasa afhördes en så förskräckelig nyhet. Den hade och den värkan, att Sergeanten uppsköt med sin Åbo resa, som blott därföre var tillämnad, att bjudningsbilletten, på h[vil]k[e]n man gjorde sig säker räkning, skulle riktigt kom*ma* fram. Jag ångrade mig, att ha förtalat mig, jag drog min egen försäkrans giltighet i tvifvelsmål och hade så när narrat Sergeanten att åter laga sig till resan, men som vädret på hv[il]k[e]t han förut skylt sitt skottsmål, ej blef bättre utan snarare värre, så täktes han intet. Man andas här nu idel Balar och Piq[ueni]quer. Tankar, ord och gerningar syfta däråt. Hvad tycker du? (Oss imellan sagdt) Hvad tycker Du? Äta ström*m*ing, dricka vatten och resa på balar! Härtill fordras p[enninga]r; hvar får man då dem? Jojo, min Bror, när man kastar alt sitt bekymmer på sin Jesu rygg och lämnar sig hel och hållen i hans armar, så går oss nog alt väl i hand: Han för oss väl sörjer, när som Balen börjer . . . Huru ofta har jag haft på tungan: Ers nåd, litet mindre tårar och litet mera [hus]hållning. Man fick för några dagar sedan 900 ell[er] 1000 dr, en — — —*

* Nästa sida af brefvet borta.

VIII.

[1773? *]

Min bäste Vän. 3 gångor sökte jag dig, då jag sist var i staden, och 3 gångor sökte jag förgäfves. Jag kom hem, fick höra att du sökt mig, att du knappast hunnit ned på g[atan], jag sprang efter dig, så snabbt som en petitmaître ti[ll] ett rendez-vous, så häftigt att jag kulkastade den tj[ocke] (?) Ullner på bron, men så förgäfves som förut. Hur mår [du]? Väl, kan jag tänka; och jag fattig landtman, om jag allenast då och då hade en vän, som kunde hjelpa mig skratta åt verldens och mina egna dårskaper, så saknade jag här ingenting, så skulle jag ropa med Horatius: Rex sum. Men det är vist: du har försvurit att besöka mina husgudar. Hur är det med Fredenskjöldska Condition? Den skall vara i Lefréns händer? Men han lär redan déstinerat den åt någon annan? Ja, ja, jag kan intet säga däremot. Jag är då fördömd till evig Stadsflyktighet. Tala om mig någon gång med mina vänner; med Tidgren om han är i Staden, med Lefrén, Billmark, och mäst med dig sjelf. Haf rolig helg! M[yc]k[e]t nöje, mera hälsa, ännu mera kärlek! Hvad behöfver jag säga dig, att jag är din uppriktigaste vän?

J. H. Kiellgren.
d. 29.

---

* Brefvet är endast dateradt „d. 29“, men måste vara skrifvet efter d. 22 juli 1772, då utanskriften lyder „Till Magister Clewberg, Åbo“; det bör vidare vara skrifvet innan Kellgren tillträdde den Flemingska konditionen; således troligen 1773.

IX.

[3 nov. 1773.*]

Min Bäste Vän! Du ser min Person ofta nog; Som han ej i dag kan sjelf infinna sig, så vill jag på papper föreställa ho[n]o[m]. Det blir under en mindre behagelig figure. Missnöjd, orolig, humeuret svartare än det bläcket, med h[vil]k[e]t jag beskrifver det. Den vacklande ställning, jag nu äger på Perno, sönderbråkar mitt sinne. Jag har fordom hålt det för svårt att skiljas härifrån, och jag finner det nu långt svårare att blifva quar. Jag vet intet om jag bedrar mig, men jag tycker mig läsa i allas ögon. *Nå, tar du intet afsked snart? Jag tycker allas uppsyn säga mig: Huru länge skall du vräka dig här? Flemmingen lär intet villa ha Dig. Du lär villa tvinga dig att få bli quar?* — — — Jag har ännu ej omtalt orsaken till mitt drögsmål, eller huru långt det kan sträcka sig, emedan jag ännu vet ingenting positivt om det senare; jag tviflar dock icke, att de veta det förra, och då de, som ofta sker, nyfikit fråga, om ej Ekman ännu är i staden, hur snart han kom*mer*, huru de böra kalla ho[n]o[m], Candidat eller ej; så lära de villa hämna sig på mitt öfvergifvande, och jag måtte bekänna, att de göra det rätt complett. Jag plågas svårliga å thenna låganom. Men när Ekman en gång kommer ner, hvad skall jag då säga? Och hvad säga de, om han antar Fockens condition? Han, som de gjordt sig så säker räkning på; som efter min egen försigtiga beskrifning 1000 resor öf*ver*träffar mig i alla goda gåfvor? Ja, om han aldrig så sjelfvilligt lämnar en 200 drs Condit[ion] 1 mil från staden emot en med 500 drs utmed stakettet, h[vil]k[e]t han säkert gör, om det står i hans val och han annars ej mist vettet; så anses dock altid jag för den, som då betagit ho[n]o[m] hans lycka, och dem deras tillbörliga egendom. Denna tanken förbryllar mig. Den tvingar mig att nu åter begära din underrättelse, om Gadden ännu fått något bref af Flemmingen, hvad han skrifvit etc. Dock hvad kan han skrifva annat, än att Enkel ännu blir quar och att jag ej kan emottagas förr än han reser bortt efter Kyn-

---

* Då brefvet är skrifvet strax innan Kellgren tillträdde konditionen hos Fleming, måste „d. 3 nov.“, som uppgifves i slutet af brefvet, vara d. 3 nov. 1773.

dersmässan eller törhända ännu senare, ty han kan ju begära tjenstledighet äfven för nästkommande Termin. Det ges då intet svar, som kan afhjelpa de omtalte omständigheter. Har Du något vidare hört nämnas om förhållandet med von Melliska Condition? Du mins hvad jag sade därom, då jag var sist i staden; jag bekräftar nu än ytterligare mina ord. Det komme nu an på att törhända genom Lefrén få Bergmans vissa yttrande, sen han tillredt von Mellen, om lön, dess tillträdande med m[era]. Det senares skyndsamhet är det vässendteligaste, ty om jag vinner tiden, vinner jag alt i dessa omständigheter. Detta borde dock ske i sådan tysthet, att det intet finge transpirera, och i synnerhet ej till Prof[essor] Gadd. Okunnig om mina raisoner, kunde han med skäl anse det för fåfänga och flyktighet, som dock är blott nödens vållande. Det skulle quälja mig oändeligen, om han skulle billigt ångra sig att på en sådan hafva användt sin gunst, sitt välgörande och sin möda. Och Du sjelf, min söta Clewberg, hade Du intet orsak att ångra Dig öfver en vän, som du fått springa så många ledsamma fjät före, som ständigt gifvit dig händerne fulla med commissioner och beställningar, som dageligen satt sig i skuld hos dig, utan att nånsin betala? Ach, min bäste vän, om jag löper fara att min otidighet kunde ett hårsmån förminska din vänskap emot mig; om — — — tag då alla dina tjenster tillbaka, och lät mig blott smaka vänskapens sötma i ditt tal, dina råd, ditt umgänge; och jag skall ändå skatta mig lyckeligare än jag förtjent. Men jag känner Clewbergs tankesätt. Det kan stöta sig på denna digression, men det skall äfven förlåta en frugtan, som härrör af de förlåteligaste orsaker.

Hvad passerar vid sam*m*ankomsten i dag? På h[vil]k[e]n krog presiderar vår styresman nu? Har Enkell med Flem*m*ingarne kommit till staden? Hvar bo de? Ingen vitter sam*m*ankomst hörs af? Jag har öfversatt ett blad af 1:sta Youngens natt; men det blir mig, ser jag, ett för m[yc]k[e]t periculosae plenum opus aleae. Hur snart disputerar Tidgren? Hälsa ho[n]o[m] oändeligen. Och du blir väl hans opponens? Får jag bättre tillfälle och courage än i dag, skulle jag nog önska att vara inne den dagen. Anmäl min vördnad till Professorn. Dahlen lär ej gå ut förn i mårgon. Du hinner då dess bättre skrifva några ord till Din uppriktigaste vän

J. H. Kellgren.

Perno d. 3 nov.

X.

[Nyåret 1774.*]

Min Bästa Vän. Jag kan ej försumma någon minut att tänka på Dig och intet tillfälle att skrifva dig till, huru mycket jag älskar dig. Tack min söta Du för Gårdagsnöjena. Jag tror att Du mår braf, och det gläder mig, jag kan intet säga huru mycket. Fort och lyckeligen kom jag hem i går aftons. Lika så tänker jag i dag komma till Lemsjöholm. Efter min förmodan gick jag miste denna gången om några pengar. Tänk, om jag intet ägde någon Clewberg! — Äldsta Fröken har i dag påmint mig om återställandet af Frimuraren, som jag lånt åt dig; dock är ingen brådska. Jag skickar nu de 2 approberade stycken, h[vil]ka jag i går glömde att lämna dig. Du är så god och transporterar dem till Billmark. Isynnerhet skulle jag önska, att Fritänkarn snart må visa sig i Tidningarne, att ej Historien må falla ur minne. Hästen är förespänd. Adieu, min söta Vän. Jag omfamnar dig. Önska lycklig resa åt Din uppriktige Kellgren.

Perno.

Anmäl min vörd[n]ad till vederbörande. Hälsa Tidgren af innersta hog [och] själ.

---

* Kellgren säger sig här skola fara från Perno till Lemsjöholm d. v. s. flytta från Wallenstiernas till Fleming. I följd häraf är brefvet skrifvet på nyåret 1774. Utanskriften som vanligt „À Monsieur, Monsieur Abram Nicolas Clewberg, maître és arts“.

XI.

Lems[jöholm] d. 7 Febr. [1774.*]

Min Sötaste Vän! Skicka mig n:o 1 af Tidningarne. Hvarföre svarte Du mig intet sist på mitt bref? Hur gå mina affairer! Jag skickar dig nu repliquen på Pasquillet. Skrif mig till med två ord, hurdan vårkan du tror det kan göra. För att vidare öfvertyga mina ovänner om min oskuld, så torde och bidraga att visa närliggande bref åt de ifrigaste eller och mäst accrediterade e[xempli] g[ratia] åt Pryssen &. I går firade Baron sin födelsedag med många omständigheter; jag skref och några elaka vers efter g[amma]l vana, som jag sjungde fram. Neuman med sin Fru var här bland andra. Ach, hvarför hinner jag ej skrifva om alt detta? Jag mår rätt illa idag. Kommer ej in förn efter 4 veckor, emedan P[rofessor] Gadd sagt åt Baron, att det ej förr är nödigt. Jag måste bo hos Edners. Jag har 1000 saker att säga dig, som oroa mitt hjerta; kanske och somliga som roa mitt sinne. Om Baron vet af . . . så kan han åtminstone ganska fint förställa sig. Hälsa Tidgren! Tala med ho[n]o[m] ofta om Er gemensamma vän och beklagen ho[n]o[m] öfver alla m[iss]-nöjen han lider. Det är det enda, som nu kan [till]fredsställa ho[n]o[m]. Mina nöjen äro försvundna, min hälsa är borta, harm och chagrins förstöra mig dagel[igen]. Ach, huru mycket jag behöfver vänskapens bistånd för att ej aldeles succombera! Clewberg skrif mig till.

---

* Året är tydligen 1774, ty brefvet hör samman med de följande.

XII.

[13 febr. 1774.]

Min Sötaste Vän! Ach, på så lång tid intet bref ifrån dig! Hur tror Du då att jag lefver och mår? Åtminstone intet braf. Hvad värkan har Repl[iquen] gjort? Om den kunde justifiera mig för allmänheten, så vore jag lyckelig; men, min vän, hvad skall justifiera mig för dig? Jag sjelf, när jag en gång får åter omfamna dig? men, ach, när får jag åter omfamna dig? Om 2, 3, 4, 5 veckor; ja Gud vet när. Vill Du veta, huru jag här tillbragt mina lediga stunder. Jag har suckat öfver saknaden af mina vänner, Jag har förbannat händelsernas sammanhang, som förbittrar min lefnad, och jag har tänkt om Försynen såsom Candide. Denna veckan har här varit mycket främmande; man har druckit vin och spelt vingt-un till kl. 1 om nätterne. Jag har ock hela tiden varit en tjock visbok. Jag har gjort bekantskap med Neuman, som har tämmelig quickhet, men ingen smak. Han har lånt mig la Vie de Cromvel, Contes de la Fontaine och Candide med ett par infama libeller mot Voltaire. Min söta Du! Jag har låfvat i säker förlitan på din outtrötteliga tjenstfärdighet på Clav: noter åt älsta Fröken Flemming vår Högtidsvisa och *Söta vän, Har Döden brutit dina ögons klara ljus &.* Jag hoppas att Du är så god med det första skickar mig dem båda. Jag kan ej undgå att nämna, det hon är vacker, ung, quick, spelar braf på Claver, sjunger som en ängel och är instängd. Kl[ockan] är 12 på natten. Mitt ljus slocknar. Hälsa då vår Tidgren; ingenting kunde fägna mig mer än hans bref. Skrif mig till båda. Har du frågat efter något bref till mig på Posten. Jag tviflar icke att jag ju har. Hvad nytt i Staden? Adieu! J. H. Kellgren.

Lemsjöh[olm] d. 13 febr. 1774.

Glöm ej noterne; Jag ville ge ett rart exempel af min beställsamhet.

XIII.

[Febr. 1774.*]

Min Bergfaste Vän! I går fick jag ditt k[ära] bref af den 8 febr. h[vil]k[e]t från början till slut roade mig oände[eligen]. Men det som intet roade mig och som skall surprenera dig, var, att Baron beslöt att af misstag bryta upp det så väl som ett annat, hvilket jag fick på samma gång. Hvad tycker du? Mån han läste det? Mån han begrep det? Ingen ändring har jag märkt i hans vanliga affabla uppförande. Nästa Fredag hoppas jag få råka dig. Denna åtankan uppväcker hos mig 1000 nöjsamma och ängsliga ideer. Hvarföre är det sant, att factum infectum fieri nequit. Hvarföre är ej Well: A. till Ab, eller hvarföre har jag ej W:s hjeltemod? Skrif mig till. Hvarföre gjorde du det ej förra gången? Berätta mig alt, som jag bör veta. Dock ej för öppet. Jag hinner knapt sätta punct; jo ta [mig] Fan är icke han der**). Ser du ho[n]o[m].

XIV.

Lemsiöh[olm] d. 23 febr. 1774.

Min oskattbare Vän! Då jag dageligen plågas och förtäres innom mig sjelf, då ånger och frugtan äro mina tankars eviga sällskap och göra mig alt annat sällskap osmakeligit, — då alla utvärtes omständigheter hjelpa till att föröda mig, och då jag ingen annan tröst har öfrig, än att i väns sköte få utgjuta mina suckar; huru lifligt måtte jag då icke känna värdet af det enda goda, som återstår mig, och huru begärligt måtte jag ej fatta alla tillfällen att nyttja det. Döm härutaf med hvad glädje jag nu åter skrifver dig till. Ach! har jag ofta tänkt, än om ock denna lyckan skulle

---

* Brefvet är skrifvet såsom svar på ett bref af den 8 febr. Innehållet gör att man måste ställa det i samband med brefven i febr. 1774.

** En stor plump i brefvet.

komma att tryta för mig! Ingen ting vore mera naturligt. Hvad skall väl Cl[ewberg] tänka om den som skrifvit den Gudlösaste Replique mot sig sjelf? All ting ger vika för vänskapen, men vänskapen ger vika för Religion. — — — Jag har tänkt så, men jag skall intet tänka så mera för att ej såra ditt ömma hjerta; jag har tänkt så, men jag vill intet tänka så mera för att ej göra ända på det, som ännu är quar af mig sjelf; Jag har tänkt så, men jag vill intet tänka så mer för att ej skapa mig fantastiska plågor, då jag har så god råd på värkeliga. Hvad tycker du om en nyhet, som jag häromdagen fått höra, att Fru Lagerb[org] väntas med visshet hit? Må jag ej fasa vid åtankan af en så massive visite! Huru lassad lär hon icke komma med uppenbara och hemliga vapen! Huru lär hon icke skälla mig i syn och svärta mig i mjugg! Det senare är farligast. Hvad lär Hon icke använda att störta mig här i huset! Jag har anledning att tro, det mitt Herrskap ännu veta ingenting; hvad intryck då, om de skulle för första gången få höra alt af F[ru] L[agerborg]s flabb. Huru angeläget voro då icke att de redan voro prévenerade! Att sjelf göra det torde vara att snarare förvärra saken. Jag vet ingen annan än Prof[essor] Gadd, som till min faveur skulle kunna göra det. Men skulle han väl villa åtaga sig det? Det voro ju att blott berätta, att ett sådant rykte gingo; att man i anseende till — öfriga uppförande ej kunde hålla det för annat än malice af hans ovänner; att det i synnerhet voro nödigt för B[aron] att ej sätta tro därtill, ifall han voro angelägen om att behålla mig quar, emedan det ej annars kunde ske i anseende till den del han sjelf måste taga uti chicanerne o. s. v. Skulle du villa utvärka denna saken, i fall du finner det för nödigt? Jag har ock hört Baron säga, att han väntade Profess[or] G[add] sjelf med dess Fru och din Fru Mor hit ut. Man har ej ännu gifvit mig anledning att tro, det man voro missnögd här i huset med mig. I går skänkte Baron mig en Viol af, som man säger, en 20 plåtars värde. 1000 tack för ditt bref. Jag finner där, huru värksam din vänskap varit för mitt bästa; ach, att du lika väl kunde finna min tacksamhet! Jag gillar aldeles det slut du tagit angående Brefvet och repliquen; i det bryderi jag befinner mig, är det mig omöjligit att se förut följderne af det ena med det andra. Hvad värkan har Repliquen gjort? Hvem misstänkes för auctor däraf? Hvilka äro de ifrigaste Leviathanister? Ungefär om 14 dar lär vår resa anställas till Åbo. Längre drögsmål på några veckor skulle väl ej göra stort i saken att dämpa de förifrades sinnen, i fall det ej törhända skulle fordras att aldeles absentera sig denna Termin, hvilket jag ej gärna ville gå på. Hvilka knektar äro nu i staden? Hvad förehades på

sammankomsten? I fall mitt Epitaphe öf[ver] den Sömnige behöfver skickas till Utile Dulci, så är det här, ränsadt från alla anmärkta felaktigheter. Har Stålberg disputerat än? Har Ekman anländt till Åbo? Har Vallenst[ierna] fått Informator? Har Jean fått färdig Thetis och Pelée? Ännu har jag ej fått ditt bref med Tidningen, och Gud vet när jag får det, om du ej sjelf är så god och tar det från Posten, där det ännu lär ligga, och sänder mig det! Skrif nu alt hvad skrifvas kan med detta bådet. Ännu är ej min Disput[ation] aldeles färdig. Oändelig tacksägelse för det i låfven försöka att skaffa mig Respondens. Vårt vistande i Åbo lär ej bli längre än till Påsk och efter Påsk aldeles intet. Arian var m[yc]k[e]t välkommen; den är redan lärd och nu hoppas jag få den andra. Jag hinner ej fylla sidan, ty bådet påskyndar. Farvel Sir! Anmäl min vördnad etc. etc. etc.. Hälsa Herr Gripenstråle. J. H. K.

XV.

Lemsjöh[olm] d. 31 febr. [1774.*]

Min käraste Vän! Då du tvärt emot parole, mot all min förmodan, på två mina bref ej svarat mig ett enda ord, finner jag att du måtte varit ganska angenämt occuperad. Det fägnar mig af alt hjerta. Hvad mig angår, som hvarken har eller kan nånsin få så stora nöjen att jag icke försummar dem för det att få tala och skrifva till den bästa af mina vänner, jag gläder mig oändeligen öfver det tillfälle jag nu åter — — — Ach, förlåt mig min söta vän, just nu fick jag ditt kära bref; jag var ren utan hopp, och gaf dig därföre små vänskapsreprocher. Granskningen af mina nyårsvers roade mig oändeligen. Men jag blef så m[yc]k[e]t sensiblare betagen af det efterföljande. Det har då slagit in hvad jag altid frugtat före. Tidgren var oförsigtig, som gjorde den så allmän. Men var jag det mindre, som gaf den åt Wallenstjerna? Hvad utväg skall jag nu taga, skall jag neka att jag gifvit ho[n]o[m] den? Nej, jag vill skrifva ho[n]o[m] till ett förebråelse och justificationsbref, som han kan visa åt alla. Kanske det torde gjöra något. Repliquen skall jag tänka på. Mina armar och ben skulle jag gärna villa behålla. Knapt lär jag kunna

* Äfven här är sammanhanget med de öfriga i febr. 1774 skrifna brefven tydligt.

undgå att logera hos Edners. Jag vill dock nämna härom ett ord för Baron, och torde du genom Gadden kunna persvadera ho[n]o[m] att tinga annorstädes rum. Nu får du säkraste budet till mig genom Barons dräng, som jag skickar dig. Couvertera och försegla dock brefvet väl. Lägg ditt hufvud tillsammans med Tidgrens, och förena båda Eder vänskap emot mig. Adieu min sötaste Vän. Räkna intet på den förtret du kan lida för min [skull]. Skrif mig till vidlöftigt och omständeligen. Meddela mig dina råd. Jag är rätt förb[ryllad?]

J. H. Kellgren.

Är ingen student, som man kunde få misstänkt på landet, från hvilken man kunde supponera ett bref till någon viss här i staden med bekännelse och s. v. Rif i ögnablikket mitt bref sönder. Jag brukar Baronligt sigill, efter jag ej har något annat.

XVI.

[7 aug. 1774.*]

Min söta Clefberg! Sen du reste bortt härifrån med det öfriga Herrskapet, har all ting fått sitt förra skick på Willnäs Man dricker vin vid måltiderne som förr och man leds ihjäl sig imellan måltiderne just som förr; Friherren blåser upp sig, raillerar plumpt och dömmer dumt som förr; Friherrinnan ser ner och tiger som förr; Fröken Mina snäser glopar och läser Fransöska som förr; Fröken Jeana sjunger fint och talar barnsligt som förr; Hennes systrar gå med stöflar som förr; Mina Herrar äro trähufvun som förr; Madem[oiselle] Dubois ser på andra vid sina infällen som förr; Madem[oiselle] Kruck är en uggla, älskad lika som förr; Capit[aine] DelaCrotte skrifver verser, diktar lögner, håller med och

---

* Brefvet är i slutet dateradt d. 7 aug., hvilket, då det enligt utanskriften är adresseradt till den i Åbo varande vännen, endast kan afse 1774 eller 1775. Men då Kellgren den 10 aug. 1775 säger sig på en „oändelig lång tid" ej hafva sett Clewberg, måste detta bref vara från 1774.

discantar visor som förr. Jag är och förblifver Din trogne vän såsom förr och har detsamma namn och hemvist som förr.

Den 7 aug.

Skrif mig till. Skicka mig böcker och nyheter ur avisor och andra tillgångar. Tag mina vers af Porthan och censurera dem.

XVII.

[hösten eller sommaren 1774.*]

Min excellente Bror! Tack för ditt bref. Men hvad tänkte Du, som så brusquement notificerade Broder Wetterblads dödsfall? Trodde du, att jag kunde vara känslolös vid en brors mistning? Jag försäkrar dig, att min bestörtning och smärta häröfver, så väl för vårt samhälles räkning som för min egen, jag vill ej tala om den olyckan, som fullkomnade min jämmer, att se mig beröfvad den enda öfriga trösten att närvarande få gjuta tårar vid hans grift i min strupe, alt detta hade snart kunnat göra slut på mina egna dagar, om ej mitt förnuft kommit mig till hjelp och sålunda tilltalt mig: „Du bör sörja; men din sorg bör vara måttelig. Vitterheten har mist ett stöd; men den äger ännu sina colonner, sin Hising och sina Creandrar. Du sjelf har mist en såt vän, en värdig bror; men lefva icke Bacrarne? Samhället har mist en Präst, en Rector Scholae; men kan ej Försynen, till dess välstånd, sätta en Deutchs i Dess ställe?“ Så talte mitt förnuft, och jag biföll dess skäl. Jag beklagar högeligen, att jag ej kan komma in och få höra P[— — —?] Parentation, som aldeles skulle skingra det öfriga af min ängslan; ty jag är säker, att den är skrifven med så mycken vanlig munterhet, att den sorgsnaste ej skulle kunna höra den utan att le. Jag har hålt det för onyttigt att en gång nämna om denna solenniteten för min Landtjunkare. Han är för god hushållare att så ofta köra sin landsväg, och han har för mycket noble ambition att ofta villa vistas i ett sällskap, der hans Högvälborenhet anses som en annan menniskja; dessutom vet jag

* A. Wetterblad uppgifves af *Lagus*: Förteckning öfver anonyme författare s. 59 hafva aflidit 1774. Yttrandet om Fredenheims bal visar, att detta bref bör sammanställas med det följande.

för vist, att hans Nåd ej äger några svarta böxor. Har Fredenheim hålt sin ball ännu, eller var det endast ett ädelmodigt löfte? Konglig Secreteraren lär ännu vara lika konglig. A propos, en affaire af yttersta vigt. Baron har pålagt mig att skrifteligen fråga Kong[lig[Secteren, om de penningar par retour kommit ho[n]o[m] tillhanda, som för flere veckor blifvit honom tillsända på Stockholm för hans musicaliska sons Bas Viol. Men som denna frågan skulle slutas på första halfva raden, så finner jag det för öfverflödigt att öda papper i fåfänga, utan adresserar mig till dig i förhoppning, att du ej räknar för besvärligt att mundteligen begära hans svar därom och sedan mig detsamma skrifteligen öfversända. Söta Du, glöm ej denna puncten. Bref får du skicka mig tjogtals med båten, som afgår härifrån och lägger i land vid Edners brygga. Porro: Lefrén är ju ännu i Stockholm? Du skrifver ho[n]o[m] ju till? Anmoda honom då på mina vägnar att för min räkning hitföra Youngens nätter på Tyska, eller i fall de ej finnas, då på Fransyska; äfven någon skolbok i Moralen. Om du ej tycker jag lånt för många böcker af dig ren, så torde du och skicka mig Svenska Mercurius. Jag håller för afgjordt, att Tidgren ren är hemma. Häls[a honom] och bed ho[n]o[m] vara välkommen he[m]. Jag har brottom. Bådet res[er. Skrif] mig till nytt och gammalt, bed [— äfven? —] Tidgren skrifva mig till. Jag har skrifvit ett epigramme öfver Celsii Gustaviad. Du lär finna det mycket applicabelt att flyta in i Åbo Tidningar. Du ser det här. Jag hinner ej skrifva mera. Må väl och älska mig.

Fråga Tidgren, om han vill låna mig sitt Tyska Lexikon, i fall han äger något.

XVIII.

[hösten 1774.*]

My Lap-Friend! Fåfängt vill du trösta mig med berättelsen Landshöfdingens sjukdom och Liktalets uppskof. Om ej den gode Guden behagar att ännu i 4 veckor à 5 beröfva den Högvälborne Candidaten hälsan och lika lång tid vår store Talman alla Concepter att fullborda sina händers värk, så är det för mig platt omsonst att närvarande få deltaga i den dubbla glädjen. Vår Herre behagar ej flytta till Lemsjöholm förr än i november månad, och förr befaller han oss ej heller att resa in. Ergo.

Numera sedan Fredenheims [bal] utan tvifvel hunnit [för]sig-[gå], torde Du vilja ha besvär att beskrifva, om den var stor, om den var i fruntimbrens smak etc. etc. etc. Det fägnar mig så mycket mera, att mitt Epigr[am] kommit Bibeln att skratta, som jag vet huru svårt det är få honom därtill. Fritänkarens öde är beklageligt. Det ömmar mitt Fadershjerta oändeligen, att man upptäkt en equivoque i hans pars posterior. Jag fasar, då jag tänker, att sjelfva Anacreons mor, Den Corländska Sappho, Fru de la Myle sjelf är hans contrapart. Store Gud! hur har en sådan olycka kunnat hända? Har icke Lilier, Ullnerer, Hisingar och Kreandrar med den yppersta flit granskat ho[n]o[m] både fram och bak och intet felaktigt funnit. Men blifve faran så stor den blifva vill, så drifver mig naturens röst att försvara mitt oskyldiga foster. Jag har därföre med all möjelig modestie velat meddela Fru De la Myle inneliggande kortta svar. Jag önskar, att ej Kreander må vara emot dess införande i Tidningarne. Så för 1000 djeflar; det visste jag icke utaf: jag tänkte Vår Herre skulle först resa imårgon, och jag hör han skall fara utaf strax eftermiddagen. Tack, söta Du, för böckerne och isynnerhet för Guillaume Vadé, som oändeligen förbättrat mitt hjerta. Var så hederlig och sänd din dräng till Fren-

* Detta bref är tydligen skrifvet strax före början af en hösttermin [jämf. slutet och „vår Herre behagar ej flytta till Lemsjöholm förr än i november“]. „Fritänkaren“ trycktes i n:r 14 (30 juli) af „Tidningar“ etc. årg. 1774. Brefvet är väl därför från detta år. Jämf. föregående bref.

kell att uttaga de resterande numrorne på min sedel och skicka mig dem. Nu skall jag upp och äta mat och se modest ut. Hinner jag så mycket eftermiddag, innan Friherren stryker af, så skall jag säkert skrifva ho[n]o[m] till. I alla fall skall du oändeligen hälsa ho[n]o[m] och omfamna ho[n]o[m] på mina vägnar. Skall jag göra någon anstalt till intimation på Catalogen om mina högtrafvande Lektioner för Studioserne? Söta Du, hur Fan skall jag göra med min Tyska, som jag ej kan få läsa i brist af Lexicon. Må väl.

XIX.

[17 jan. 1775.]

Min högstsaknade Vän! Om du nu som bäst håller på att spela bräde, hvarom jag ej tviflar, så skulle det oroa mig alt förmycket, om jag trodde att mitt bref kunde hindra dig från en så nöjsam occupation, för hvilken dess innehåll aldeles intet kan göra dig skadeslös; men jag känner din application för väl. Huru mår du nu, min söta vän? Det är så längesedan jag sist såg dig, eller rättare sagt såf hos dig, att jag ej annat kan än med största otålighet längta efter dina nyheter. Jag behöfver ej fråga, om Du haft roligt i Jul; dina nöjens echo har sträckt sig ända hit. Dock skulle ske mig en oändelig fägnad, om du egenhändigt ville och hade tid att detaillera dem för mig. Hvad mig angår, fattig får uppå en ö, så har ingen ting händt mig på denna tiden, som kunde vara värdigt att tränga fram till dina öron. Jag vill allenast beskrifva mina första stunder, att du däraf må finna, huru stor ömhet jag har för dig, då jag afstår med att måla för dig de öfriga. Jag anlände hit till Residenset i god tid om aftonen, hvilket jag då ej kunde anse för annat än ett torp, sedan jag i Nådendal sett så många prägtiga palats och isynnerhet Herr Rådsherrens Castegrens, i hvilket jag hade den äran att gå in och ut, och som för sina particlars Homogeneité ej kan undgå en uppmärksam resandes förundran. Grundläggaren har haft samma infall som kejsarinnan Elisabeth, då hon gaf sin Hofnarr brölopp i ett Isslott, där alla meubler voro af is; med den skillnan att här i stället alt är af träd, stop, kannor, fat, talrikar, fönsterrutor, till och med att man kan tvifla med skäl, om icke äfven Herr Castegren sjelf är af träd, så lik är han de öfrige meublerne. Resan härifrån var kortt, emedan

vägen ej var lång, och vid min ankomst befan jag Hans Nåd, Hennes Nåd, och de nådige ungarne alla i fullkomlig nåd och alla häftigt sysselsatta, Friherren att mönstra sina bouteiller, Friherrinnan att göra svafvelstickor och Fröknarne att stoppa sina strumpor och putsa sina stöflor till den annalkande helgden. Dagen därpå eller Julafton anlände 6 slädar Rhebinder och en ung predikant Weckman, son till den vördige Prelaten, hvars profana skinpäls, men apostoliska buk gjorde så ljufligt intryck på våra hjertan, då vi sågo ho[n]o[m] i sällskap med Borgm[ästar] Herkepaeus på Lydmans Apotheq[ue] en afton. Då började ett kaklande och squattrande af dett täcka Frunkönet, som varade i 3 dagar; så att man kunde säga med Evangelium, att det var ett stort *tal* af den Himmelska härskaran. Juldagen sedan jag om ottan mattat mina lifskrafter till en Födelsedagsgratulations framalstrande, blef jag Gudilof fullkomligen vederquekt af Herr Weckmans alt för täcka 3 timmars predikan, som hel och hållen bestod uti en jämförelse imellan vår Frälsare Christus och en höna; han viste där uttryckeligen harmonien imellan en hönas och Messiæ gerningar; dess kaklande, älskande, värpande, kläckande, alt omrördes, och han slutade med dessa eftertänkeliga orden: Ja, likasom Hönan låckar sina kyklingar in i Hönsehuset, altså låckar och Hönan Christus alla dess trogna kyklingar in i det Himmelska hönshuset. Amen! Men du gäspar ren för 20:de gången. Jag vill då ej plåga dig längre, utan önskar dig en lycklig continuation af ett lyckligt nytt år och 3 dubbel sällhet emot den du önskar din uppriktige vän

J. H. Kellgren.

Lemsjöholm den 17 jan. 1775.

Jag skickar dig efter min skyldighet den de la Mylska boken med m[yc]k[e]n tack för lånet. Jag vågade ej underrätta Lefrén i sistens, att jag hos dig tog Gesner, emedan han var så hjertans otålig och beskylte mig för defecten i mercure de france, h[vil]k[e]t du vet att vi båda straxt observerade vid genomläsandet. Jag tviflar intet på, att icke du ren haft förtret för Gesner, och på det du ej må ha det ännu mer, så sänder jag äfven den tillbaka; men som Professorn ej lärer underlåta att befinna bandet aldeles fördärfvadt, fastän den ej gjort annat än stått i min hylla, så skulle jag altför gärna villa ge ho[n]o[m] satisfaction och köpa boken, i h[vil]k[e]n händelse, om han vill sälja den, du ville säja mig priset, så skall jag strax sända p[enninga]r därföre. Annars ber jag, att du är så god och för 9[daler] låter sätta Franskt band på den innan du återlämnarn. För plåten vågar jag anmoda dig att

taga ut en prenumerationssedel från Frenkel och hushålla med den som förr. Första tidningen lär nu vara utkommen. Om du hinner, så skrif mig till och skicka den, när mitt Baronskap reser tillbaka genom staden, h[vil]k[e]t lär [inträffa] efter en 8 dagar. Adieu!

XX.

d. 31 [jan. 1775.*]

Min Söta Bror! Ödet vare lof som gjorde dig så länge Junker, att Du hant gläda din vän med några raders underrättelse om din hälsa och roliga lefnad. Men tro intet, att du är quitt dermed! Du måste ännu en gång se dig vara förbunden att svara på ett af mina toma bref, om du intet vårdslösar mig. — Hvar tog Gesner vägen, som du låfte skicka mig? Men är det alfvare att den kostar 4 och $^1/_2$ Plåt, så ger jag den fan; nej, nej, jag vill säga att jag ger den Professorn tillbaka. Fans konster i menniskjoskapnad äro värkeligen märkvärdige; man berättar härute det, som är ej mindre märkvärdigt, att du nog nära skall släktas på honom. Ditt Poëme öfver Hofjunkarn Wellinks scharmytsling med bläckhornet var *förskräckeligen vackert;* jag tycker att din penna derom sjungt mästerligen. Så har då Mamsell Prysses penningar blifvit gifta; har du dansat på deras bröllopp? Fru Lagerborg bedrog sig då, när hon påstod, att Rossen ej skulle kunna gifta sig. Dock lär den sanfärdiga Frun den gången haft afseende på det solida i Egtenskapet; hon l[är] väl ej neka att han kan tjena till pretext: lo(?) bis dicite. Jo, tänk att den väldiga Presidentskan lofvat göra en utflyttning hit strax efter Kynderssmässan. När jag kommer eller om jag kommer in till termin, vet Gud och min Friherre. Olyckligtvis värka intet samma skäl på oss alla tre. Söta Du skaffa ett par misslyckade lotter för Januari månads [—**] lotteries dragning, men ej högre än ungefär till en plåt hvardera, men väl mindre. [Häls]a(?) min Tidgren med folianter hälsningar. Drängen är resfärdig. Jag är, högtärade vän

J. H. K.

* Brefvet är blott dateradt d. 31. Af talet om Gessners skrifter (jämf. föregående bref), januarilotteriet m. m. är dock tydligt, att härmed menas jan. 1775.

** Brefvet är här sönder.

XXI.

[26 febr. 1775.]

Min söta Du! Jag flatterar mig med att kunna göra dig en timmas nöje genom Le Deserteur, som jag skickar dig. Om jag intet bedrager mig, är det den Tragikaste Tragedie jag nånsin har läst. Den är ett rof af Nasus Armfäldt. Jag lär komma in om ett par veckor. Hälsa Tidgren. Jag mår emellertid väl, ty jag älskar dig såsom den ömmaste vän

J. H. Kellgren.

Lemsjöh[olm] d. 26 febr. 1775.

XXII.

[10 aug. 1775.]

Min ypperste Vän och bror! Det är en oändelig lång tid som jag varit i okunnighet om ditt tillstånd; emellertid har jag glädt mig med det hopp, att din brunscoure och de nöjen, som därvid kunnat vara förknippade, utan tvifvel bidragit att fortsätta och öka den hälsa, hvari du befann dig, då jag sista gången hade den lyckan att äga dig. Min hälsa har vaklat, mitt humeur ännu mer. Lycklig, då man har orsak att vara nögd med sig sjelf eller då man äger okunnighet och egenkärlek nog att ej se de orsaker, som böra göra en missnögd med sig. Än den då, som äfven har orsak att högakta sig sjelf! — Än Clewberg! — Men är din resa till Stockholm ännu nogare determinerad? Jag kommer väl in på någon dag att taga afsked af dig — — — likasom jag behöfde resa $3\,^1/_2$(?) mil att förskaffa mig smärta! Till Högtidsdagen lärer jag ej infinna mig, ej heller några vers af mig. Om Tidgren råkas, så hälsa honom mycket ifrån mig och säg honom, att om han nu är hogad att byta tillbaka Fransyska Dictionairer, så är han så god och tager in till staden med sig Veneroni, att bytet må ske, när

jag kommer in innan kortt. Professor Lefrén, hör jag, skall redan vara gift; är han också öfverkommen med sin Fru? Om du har uttagit Åbo Tidning[ar] för min räkning, så torde du nu vara så god och skicka mig dem. För min skuld hos dig har min skuldenär Tidgren lofvat längesedan att svara. Må väl och älska din

uppriktige vän
J. H. Kellgren.

Willnäs d. 10 aug. 1775.

XXIII.

[hösten 1775.*]

Min sötaste Vän! Det är så Gudförbannadt, att man aldrig här kan få veta förut, när något bud går till Åbo. Man kan säga om Monarquen på Willnäs såsom om framledne Påfven: *Hans regering är intet för de nyfikna.* Nu hinner jag ej säga mer än några ord. När kom du hem? ty jag tar för afgjordt att du redan är hemma. När reser du åt Stockholm? Har du fått mitt förra bref? Jag var i Åbo i förra veckan från Måndag till Torsdag och hade ej annat nöje därstädes af sammanlefnaden än att höra 1000 g[ånger] repeteras de uppbyggeliga berättelserne om Vådeld och Mordbrännare. Det var uträttandet af en Consistoriel commission från Baron Fleming, som anticiperade min resa till Åbo, h[vil]k[e]n jag ej annars ärnat företaga förr än vid din återkomst-tid från Tavasterne. Gud vet, om icke Du var altförgod Prophet, då du spådde, att jag ej mer skulle få råka dig; åtminstone ser det tvetydigt ut, om du reser mycket hastigt. I alt fall ber jag, du ville af vanlig godhet uträtta följande commission, nembligen att till Guldsmeden Arfvid Floberg på Stora Nygatan i Stockholm aflämna medföljande Collegium Juris Nat[uræ] et Gentium i folio jämte Veneronis Dictionnaire, som jag hoppas du ren lärer undfått af Tidgren, att han må sedan nedsända dem till Kyrkoherden Lengblom i Floby. Nu resa de. Djefveln regera dem. Gud välsigne dig. Svara mig.

J. H. K.

---

* Då Clewbergs Stockholmsresa omtalas, är det tydligt, att brefvet är skrifvet på hösten 1775.

XXIV.

[hösten 1775.*]

Min käraste Bror! Du lärer i Förgårs varit så occuperad att bränna upp staden, att du ej hann läsa ell[er] besvara mitt bref. Nu hoppas jag, att Mams[ell] Dubois Drögsmål i staden till nästk[ommande] tisdag lärer ge dig tid nog att skrifva mig några rader till. Jag har på några dagar haft en colique, som ärnat clarera mig från alla mina creditorer här i verlden, och den har ännu ej öfvergifvit' mig — — — Men jag känner, att jag måste till sängs igen. Adieu! Glöm ej din trogne vän

J. H. K.

XV.

[10 nov. 1775.]

Din lyckeliga resa, ankomst och inledning till din Stockholmslefnad gläder mig mer än det var nödigt att säga dig det. Det var en alt för vacker upptäckt, som du sans comparaison gjort angående smuts på gatorne i Stockholm; jaja, så är det att få resa omkring i verlden. Fredenheim är att beklaga; tänk likväl, att sörja för så många menniskjors välfärd, därtill fordras säkert intet mindre än en så väl pudrad och Friserad hjerna som en Fredenheims. Din berättelse om Brandells ädelmod var en rörande scene. Det vackraste skådespel i naturen är en stor man, som vårdar sig från högden af sin inbildning stiga ner ända till hugkomsten af sina vänners namn och som ej rådnar att vara något litet skild från ett Fä. Huru lyckelig är icke jag att uti Brandell äga en så pladdrande, så skrattande, så välklädd (ty min vänskap för

* Då både i detta och föregående bref eldsvådor i Åbo omtalas, få de väl anses höra samman.

honom kan ej tvifla att han äger alla höga och ypperliga dygder), så välkammad, etc. etc. etc. vän! Må jag ej säga som Philoctéte i Oedipe, som jag nu håller på att läsa:

„L'amitié d'un grand homme est un bienfait des Dieux",

men för att bevisa, att jag i förtjusningen öf[ver] Brandells ädelmod ej eller glö*m*mer din vänskap, så uppdrar jag dig det ärefulla göromålet, högljudande bevis af mitt förtroende, att anmäla min tjenst — hörsamst — vördsamst — frugtsamst — ödmjukst — Lydigst — underdånigaste och alla möjliga *aste* hälsning, compliment, respect till högbemälte Herre och Broder, jämte den Superlativissimaste tacksägelse för HANS oförtjentaste Låfven att skrifva mig till. Ett sådant löfte af en sådan man till en sådan mask är redan altförmycket. Hvad skulle det då vara, om han ock skulle hålla sitt löfte! . . . Ett bref från Brandell . . . fyllt med det, som Fransoserne kalla traits — kanske ock med det som Svenskarne kalla på samma sätt — — — Nej, nej; jag vågar väl aldrig andas efter en sådan lycksalighet.

— Så långt hade jag skrifvit i Tisdags kl. $^1/_2$ 6, då den förbannade Gripenberg infann sig utan att låta anmälas. Han täcktes sacrifiera de charmanta divertissementer, som han denna Soiréen var inviterad att goutera i några aimabla Damers Compagnie, åt den agrementen att få profitera af min ravissanta conversation. Jag fick således ej uppfylla det löfte jag därom gifvit dig i Tidgrens bref. — Emellertid fick jag i går genom den visa Salomons hand ditt andra bref. Din hälsa gör mig välmående. Jag ängslas af din ledsnad. — Hvad ser jag! du anklagar mig för ett nidings-värk, ett edsöre! Hos mig kallsinnighet . . . Hos mig indifference — — — mot Clewberg — — — mot min bästa, hvad säger jag? min enda vän! Du handterar mig hårdt. Dina förebråelser äro grymma, blodiga! Clewberg, Du känner mig intet; — — — och huru skulle du känna mig? Hvad prof har jag gifvit dig af min ömhet, jag vill ej säga svarande mot dina vänskapsprof; jag vill säga: några? Alt hvad jag kan säga dig, är ock alt för svagt att öf[ver]tyga dig därom; det skulle ej engång kunna öf[ver]tyga om en billig tacksamhet emot dina tjenster. Hvad skall då öf[ver]tyga dig om min kärlek? Hvad skall förlägga dina förebråelser? — Ditt egit hjerta — att jag ej skrifvit förr än nu, härrör ej af försummelse. Tidgren skref dig till nästa post, sen vi fått dina första bref. Det var din vilja, att vi skulle skrifva en gång hvar. Hindret förra postdag har jag berättat. Hvad har mera stått i min magt? Säg. — — — Du bedrar dig oändel[igen], om du tror dig kunna skrifva mig till något, som ej skulle förorsaka mig det ypper-

sta nöje att läsa. Tack, min trogna vän, för det du tänker på min förmån; att få lefva med dig i Stockholm! Jag illfänas, men min söta Du, om du, som sagt är, i Sommar igen skulle resa därifrån — — — och jag blifva quar efter dig ... Tidgren är här [— — —] Han låter hälsa dig förskräckeligen. — I mårgon skall Presidenten tas in i Mårgonrådnan efter solens nedergång. Då kommer att uppläsas några dugtiga Epigrammer på rimad prosa, som vår Finska Anacreon *satt sig ner* och skrifvit, it[em] en Öf[versättning] af Sallustii Bell[um] Catil[inarium] af samma vir Professorius. It[em] min dödande välmening, som så mortifierade den stora Laudatoren af Celsii Gustaf Wasa, att han offentligen gjorde afbön hos vittra Classen, där han vid sista sammanträde sjelf densamma uppläste. Det roade mig att se hans bryderi, då han vid slutet upptäckte, hvem det var som beteknades med C . . ., hvartill han i början omöjeligen kunde gissa. — Man dansar här alla onsdagar. Den sista var jag första gången med. — Den saknade Tomen af din mercurius attraperade jag lyckligen under en af mina Fröknar Stubb, n. b. som då låg liflös i en Bureau. Så när hade jag glömt att säga dig, att jag ej längre än sen d. 1 dennas varit i Staden. Jag finner, att jag ännu har mycket att säga dig, men kl. slår 6, och posten går härnäst nästa Tisdag. Lef glad, Haf hälsan, Älska mig med min kärlek.

Till ändalycktone

Din
Kellgren.

Åbo d. 10 nov. 1775.

XXVI.

[22 nov. 1775.*]

Käraste Vän. Jag lofvade i mitt sista bref att skrifva dig till på Tisdagen. Säger du, att jag ej hållit ord? Säg hellre att jag är ett orakel: Det är värkeligen Tisdag i dag. Jag gläder mig åt din välmåga, som du gifvit Tidgren tillkänna. Kanske han skrifver dig ock till i dag. Alt sen i Lördags afton har jag måst hållas vid sängen och bordet. Jag var då med mina Friherrar hos Presidentens och souperade samt förvärfvade mig därjämte en stark snufva i näsan af förkylning, då jag helt svettig utaf complimenters afhörande kom ut i snön, och ämne till en vitter hufvudvärk uti en Tysk Roman, kallad Der neue Amadis, hvilken jag ej lärer kunna fördrifva, förr än jag utslitit 3 Linds Lexika. Du har öf[ver]sändt böcker, hör jag, att försäljas, men jag har ej sett Cataloguen ännu; de lära auctioneras i mårgon. Jag tror, jag sade i mitt sista bref; att jag hade nyheter att säga dig, men det vet Gud, att jag lög. Åtminstone har jag nu så litet att säga dig, som styresmannen Juslèn hade mycket att andraga för Presidenten, när han förleden Lördags 8 dars sen intogs i sällskapet. Sol, måne, Themis, Mars, Apollo, min Herre, vitterhetens odlan, känslor, Muser, yrken, Fäderneslandet, ljus, dystert barbari; . . . sätt vara, hafva, och, ty, men, emedan, O! Ack! med flere prepositioner, conjunctioner, verba auxiliaria etc. imellan dessa orden, så har du orationen i sitt fulla sa*m*manhang. Den vältalighets Comet hade efter sig en long svants af — juridiska rim. — — — Det var Fan! Tidgren! Silvius! Sivers! Wahlberg! Hade jag det vist, så hade jag ej skullat släppa dem in, och intet blir jag af med dem, förr än de läst 6 blad i Kraakens Gram-

---

* Emedan den 25 nov. säges inträffa på en fredag, skulle brefvet vara skrifvet redan 1774, men Kellgren är sällan säker på datum. Enligt adressen var Clewberg i Stockholm, och dit reste han först på hösten 1775; brefvet *kan* således ej vara skrifvet 1774. Å den andra sidan är brefvet dateradt den 22 nov., som måste hafva infallit på en onsdag, då det säges vara två dagar till fredagen. 1775 inföll den 22 nov. på en onsdag, och jag antager därföre, att brefvet skrifvits detta år. Jämf. ock talet om assemblèerna samt föregående bref.

matica, och kl[ockan] är rättnu sex — — — jag måste då sluta, förr än jag tänkt, men jag skall i stället skrifva dig till med Tidgren nästkommande Fredag, hoc est d. 25, hoc est 2 dagar härefter.

Jag heter

Kellgren.

Åbo den 22 nov.

I mårgon går jag på assemblèen *.

---

* Om dessa assembleer skrifver Kalm till Mennander 27 okt. 1775:

Nu hafva vi här roligt. Hofrätts ungdomen har för sin Presidents skull hållit en Bale, dijt alla stater voro inviterade. Sedan är här den inrättning giord, at i Rothstenska huset vid broon blir så kallad assemblée hvar onsdag från kl. 4 e. m. til kl. 10 om afton; flera Herrar sammanskiuta dertil, dock vi mer än 9 dr. k:*mt* hvar Herre. Fruentimren få här Thee, Chocolad och skårpor; ej annat, undantagandes at dansa eller sätta sig vid spelbord. Herrarne hafva Pipor och Toback i en särdeles Kammare.

Som H. Präsidenten Leyonhufvud med sin vanliga vänlig- och höflighet bemöter all ungdomen vid Hofrätten, så at han ock haft til måltid hos sig alla dem, som anstält för hans skull den ofvannämda Balen, så är han tilbaka obeskrifl[igen] af dem älskad och vördad; de skulle bära honom på händerne, om han villet. Däremot torde man få afpruta något af den kärlek de hysa mot deras vice-President. Följande vers, som säges hafva Mag. Browallius til uphofsman, synes bekräfta mitt tal:

Så skynda dig från denna ort,
Du som så många villor giordt,
Som Himlen i sin vrede sändt
åt oss till vice Præsident.
Ledsage Lyckan dig,
Men långt från våra stränder,
och blifve aldrig du mer sedd i dessa länder;
Tro ei, at någon fins, som vid din affärd gråter,
Vi ropa med en mun: Han komme aldrig åter!

XXVII.

[15 dec. 1775.]

Min högsta skatt, o Clewberg kär! Jag förmodar, att sen du skref mig till sist af d. 1 dec. lärer du fått tvenne af mina bref, på hvilka jag ofördröjligen lärer få svar, fast där ingen ting var att svara på.

Dina litteraira nyheter roade mig [— — —*] tyrligt godt. Görwell har på min heder intet illa läst sin Pindarus. En Ode som är högt spänd(?) är värkeligen en odrägelig sak, en oärhörd nyhet. Jag tror väl intet, att Görv[ell] är absolut fiende till det vidlöftiga, men det lär vara i Epigrammer han äskar det, ej heller till det höga, allenast det brukas i bröllopsskrifter. Men i synnerhet lär han tycka om variation och att stylen är i en ständig ebb och flod, så i Oder som annorstädes. Han tycks nyligen gifvit ett bevis på denna sin haut-gout, när han låtit införa i sina Tidningar det mästerliga ***Afskedet af sommaren.*** Man tycker dock strax, att det är för litet blomstrande för att vara författadt af sommaren, och till slut finner man och värkeligen, att en ganska olik auctor, Gustaf III:s och Wetterhoffs odödeliga sångerska, framskaffat det ur sitt vintermagasin. Dät förtjenar att se, huru träden stå nakna som en nål, utom alt prål, och huru hon liksom Mahomet befaller berg och skogar komma till sig, man vet intet om de lydde. Men det, som är mäst rörande och bevekande i detta afsked, är utan gensägelse, att Presid[enten] Leyonhufvud önskade sig vara F[ar till] detta Fostret. Han reser i Jul u[— — —*] den Finska Sappho, då det nog kun[de bli] något alfvare utaf med sådana önskningar. Gud bevare Tollens panna, stackare! Men hvad angår oss alt detta. Non erat his locus. — Jag är sjuk, har varit det värre och lär blifva det ännu längre efter utsigt. Jag går väl uppe, men endast i kammaren, och ifall ej Baron Fleming behagar låta transportera både kammare och gäst på släda till Lemsjöholm, tviflar jag mycket, att jag lär kunna lämna Åbo på en gång med hans Högvälborne söner näst kommande Tisdag. Min

---

* Brefvet är här sönder.

julro lärer då blifva nog uniform. Åtminstone lär jag då hinna njuta det nöjet att skrifva dig ofta till.

Jag vill nu komma till utredandet af den märkvärdiga frågan, hvad den vise Österländske Salomons ampla Galimathias om Antropophagien och fausses couches må hafva att betyda. Men jag försäkrar dig, att jag är lika så oviss därom som du. Dessutom slår kl[ockan] 6 på ögnablicket, och jag ser, att jag behöfver att besinna mig till nästa postdag för att kunna gå in i [— — —*] där Oedipo [— — —*] opus est [— — —*] har jag hört, att dina böcker äro anlände till Skapander och att de tänka låta borttauctionera sig nästa Tisdag. — I dessa dagar hade en Witter sammank[omst] varit tillämnad, men som jag är sjuk, Brovallius full, Tidgren vred och Porthan ej hunnit sätta sig så ofta ner som det påträngts att framkrysta en viss Fabel, som han en månad [gått?] tjock med, så har ingenting ännu blifvit af. — Tidgren lofvade skrifva dig till i dag jämte mig, men jag hör ej af ho[n]o[m]. I förgårs var formel bal, då Maasen sägs hafva dansat sola. 1500 Dr. skall blifvit besparingen efter alla i höst hållna Piquenicquer. Adieu min söta vän. Tänk då och då på din

J. H. Kellgren.

Åbo d. 15 dec. 1775.

XXVIII.

[26 dec. 1775.**]

Jag hade svarat på ditt k[ära] bref i Fredags, dagen efter sen jag fick det, men min äldre Friherre reste då ut på landet, och den andre, insjuknad i en Feber, flyttades upp i andra byggningen; occupation härvid hindrade mig. Jag mår nu passabelt väl, så att jag i mårgon tänker gå ut, och min Baron har ock tämmeligen öf[ver]vunnit sin sjukdom; imellertid torde dock dra så långt ut med hans vederfående, att vi näppeligen innom 14 dar lära kunna resa på landet.

---

* Brefvet är här sönder.

** Brefvet är blott dateradt „annan dag jul", men emedan Clewberg då var i Stockholm, måste brefvet vara från 1775 eller 1776. Vidare måste det vara skrifvet före juni 1776, då Kellgren erhöll den Meyerfeldtska konditionen.

Cap. I.

Om Condition.

Jag ser, Gunstige Läsare, att du sätter alla driffjädrar i rörelse, till och med de som äro foemininae generis att befordra min lycka. Du glömmer därvid dina egna angelägenheter, som fordra all din tid. Detta prof af din vänskap gläder mig långt mera än alt hvad du kan göra till min fördel. Hvad Pettersonska Condition angår, lär du sjelf kunna gissa till mitt utlåtande. Att komma till en rik köpman, låfvar något; imellertid lärer du väl finna, att jag förut gärna vill vara fullkomligen öfvertygad, att jag ej skadar mig, innan jag lämnar en condition, där jag har 1000 dr. lön. Du bedrar dig intet, då du tror, att jag lär anse vistandet i Stockholm såsom cardo rei. Att jag så ofta jag ville skulle få komma in till staden, lärer i det högsta vara en probabel sanning. Dessutom att såsom resande komma in på några timmar eller öfver en natt, kan tout au plus ej anses förmånligare än såsom jag hade correspondance därstädes med en god vän. Det musicaliska förhindret torde ock bli af någon betydlighet, om amateuren är något Critisk. Dock frugtar jag föga därföre, när amateuren är köpman och discipeln 6 år. Besvärets lindrighet sätter jag mycket värde på. Från Flemingen kan jag väl slippa, efter utseende, när som hälst, oaktadt jag väl vet, att han lär bruka alla möjeliga utvägar att behålla mig quar, men ifrån Åbo ser du väl att jag ej slipper förr än med öppit vattn. Flera omständigheter har jag ej att säga dig. Sen du vet alt detta, vet du äfven min resolution. Det är den, att om bytet gagnar mig, hvilket du äfven så väl som jag, ja väl bättre, kan urskilja, så kan du utan min vidare tillspörjan strax sluta accord. I synnerhet, som du ser, bör det komma an på priset vid landtconditioner.

Cap. II.

Om Creander.

Om denna Herrens Genie får tid att mogna, tviflar jag ingalunda att icke det lärer befordra ho[n]o[m] antingen till dårhuset eller galererne innan hans död. Jag tviflar ock ingalunda att det ju var på mig, som den vackra tiraden syftade, hvilken du citera i ditt bref. Ty vid den omnämde sammankomsten producerades värkeligen inga andra vers än ett öf[ver]satt Epigram af Browallius och den dödande välmeningen, samt epigrammet [öfver] Epigram, som dågde äta. Hvad kan nu i verlden vara dummare än det bemödande han gör sig att här finna några allusioner till brö-

der, eller gör han oss den hedern att gifva oss Sköldebrand till medbror; ty du lärer så mycket ärindra dig af denna lappris piecen, att den hel och hållen har afseende på Gustaviaden, hvilket ock så tydeligen rögdes vid uppläsningen, att Porthan hotade mig med att om Sköldenbrand skulle få i händer Auctoren och piecen, skulle han till straff låta mig läsa en hel sång i sin Gustaviade. Alla roade sig af alt hjerta åt skriften, och man kom öf[ver]ens att i nästa sam*m*ankomst läsa upp det för hela sällskapet, hvarvid månge funnos af ett så fördärfvat hjerta och Anticreandrisk snille att de till och med funno behag för detta Sång Gudinnans fausse-[couche?] Hvad Celsius angår, fann till och med Juslén sig däruti att han förtjent hugget och berättade sjelf, att Witterh[ets] Academien aldeles desavouerade hans Gustaf Wasa. Men man kan förlåta Kreander att raisonnerat som en narr. Däremot är det en oförlåtelig sak, att han varit nog nedrig för att vilja svärta mig hos min bästa vän, nog oförskämd att ej fråga efter, om det till äfventyrs, hvilket han nog säkert kunde förmoda, skulle komma för mina öron. Jag har beslutit att vid nästa vittra sam*m*ankomst, ty det har ingen sedan varit, med din tillåtelse läsa upp offenteligen hela tiraden och låta Herr Kreander tout-doucement explicera sina vackra phraser. Fin*n*er du ej skäl däri? — Så för 1000 djäflar, nu slår hon 6; jag måste då sluta tvärt och önska dig en rolig Julhelgd. Nästa post skrifver jag till dig Nyårsbref. Må väl min bästa och älska mig altid lika.

J. H. K.

Annan dag Jul.

XXIX.

[2 febr. 1776.*]

Min upplyste Vän! Jag har mycket att säga dig, och jag vet ej hvad jag skall säga. Jag är i en bekym*m*ersam villrådighet om den ofta ventilerade frågan likasom ene rö, h[vil]k[e]n af vädret etc. Jag har gjort mig en ny fråga angående min Stockholmsresa, och som jag har nog svårt att svara på densam*ma*, så ber jag att Du, såsom Du är den andre jag, ville försöka det. Frågan

* Brefvet är blott dateradt den andra i göjemånaden, men på nyss anförda grunder, måste därmed afses den 2 febr 1776.

heter på Latin: Cui bono? eller ock på Svenska: Hvad gör jag där? — Sen jag nu för ett halft år sedan anmodat dig om att skaffa mig Condition i Stockholm, sedan du användt så mycken möda och flit att finna den, tyckes jag nu alt för väl iakttaga min tid att fråga, hvad jag skall med den. Hvarföre kan icke en sådan atome som jag så väl lefva okänd på ett Allodial Gods i Finland som i Hufvudstaden af ett rike, har jag frågat. — Det är ditt exempel, utan tvifvel, som gifvit mig det begäret. Jag har velat jämföra mig med dig — med dig, min magnifique vän, qui sublimi feris sidera vertice. På min heder, en vacker jämförelse! Jag har gifvit mig ett dråpeligt ämne till en satir öf[ver] mig själf. Ja, jag är intet annat än en etourdi, en fullkomlig Marsyas. Du skall ej stöta dig på mina expressioner. Fast du är min vän, så må jag ju en gång få säga dig sanningen. Ej heller må du af alt detta sluta att jag nu aldeles öf[ver]gifvit mitt uppsåt. Jag är ännu lika dåraktig som förut att utan ändamål vilja flytta mig 6 grader i Söder. Låt mig allenast veta vilkoren, så vill jag strax decidera mig. Flemingen fördubblar sin Friherreliga complaisance emot mig. Jag vet ej af hvad anledning Hans son kommit under väder med, att jag skulle ha n[å]g[o]t dylikt project i faggorna. Han var så nådig och sjelf strax så uttydde det, att om jag skulle öf[ver]ge hans hus, h[vil]k[e]t han bad Gud nådeligen förbjuda, så kunde det ej vara för att antaga någon annan Condition, utan för någon befordran skull, som han väl då ej vågade förhindra Han skall framdeles få lita därpå. Emellertid gjorde jag mig nu främ*m*ande till det ena och andra. — Du vet, att jag legat inne öf[ver] hela Julen; jag säger med skäl *legat,* ty jag har tillbragt en stor del af denna tiden vid sängen, och jag är ej ännu rätt frisk. Du lär vara försäkrad om att Baron Herman är död; ty hvad skäl skulle väl vara att tro, det jag kunde spå falskt? Imellertid har det händt emot all apparence. Han mår nu rätt braf. Kl[ockan] är slagen för ¹/₄ sen. Såsom jag intet låtit döpa om mig sen sist, så måste jag ännu heta

Johan Henric.

Såsom det brister ett ark uti det sista sexternet af det bref som Tidgren tänkt sända dig idag, så dröjer han därmed till nästa Postdag.

I dag lär det vara den andra i Göjemånaden här i Åbo.

XXX.

[23 febr. 1776.*]

Min oförliknelige Vän! Jag undrar intet på din tystlåtenhet: Sapientis est nihil admirari. Jag skulle snarare undrat på, om du oftare skrifvit mig till i en sådan trängsel af göromål, som du är stadd uti. Om kungen har långa armar, så måste du vist ha långa ben. Commissioner, Lektioner, Auctioner, corresponsioner, påhälsationer! Hur räcker du till så många onera.

Je voudrais bien savoir ce que ce César mange
Pour s'etre fait si grand?

— — — säger Cassius hos Shakespear. Hvad dina egna argumentationer till ditt oträngda försvar angår, så, ehuru högt du går i application, och ehuru du befäster dem med det oöfvervinnerliga Q. E. D., så torde de dock lätt nog kunna stormas. Först hvad den gamla boken angår, där det berättas, att vår Herre skapat verlden af intet, så finner lätteligen den, som läst denna boken (och hvem är det, om icke jag?), att vår Herre med sina Apostlars inspirerta fingrar skrifvit långa, långa Epistlar fulla med idel Galimathias, tomare än ingenting. Fiat applicatio. Och sedan är det ej sagt, att alla bref äro svar på bref. Då du äfven skref mig det sista, hade du ej ännu fått något af mig. Således var det ej heller något svar på mitt. Följakteligen kunde du skrifva mig till utan att svara; Ergo behöfde du ej vänta på mitt bref för att skrifva; Ergo kunde du skrifva mig till, förr än du fått mitt bref Q. E. D. Observera min k[ära] Ergotist, att jag har ett ergo mer i min demonstration; Ergo da manus. — Hvad jag vill vinna genom alt detta, är att du aldrig mera genom onyttiga ursägter tar bortt en hel sida i ditt bref, som kunde användas bättre, isynnerhet då du skrifver mig till i Duodece. Lämna den mödan åt mig ensam.

---

* Den 23 febr. — detta brefs enda datum — måste på förut anförda skäl vara d. 23 febr. 1776.

Jag börjar hoppas, att det intet är aldeles ute med min nådiga Mormor, emedan hon haft nog sansning att adoptera dig för sitt egit barn. Men på façonerna ser det ut, som Gumman litet kollrade.

Jag gratulerar dig att ha förvärfvat en så hederlig och värdig vän som Adjuncten Lidén; hvad mig angår, gratulerar jag mig att vara så litet känd utaf honom, som jag är. Säkert har jag ingen fördelaktigare sida att visa mig på för honom och andra än din vänskap. Anmäl imellertid till honom min högaktning för så rara egenskaper som välgörandet mot dem, som ej genom bugningar och uppvaktningar däraf göra sig förtjente. Ribbingska condition behagar mig oändeligen; Gud gifve det kunde reussera! Den begärta disputat[ions]förtekningen skall nästa Post utan all tvifvel öfversändas. Jag gapar mig helt mätter öfver det onaturligen goda bokpriset i Stockholm. Kors, jag tror jag har intet ännu tackat dig för Dorat, som du skickade mig. Den ligger nu att bindas i det vackraste Franska band, som kan fås här i Åbo. Den skall bli den prydeligaste i min hylla, såsom den är den käraste för mitt hjerta. — Epigrammet var admirabelt; equivoquen af *Planche* är löjeligt.

Kunde intet Dorat vara en sådan olycklig seglare. Det är vist, Han är oändeligen quick, men mager. Det är en squelette, klädd i Floras vackraste drägt. Nordenskjöld går då med stora steg till äran eller Dårhuset! — Brandell har värkel[igen] skrifvit mig till. Där är intet question om mindre i hans bref, än att illuminera hela Stockholm genom min närvaro. Han gör mig till en förbannad Lysmask. —

Adieu på några dar. Jag hinner ej skrifva mer idag. Ditt bref kom till mig kl[ockan] 4 i dag. Kan du väl gissa, hvem detta brefvet är ifrån. Jag skall försöka, huru fin du är.

Åbo d. 23 Febr.

XXXI.

[7 mars 1776.]

Min söta Vän! Tack för sist. Jag sänder dig härjämte den af Adj[uncten] Lidén begärte Disputations Cataloguen; jag har trott mig kunna få den fullständigast, då jag betient mig af Promotions skrifterne, där de nödvändigt alla böra finnas, undantagande törhända några få för skolsysslor, som altid handlat, som du vet, om den där eviga institutio juventutis. Likväl har jag vid utdraget öfverhoppat några få; de äro för 1769 3 nembl[igen] 1) An — Luxus influat in Religionem? Bilm[ark] och Björkgren. 2) De nummis quibusdam antiquis in Finlandia repertis; Bilm[ark] et Paulin. 3) De retrogradatione aliisq[ue] apparentiis motus Planetarum P. Post. Alopaeus et Ursinus. — Var så god och nämn dem för ho[n]o[m]; jag får ej rum med dem på Cataloguen. Anmäl min respect till Adjuncten. Jag väntar bref af dig med nästa post som du lofvat. Tidgren lär ock skrifva dig till i dag. Har jag nämt för dig, att Flemingen soupçonnerat n[å]g[o]t om min öf[ver]fart? han tilltalte mig därom, när han var i staden och försäkrade, att han gjorde mig förmycket justice för att misstänka mig att kunna changera condition, men om jag sökte någon befordran, så vore jag någorlunda förlåtelig. I dag har jag svarat Brandel på hans complaisanta bref, där han förklarar hela *Stockholms otålighet att omfamna mig* — Voilà du sublime! — *och att bli upplyst af mina insigter.* Du har ofta bett mig skicka dig några vers; nästa Post, om möjeligt är, skall du få några rim. Nå, Bilmark gifter sig om Tisdag: Il faut se marier avant qu'on meure, säger en judicieux auctor. Andra säga åter, att han endast låter viga sig.

Car ces hommes d'esprit ailleurs très-estimbles
Ont fort peu de talent pour former leurs semblables.

Bröderne ha såfvit starkt alt sen före Jul; efter en så amphitruonisk natt torde man dock snart få se mårgonrådnan åter uppstiga. Du lär veta, att Presidenten [Leijon]hufvud har sändt öfver Fru Fiolls Diana att låta tryckas med sin Prologue.

Le Public revolté a beau l'exsibiler
Du President le corps s'obstine à l'admirer.

Skrif nu sjelf, hvad du tycker det kan vara för ett hufvud. Han har sagt: „Hvad det är Gudom*m*eligt!" Och han har corrigerat det. Men du min k[ära] Clewberg, har du intet skrifvit n[å]g[o]t i det vittra? Än i det lärda? Ty du är en Pansophe. Hvarföre vill du intet bli Ledamot af Wettenskaps Academien? Men är du rasande? Tänker du resa hit igen i vår. Jag börjar tro, att det är för att undvika mitt sällskap, som du vill skaffa mig Condition i Stockholm. Jag kom*m*er ej ihåg mera för denna gången att skrifva dig till. Härnäst mera. Må väl. Jag omfamnar dig 1000 g[ånger] min bästa vän.

— — — cur dextrae jungere dextram
Non datur et veras audire et reddere voces.

J. H. K.

d. 7 Mars —76.

För några tim*m*ar sen dog Juslén, Hof-Rättsrådet välförståendes; han har legat länge sjuk. Just nu kom Tidgren hit; han har glömt skrifva dig till idag. Bröllopsbekymmer ansätta ho[n]o[m] så grufveligen.

XXXII.

[22 mars 1776.]

Min Apollo! Se här för din Domstol ej en fattig Suppliquant, som ber om nåd och förskoning, utan en sträng anklagare af sig sjelf, som fordrar en Dom efter thet hans gjerningar förtjent hafva. Granska, häckla, gilla, förkasta med samma nit och oväldighet, men med mera ljus, än du vet att jag fordom brukat, att — undersöka

Den bittra victriol, som från din söta Fjäder
Så mången vacker vers för våra ögon bar;

att jag må betjena mig af den högtrafvande Periphrace, som en skald af detta seculo så lyckeligen nyttjat.

Du lär ha lätt vid att påminna dig med hvad förtjusning, det är nu snart ett halft år sen, vi jämte hvarannars bröst läste det oförlikneliga stycket i en Tom af Voltaire, som kallades Précis de l'Ecclesiaste p[ar] m:r Eraton, med hvilken enstämmig rysning vi betragtade den svarta målningen af lifvets olyckor, med hvad för samtida rörelse och, att jag så må säga, préetablerad harmonie af känslor vi hänfördes af det höga, suckade vi det bedröfliga, smålogo vid det angenäma. Hvad mig angår, har denna behageliga scene sedan altid varit närvarande i mitt minne, och då du för någon tid sen begärte några vers utaf mig, föll det mig strax i hågen att sända dig denna öf[ver]sättning till ett offer åt hugkomsten af de oskattbara stunder, då efter en gagnande läsning af någon snillerik auctor vi med uppeldade känslor stego opp med häftighet, sågo bestörte på hvarannan och strax därefter med ömma famntag meddelade hvarandra de tankar, som uttryckte sig genom tystnadens outöseliga språk. Denna tiden är ej mera. Men Du, som i den själen, som är oss gemensam, utgör Förståndet, då jag däremot viljan, fullgör du nu hvad dig tillkommer, sedan jag gjort hvad du pålagt mig, och säg mig och rätta de fel, som du finner i dessa små verser. Öfversättningen är dels mycket tvungen, i det att den bibehåller lika många stropher, lika versslag m. m. ända till och med att jag, såsom i Fransyskan, nyttjat samma slutrad i de 3 första stropherne: alt är fåfänglighet; — dels mycket Fri, såsom den sjunde strophen, som i originalet låter sålunda:

Je me suis fait une etude
De connaître les mortels:
J'ai vu leurs chagrins cruels
Et leur vague inquietude
Et la secrete habitude
De leurs penchans criminels.

Dels altförmycket fri törhända, såsom i 8:de strophen och alla de ställen, som äro teknade med guillemets — där jag tagit mig frihet att aldeles omändra mening och innehåll. Jag skulle skrifva vidlöftigare härom, om ej tiden förböde mig, och om jag ej redan frugtade att varit för mycket vidlöftig i afseende på styckets värde. Skrif mig ofördröjel[igen] till dina reflexioner och det bruk du vill göra af ämnet därtill. Adieu min sötaste vän. Ömma altid för din trogne

J. H. K.

Åbo d. 22 Mars 1776.

XXXIII.

[12 april 1776.*]

Min Ljufliga vän! Tack för ditt kära bref. Du är en fullkomlig Rousseau i anseende till Operan. Men det surprenerar mig aldeles intet. Jag tycker det är detsamma, som hvar förnuftig menniskja — borde tänka därom. Men att skrifva en sådan critique däröfver som du, fordras mer än vara förnuftig. Jag vill tro, som du tillstår, att danseuserne gjort förnämsta impression på dig. Du lär påminna dig hvad som någon svarade en, som frågade hvad medel man skulle bruka att sätta operan åter i credit, som började falla: man bör förlänga danserne och förkortta stubbarne. — Jag har brottom som fan — Ach! kan du föreställa dig, att jag fått i commission att lägga en mensklig hand vid ett Gudavärk, att skrifva en scéne till fru Catharina Charlotta Svedenmarks Herdaspel, och det af Presidenten! Söta Du, om det vore möjeligt, så skaffa mig några små vackra airer med röst och Claver, t. ex. ur de nyare Opera, jag vill säga, alla utom Thetis och Pelee, som du vet vi äga; item på Fru Wendelias verser, hvarom Présidenten isynnerhet anmodat mig etc. Jag vet ej, hvad jag skrifver i den tribulation, hvari Tidgren försätter mig med sina ständiga: Nå, skynda dig. Adieu min söta vän till härnäst.

d. 12 ap.

---

* Brefvet är blott dateradt d. 12 april, men då Clewberg tydligen förutsättes vara i Stockholm, tillhör brefvet utan tvifvel året 1776.

XXXIV.

[17 maj 1776.*]

God dag, min ljufliga vän. Du lärer nu ett par postdagar fått hämta andan efter genomläsandet af mina ouphörligen voluminеusa bref. Hvad skall jag nu skrifva dig till? Jag har gjort en excursion ända till 3 mil på andra sidan om Raumo och kommit tillbaka med sönderbråkad chaise och lemmar. Min Frihaltare har nu ändteligen med en behagelig tystnad försvaradt sitt lärda värk, som innehöll Förströdda tankar och högvälborne anmärkningar i Philosophien; hvem som är rätta Fadern för dem, är ett stort problème; där man ej sett någon Fleming, lärer man taga Respondenten därföre; där man ej väl känner Bilmark, torde han få samma beskyllning; i Åbo falla de fläste misstankar på mig ovärdigan och jag ler däråt med den rätta. Den som gjort intet, har fått 50 plåtar, den som gjort något 15, och den, som gjort det mästa, intet runstycke. — Af medföljande Dedicationer kan du dömma om min Högklackade Friherres framsteg, hvad säger jag, framhaltningar i Poesien och Stilus Epistolaris. — I början af nästa vecka reser hans Nådigste Far till Stockholm påstvägen att där på några veckor afsätta den vinst han tänker göra med spanmålshandel och att supa opp en skutlast. Detta torde på något sätt komma att modifiera anläggningen af min öfverresa. Han vet ännu ej ett ord därom, utan hotar immerfort att göra mig till Extraordinarie Professor.

— Att roa dig sänder jag några plaisanterier emot brodren Kreander, som i hans och hela vitterhets Facultetens närvaro, till och med bror Lejon⊕s, upplästes till mycken inbördes oskyldig förnöjelse. Den snilliga Skapander och jag hafva sedan umgåts i mycken vänskap och broderlig tillförsigt. Man vill ändteligen att Predik[are] Bok[en] skall införas i Åbo blad, men tills jag vidare får veta af dig, om du på något värdigare sätt kunde em-

* Claes Fleming disputerade 1776. „Dagen efter Himmelsfärden“ är således d. 17 maj 1776.

plojera den, har jag eluderat folliculairernes åstundan. Mån det skulle vanhedra mig, att den trycktes i mitt namn.

Ehuru det är

— — — stort och skönt att skrifva väl och glömmas,

så kan jag dock svårligen vara nog stor indifferentist att se mitt ringa arbetes auctor med yttersta flit blifva fördold för sjelfva sina bröders kunskap, men har jag då skrifvit väl? Ach Clewberg, förlåt min indiscreta vänskap; jag känner, att jag är egenkär och jag rådnar. Söta du, glöm ej hvad jag bedt dig om; jag torde ha mycket ännu att pladdra med dig om, men kl[ockan] ringer sjuk — ser du hvad jag är confuse, jag skulle säga sju. Så när hade jag glömt att tacka dig för ditt sista summariska bref. Tidgren hälsar dig i alla dimensioner. Herren Jesus, Guds son, vår Frälsare dyre Dig regere, välsigne, bevare och styre! Amen.

J. H. K.

Dagen efter Himmelsfärden.

XXXV.

[4 juni 1776.*]

Min söta Cl[ewberg]. Tack för ditt sista lilla bref. Jag skall ej heller denna g[ång] vara vidlöftig. — Ribbingen kom Pingstafton och reste 3:dje dagen. Presidenten reste till Fru Toll pingesdagen, där han dröjer ännu. Jag har än ingenting företagit vid den omskrefne scene: Det var en förbannad ledsam commission. — Hur snart kommer du hem? Jag är, som du kan tänka, m[yc]k[e]t nögd med din dessein för Voltaires Predikare. — Än har jag ingen nummer sett af Åbo tidningar [för 17]76—. Tidgren reste i Fredags på landet och bad hälsa. — Président[en] tyckte, att min öf[ver]sättn[ing] var n[å]g[o]t dristig. Man bör, sade han, så mycket möjeligt är, släppa ner gardinet för den dimman, som syns i ändan af perspectivet. — Här kräler alt af knektar. En oändelig stark afsättning har varit denna tiden på ABCböcker, emedan våra Hjeltar, som nu på en gång nödvändigt måste lära sig det nya reglementet, äro därföre nödsakade att lära sig läsa i

* 1776 inföll pingstdagen på söndagen den 26 maj. Tisdagen, då Kellgren skref sitt bref, var således den 4 juni. Att året varit 1776, framgår ock af talet om Åbo Tidningar.

bok. — Porthan talte om för en tid sen att resa till Tyskland i sommar, men nu på en tid har jag ej hört honom repetera det. — Har du råkt Flemingen i Stockholm? Än Wahlberg? Det lärer vara bäst för den passageraren att ej visa sig för än som Hof-R[ätts]Råd ell[er] Assessor här i Åbo, om han vill preservera sin nedra ända för klackars intryck. — Du tackar mig för det jag fullplottrat ett par ark papper i Consistorio för 3 plåtar. Du chicanerar mig: detta grufveliga besväret lär knapt hända mig mer än en g[ång] till. — Här regerar en Despotisk ledsnad. — Jag är här en Eremit. Clewberg är i Stockholm. — Om några dar lär min Friherre jämte 3 andra Småherrar gå in i Hof Rätten. — Till nästkommande Bönedag lärer jag resa ut på landet, sedan jag alt sen Octob[er] månad varit en sjuklig stadsbo. Adieu, min bästa vän; jag omfamnar dig 1000 g[ånger]. Skrif litet flitigare, pour l'amour de moi. J. H. K.

Complimentera Adj[uncten] Lidén på mina vägnar.

Söta Du, se sjelf i Almanachan, hvad det är för datum. Det vet jag, att i dag är Tisdag, och att i förgår 8 dar sen var Pingesdagen.

XXXVI.

Åbo den 14 Juni [17]76.

Min söta Clewberg! Jag hade väl med förra posten besvarat ditt kära bref, men oviss om utgången af den ena saken, såsom jag ock nu är, ville jag uppskjuta därmed tills nu, då jag hoppades kunna gifva dig säker underrättelse om alt. Den sagde Condition tillböds mig först genom Billmark af Ä[rke]Biskoppen, som Generalen först talt vid. Han bad mig uppvakta Grefven, och just då jag kom därifrån, fick jag ditt bref, som upplyste mig om hela saken, hvarmed tillgått ganska mysterieust. Jag skall en annan gång berätta dig, hvad man tog för många omvägar. Jag vill allenast kortel[igen] säga dig, i hvad cas saken nu är. Gener[alen] vill väl gärna ha mig till sig och skulle önska, sade han, att det kunde ske i mårgon dag, men som han ännu har en präst hos sig, som han väl skaffat Hofpredikants titel hos prins Carl, men ingen lön, så vill han ej förskjuta honom ifrån sig, förr än han skaffat honom någon lägenhet, hälst han intet visat några fel, fastän otillräckeligen kunnig att vara rigtig informator. Således har han förbehållit sig att längre fram få ge mig underrättelse om tiden,

som åtminstone ej kan infalla förr än i höst; han förböd mig ock på det högsta att nämna ett ord härom för någon. Leijonh[ufvud] har ock af Cancelli Rådet Sparre blifvit anmodad att tala med Generalen till min recommendation, hvilket han gjort. Hvad besvär måtte du väl haft, min ömmaste vän, att uträtta så mycket för en okänd person, som ingen ting annat har att berömma sig af än din vänskap. Lidéns bemödande för mig öf[ver]går hvad jag kunnat förmoda af en 10 åra vän. Jag ville önska, att han ej risquerat för m[yc]k[e]t därvid. Ach huru mycket lär han ej älska dig, då han låtit dig inleda sig i sådane fördomar! Jag kan ej säga, huru m[yc]k[e]t din offert af Aman[uens] sysslan rört mig; jag kan allenast känna det — — —. Tack, min söta Du, för Elite de Poës[ies] Fug[itives]; den är redan inbunden, och jag läser den med en fames canina. Men du har ej sagt mig priset på den. Wahlberg reste till Stockholm för att få de storas löften och den skönas dr — — — Porthan lofte svara dig i dag angående disputationerne och att skicka dem med första. — Det var Tidgren, som var far för det baronliga fostret. — Kreander håller god mine. Porthan skrattar i mjugg och knäpper på sina västknappar, och Juslén rår mig att skrifva satirer. — Kreander lofte ock skrifva dig till i dag och skicka dig penningar. Lefrén frågte mig, om ej några böcker af dem du öfversändt hörde ho[n]o[m] till? — Jag kallade Tidgren in i staden från Nautila förleden söndags, då vi läto försla din bokkista upp från fartyget. Porthan har fått sina böcker. Af de Medicinska äro följande sålde

Till Bergman

Diction[naire] portat[ive] de santé; — — — — — men lika m[yc]k[e]t, jag hinner ej skrifva dem i Catal[oguen] förr än nästa postdag, emedan i dag är General-exercise på fältet, där Mejerfeldt i mårse sade, att han ville träffa mig. Jag skickar allenast p[enningar] 99 D[ale]r, som influtit. Tidgr[en] bad ofanteligen hälsa dig. Är Alzire öfversatt eller under händer? Om jag i sommar hade tid, hufvud och hälsa, så torde det ej bli ett frugtlöst arbete att öf[ver]sätta den eller n[å]g[o]n annan, i fall den vore borttagen, då jag ber att du ville projectera en. Jag har ej än af Billmark fått antalen af de omfrågade presidier. Han lofte att skicka mig sin Aboa literata, att jag sjelf finge se därefter; men han höll ej ord. Han tviflar m[yc]k[e]t på, om någ[on] af de omtalte Herrar praesiderat så ofta, som du en gång anteknat. Din evinnerlige Kellgren.

I mårgon ell[er] öf[ver]mårg[on] res Generalen. Du har nyligen fått en liten Cousin eller Cousine.

XXXVII.

den 18 [juni 1776.*]

Min högsta skatt, o Clewberg kär. I förgårs fick jag ett af dina kära bref. Det senare bokskrinet är ej ännu framkommit. Jag tror dock, att Gedda lärer föra det fartyg, som i dag kommit upp i ån, och på h[vil]k[e]t probablement dina böcker äro. Så snart skrinet fås opp, skall jag utan drögsmål göra vederbörlig disposition. Jag tror det skall ske i dag. Jag önskar, att Termin allenast räckte längre, så skulle jag med högsta nöje sjelf åtaga mig att vara auctionist för dina böcker. Jag har sjelf en hop onödiga, som jag ville bli af med. Men som du finner, upphör nu redan alla academiska functioner, och ganska få studerande äro mera öfrige. Kreander lärer väl förra posten efter sin lofven skickat dig p[enningar] med Mejerf[elt]; saken blef (det) därvid, som jag skref i förra brefvet; det hade varit rätt väl för mig, om jag nogare fått veta både tid och vilkor. Det syntes vara en ganska faille och glad Herre. Jag har hört, att Æimelæus skall présidera i Lördag; jag vet ej hvarföre. Hans bror och Haartman sku i onsdag bli Candidater. Jag skrifver med en oskuren penna i ett stoj såsom vid baby[lo]niska tornet. Utanföre är marknad och inne hålla mina Friherrar på att flytta. De resa i afton, och jag blir quar tills Lördag eller Måndag. Tidgren, den slarfven, lofvade komma in i dag, men har gifvit återbod. Man har dansat terribelt här i stan på en tid. Har du varit med på Rådhusbalet i Stockh[olm]? Porthan har frågat mig därom. På Willnäs blir i år ett stort parti Wattudrinkare. Jag hör, att du lofvat komma hem om 6 veckor; och får jag så snart omfamna dig? Porthan och jag sku med första afgående fartyg sända de för Lidén begärta disputationerne. Hälsa Lidén af all din muns och hjertas förmögenhet. Jag hoppas få träffa honom med ett bref innan hans afresa. Det var in alles 102 dal[er], som flutit in för böckerne, men för posten skull har jag tagit af 12 daler för att få in denna lappen uti samma bref, som jag skref dig till i fredags, och som jag ej fick

* Detta bref är skrifvet omedelbart efter föregående.

in på posten, fast kl[ockan] ej var mer än 5 e. m. Jag måste och nu därföre hufvudstupa kasta mig ned för dessa rader.

J. H. Kellgren.

Må väl på alla möjeliga façoner. Finge du tillfälle att skicka Athalie och Boråsiaden hit öfver, så vore roligt att läsa dem. Man måste nu lämna in brefven före middag. Kan du läsa detta, så är du en förbannad dechiffreur.

Tillägg. Den 17 dec. 1776 skrifver Mennander till Fredenheim. „Mag. Clewberg söker at blifwa håfpredikant; säger ock sig hafwa godt hopp och löfte därom. Han har bedt mig begära din assistence. Jag såge så mycket helre honom på det sättet hulpen, som han wärkeligen är ganska qwick och hans moder med des omyndiga syskon, som äro stadde i torftighet, kunde därigenom med tiden få något stöd.“

XXXVIII.

[28 april 1777.]

Min ädle Vän. Såsom Hjorten längtar efter friskt vatten, så längtar min själ efter att få bref ifrån Dig. Men jag vet ej vist, om jag sista gången gaf dig riktig adress på mig: det hade bordt vara på Sköfde och Hwarf; men om du svarar mig snart på detta brefvet, hvilket jag hoppas, så må du sända det på Falköping och Floby. Ja, söta Du, skrif mig flitigt till; du kan ej föreställa dig, huru ängsligt jag har här nere. Ach om det vore möjeligt för mig att snart kom*m*a upp igen till Stockholm ifrån denna uselheten! Har Krafften ej ännu vunnit någon befordran? Hvad menar du, om det vore möjeligt och skulle gå an att taga någon interims Condition i Stockholm? Men det torde ock ha svårigheter. Det kunde väl göra mig lika mycket, hos hvem det vore och hurudana vilkor, så länge; men sen jag varit hos en Baron och skall kom*m*a till en Grefve — — — jag vet intet, hur jag skall säga, men man känner ej Meyerfeldts slutkonst. Eller huru tycker du? Ja, min besvärade vän, råd och gör, hur du kan och finner med mig, allenast laga för Guds skull, att jag får se dig, innan du res från Stockholm.

Hur mår du? Hur roar du dig? Jag har hvarken hälsa eller nöjen. Igenom min fördömda kyrkogång har jag fått en halssjuka, som varat i 14 dar och räcker ännu. Annars har jag ej varit utom dörren, utan ständigt varit här hos min gamla mor och ibland hälsat på min svåger Kyrkoh[erden] Lengblom, som bor ett par stenkast härifrån. Här har varit en förbannadt underlig väderlek. Det har nu snögat och haglat i 8 dars tid, jämt och samt. — För en 14 dar sen hade min yngsta syster bröllop med en Kyrkoherde, som heter Kellander. Han tillträder nu först sitt pastorat och skall flytta med sin hustru i mårgon dit, en 4 mil härifrån. Han tycks vara en superlativus af hushållare. — Det är intet bland slägtingar, som man bör söka sina hjelpare, och minst i det heliga ståndet. Famntag, tårar, välsignelser, critiquer och lärdom*m*ar är alt, hvad man bör vänta af dem. Jag vet ej, om jag nånsin nämnt för dig, huru mina systrar vid min Fars död funno på att göra mig och min bror arflösa. De hade samlat räckningar på alt, hvad vi vid Academien undfått, och dessa summor gjordes så väl, att min bror blef stärbhuset skyldig 2400 D[ale]r och jag 1200, hvilka p[enningar] vi blefvo pålagde att innom några månader återlämna, ifall vi skulle få lof att lyfta våra lotter; och som detta blef för oss omöjligt i då varande omständigheter, så gingo vi våra lotter quitt efter sterbhusvärdie. Nu ha mina svågrar ändteligen haft så mycket hut uti sig, att de sjelfva föreslagit någon jämkning; få se huru det kan gå. Gud gifve jag kunde få något att kunna ersätta den hederliga menniskjan, som en främmande både till land och blod visat mig mera ömhet och hjelpsamhet än alla mina kändaste landsmän och närmaste anhörige. — Ach Clewberg, att jag hade dig i min famn och finge vattna dig med mina tårar! — Har du haft bref från Tidgren? Jag undrar, hur han mår, stackars gosse, och hvad revolutioner kunnat hända i Åbo efter vår afresa. Jag har ännu ej skrifvit någon till där. Hälsa Winquist, Sievers etc. — Efter löfte sänder jag dig något lappri. En menniskja är så fåfäng; då jag intet har någon här, som jag kan visa mina stackars rimslut, så sänder jag dem ända till Stockholm att där upphämta en väns smålöje, och behagar mig mycket vid föreställningen däraf. Farväl min ömma vän, älska mig, om det är möjeligt, så mycket som du är älskad af din

J. H. K.

Floby d. 28 April 1777.

Tänk att jag läst halfva Bibeln, sen jag kom hem; jag hade aldrig trott, att den skulle vara så absurd. — Hvad gjorde du med Critiquen; om du ej velat lämna den åt Görwell, så hade Du kun-

nat ge den åt Brandell; den hade nog gått an åt Götheborgska Tidningarne, hvartill han bedt mig om opes suppedititiae. De förbannade Operaflickorne dansa ständigt i tankarne på mig.

Söta vän, när du skrifver till Åbo, så lät denna lappen följa med till Tidgren. Det är ej värdt däraf göra särskilt post, därföre besparar jag mina 9 styfver; sänd den af, Du, när den kan tjena till supplement i något lod.

XXXIX.

Sköfde och Hvarf d. 17 jun[i] 1777.

Min käraste vän. Det är redan längesedan jag var så lycklig att få bref ifrån dig, min ömma vän. Gud nå mig, jag fick veta af Brandel genom bref för ett par dagar sedan, att du sjuknat in i messlingen. Det, som någorlunda tröstar mig, är, att denna sjukdomen ej plär hollas för bland de farliga.

Men, söta Clewberg, du älskar mig; låt mig därföre intet länge vara i ovisshet om din restitution, utan skrif mig till, om ej mer än ett par ord, att du lefver, att du mår väl. —

Vet, mitt ömma hjerta blöder
Af de styng dig smärtan ger.
Vid ditt bröst mitt bröst sig stöder,
Då ditt qual min ro föröder.
Af din ro mitt sinne ler;
Därför jag dig, sällhet, ber,
Om du evigt dig försakar
Åt min egen tryckta själ,
Tillåt dock, att jag dig smakar
I min ömma Clewbergs väl!

Jag har nu på någon tid galopperat ikring i landet hit och dit. Tror du jag kunde finna upp nöjet någorstädes? Jag har varit på spetsen af Kinnekulle, som äger rätt vackra belägenheter. Vid detta tillfälle hade jag sällskap af en präst vid namn Bergland, som sade sig gjort nära bekantskap med dig i Stockholm vid sitt vistande därstädes i fjol vintras eller sommars, likaledes i Upsala. Han bad hälsa dig; vi försökte att leta upp murgrön, som

han sade skulle finnas där i ymnighet, men nu var det förgäfves. Jag törs ej skrifva mera denna gången; det är redan för mycket, om du är sjuk, men är du frisk, som jag hoppas, så ger ditt snara svar mig innan kortt tillfälle att vara vidlöftigare.

J. H. K.

XL.

Hwarf d. 4 Julii 1777.

Käraste Vän. Tack för ditt bref. Jag har ingen ting att förebrå dig. Dina förhinder ha varit giltiga. Du äger inga fel. Gud gifve du ägde några! Att jag finge något att quitta med dig. Gud ske lof, din sjukdom var ej farlig. Bortovarelsen från Carrouseln torde ha varit någon värkelig förlust. Men du lär så noga ha hört beskrifvas den. Hvem tro har skrifvit elogen därföre i beskrifningen af Tornérspelet? — Det var fägnesamt att få höra något angående Mejerfeldt. Jag vill ej förmoda, att jag skulle ha något bref från honom på Skara (där jag ej än varit), emedan hans sista utlåtelse var, att han torde väl få höra af mig förut. Dock har jag ej ännu skrifvit ho[n]o[m] till. Nästa måndag far jag in till Skara att bivista Prästmötet, Tisdagen och Onsdagen. Den bekanta Prosten Wilskman skall bli Praeses. — Hälsa Biblioth[arien] Görvell och tacka honom för den heder han behagat visa mig. Emedan Samlaren ges ut num*m*ertals, så vore roligt, om du hade tillfälle att sända mig ett par numror. Som jag altid har så litet interessant att skrifva dig till från detta magra W[äster]Göthland, så skickar jag dig åter några versstumpar, mer för att roa dig med än att visas åt andra. Där äro några uttryck, som ej aldeles torde vara i Celsii smak. Sacre dieu! Det är ju en förbannad nitisk praelat i Guds Församling. Hwad säger stakkars Kexell, som så illa blitt harasserad i Consistorii memorial till Cantzli Collegium? Dina figurerade utlåtelser om din lyckas hvälfningar ha satt mig i största nygirighet om litterala sammanhanget häraf. Dröj ej att tillfridsställa den. Jag har nu gått och funderat på min tillämnade Opera. Jag har ock slarfvat tillsammans en Act. Den skulle bestå af tre och kallas Adonis och Proserpina, eller så ungefär. Det möter mig mera svårighet härvid än jag tänkt. Att lätta den och betaga mig misströstan, bercerar jag

mig med så brillanta föreställningar om frugten häraf, att jag för en annan bör synas ridicule och är det värkeligen i egna ögon. Jag har tänkt, att min Opera kunde vara i ordning vid samma tid som nya Bollhuset blefve färdigt, att den kunde tjena till en invigningspiece, och har jag redan arrangerat en Prologue, som skulle tjena vid detta tillfälle. Hvad säger du? Är jag icke extravagant? Jag skäms för så mycken egenkärlek. Men, som jag säger, den är mig nödvändig för att ej förtvifla i ett företagande, som så vida öfverstiger mina krafter. Hurudan är Tragedien Domald; utan tvifvel af Ristell? Comedien *Tidens Sed* lär vara öf[ver]sätt-[ning] af les moeurs du temps? Här i byen bor en Häradshöfdinge, som nyligen för Ämbetsförsummelser blifvit afsatt, en Grefve Creutz, Cousin med Ambassadeuren, den första menniskjosjäl jag blifvit varse, sen jag kom hit; till honom går jag ibland; han är en artig, quick och litterat man och har ett skönt Bibliotheque, i synnerhet i Svenska Historien. Han äger ock några Ängelska böcker. Har du varit hos Presidentskan? Kommer intet Présidenten sjelf snart öfver? Du råkar väl ofta Assessor Juslén. Hälsa honom ifrån mig. Har du nyligen fått bref af Tidgren? Han har ännu ej bevärdigat mig med något svar på mitt bref. När du skrifver, så hälsa honom ifrån mig och säg honom, att det är intet braf att så netto glömma af sina gamla vänner. Vet man, när Kungen väntas tillbaka? Söta Clewberg, om det intet är dig besvärligt, så hugna mig litet oftare med dina bref. Om du viste, huru mycket jag längtar efter dem, huru mycket jag glädes, när jag får något. Du är den enda menniskja, genom hvilken jag nu har någon Communication med min förriga verld, under det jag här ligger innestängd likasom Czar Peter vid Prutströmmen. Dina bref kunna endast hindra mig från en lethargie, hvartill jag oförmärkt drages af detta osmakeliga lifvets uniformité. — Hur mår Winquist? Har han hunnit något fram i sina speculationer? Hälsa honom oändeligen. Du lär väl hos ho[n]o[m] ibland råka Brandell. Bed honom skynda sig med sin resa till Götheborg, så skall jag göra honom följe. Adieu mon ami. Je t'embrasse mille fois.

Tillägg. Den 31 okt. 1777 skrifver Mennander till Fredenheim: „Alla begynna undra, at det går så långt ut med Eloqu. professionen i Åbo och Pryssens afsked. De mena, at därunder ligger någon hemlighet. Men jag har sagt, at det beror på Hans Exc. Cancellerens återkomst, som icke häller ännu lärer återkommit til Stockholm".

XLI.

[30 juni 1778].

Min käraste vän! Jag hoppas, med Guds hjelp, att du redan lyckeligen framkommit. Du lär ej hunnit långt ut, då åskvädret började. Hur må dina anhörige? Hur mår Tidgren? Det lär ej ha varit liten surprise för dem alla att råka dig? Kom du till Promotion? Jag mår såsom du lämnade mig, passabelt. I går öfverantvardade jag Ziebeth prologuen, nästan aldeles omstöpt och kanske bortskämd. Jag önskar jag kunnat ha dina råd vid handen. Den är nu hos Utini. I går såg jag Lucile. M:elle Baptiste agerar där som i de förra, Gudomligt. Hvarken Lenngren eller Rudin har jag ännu kunnat råka. Jag skall försöka i mårgon, om jag ej kan ta den förre på sängen. I slutet på veckan lär jag nödgas resa med mina Grefvar på landet. Grefvinnan lär strax därpå fara till Sätra att nyttja vattnet. Huru snart reser du till Tavastland? Eller kanske du redan är rest. Anmäl min vördnad till din Fru mor, Professor Gadds etc. Hälsa äfven Tidgren oändeligen, i fall du ännu är quar i Åbo. Jag hvarken hinner eller har något mer att denna gången skrifva dig till. Må väl, roa dig och glöm ej din stackars vän J. H. K. Stockh[olm] den 30 juni 1778.

XLII.

[7 juli 1778.]

Min söta Vän! Hvad I Herrans namn tänker du på, som intet skrifver mig till? Kan du tänka, att jag ej skulle vara orolig öfver din resa på en dålig fiskarebåt i en stormig väderlek. Min kära Clewberg! Du vet, hur jag här i Stockholm uttröttat dig med mitt eviga sällskap, huru du ej en enda dag kunnat undgå att se mig. Du vet, att du är den enda menniskja på jorden, som jag skrifvit till 2 g[ånger] i en vecka; och ändå har du hjerta att ej en gång vilja göra mig försäkrad, att du lefver och är framkom-

men! Nå! nå! mon cher ami. — I går reste mina Grefvar till Näsby; i mårgon kommer jag efter. Jag har i dag varit hos Uttini. Musiquen är redan satt. Jag hörde några airer. De ä charmanta. — Prins Fredric har varit miserabelt sjuk. Här berättades redan i Lördags, att han var död. Men han är redan fullkomligen retablerad. — Förleden Fredags råkade jag Lenngren; han hade då ej mer än 2 riksdaler, men lofvade skaffa om ett par dagar; jag har sedermera sökt honom regulierement måron, middag och afton, men altid förgäfves. Rudin har jag ej heller kunnat råka på någon källare eller boklåda. Farväl, söta Du. Skrif mig till ofta och vidlöftigt. Men för säkerheten torde du adressera brefven till Lenngren. Stockh[olm] d. 7 Jul[ii] 1778.

J. H. K.

XLIII.

[10 juli 1778.*]

Min söta Vän! Jag hade utan tvifvel orsak att banna dig rätt godt för din tystlåtenhet, men just af samma skäl får du denna gången slippa min piska. Jag var i så mycken oro för din resa, jag hade så mycken anledning att tro, det du omkommit, att jag måste göra mig sjelf det löfte att ej begära ett enda bref ifrån dig, allenast jag kunde få veta, att du lefde. Winquisten bidrog ej litet att öka min frugtan. Han berättade, att han mött tvänne fiskbåtar vid Furusund, som gingo till hafs, hvarpå strax följde den allragrymmaste storm, vid hvilken Carlstedt med sin fru voro på vippen att förgås på ett fartyg, som miste segel och master, och då Grefvinnan Barks skuta seglat en Älänning i quaf. Änteligen kom Lenngren i går afton kl[ockan] 11 med den tröstande tidning, att Nordensköld skrifvit ett bref till sin Fästmö. Hvad skada att du ej äfven har en Fästmö i Stockh[olm]! Winquisten tänker nu bli här beständigt och Törnquist 5 veckor. Jag har ej träffat den senare och lär ej heller göra det, emedan jag i afton reser ut på landet. Han har kommit hit för att råka dig och dricka veritabelt Pyrmonter. — Nå, hvad har man sagt i Åbo? Will man ej försöka binda dig fast? Hvad min höll Tidgren? Winquist har sagt, att din närvaro i Åbo var ganska nödvändig, att man redan bör-

* Årtalet är ej utsatt, men är tydligt af föregående bref.

jat tala nog fritt om dig, att Kreander just ej varit den, som mäst skonat dig, att Tidgren påfunnit, det jag förledt dig till att spela, att Scallberg fått ett bref från Fredenheim, hvilket han läst publikt på gatorne, hvari säges bland annat: „Du frugtar min k[ära] Bror, att Clewberg framför dig skulle kunna komma hos oss i åtanka vid Bibliothecariatet, men var försäkrad, min Bror, att en så impertinent orimlighet aldrig af oss kan begås etc“. *Porro* att man allmänt vetat, det jag vore satt i arrest, att jag vore skild vid min Condition och att jag ofördröjeligen vore att vänta till Åbo såsom Extraordinarie Professor på Meyerfeldts recommendation. Hvilka nyheter! Men à propos! Du må tro, att jag i dag fått mig en förbannad contusion i Dagl[igt] Alleh[anda]. Det är kortt och godt. Man medger, att Ristells verser äro så odugliga, att ingen förnuftig menniska kunnat fästa sin attention vid dem, men just därför är jag en Don Quichotte, en narr, en oförskämd gatpojke, ett nöt, en gudlös menniskja — summa alt hvad som finnes i månglerskornas Phraseologie. — Ännu har ej Lenngren kunnat skaffa penningar. Jag tviflar dock ej, att han ju gjort sin högsta flit. Men som han säger sig ha apparence att få i dessa dagar, så lämnar jag nu på hans begäran ditt bref till Fredenh[eim] i hans händer. — Jag skall hälsa dig från Görwell. —

I eftermiddag blir första repetion på bållhuset, som jag tän[ker] bevista. Nu har jag ingen ting mera att säga dig, utan ber dig må väl och komma snart igen!

J. H. K.

Stockh[olm] d. 9 ell[er] 10 jul[i].

Tillägg. Den 10 febr. 1778 skrifver Mennander till Fredenheim: „Ehuru giärna jag ser Mag. Clewbergs befordran, måste jag doch, när han fått Mag. Lindqvist till competitor vid Bibliothecarie sysslan, säga, att han hvarken i år eller förtjänster går på långt när opp mot denne, som tillika tryckes af mycken fattigdom. Hans skäl finner du närmare af hosgående des bref til mig, som ock antingen kan opvisas eller til sit innehåll föredragas Hans Exc[ellens] Cancelleren, när sysslans förgifvande kom*m*er i quæstion“.

XLIV.

[7 juli 1780.]

Min saknade Vän. Då jag fick ditt kära bref, låg jag i helfvetes eld och kunde ej få läsa det, för än min frälsare Salomon återlöst mig därifrån. Det vill säga, att jag midsommarsafton blef angrepen af en Rötfeber, som jag tror gärna velat komma åt mitt lif, om intet mina goda vänner, Rhabarber och Ypecacuahna, hade gjort hans dessein om intet. Imellertid måste jag reguliert hvarannan dag uthärda en 13 timmars feber och på 8 dars tid ej smaka något annat än 2 kannor Lemonad om dagen. Åndteligen har Chinan fullkomligen restituerat mig, och var jag i går första gången ute och gick, eller rättare sagt kröp, ty jag är grufveligen matt och mager. Jag feliciterar dig till din snabba och lyckeliga öfverfart och alla uppriktiga vänners famntag i Åbo. Vet du Clewberg, att ehuru mycket jag lider af din mistning, fägnar det mig dock på visst sätt, att du från din förra tourbillon blifvit kastad i en lugnare sphére, där du mera blir tvungen att söka tidsfördrif i dina talenters bruk och nöje i din heder. Tillåt mig att säga det: Det är få menniskjor törhända, som stå i så stor skuld hos naturen som du.

Epigramflickaren är en excellent prophet. Men hvad har du för ett infall om misstaget på Oden till Chloë? Skäms du intet din Svinhund? —

Rycktet i Stockholm om Professors Fullmagten har jag äfven sjelf hört. Men rätta sammanhanget tror jag ingen vet, och för att dölja det har jag äfven med flit låtit folk blifva vid första gissningen; det torde ej heller skada, om du insinuerade något sådant hos de nyfikne i Åbo. — Nå hvad synes dig om kriget med Flintberg? Jag vet intet mer, om jag bör vårda mig att svara honom. Men ett litet Epigram, en liten Fabel torde ej vara så olämpelig. Han kallar Anacreon för en narr. Han förlåter Voltaire och Dorat. Söta Clewberg, du har en så god malice. Om det i hast skulle falla dig in — — — Du förstår mig väl. — Har du läst versarne i Posten för d. 23 Jun[i]. Du torde kunna gissa af hvem och till hvem de äro skrefna. Poëten Flintberg uppehåller sig nu på ett ställe utan för Staden, som kallas Hasseludden,

där han lofvadt skära några goda Hasselpåkar att svara mig med, så snart han kommer till staden, hvilket dock ej lär kunna ske så hastigt, emedan han ej har några skor. — Ingen vitter Areopag har ännu blifvit hållen, och kan ej hållas förr än jag fått dina stycken. Låt nu se beskedligt, att du håller ord och skyndar dig. För någon tid sedan hölls Commendeurs Capitel för Utile i Piperska trägården af 4 Commendeurer, då Simmingsköld, Paykull och jag fingo högsta graden och blefvo initierade i alla Ordens hemligheter, Likväl med det vilkor att det skulle hållas helt tyst, inga högre band således nyttjas, än dem vi förut hade, och att vi i vår ordning framdeles efter utnämnande skulle emottaga reception å nyo. Jag för min del var ganska glad däråt, ty jag såg förut, att en dylik upphöjelse, om den blifvit synbar, skulle uppväckt en jalousie, som snart kunnat skingra hela samfundet. Men Pajkull var intet så nögd; alt hvad han hade fägnat sig åt, var att få bära Commendeursbandet i allmän orden och därmed göra de andra ondt i magen. Han hade 14 dar förut hvar mårgon ordenteligen uppvacktadt Schröderheim i detta angelägna och vigtiga befordringsmål och, som det sägs, äfven länt honom penningar, innan det kunde låta sig göra. Men allt detta oss imellan.

Kungen skall ligga dödeligt sjuk i Damgardten på en usel vindskammare utan farstuga och förmak, och dit uppgången är genom en snedtrappa från gården. I går skickades Rålamb exprès från Dronningen till Pommern. Här är mycken oro i staden öfver Kungens sjukdom. Den skall bestå i diarrhée och blodstörtning. Du vet väl, att han längesen gjort sitt testamente, där förmyndare Regeringen oppdrages åt 5 Riksråder och Prins Carl såsom ordförande.

Nå, min kära Bror, nu är jag aldeles ledig karl. I förgårs reste Grefvarne åt Sundby med sin Mor och nya Informator, H:r Beyer. Min opasslighet frälste mig helt och hållit från att utresa.

Lengren ber 1000-falt hälsa dig och ber att ofördröjeligen få något af det du låfvat honom. — Söta Du, kom äfven ihåg Psilanderhjelms disputations Commission och skicka mig åtminstone några i sänder af dem, som lättast kunna åtkommas och, om möjeligt är, bland dem mina egna, som jag så ofta låfvat honom. — Öfvermårgon reser Simmingsköld bortt. — Anmäl min compliment till din fru Mor och Gaddens. Hälsa äfven oändeligen Tidgren och Kreander. Gud välsigna dig och gifve dig hälsa och nöje utan återvändo. Farväl söta du. J. H. K. St[ockholm] d. 7 Jul[i] 1780.

XLV.

[15 september 1780.]

Min söta Clewberg! Du gissar rätt, jag har haft recidive, ett svårt Recidive af min fråssa, och än i denna dag äter jag China, fastän jag nu ändteligen går ute. Dina bref så väl som Höstquädet har jag riktigt bekommit. Skicka nu ändteligen med det första äfven *Talet.* Sedan jag fått färdig min Proserpin, hvartill redan musiken är satt, har jag fått ett par acter af Herzenhjelms Alcest till omarbetande; denna skall spelas den 1 Novemb[er] till Kungens välkomma. Jag har fått af Gref Oxenstjerna ett poëme kalladt Skördarne i 3 sånger, som han, Gud nåd mig, pålagt mig att granska; alt skall ske i dag och i mårgon; när härtill lägges postaffairerne, som dageligen anfäkta mig, lär du finna, att jag kan ursägtas, om jag ej i dag skrifver vidlöftigt; men det skall intet bli långt till reprisen. Söta Du, mån Consistorium i Åbo är så strängt, att det utesluter mig från Lections Cataloguerne för nästa Termin? Jag skulle ej gärna velat det. Jag hade längesen svarat dem, men jag känner ta mig fan ej titulaturen; dessutom har Brandel sagt mig, att han anmält min erhållna permission. Farväl. Gud välsigne dig. St[ockholm] d. 15 Sept[ember] 1780.

J. H. K.

XLVI

[3 okt. 1780.*]

Min Käraste vän. Du måste förlåta mig, att jag ännu varit något trög i min correspondance; det blir väl bättre, om vår Herre unnar mig hälsan och jag en gång kan bli quitt mina förbannade Directeurs göromål, som rättnu göra mig rasande i skallen. Nästa Fredag få vi vitter areopag, då jag är skyldig att lämna alla styckena färdiga till tryckning, hvilket dock är en ren omöjlighet; min nådiga Herre tillåter mig att säga, att han något litet slurfvat vid omskrifningen af sitt tal, och får skylla sig sjelf, om någon ändring skulle göras, som ej vore till behag. Nå, Kreander är i staden och blef intagen förleden Onsdags i Utile, hvarvid han blef splitt rasande, emedan han trodde, att alt var exprés bestält för att göra narr af honom. Jag har aldrig sett någon bli så flat och bestört. Ristell togs äfven in samma gång, med hvilken jag således äfven väl gjort connoissance. Kreander klagar högeligen öfver Calonius, hvars hämd och arghet han tillräknar sin ledna chicane i Fittjeska saken, däri han nu i Commerse Colleg[ium] vill söka ändring. Jag mår nu Gudskelof tämmeligen braf och är flyttad till Assistenten Sundbergers på Köpmangatan, 3 trappor upp, där jag i ett för alt betalar 33 RiksD[ale]r i månan, hvilket tycks vara nog. Min söta Clewberg lilla, det gör mig ondt, att du säger dig leds i Åbo; jag har ej heller för roligt, men låt oss godvilligt lyda nödvändigheten: levius fit patientia; jag har ännu ej råkt R[iks] R[ådet] Scheff[er], sen han kommit tillbaka hit upp; Gud vet, hur det går med mina goda apparencer; åtminstone plågas jag oändeligen af en så lång(t) väntan. Kungen lär ännu ej komma hem på en månad eller mer. Tengström berättade mig i går, att i fall vi ej infinna oss strax i Åbo eller Prestera skriftelig permission, bli vi utslutne på lectionscatalogen. Att förekomma

* Brefvet är blott dateradt den 3 october, men året måste vara 1780, hvilket framgår dels af en jämförelse med föregående bref [Clewbergs tal, lectionskatalogen i Åbo m. m.], dels af yttrandet om konungens resa. Gustaf III återkom nämligen från Spa i october 1780. Brefvet till Aspasie läses i Stockholmsposten den 16 Sept. 1780, och uppsatsen „Angående conversationsmetoden" därsammastädes den 6 Sept. 1780.

det har jag i dag skrifvit till Consistorium och skutit skuld på Brandel, som du ser, och som sant är, hvilket jag ock ber att du vid öfverlämnandet understöder. Han har nu sagt mig, den Svinhund, att han ej nämt ett ord därom; han lofvade mig likväl till och med att sätta opp min permission i vintras och skaffa Cantzlerens underskrift. Hvad jag kan säga är, att han är iterum atque iterum [ett kräk]. Kreander säger, att du mäst converserar nu för tiden med Törnquist; jag ville väl höra det. Oxenstjernas bekantskap är mig ganska besvärlig, ty han öfverhopar mig med vers, som äro alt för vackra att läsa, men alt för svåra att granska. Han har lofvat mig att contribuera något till våra handlingar. 4 Prisskrifter hafva inkommit, som alla täfla med hvarannan i dumhet. Schmiterlöf har äfven insändt subsidier till vår Tom och hvilkas värde du kan dömma af titlarne: *Klagosång på en midsommars afton. Ode öfver mjältsjukan. Våren. Vänskapens värde.* De skickades mig genom bref från Fru Wendelia. Hvad tycker du om nyheten från Åbo om såpkitteln i Stockh[olms] Posten? Om du sett ett bref till Aspasie därstädes, så är det af Kellgren till M[ademois]elle Olin. Hvem som skrifvit om conversation i småstäderne, är oss obekant. Likaså, hvem som menas med Parnassens anecdotsamlande tupp. Adieu Söta du, må väl och skrif mig till.

J. H. K.

d. 3 Octob[er].

XLVII.

[2 mars 1781.]

Nå, min Söta Clefberg, hvad säger du, hvad tänker du väl om din tystlåtna vän? Hvad ursägt för min försummelse kan jag väl förebära? Ingen, åtminstone ingen giltig. Så mycket får jag nämna, att, innan jag erhölt min Fullmagt, dröjde jag från den ena Postdagen till den andra att få lämna dig denna nyhet; och sedan jag ändteligen vunnit den, har jag ständigt varit ledsen, förargad, sjuklig och sysselsatt. Ach, min hjertans vän, om jag skulle berätta dig alla de tracasserier och det krångel jag haft på en tid. Men det blefve för vidlöftigt och jag sparar det, tills jag i sommar, som jag hoppas, blir så lycklig och får tala med dig ansigte mot ansigte. I korthet får jag blott nämna, att jag först endast erhöll ett Kungens bref på Caracter, hvilket jag ock därföre skickade

tillbaka till Schröderheim, som å nyo måste utvärka mig riktig Fullmagt; imellertid slog mig dock felt att komma in vid sjelfva Bibliothequet, hvarom jag dock hade fått hundrade försäkringar och oaktadt jag fick betala Fullmagten efter Wildens lön med 56 R[i]ksdaler. Utelämnandet af Kunglig i annoncerne, som härrörde af Sibergs slurfvighet, har äfven förtretat mig, hvilket kan vara rätt ridicult, men då jag så väl betalt detta lumpna ordet — — — du ser åtminstone att jag ej en gång döljer för dig mina dårskaper och ridiculer. Jag har tvänne gångor blifvit présenterad för Kungen, först att tacka för fullmagten och sedan för en présent af 100 Riksd[aler], som Kungen gjorde mig för ett divertissement, som blef uppfördt d. 24 Jan[uari] på Slottet, och hvilket Prins [Carl] var så nådig och bestälte färdigt på ett par dagar. Af den sistnämde har jag ej en gång fått så mycket som tack. En förargelse skulle äfven då hända mig, som var, att några verser blefvo inflickade, som General Duvall utom min vettskap hade fabricerat, och för hvilka jag nödgas passera för Auctor. Om du ej sett denna piecen i Åbo, skall jag vid påfordran öfversända den. — Af våra handlingar är ännu ingen ting tryckt, emedan Boktryckaren Brodren Pfeiffer ej ännu behagat hafva tid därmed. — Hvad tycker du? Jag är nu så lierad och Bror med Ristell, att jag äter och converserar hos honom. O tempora! o mores! Söta Clewberg, vill du vara så god och vid tillfälle skicka mig öfversättningen af Äre[minnet] öfver Marc Aurel, i fall det finnes i dina gömmor. Item ett så kalladt Ode öfver Ledsnaden, i fall du någorstädes kan komma öfver det; jag menar, att Tidgren äger det. Tack för löftet om Voltaires portrait. Tack äfven för nyheterne från Nådendal; de voro charmanta, och vi längta efter mer. Har man ej i Åbo gissat till Auctoren. Säg mig, hur hette den där parodien öfver Youngens nätter, som vi läste i verlden? — Utile Dulcis annonce gjorde mycken förargelse i anseende till sin stränghet, och i synnerhet för mitt namn skull. En procentare vid namn Bromander är den, som utsatt priset för Oden öfver Jordbruket för nästa år. Det är ett stort svin och en stor favorit hos C. F. Sch[effer]. Du inbillar dig, att jag ej skref för förra året i W[itterhets] A[cademien]! Jo, väl, tvänne poëmer, men som båda manquerade. Orsaken kunde alt för väl vara piecernas odugliighet. Imellertid om du vill sauvera min egenkärlek, kan du ock få uttyda det af någon annan orsak. Såsom anledningar därtill vill jag nämna, att Liljestråle några dagar förut, innan dommen utföll, berättade mig om några till Academien inkomna stycken, där djäfvulen framlyste. Du torde ock påminna dig den apostrophen i annoncen, där Auctorerne tillsägas att med varsamhet imitera moderna classiska Auc-

torer i det, som rör religion och moralen; du observerar, att den första af nedan anförde citationer är imiterad ur Popes Essay on Man, hvarom jag först efteråt genom anonymt bref gjorde Academien underrättad.

Fragment af målning af Inbilningsnöjen.

Ej nog, att villans pensel målar
Med glada färgor lifvets fält;
Hon visar det vid hoppets strålar
I grafvens natt fördubbladt sällt:
Där, bak de höga bergens sträcka,
Hvars spetsar öfver målnet räcka,
Sig Indianern bildat har
En himmel altid ren och klar,
Dit han ledsagad efter döden
Hos de olyckeligas far
Skall tälja evighetens dar,
I ostörd fölgd af sälla öden;
Där skall ej brist och slafveri
Och Christnas våld hans syn förfära,
Där skall han med odödlig ära
För tidens qual belönad bli.

Frag[ment] af Fabeln om Förståndet och Lyckan.

Alt skickadt var så visligt och så väl;
Hvad under då, om Jupiter fan skäl
Att sina händers värk beprisa?
Och säkert var det nog att värkets dygd bevisa,
När mästarn sjelf dess duglighet förfor,
Ty, Gud förlåte mig, jag tror,
(Må alla Granskare i verlden däråt skratta)
Att ingen säkrare kan skatta
Hvad pris ett prisvärdt arbet bär,
Än den, som sjelf har haft besvär
Och skicklighet att det författa.

Jag ämnar att låta åtminstone det förra af dessa stycken komma in i vår 4:e Tom, om ej någon svårighet därvid göres. Mitt Ode öfver en Stadig man blef ändteligen intagit i W[itterhets] Ac[ademiens] Handl[ingar], men priset eluderadt genom den lyckligt påfundna termen, att det blifvit insändt till academien. Tengströms svar på Vältalighets frågan har jag läst; det var rätt braf

skrifvit. — Än en anhållan: Vill du ej vara så god och continuera öfversättningen af Fingals *Carthon* eller ock skicka mig det du börjat. Ach, söta vän, gör för Guds skull och tänk på den Commission, jag på Psilanderhjelms begäran chargerat dig med, om några disputationers anskaffande af dem hans Catalog innehåller; om du åtminstone kunde få någon del och ha hit med dig i sommar! Han plågar mig värre än Fan, hvar gång han råkar mig.

Du vet väl att Lenngren är gift med M[ademois]elle Malmstedt? Rudin kommer nu att ge ut en Fransysk Gazette, besynnerligt företagande; få se hur det lyckas. — I dag har utkommit en ny Veckoskrift, kallad *Hvad behagar?* Auctorerne äro Kexell och Bellman. — Tengström, hör jag, lärer snart resa tillbaka till Åbo. I går gret jag i 2 hela timmar på Operan, då Alceste för första gången spelades. Fru Müller debuterade. Man kan säga, att man förut hvarken sett något spectakel eller någon Actrice i Sverge. Hela parterren snyftade och alla vackra ögon voro gömda bakom solfjädrar. Min enda vän, jag hoppas, att du nu roar dig godt i Åbo. Gud låte dig altid vara lycklig och älska mig! Jag mår nu tämmeligen braf, men ansättes då och då af en mjältsjuka, som jag ej kan beskrifva. Och sen, det fördömda könet! — Farväl! Hälsa Tidgren och Kreander. Gud välsigna dig. —

J. H. K.

Stockh[olm] d. 2 Mars 1781.

Ryttmästare Schmitterlöw ber oändeligen hälsa dig; han tänker att med det första skicka några poemer till granskning, hvilken han hoppas du ej afslår.

XLVIII.

[27 maj 1782.]

Min trogna vän! Hjelp mig att hitta på hvad orsaken kan vara, att jag snart på ett år ej skrifvit dig till. Hå, lär du säga, med din vanliga malice, orsaken är ganska tydelig: man behöfver en adresse, och du har glömt mitt namn. — Så är det, som du redan sagt genom din vackra visitbillet. Jag har fått den genom Kreander. Om du viste, min vän, hvad känslor detta kära namnet upprört i mitt hjerta? Om du viste, hvad det svidit vid detta bittra raillerie? Men jag har förtjent det. Jag har förtjent tillfyllest

L.

[10 sept. 1782.*]

Min hjertans vän! En quotidian Feber, som plågat mig 14 dar och lär komma att bli mitt sällskap hela hösten, hindrar mig att göra mer än tacka för ditt k[ära] bref. Jag är alldeles ur stånd att skaffa dig några underrättelser om Enkedrottningen. Personalierna äro ännu ej utkomna. I Uppfostr[ings] Sällskap[et]s Tidn[ingar] stod något om henne, men som blott rörde tiden, innan hon kom hit. Det märkvärdigaste däribland var att hon föddes med den så kallade Segerhufvan, hvilken hennes Fru Mor gömde på det sorgfälligaste. — Jag orkar ej mera. Hälsa Kreander, Porthan m. fl. och kom ihåg din sjuka vän.

J. H. K.

Stockh[olm] d. 10 Sept.

LI.

[Stockholm den 1 oktober 1782.]

Min hjertans vän, ännu är jag ej fullkomligen restituerad från min långsamma Frossa, men hoppas dock att ha öfvervunnit det värsta. Jag hoppas att nu snart få omfamna dig, men vill ändå förut ha det nöjet att än en gång språka med dig skrifteligen. Tillbudet med ditt öga var ganska elakt. Det kommer säkert an på dig, att två klarsynta ögon blir det enda, som skiljer dig från Homerus eller Milton. Men om du ändteligen hade den ragen att äfven vilja likna dem häruti, så är ännu god tid därtill; jag tviflar, att någondera blef blind förr än på sin ålderdom. — Jag skickar dig nu för ro skull den omtalte nummern af Uppfostr[ings]

---

* Den 10 Sept. — brefvets enda datum — måste vara 10 Sept. 1782, ty Lovisa Ulrica dog 16 Juli 1782.

Sällsk[apet]s Tidningar, fast därur ingen ting lär vara att hämta, och din Oration dessutom lär redan vara hållen. Anecdoter om Gumman vet jag inga utom något sladder, som lopp ikring vid hennes död. T. ex. då Vingård skulle bereda henne, sade hon, att hon längesen vore tranquille på den sidan, att hon vore ganska nögd att dö, att hon ingen ting hade att förebrå sig i anseende till menniskjor — aldraminst i anseende till sina barn; och då hon sade de sista orden, reste hon sig med häftighet upp i sängen. Då Wingård böd henne Nattvarden, har hon bedt honom spara sådant åt pöbeln. Då hon berättade, att hon testamenterat alt åt sina yngsta barn, och man frågade henne, hvad Prins Carl skulle få, svarade hon: ***han får min förlåtelse.*** Detta sista tycker jag var en sublime trait de sentiment. Men intetdera lär passa särdeles väl i din parentation. Personalierne äro ännu ej utkomna. Rosenstein skall parentera öfver henne i Witterhets Academien. Här talas om stora förändringar i dess inrättning; men den enda dugeliga, som är att skaffa den en fond, lär ej värkställas. — I går invigdes Operahuset, och som Hofvet om en 8 dagar, sedan Galla Dagarne äro slut, lär resa till Gripsholm att förblifva där tills efter Jul, så kommer ingen representation mer att ske före den tiden. — Tack för Fabeln, den var af en god application. Men du har ännu ej sluppit mig. Jag rullar nu i mitt hufvud ett project, som om det vill lyckas, skall sätta min economie på goda fötter; men jag sparar denna ouverture, tills jag sjelf får råka dig. Porthan skall jag be dig oändeligen hälsa; han viste mig mycken vänskap och höflighet, då han var här. — Kreander lär vid det här laget vara gift. — Min söta vän, var nu hederlig och haf med dig det jag bedt dig om. Jag vill för bättre minne skull repetera det.

Åreminne öfver Marc-Aurele, — så mycket du har.

Tal öfver Satiren — som Tengström eller Tidgren torde skaffa dig.

Poem öfver Ledsnaden — om det skulle öfverkommas.

Härtill tar jag mig friheten att på det högsta supplicera dig om följande piecer:

Van Effens Misantrope.

Ejusd[em]: Bagatelles Morales.

Les jours ou l'Anti-Young.

Anecdotes sur les hommes illustres — Jag menar den så kallas; den är i flere tomer.

Några andra Satiriska och Moraliska piecer, som kunde nyttjas att pillera.

Lections Catalogen för i höst.

De Disputationer i Witterheten, som sista året utkommit.

Alla Orationer och andra Witterhets stycken öfver Enke Drottn[ingen].

Du torde äfven påminna Dig, att du loft mig ett portrait af Voltaire.

Du ser, att jag nyttjar din vänskap med all frihet. Hälsa alla vänner och bekanta. Kom snart, kom snart, O Clewberg kär!

J. H. K.

Stockholm d. 1 Octob[er] 1782.

LII.

[Stockholm den 10 December 1782.]

Min hjertans Vän. Förlåt mig, att jag dröjt att besvara ditt förra bref. Jag ville vänta på något decisivt svar af Hanberg, om lägenhet till Instrumentets öfverskickande i höst kunde finnas eller ej, och därmed gick ut på tiden. Ändteligen hänger nu saken så tillsammans. Hanberg har talt vid Linholm och fått det svar, att han på 4 veckor, sen tillsägelsen, skulle ha instrumentet färdigt, allenast han då vore säker om dess afhämtande och sin ersättning. Hvad det senare angick, sade jag Hanberg, att penningarne af dig vore öfversända och stode att lyfta, så snart Claveret vore färdigt, hvarmed han dock tycktes vara mindre nöjd, än om du skickat dem honom directe. Men hvad den förra puncten angår, fans intet fartyg, som så sent kom att afgå, hvarföre vi låtit reparation bero tills vidare ordres. Svara mig nu snart, om du vill att reparation likafult strax skall ske eller till nästa öpet vatten, så skall jag sjelf tala vid Linholm och lämna honom pengarne, eller ock skicka dem tillbaka; alt som du befaller. —

Hvad den andra Commission beträffar, så följer här af Ristells egen hand de underrättelser han vetat lämna. Inga stycken, så vida han känner, äro hemförde af våra Generaler, bland dem som på Drottningholm finnas. Ristell bad mycket hälsa dig. Jag längtar mycket efter det nöjet att få läsa ditt tal. Du är värkeligen obligerad tidens korthet, som frälsat ditt arbete blifva vanskapat af min hand, i fall din vänskap, såsom förra gången, pålagt mig ett så obarmhertigt prof. Låt se att du ej dröjer att skicka mig det i stället för Lections Catalogen, om hvilken jag nu är mindre

angelägen för orsaker, som jag med mycket annat nästa post skall berätta; jag skall äfven då svara på Kreanders bref, för hvilket du imellertid är så god och tackar, då du hälsar honom. Nå min hjertans Clewberg, gratulera Commercen, gratulera Manufacturerna, gratulera Financerne, gratulera Oeconomien; de äro från denna dagen i säkra händer; en poet skall upphjelpa dem; och fråga Kreander *Hvem?* Om ett par dagar reser Rosenstein till Paris att bli Ambassad Secreterare efter Stal von Holstein, som tagit afsked och säges skola gifta sig med M[ademois]elle Necker och få allenast 80 tunnor gulds hemgift. — Den förre skall bli ute i ett par år, då han tros bli rappellerad att bli kronprinsens informator. Håll ändteligen ord att komma hit i vinter. Farväl och roa dig godt i Jul.

Stockh[olm] d. 10 Decemb[er] 1782.

Tillägg. Sommaren 1783 tillbringade Kellgren i Clewbergs sällskap i Medevi samt besökte i sammanhang med denna resa sin svåger Jonas Kjellander i Hvarf. På nyåret 1784 afsände han till denne följande tacksägelsebref, hvilket f. n. förvaras i arkivet på Sjöholm och hvaraf en afskrift benäget blifvit ställd till mitt förfogande af öfverkammarherren m. m. Herr Grefve Adam Lewenhaupt].

Min Högtärade Kära Svåger.

Åtminstone för en 5 månader sedan hade det varit min skyldighet att hos min käraste svåger aflägga min ödmjuka tacksägelse för all bevist vänskap och godhet under mitt sista angenäma, men altförkorta vistande i Hvarf. Min försummelse vore oförlåtlig hos alla andra än dem bland mina vänner och slägtingar, som känna mig förmycket för att kunna misstänka mitt hjerta att äga någon del i felaktigheter, som endast härröra från en inrotad vana att försumma det ceremonialiska. Med de innerligaste tacksägelser för alla vänskaps och sällskapsnöjen, som emottogo mig i min Brors hus, får jag nu förena en lika uppriktig lyckönskan på det nya Året. Måtte min käraste svåger och dess anhörige få njuta en beständig hälsa och välgång i detta och många derpå följande år! Då jag gör denna önskan af egit deltagande i så kära slägtingars bästa, glömmer jag ej heller, huru nära en gammal Mors öde är förent med deras. Jag tackar Gud, att hon får tillbringa sina dagar i tvänne barns hus, som gifva hennes ålderdom den aldra ömmaste omsorg.

Min Medevi cur bekom mig ganska slätt, och den långa resan under en beständig hetta och altförkorta hvilostunder försvagade mig oändeligen. Imellertid är jag nu Gudilof vid tämmelig god

Välmåga. Min Reskamrat har flera gångor bedt mig anmäla sin compliment till Hvarf och tacka för all den vänskap han hos mina syskon åtnjutit. Han är nu fixerad i Stockholm och antagen till Directeur vid Operan under Regerings Rådet Zibets frånvaro.

Jag har äran att med oupphörlig vänskap och aktning framhärda, min Högtärade Kära Svågers

ödmjuke tjenare

J. H. Kellgren.

Stockh[olm] d. 19 Jan. 1784.

LIII.

[7 aug. 1784.*]

Annoncen från Hofvet, som i dag äfven varit införd i Dagl[igtl Alleh[anda], har gjort en häftig sensation och varit ett allmänt taleämne. Alla ofrälsemän ha ansett den för ett tydeligt och generelt uteslutande från Hofvet. Om också Levéen endast vore förbuden, men Couren tillåten, är en sådan distinction redan tillräckelig att afhålla dem från både den ena och andra uppvaktningen. Stats Commissarien Ekman, som i måron tänkt presenteras, Commerce Rådet Wessberg och alla Rotwicers, som redan arrangerat sig till resan, ha ändrat sig på annoncen. Roligt vore att få veta, hur det rätt hänger tillsamman, och om någon ofrälse vågar visa sig. Naturligtvis vill ej jag vara den enda, som exponerar mig för en humiliation. I går utkom ändteligen det länge efterlängtade pasquillet Straff-Sången, tryckt i St[reng]näs, på 2 ark, och priset en plåt. Jag har ej läst det eller tänker läsa det, men de, som sett det, ha försäkrat mig, att det är uppfylt med så groft ovett, att sjelfva den tröga Svenska justicen ej skulle kunna undgå att lägga därvid en alfvarsam hand, om man sådant äskade. Auctorns fruktan för något sådant har utan tvifvel varit vållande, att han i går f. m. hedrat mig med en billet, hvaraf, om någon mening skall kunna dragas, ej annat tycks följa, än att han bjuder mig alla Exemplaren för egen räkning. Jag är glad att hans raseri ändteligen stigit till den grad, att sjelfva hans anhängare

* Brefvet saknar datum, men då den afsedda annonsen om uppvaktningen vid hofvet infördes i Dagligt Allehanda den 7 aug. 1784, är brefvet skrifvet samma dag. Straffsången annonserades i Stockholms-Posten den 6 aug. s. å.

skämmas att nämna både hans namn och hans skrift; och det är kanhända den bästa hämd jag kunnat önska. — Talar man ej om tiden till Barons Armfelts återkomst? Man säger här, att hans vagn gått sönder 3 mil från Paris, och att han alt därifrån lämnat sig efter. Skulle jag ej få be dig vara så god och öfverlämna de båda Acterna. Jag tror det vore bäst, men väntar först några rader från din hand i afton. Om du ej i dessa dar kommer in, skulle jag nog ha lust att stjäla mig som hastigast till Drottningholm någon eftermiddag, om jag kunde atrappera något tillfälle till fram och återresa utan särdeles kostnad. Må väl.

Det sägs, att i går afton vid stormen förolyckades en Slup med Pr[ins] Fredrics saker, och att 6 personer omkommit, hvaribland hans kammartjenare.

LIV.

Forssbacka d. 21 Jun[i] 1787.

God mårgon, Bror Clewberg. Jag får nu säga dig, att jag är mera nöjd med min resa, än jag väntat; och allenast mitt öga äfven vore friskt, så lefde jag här ett lycksaligt lif. Det är på Forssbacka man rätt lär att känna Lagman Nordins meriter. Höflig, glad, uppriktig, fri i umgänge, är han den bästa värd man vill finna. Vår lefnad är här fullkomligen epicureisk. Stiga upp kl[ockan] 8, dricka Caffé, slå volant, läsa något lappri, klä sig, äta middag, promenera kring bruket, prata historier, åter äta, och lägga sig kl[ockan] 11 är vårt beständiga dagslopp. Det täcka könets behag är det enda man kunde sakna. Frun i huset är ful, men vettig, höflig, och generar ingen. Vår värd hade stor tort att i Stockholm beskrifva sitt Forssbacka som fult till belägenheten. Tvärtom är det en af de vackraste egendomar man vill se. Byggnader, Trädgårdar, Skog och vatten, natur och konst, alt är i stort och väl blandadt.

Förleden Söndags e. m. kl[ockan] 6 kommo vi hit och ämna bli här tills nästa Måndag, då resan anträdes till Hernösand. Därifrån vända vi hit tillbaka och ämna sist den 15 i nästa månad vara i Falun på återresan till Stockholm. Bergström är, om möjeligt, ännu charmantare, än han nånsin varit. Prosten är den enda, som ej tycks vara à son aise, emedan vi föresatt oss att icke

tala med honom ett ord politique och att icke lämna honom någon regerande styrsel öfver vårt tal och våra nöjen, den han i brist af annat imperium gärna sökt att åtaga sig.

Han är till och med i elakt humeur sen i går för en disput skull om kärleken till fäderneslandet. I Uppsala var jag på vägen att bli sjuk och få vända om till Stockholm. Min sjukdom härrörde af fatigue vid all den underbara strunt, som sades och vistes mig vid detta lärosäte: Fiskar, foglar, stenar, medailler, gamla Almnachor, hvar gata, där något slagsmål skett, hvart hus, där något Calas blifvit hållit, &. &. &. Schönberg var i vårt sällskap ända hit. Han såg på vägen, att jag antecknade Bergströms historier, och därpå öfversvämmades jag med tusentals Farfars lystiga Infall, åt hvilka Auctor skrattade rätt hjerteligen, inan de berättades, men ingen åhörare kunde dra på mun, sen de voro till slut. Linguet är en sådan hundsvått, att jag ej vet, om jag skall göra honom den äran att läsa honom. Svara mig nu på Gefle och Forssbacka, så får jag ditt bref i återfarten. Något om Kungen, våra vänner, dina nöjen och flickorne. Hälsa oändeligen Bror Lenngren. Måndag skrifver jag honom till. Hur reusserade vår lilla Adelaïde? — Bergström helsar dig 1000-falt och anhåller som om en grace mot honom sjelf, att du lämnar dansaren Bjurman 5 veckors permission efter midsommarn att resa till Falun och sätta Staden på bättre fötter, hvaraf Bror Bergström sjelf hoppas vid sin ankomst därstädes kunna draga något parti för sin annalkande podager. Gud välsigne din kropp och själ!

J. H. K.

LV.

[slutet af juni 1787.*]

Sillångers Prästegård vid Sundsvall i Medelpad.

Jag är ännu ej vid målet af mitt lopp. Det är ännu 6 mil härifrån till Hernösand, där meta laborum nostrorum est. Min bästa Clewberg, hvarför är du icke här för att betragta och njuta? Alt är här styrka och storhet; en natur en saillie. Berg mot skyn

* Datum framgår af föregående bref.

och dalar ned i afgrund. I måron och öfvermåron äro vi i Hernösand, dinerande hos Landshöfdingen och souperande hos Biskoppen. Vi må här som Prinsar. Prosten Dillner, som du spisat ihop med hos Bergströms, är en värd, som man ej tror sig skulle funnit 47 mil från Stockholm mot Polen. Rum, möbler, mat, alt är här i en ganska god styl. Våra dagar äro tämmeligen lika de första efter skapelsen: och så vardt af Middagsmåltid och aftonvard den första, andra dagen etc. Jag recommenderar mig hos Herr Directeuren och Kongl[iga] Operan på fruntimmerssidan. Om du ännu icke skrifvit mig till, så kan och skall det ännu ske på Gefle och Forssbacka, där jag, som förut sagt är, förblifver till den 13. Lenngren lär du väl ha råkat; honom väntar jag 6 bref utaf med ideliga nyheter. Hälsa våra bekanta och må väl.

J. H. K.

LVI.

Hudicksvald d. 5 Jul[i] 1787.

Vi äro nu så långt komna på återresan, och alt har hittils gått väl. I Hernösand, longarum meta viarum, voro vi öfver Söndagen. Vårt bord var hos Landshöfdingen, Baron Bunge. Lectorerne buxerade starkt för oss. Vår ankomst hit så väl som genom hela orten var högtideligen annoncerad af Brodern Paykull, som farit förut att fånga mygg och se solen i Torneå. Hos Biskop Hesselgren, som bor en $^1/_2$ mil utom staden, åto vi middag om måndagen på återresan jämte hela Hernösands stad. Det är en beskedlig och jovial Gubbe, som har ett godt vinum Rhenanum cum saccaro. Vårt kortta uppehåll på alla ställen, som ej tillåtit folket att se oss på någon annan än vår brillanta sida, har gjort, att vi allestäds lämnat saknad efter oss. Åtminstone smickra vi oss sjelfva därmed. Jag har sagt dig förut, att Norrland är vackert, och vackert i den styl, som jag mäst älskar. Men af det resande sällskapet är väl jag den enda, som egenteligen märker det. Bergström talar historier, Nordin endoctrinerar, och jag känner. Skada endast att dagarne äro så mulna och kalla. Nordin continuerar att vara i elakt humeur. Om någon ting fatigerar oss, är det intet resan, utan hans evinnerliga föreläsningar. Sen jag tagit mitt parti att tiga och Bergström att contradicera, samt båda ingått en defensif tractat mot alla hans anfall mot vår kropps

och själs frihet, finner han tydeligen, att jag är jaloux öfver hans stjerna, och att Bergström vill uppvingla folket mot regeringen. Den sistnämde har gifvit honom en ny titel, som rätt väl quadrerar, men endast nyttjas i förtroende oss imellan: *il Seccatore*. Att höra hans beröm för Kungen och alla författningar, kan man ej bedra sig, om man tar honom för att resa på att tjena af sin stjerna. C'est pis que Simmingsköld. Den nya brännvinsförfattningen har nu gifvit hans nit ett outöseligt ämne. På alla gästgifvaregårdar måste skjutsbönderne först öfvertygas om sin sällhet, och sen spänna före sina hästar, som i fall han rådde, icke särdeles skulle graturlera [Sic!] sig åt närvarande lyckeliga ställning, ty fast Herren fortfar att declamera mot aristocraterne, underlåter han dock icke att i körning som alt annat vara en välbestäld aristocrat. — Det är fasligt, hvad vackra qvinfolk äro sällsynta på dessa orter. Icke förr än i Hernösand träffade vi ett hyggeligt ansigte. Gissa hvem det var? — Fru Spinacuta. Också gjorde vi våra 2 visiter, de 2 mårnar vi där voro, Brodern Bergström och jag, och pussade henne rätt kärligt. Den enda motgång på vår resa är att vi kommo till Hernösand, just då Spectaclet var slutadt (Kopparslagarn), och måste resa innan det andra gången börjades. Jag regretterar mycket, att vi ej fingo höra Herr Spinacuta sjelf spela Figaros role i Barberarn, som då skulle uppföras. — Vi måste likväl göra våra visiter en cachette för att ej scandalisera; Ty Lands-Secreterarn, en man af värkelig känsla för det vackra, hade ej vågat steget förr än han af vårt efterdöme förfördes. I måron räkna vi på att vara tillbaka på Forssbacka och d. 20 i Stockholm. En consequence är du genom billett inviterad till Lördag middag d. 21 hos Bergström. Oaktadt du redan skrifvit mig till 4 bref, som jag får mottaga på Forssbacka, är du dock säkert så artig och skrifver ett till på Fahlun.

Hur mår M[ademois]elle Franc? Hur var hon som Adelaïde? Jag önskar, att vid min återkomst finna mig utstucken af Directeuren; ty efter min första och sista proposition, ser jag ej annan utväg att komma honnett ur spelet. Du är väl nu på Drottningholm och äter filbunkar. Adieu.

Tillägg. Till Lagman Nordin afsände Kellgren därefter följande tacksägelsebref, hvilket f. n. förvaras i arkivet på Sjöholm. Det meddelas här efter en afskrift, som Öfverkammarherren m. m. Herr Grefve Adam Lewenhaupt haft välviljan gifva mig.

Min Högtärade Herr Broder

För all flödande och oförskyld välfägnad på Forsbacka får jag nu den äran att aflägga min ödmjukaste tacksägelse. Om jag i upp-

fyllandet af denna pligt är den sista af mina rescamrater, är jag derför ej den minst tacksamme. Jag har så mycket mer än de haft tillfälle, att med saknad påminna mig mina nöjsamma och Kräseliga dagar hos den bästa af Värdar, som jag strax vid min återkomst till Stockholm förlorade den lilla usla resten af min hälsa, och tillbringar nu ensam, instängd med mina plågor och min hafversoppa, en lefnad som i det närmaste har likhet med Lazarettet. Probsten och Bror Petter må deremot förträffligt. Den senare strålar än i dag som en Cherubim och hade all möda att i början bli igenkänd af sin Fru för sina Kindbens pioner skull.

Nyheter vet jag inga sen nästa post hafva tillkommit. R[iks] R[ådet] Sparres afsked, R[iks] R[ådet] Posses död & äro säkert bekante. Bränvins discourser strömma så rikligen att man må ragla dervid. Ett mycket djärft, mycket impertinent Utdrag af Protocollet vid Fellingsbro Sockenstämma löper hand imellan och fägnar frondeurerne. Här tviflas nu mycket att propositionen går igenom. Patrioterna vilja finna ett nytt politiskt motskär i det préjudiciabla exemplet att genom underhandlingar soknevis göra Riksdagar umbärliga. Men alt detta bekymrar mig litet mindre än medelmåttigt; och jag tackar tig, Gud, att jag icke är som andra menniskjor: Smädare, Smickrare, Aristocrater, Theocrater m. m. Min böjelse och min ställning inskränka mig båda vid att hoppas och önska.

Om min vördnads och tacksamhets anmälan till Hennes Nåd anhåller jag på det eftertryckligaste, icke att förglömma Bror Pehr och M[ademoise]lle Nordin.

Jag har äran att med fullkomligaste högaktning framhärda

Min Nådiga Brors

St[ockholm] d. 26 jul[i] 1787. Ödmjukaste tjenare

J. H. Kellgren.

LVII.

Fredag[en den 3 aug. 1787.*]

Tack för invitation till Traneberg. Jag hade gärna kommit om Sällskapet behagat mig. — Jag reser ej till Muskön; mitt öga är ej friskt. Jag ville endast önska, det blefve det till Måndagen för resans skull till Eldgarn, som jag föreställer mig mera rolig. I går speltes Crediten, som ej lär vinna mycken Credit. Herr Ahlgren debuterade, mycket mediokert. Han skall spela Delagardies role. De Broen berömmer hans declamation, men ännu mer Christina Neumans. — Men min nådiga Clewberg, hur har du anstaltat med rolerna? Jag hade åtminstone väntat den scandalen mindre, att verserne varit correcta. Emellertid fattades af 8 verser 4 i en tirade, som Hr Algren i går aftons behagade recitera. I stället att ha fått rolerne, som du försäkrat mig, genom din åtgärd utskrefne ur sista exemplaret, hör jag, att Hr Stråle fournerat dem med fragmenter af det Gripsholmska. Var nu så god och skicka mig det exemplar du fick att låta afskrifva inan min bortresa, så kan jag genom de Broen låta collationera rolerne. Likaså ber jag att få Aeneas tillbaka. Det är mitt enda exemplar, och om det slurfvades bort eller, som är detsamma, lämnades i Armfelts händer oafskrifvit, så är Piecen så bortta som om den aldrig varit skrifven. Ty Krausen äger den ej correkt. — Jag hade skrifvit till B[aron] Armfelt några små betraktelser öfver hans anstalter. Lyckligtvis lät jag dem ligga, tills jag åter blifvit sval. Hvad tyckes om Grönström Torstenson och Carl Gustaf Wikbom? — Låt mig få svar på Bergströms billett. När kommer du till Staden? —

De Broen har varit nyss hos mig och läst sin role. Jag har lofvat honom mitt exemplar till rättelse. Låt mig ändteligen få det i måron.

* Brefvet är endast dateradt „Fredag", men då Crediten uppfördes torsdagen den 2 aug. 1787 och Drottning Christina den 19 s. m. är det tydligt, att brefvet härrör från ofvan angifna dag och år.

LVIII.

[januari 1788.*]

God måron Clewberg! Jag fruktar för en sak. Mån ej kungen torde komma i sista momangen och fordra ett Företal till Piecen, liksom det hände med Gustaf Vasa? Ville du därföre i tid på något lämpeligt sätt söka underrätta dig därom. En direct fråga torde väcka honom att tänka därpå, som han annars kanske försummat. Om jag blir forcerad därtill, så har jag tänkt att kasta mig på något historiskt. Kungen äger ett Bref och Nordin några andra, som blifvit växlade mellan Amangerne, originaler och ej förut tryckta. Jag tycker det skulle väl passa att införa dem. Jag ville äfven gifva en liten historia litteraria om utkomne skrifter i detta ämnet. Kan du påminna dig något mera utgifvit i Sverge än den bekanta lilla historien om Gustaf Adolphs och Ebba Brahes kärlekshändelse. Jag menar att i Tyskland någon annan Roman utkommit, och att äfven detta ämne där blifvit satt på Theatern. Om jag ej bedrar mig berättades det mig af Vogler. Krausen kan bäst ge upplysning därom. Du lär råka honom i dag. Vill du vara så god och fråga honom. — Silfverhjelms bref, i fall det är tillhands, och Dalins 1:sta Tom. — Adlerbeth och Leopoldt ha i går hos Nordin haft 7 quarts disput om consonanterne. Den sega Herren har begifvit sig att låta fördubbla dem i ändan. Man har föreslagit en composition. — Må väl.

Ha Ni ej repetition i föremiddag? Piecen torde nu collationerad fås tillbaka? Personerna, Balletten och Chœurerne, så fort du hinner? För Guds skull att verserne till Divertissementet skaffas rätt på ur kungens gömmor; jag tviflar mycket att jag har dem.

---

* Denna och följande biljetter i samma ämne äro odaterade, men härröra tydligen från januari 1788, då Gustaf Adolph och Ebba Brahe uppfördes.

LIX.

[januari 1788.*]

God måron, söta Clewberg. Jag är aldeles olycklig för mina Boktryckare. De ropa efter manuscript, som Hjorten efter friskt vatten. Jag hvarken trodde eller ville att de skulle vara så skyndsamma. Om du ännu ej fått Kungens manusc[ript], så gör för all ting att i dag middag vid repetition begära det af honom. Du kan säga, att jag äger 3:ne Bref af G[ustaf] A[dolf] till E[bba] B[rahe], men att Nordin sagt mig, att H[an]s M[ajestä]t äger sjelf ett, det mäst intressanta. Om kungen befaller kunde de tryckas, ifall det så passar med hans företal, och Piecen ej blir för vidlöftig. Den går redan till 10 ark. — Jag har fästat mig vid idéen att dedicera honom piecen. Projectet därtill medföljer. Hvad säger du därom? Är det vers? Är det Prose? Är det intet något sluttande till Thorenianisme? Jag är i närvarande tillstånd ej i stånd att sjelf dömma mig — men jag besinnar mig: Det är tid nog att visa det, när vi råkas. Jag tror vara bäst att göra kungen en surprise. — Listorne torde du nu strax kunna lämna. Jag ville någorlunda kunna reglera om papperet etc.

LX.

[januari 1788.**]

Om Lenngren ej skulle få Loge d[en] 24, så torde Du vara god och tillåta mig att få transportera på honom min Auctorsplats. Jag prévenerar derom i tid, på det du icke må disponera den åt någon annan. Jag har redan gjort honom offert deraf, och ville ej reti-

---

* Det drama, hvarom här talas, är Gustaf Adolph och Ebba Brahe; jämför följande bref.

** Gustaf Adolph och Ebba Brahe trycktes och uppfördes den 24 jan. 1788.

rera mina ord. — Titelbladet har jag på följande sätt arrangerat. Låt mig veta om det är rätt?

Gustaf Adolph och Ebba Brahe,
Lyrisk Drame
I Tre Acter
I
Deras Kongl. Majestäters
och
Det Kongl. Husets närvaro
Första gången uppförd
På Konungens Födelsedag
d. 24 Jan. 1788
af
Dess Musicaliska Academie
i Stockholm.

Skulle jag ej, i stället för *fega Cimbrer*, få sätta *djärfva* eller *stolta* Cimbrer? Största ohöfligheten lär vara att ha piskat Danskarne; den andra att säga det. Jag ville ej mista mina Cimbrer.

LXI.

[januari 1788.*]

Go måron. Jag ville altför gärna ändra Danska Flottan till den Ryska eller Franska, som den nu lär blifvit förvandlat till; men arket är både afdragit och redan hos bokbindarn; således all correction omöjlig. Om jag finge veta, till hvad ricke denna Flotta nu hör, sen den upphört att vara Dansk, kunde det sättas i en rättelse i slutet. Emellertid tycker jag, att Baron Armfelt skulle med goda façoner kunna öfvertyga kungen, att det ej är någon chicane för Danmark att *ha en Flotta,* ej heller något brott för en svensk bondpojke att *se den.* — Jag skickar dig correcturet på 1:a arket, för att sjelf eller med Kexells ögon genomögna de 2 första

* Tiden framgår af följande bref. Musiken till Gustaf Adolph och Ebba Brahe är af G. J. Vogler.

sidorne och Personerne. Min förnämsta betänklighet är om *Vogler* fått riktig titel. — I sista seenen blir nu *fiendernas flykt*, i stället för *Cimbrers*. Felet i Theater Decoration är nu ändradt genom alla exemplarernes omtryckning. — Om jag ibland varit ledsen, vet du nog på Hvem.

Må väl.

LXII.

[januari 1788.*]

Tack! — I stället för *fega Cimbrers flygt* sätter jag *fiendernas*. — Om kungen än i dag skulle lämna sitt avertissem[ent] och det ej vore alt för långt, kunde det tryckas på det halfva ark, som är quar vid slutet. — Jag skickar en ny Lista på Personerne, mera upplysande och rättad efter Kungens Drame. Det torde dock vara nödvändigt, att han såg den för *Gust[af] Ad[olfs]*, *Ebba Brahes* och *Delagardies* skull, om hvilkas titlar och förbindelser äfven något tycks böra sägas. — Dock lika godt kan det vara; det drar endast ut på tiden, och denna Disparate existerar i hans egen Piece. — I fall du likväl strax vid början af repetion ville fråga honom, skall mitt bud komma till dig och afvakta svar. — NB Bör Fernstadt, *Delagardie*, stå andra gången för *Konungens Lifkneckt?* — Gud förläne dig styrka och nåd! — Nämn ingenting om Dedication.

* Jämf. föregående och efterföljande bref.

LXIII.

[januari 1788.*]

Jag sänder nu efter reqvisition 50 Exemplar. Jag vill ej manquera i vanliga skyldigheter mot Kongl[iga] Direction, men också aldeles intet visa någon generosité. Du lär finna helt naturligt, att jag är köpman i detta fallet. Således när jag undantar Exempl[ar] för det Kongl[iga] Huset och herrar Direction, torde de öfrige, som utdelas till Acteurerna & — med mera billighet få anses som en skänk af Directionen än tribut af Förläggaren, som då han tillika är Auctor torde äga mera prétention på Directions frikostighet, än Direction på hans sacrificer. — Komma vi öfverens i dessa principer, så skickar jag gärna 50 Ex[emplar] till och så mycket som nånsin befalles.

Tack för det du lämnade Lenngren min plats. Om du ännu ville göra oss bägge en tjenst till, så vore det att sjelf nu på föremiddagen skicka ned till Kamererarn efter några Parterre Billetter för några af hans vänner, som ej våga slåss om dem vid luckan. — Ville du äfven be Bar[on] Armfelt vara så god och nämna mitt namn, då han öfverlämnar Kungen sitt exemplar. Må väl.

---

* Den afsedda pjesen måste vara Gustaf Adolph och Ebba Brahe. *Att* detta drama afses — och icke Gustaf Vasa eller Olympie, som äfven trycktes samtidigt med första uppförandet — framgår af en jämförelse med föregående bref.

LXIV.

Tisdag [slutet af maj eller början af juni 1788.*]

Som det i dag liknar sig till varmt och lugnt, så få vi väl storm och vinter mot middagen. I annat fall hade jag tänkt, att vi före eller efter den kunnat fara ut till Djurgåln för att taga och gifva visst beslut om rummen. Jag talte i går vid Insulin, som lofvade skaffa nyckeln till det ämnade rummet, om han får bud därom. Han sade, att Zettersten äfven lofvat dra försorg om stall. Emellertid är ännu att fundera på Hederstams våning. Salen kunde ha varit oss till mycken nytta, i synnerhet de 24 dagarne på 30, som det med Guds hjelp kommer att rägna, åtminstone om mårnarne då man skall dricka och promenera. — Requisitionen på Fyhrbergs böcker lär väl ej ännu hunnit påtänkas eller fullbordas. Hade du allenast med pennan eller nageln velat marquerat på catalogerne, skulle min Holmberg för 3 veckor sen kunnat utskrifva Listan, som dessutom var en onödighet; då hade jag ej, som nu händer, gått miste om de böcker, som jag précist ville ha. — Herr Holmstedt behagar söla på ett förbannadt sätt med Eneas. — Svara mig säkert på första frågan. — Min China, samma China som förut varit blek i infusion, är i dag helt svarrt. Hvad kan det betyda?

K.

Skulle apparemment det Hel[iga] Berget ej ännu vara afsändt, torde det få återfölja med Budet jämte vårt yttrande, underskrifvit, sist liggande på ditt Claver i förmaket, och nu Gud vet hvar?

Tillägg. Härefter meddelas några handlingar, hvilka belysa Kellgrens och Clewbergs befattning med teatercensuren. De finnes i Riksarkivet („Teater“).

„2:ne Quittencer af Kongl. Secreterarne Kiellgren och Edelcrantz för deras arfvoden vid censuren af Theatre Piecer. De följande

* Då brefvet är adresseradt till „Herr K. Sect. Clewberg“, är det affattadt före dennes upphöjande i adligt stånd (1789). Den 3 juni 1788 berättar Kellgren i bref till Rudbeck, att han och Clewberg redan hyrt sig rum på Djurgården. Kellgren och Clewberg yttrade sig den 30 april 1788 såsom teatercensorer om komedien „Det Heliga Berget“; se härom Tillägg.

åhren hafva de uttagit dem på mitt* quitto uti StatsContoiret. Denna summa anordnas årligen uti Maji månad igenom bref till StatsContoiret till HofCancellerens disposition för särskildt behof.“

— — — —

„Det af Kongl. Maj:t oss allernådigst tillagde arfvode för censuren af Svenske Theater arbeten hafva vi med Trehundrade Trettio Tre Riksd:r 16 sk:r Specie för innevarande år bekommit.

Stockholm den 8 Junii 1786.

J. H. Kellgren. A. N. Clewberg“.

— — —

„Den oss af kongl. Maj:t i Nåder förunte pension af Trehundrade Trettio Tre Riksdaler 16 sk:r Specie tilsammans årligen hafva vi sub dato bekommit, som quitteras.

Stockholm den 20 Maji 1787.

J. H. Kellgren. A. N. Clewberg.

— — —

„Censorernas omdömen öfver några Theatre Piecer. I början hörde Dramatiska Theatrens arbeten äfven under Censuren, men den uphörde, då jag fant mig nödsakad att inhibera en af de dit ämnade arbeten. Då jag 1788 följde Kungen till Finland, emottog StatsSecreteraren Franc Censuren och har den sedan behållit.“

— — — —

„Den Bedragne Bedragaren, Comedie i 3 Acter, inlämnad till censur, genomläst och befunnen icke hysa något det minsta otillbörligt eller anstöteligt. Stockh[olm] d. 29 Jan[uari] 1788.

J. H. Kellgren.

— — — —

„Vid förnyadt genomläsande af den verkligt originale Comédien *Heliga Berget,* nödgas Censorerne, oaktadt den möda dess quicka författare fåfängt användt på dess förbättring, likväl förblifva vid sin förra tanka: att, nämligen, anse den för en god Piece i sitt slag, men skrifven i ett slag, som nuvarande smak, anständighet och seder, kanhända till nöjets icke ringa skada, bannlyst från vår théater. Alla andra förändringar än dess fullkomliga omskapande

* Stilen är Schröderheims.

till en annan piece, äro således onyttige och tjena endast att försämra den, såsom redan skett genom utelämnandet af Coupletterne om [ ]*

Stockh[olm] d. 30 april 1788.

J. H. Kellgren. A. N. Clewberg."

„*Trästops-Sällskapet* lär omöjligen kunna släppas fram på någon theater i Sverge. I Holland, Danmark och kanske i England skulle det mottagas med förkjusning och tjena till svite af The Beggars Opera. Det är fullt af qvickhet och naïveté i målningar; men genren den lägst låga som är möjlig att välja. Skulle Auctorn ej kunna upmuntras att framställa sederne af de åtminstone något mindre smutsiga krogar och horhus? Mig tycks att det är en icke ringa skada på hans talang.

„*Sorgen för Glädjen går* är en Piece af Envallson, som anhåller om påskrift. Jag har ej vid genomläsandet funnit någon ting anstöteligt däri.

St[ock]h[olm] d. 27 mars 1788.

J. H. Kellgren."

„Medföljande öfversättning af le Glorieux är igenomläst och befunnen icke hysa något, som kunde böra hindra dess representation och Tryckning.

Stockh[olm] d. 7 mars 1788.**

J. H. Kellgren. A. N. Clewberg."

„Comedien List emot List eller Uppenbar Fegd är af mig genomläst, och har jag därvid ej funnit något, som tycks mig böra hindra dess Spelning och utgifvande från Trycket.

Drottningholm d. 28 aug[usti] 1787.

J. H. Kellgren."

---

* Hela utlåtandet är skrifvet med Kellgrens stil. Clewberg har blott undertecknat sitt namn.

** Skrifvet med Kellgrens stil.

„Vid genomläsande af Comedien, *Den förstörda Crediten* kallad, har jag ej funnit något, som bör hindra dess uppförande och tryckning.

Stockholm d. 30 Jul[i] 1787.

J. H. Kellgren.

„Några flere Språkfel och fel mot smaken hade väl varit att anmärka, men tiden medger ej att rätta dem. Mot religion, Regering och goda Seder finnes ingen ting anstötligt.*

St[ockholm] d. 21 Dec[ember] 1786.

J. H. Kellgren. A. N. Clewberg."

„Comédien *Visit-Timman* har af underteknad och dess Collega på Åmbetes vägnar blifvit genomläst; och hafva de därvid icke funnit något att påminna.

Stockh[olm] d. 25 maj 1787.

J. H. Kellgren."

„Censorerne hafva ej funnit i Dramen Eugenie något brottsligt eller oanständigt att anmärka. Hvad språket och smaken angår, hafva de med mycken uppmärksamhet fästat sig därvid och rättat de fel, som kunnat vara af någon betydelse; hvarföre de nu våga recommendera den till benägen approbation.

Stockh[olm] d. 1 mars 1787.

J. H. Kellgren."

„Vid genomläsandet af medföljande Drame har jag ej funnit något, som bör hindra dess upförande och tryckning. Det som säges att bestyrka nödvändigheten af en sträng subordination, tyckes ingalunda strida mot vår Regerings antagne principer; och hvad på andra sidan anföres att visa omenskligheten däraf, så, utom att det säges af interesserade personer, som enligt all theatralisk convenance måste se sakerne i passionens synpunkt, rör det egenteligen en hårdhet i lagarne, som hos oss ej finnes. Ett ställe är mellanvikit, som af Öfversättarn sjelf eller någon annan blifvit anmärkt, och Herr Stats-Secr[eteraren] torde göra sig den mödan att

* Skrifvet med Kellgrens stil.

genomögna. Den beskrifning där göres af en blesserad Soldats vanliga öde, ser jag ej kunna dragas mera till allusion hos oss än på andra ställen, men ehvar det och finnes, lär det förtjena att beklagas.* Stockh[olm] d. 29 sept. 1786.

J. H. Kellgren".

„Högvälborne Herr HofCanceller och Riddare af Kongl. Nordstjerne Orden.

Comedien *de bedragne originaler* har jag genomläst och dervid ej funnit något stridande mot Författningarne. Det har jag dock ej kunnat undgå att anmärka, att så enligt det är och alltid varit med den goda Theater Moralen att en Flicka förrymmer en girig Far, den hennes Älskare filouterar, så vanligt är ock, att en auctor framställer denna gärning, om icke som lastbar, åtminstone något vådlig, något otjenlig till efterföljd, blott ursäktlig af nöden och passionens förblindelse, föregången af strid och åtföljd af ånger. Så mycket jag mins, är närvarande Piece den första på vår Theater, der Contrahenterne icke visa den minsta grimace af betänklighet innan brottet och af samvetsqval, sen det skett. Detta kunde lätt hjelpas, och den oskyldiga Landtflickan skulle sannolikt ingen ting förlora vid att vara litet mindre devergondée. Ett och annat uttryck i 1:sta Scenen af II:a acten har jag trott fordra rättelse.

Med fullkomligaste vördnad har jag äran att framhärda Högvälborne Herr HofCancellerens och Riddarens

ödmjukaste tjenare
J. H. Kellgren".

St[ock]h[olm] d. 30 mars 1793.

(Titel)

„Öfversättningen af Fransyska piecen Azemia har jag genomläst och däruti ej funnit någonting, som synts mig böra hindra dess tryckning och representation uppå Theatern.

Detta får jag äran att lämna till svar uppå Herr Håfcantzlerens gracieusa bref. Min elaka hälsa hindrar mig nu att till-

---

* Stycket — „Grefven af Wasaborg Eller Subordinationen. Drame uti Fem Acter. Öfversättning" -- — medföljer. Å omslagsbladet har Schröderheim antecknat: „Denna Piece *Subordination* öfversättning inkom 1787 ifrån Hofsecreteraren Stenborg. Jag har aldrig funnit något ondt deruti, men på nådig befallning har den hvilat."

lika infinna mig och munteligen förnya försäkran om den fullkomliga vördnad, hvarmed jag har äran att altid vara

Högvälborne Herr Håfcantzlerens och Riddarens

ödmjukaste tjenare

A. N. Edelcrantz".

Stockholm d. 29 murtii 1793.

[Kvitto å 333 Riksdaler 16 sk. den 22 augusti 1793 af Edelcrantz och Kellgren.]

[Titel] „Jag har genomläst så mycket som till Herr HofCancelleren blifvit inlemnadt af återföljande Piece. Den har en lacune i 2:a Acten från 8:de Scenen till actens slut. Om det skett af glömska eller med flit, torde dock vara tjenligt, att den upvises hel och hållen, inan påskrift beviljas. För öfrigt har jag ej funnit något sådant, som kunde hindra tillåtelsen af dess Spelning. Nog tycks mig, att den har någon liten odeur af Sans-culotism, så vida hela dess innehåll, som - är att ifra mot den domestika träldomen och att hota *Herrarne* med faran om resning och mord och mordbrand, icke synes kunna äga någon rimlig afsigt på Svensk Theater, om icke att låta Åskådaren tro, att en domestik träldom i Sverge finnes, att våra Drängar äro *slafvar* och deras Husbönder *Tyranner*, ord, som upprepas i hvar rad. Är ej afsigten denna, skulle följden dock kunna blifva det, och den Comiska Directeuren måste vara i mycken nöd, då han antager Piecer af ett så aldeles osvenskt, så Ryskt interesse. Jag torde likväl bedra mig. I alt fall är visst icke min tanka, att den förbödes: 1:o emedan sådant vore utan nytta, men ej utan förargelse, då Piecen lika väl oförändrad får tryckas; 2:o emedan oaktadt hvad alt man gjort här i Landet, af Politik eller oförstånd, att sans-culottisera pöbeln, man likväl ej lyckats och skall sannolikt aldrig lyckas att få denna goda honnetta pöbel att gå längre än till — skällsord.

Jag ber ödmjukast om förlåtelse för alt detta sladder. Det är ett skadestånd, som jag tagit mig för förlusten af den äran att personligen kunna upvakta för min ohälsa skull.

Med fullkomlig vördnad har jag den äran att framhärda

[ ]

J. H. Kellgren".

St[ock]h[olm] d. 3 mars 1793.

„Vid återföljande Scener af Dramen *Teodor och Lisinka* har undertecknad icke funnit något att anmärka. Stockholm d. 5 mars 1793. J. H. Kellgren“.

—

[Följande har hämtats från Hofkansleren von Engeströms Diarium och Koncept. — Riksarkivet.]

Samma afton [11 Sept. 1792] afsände jag till Kongl. Secreteraren Edelcrantz, som jemte Kellgren under HåfCantzlerens inseende har Censuren af de till uppförande Theaterpiecer, den mig några timar förut af Stenborg lämnade Comoedie *Den förförde ynglingen.*

Den 14 September lät jag Hofsecreteraren Stenborg weta att ingen anmärkning gjorts emot dess Comoedie, den förförde ynglingen, om icke det att han på ett ställe något försigtigare kunnat yttra sig om policen.

Den 25 September aflämnade Landshöfdingen Schröderheim åt mig handlingar hörande till Theatercensuren under den tid han förestod Håf Cantzlerssysslan.

„Till Håf Secreteraren Stenborg af den 20 Dec. 1792.

Härhos följer Figaros bröllop utan anmärkning. Jag har sjelf igenomläst detta skådespel, ty tiden tillät mig icke att upsöka någon af Herrar Censorer Edelcrantz eller Kellgren. Herr Håf Secreteraren lärer draga sig till minnes, att han förleden sommar lämnade mig ett nytt skådespel att igenom ses endast 2 dagar innan det skulle upföras. Jag öfwertalade då Kongl. Secreteraren Edelcranz att skyndsamt igenomläsa det (*öfverstruket:* hvilket han äfwen gjorde.) Denna min willfarighet hade bordt förbinda N. N. till all möyelig granlagenhet, om också ingen författning den uttryckligen ålade. Herr Håf Secreteraren vet, att Kongl. Maje[stä]t befallt det de uppå dess Theater till upförande skådespel skola HåfCanzlären öfwerlämnas för att blifwa censurerade och sådant oagtadt upföres Nina utan föregången censur. Den föreställning jag däröfwer å embetets vägnar gjordt N. N., skaffade mig den underrättelsen att ännu Figaros bröllop var ämnadt gå samma wäg. Oagtadt den rätt jag äger att inställa dess upförande några dagar för att få tid till att låta igenomse densamma, har jag ey welat skrida till en sådan ytterlighet för denna gång. Jag ber likväl N. N. vara försäkrad att det är för sista gången sådan eftergifvenhet äger rum. Så länge författningen ey är uphäfwen, är jag

skyldig att handhafwa dess wärkställande, och det embete jag innehafwer fordrar af mig att ey tillåta det dess anseende och värdighet för nära trädes."

„Till Herr Kongl. Secreteraren Kellgren af den 15 febr. 1793. Bifogade Comedie Minna von Barnhelm eller den lyckeliga Soldaten tager jag mig den friheten anmoda N. N. vara af den godheten och igenomläsa och sedermera om densamma meddela mig sitt yttrande."

Till Herr Björn af d. 20 februarii 1793.
Kongl. Secreteraren Kellgren har gått igenom Piecen. Därvid är ingenting funnit att anmärka undantagande 3 rader, som finnas utstrukne nederst på 23 sidan: *är då Policen lika noggrann som den varit? — Nu som förr, fast på ett annat sätt Gudilåf. — Det är väl.* Och desse ords uttagande skadar ey sammanhanget. De lära ey stått uti originalet af Minna von Barnhelm.

Kellgren gjorde den sannolika anmärkning, att de voro inflickade för att göra allusion på den här skjedde förändring uti Policen och påminte, att mann borde afhålla sig ifrån alla sådane anmärkningar, vare sig till godo eller ondo.

Till Herr Kongl. Secreteraren Edelcranz af den 1 maj 1793.
Medföljande Drama Feodor och Lisinka tager jag mig den friheten härmedelst anmoda N. N. att genomläsa och sedermera så snart som möyeligit är låta mig weta, om vid densamma något är att påminna.

Edelcranz var rest till Upsala. Brefwet bars till Kellgren och af honom feck jag hosfogade swar: [se förut]. Den lacune, som var i Piesen Feodor, Blef sedan Kelgren tillsänd, som ingenting fant att därvid påminna.

Till Herrar Kelgren och Edelkrantz mut[atis] mut[andis] af den 26 mars 1793.
Det hosfogade skådespel De Bedragne originaler [*i margen står:* Till Edelkrantz Azemia eller Wildarne] hvarå Stenborg begjär censure, täcktes Herr Kgl. Secreteraren igenomläsa och åtföljd med dess omdöme så fort sig göra låter till mig återsända.

Till Hof Secreteraren Stenborg Stockholm den 3 april 1793.
Vid Comedierne Azemias och de bedragne originalernes, som här-

jemte följa, upförande är icke något at påminna. Man önskade dock, at den oskyldiga Landtflickans caractere i den senare piecen blefve något ändrad, hvilket utan svårighet kan ske, om hon visade mera betänkelighet innan brottet och mera ånger, sedan hon begått det, så skulle hon synas mindre devergondée än hon nu gjör och piecen få en mera moralisk but.

Till Hof Secreteraren Stenborg. Stockholm den 5 martii 1793. Herr Kongl. Secreteraren Kellgren har på min begäran genomläst Dramen Feodor och Lizinka och vid densamma icke funnit något at anmärka, som kunde hindra dess uppförande.

Till Kongl. Secreteraren Kelgren af den 18 may 1793. Härjemte får jag till igenomseende åt Herr Kongl. Secreteraren öfwersända en mig nyligen af Stenborg tillstäld piece kallad den dubbla intriguen.

Den 22 maj återstälde Kongl. Secreteraren Edelkranz mig uti Kelgrens ställe den dubbla Intriguen skådespel, hvilcket jag på Stenborgs begjäran af den 18 may aflämnat till igenomseende. Därwid var ingentingen att påminna; hvilcket jag lät Stenborg weta.

Den 11 juni efter slutad Utrikes Conseil anmälte jag Stenborgs begjäran att få på sin theatre upföra Den löyeliga Jacobiner Clubben * öfversatt från tyskan efter Kotzebue, hvilcken redan innan min tid war förbuden af den ordsak att det gaf en otidig kundskap om en Jacobiner Clubs varelse. H[an]s K[on]gl[iga] Höghet wille ey, att den skulle upföras.

Till Herr Carl Stenborg af den 4 september 1793. (Mutatis mutandis till Kgl. Secr[eteraren] Edelcranz och Kelgren). Jag bör hafwa den äran gifwa N. N. tillkjänna, att Herr Justitie Cantzleren Lode under min frånvaro äger Håf Cantzlers embetets befattning med censuren af den Comiske Theaterns stycken.

* Piesen finnes i Riksarkivet *Theater*.

LXV.

[1788? *]

Kom till staden kl[ockan] 12; gör i e. m. visiter; ser i afton spectaclet; ligger i staden öfver natten; är färdig i måron bitti kl[ockan] 9 att fara till Drottningholm. Denna resa skall vara säker, hvarförutan jag i afton far ut till min landtgård. Någon skulle man kanhända ha med sig till Dronningh[olm]. Det faller mig nu in, att man kunde slå 2 flugor med en smäll och taga Hedenbergs för dagen, du ge dem middag på Lofön, jag souper på Djurgården. Rosenst[ein] var hos mig; han är ännu ej engagerad. Men Lagman är ej kom*m*en; det är för mig en inconvenient. Jag ville veta din tanka, innan jag går till Hedenbergs, lämnar det således till slut, och söker dig före 6.

LXVI.

[1788? **]

Gubben har sjelf varit här och lämnat Poemet jämte sin egen Ars poetica, som jag begärte i min billet. Jag har eftersökt de 2 parodierade verserne, men ej funnit dem. Har han tagit dem bort? Han har låtit omskrifva stycket? Eller funnos de ej i första sången? Jag skickar dig den, på det du må jämföra. I den sista

* Af adressen (Hr. Kgl. Sec[re]t[eraren] Clewberg) framgår, att brefvet skrifvits före 1789. Då Kellgren synes bo på Djurgården, bör det möjligen hänföras till 1788.

** Detta bref torde vara omöjligt att med visshet datera. Säkert är dock, att det skrifvits före Clewbergs adlande (1789), enär det är adresseradt till „Kongl. Secret[eraren] Clewberg". Då med all sannolikhet Gyllenborgs Ars Poetica här omtalas, kan man möjligen däri söka en Terminus a quo. En del af detta poem — den sista — upplästes på Svenska Akademiens allmänna sammankomst 1786. *Här* omtalas en uppläsning af den *första*. Då Kellgren och Clewberg, som det förefaller, tyckas bo tillsammans, har jag gissningsvis hänfört brefvet till sommaren 1788.

supposition, och om de ej funnos vid uppläsningen, kunde hämden ännu uppskjutas, eller slå mycket lindrigt och liksom oförvarandes. Jag fruktar att ingen ting godt lär kunna sägas om Resan till Tyskland; men för all ting sätt opp något skriftteligen, ty jag nämde det i min billet. Jag tror, att Gubben hade ämnat säga något i förtroende, men jag hölt Lenngren quar med flit; Han impatienterade sig och gick. Glöm ej att i måron bjuda Rosenstein och dina öfriga Gäster. Jag har lofvat Lenngren de 100 R[iksdaler]ne i måron bittida kl[ockan] 8. Så bittid är du intet vaken. Var derföre så beskedlig och lät mitt bud nu strax få dem. Såf godt!

LXVII.

[De första dagarna af augusti 1789.*]

Min bästa vän! Huru mår Du nu? De som skrifvit mig förut till, hafva ej sett dig eller ej underrättat mig därom. Om förloppet af min resa och de vigtiga öden mig derunder träffat, kan Lenngren gifva en omständelig beskrifning. Jag har mått och mår ännu passabelt väl; också sköter jag väl min hälsa, äter måttligt och godt, dricker ingenting hetsigt, lägger mig kl[ockan] 10 och stiger upp kl[ockan] 6, rider eller åker något litet hvar dag och nyttjar ingen medicine. Belägenheten härstädes är så vacker, att jag tror det Du sjelf skulle trifvas här — 8 dar. Att fiska och skjuta är dageligt tillfälle. Sjön ligger under fönstret, och en fogelrik skog 20 famnar från gården. Detta nöjet, ty jag menar det är ditt nöje, skulle likväl ej länge roa dig såsom altför lätt, altför beqvämligt, alt för litet fatigant. Holmberg är nästan den första Jägaren på orten och fournerar oss hvar dag med Harar, Ånder och Årrar. Lägg härtill Smultron, Kycklingar, ärtskidor, Lambringor & så har du vår anrättning. Du har sett min Bror; det är en god värd, god man, god Predikant, ordentelig kyrkoherde, men för öfrigt den naïvaste ignorant i alt hvad som händt sen de fyra monarkierne och alt hvad som tänkts sen 13:de Seculo. Han för-

* Kellgren vistades hos sin broder på Skatelöf från slutet af juli 1789 till den 17 sept. s. å. Detta bref måste vara från detta besök, enär Clewbergs namnförändring omtalas, hvilken inträffade 1789. Genom jämförelse med ett bref till Rosenstein af den 7 aug. 1789 (Samlaren VIII 5 ff) framgår, att detta skrifvits helt kort förut.

dömmer ned i helvete både Svedenborgianer och Sällskapet pro sensu Communi. Hans hustru är en liten vettig, beskedlig och småtäck menniskja, som är oändeligen lik vår saliga vän Fru Gers. Förnämsta Herrskapet i församlingen, såsom ock närmsta grannen, är ägaren till ett Canongjuteri med flere verk på ett gammalt bekant bruk, som heter Huseby, Öfverste König, fordom Major vid Gardet, nu en snäll Landthushållare, god värd och nöjsam umgängesman, som känner väl verlden, Hofvet och Hufvudstaden. Hans fru, en god och förståndig Dame; en Fröken von Essen som fosterdoter, och en Frök[en] Ankarstjerna till sällskap, den förra ett vackert barn, den andra ful som synden. Därnäst en Friherrinna Liewen med sin doter, en ganska hyggelig och väll uppfostrad flicka. Bland de öfrige Gens comme il faut är en Lector Wiedebeck och en Magister Docens Hörlin, som rest i England, Frankrike, Tyskland &. — Alt öfrigt är Smålänningar, men för öfrigt ett godt och beskedligt folk, som man rätt väl kan umgås med, när man ej har den olyckan att vara difficile. Jag har en gång varit hos König till middag och där druckit den finaste pounch jag smakat sen salig Hedmans tid. Du känner nu mina öden, mitt boningställe, mitt lefnadssätt; lät mig nu höra, hur du fördrifver din tid i Stockholm? Jag säger Stockholm, ty om du flyttat efter föresats till Svartsjö, så gissar jag, att du antingen redan ledsnat därvid eller ock lefver där med Stockholms connoissancer, på Stockholmskt vis, reser dageligen till Staden, ger Dinéer på Drottningholm, & &. Huru mår Gerssen? Honom träffar du väl ofta? Nå ni har vunnit en Seger och lär nu sjunga Te Deum alt hvad ni hinner. Har något nytt Poëm celebrerat dagen, så skicka mig det. Berätta mig för öfrigt hvad nytt som händer i Litteraturen, Politiken och framför alt Theaterväsendet, däri jag ej äger någon annan correspondent. Hälsa våra vänner: Rosenstein, Hochschild &. Har du gjort några resor? Är Armfelt ännu quar? Hörs något från Leopoldt? Har du ännu ditt gamla namn? Nästkommande Onsdag är jag buden till Biskoppen. Jag råkade honom ej, när jag reste genom Wexiö, och Skatelöf ligger 2 mil därifrån. Han har sändt mig ett politiskt Herdabref, tryckt i Wexiö, på 2 och $^1/_2$ Ark. Det är mörkt och försigtigt. Där försäkras att Riksskulden ej det minsta blifvit tillökt sen 1771, då regeringen emottogs. Där göres ett utfall mot Philosopherne, dock alt med moderation. — Adieu, må väl. Var god och tänk på ditt löfte för Holmberg. Jag har uträknat, att din Contribution blir ungefär 119 R[iksdaler] och min 79.

LXVIII.

d. 14 Aug. [1789.*]

Min bästa vän. Jag har rätt ingen ting att skrifva, men skrifver ändå för att blifva betald, hvarvid altid är god räkning för dem, som ligga på landet. Jag mår som sist, tämmeligen väl, håller samma diét; men färg och vador och buk äro ännu som förr, helt och hållit Stockholmiske. Den regime, som du hölt den dagen du skref mig till, var intet så rasande. Curieust nog att veta, hur den var beskaffad, som du hölt dagen därpå. Skulle den nu t. ex. ej bestå i sur mjölk, stekt skinka, ärtskockor, rispudding, och andra lättsmälta saker. Det surprenerar mig mycket, att du liksom tycks visa något misstroende till hälsosamheten af det fugtiga Svartsjö. Nog mins jag den dag, då fugtigheten ansågs för det hälsosammaste på jorden. Du torde påminna dig på Medewi, hur du släpade mig med dig om aftnarne i alla sumpiga hagar och kärr omkring. Nog tyckte jag då, att den satsen var paradox, nog kände jag ock, att jag dagl[igen] mådde sämre, men hvad betydde min snufva och mina Rhumer mot dina bevis. Du talar om din landtséjour nästan som vore det en enslighet; jag ville därmed kunna förena följande korta, men märkvärdiga ord, som finnas anteknade i den Heliga Petri (Bergströms) 4:de Sände Bref till the Smålänningar: *Clewberg bor nu på Svartsjö och besökes af de förnämsta Operans Princessor.* — Jag tviflar, att Lehnberg vinner rummet efter Hermansson; kanske är redan en Lettre de cachet anländ med befallning att fritt välja på en Prélat här i orten. — Jag har hört, att Armfelt har farit till Gefle i stället för till Finland, men det ena utesluter intet det andra. Vi lämnas då aldeles utan hufvud. — Du känner Liljehornska affairen. Afhörda vittnen intyga alt till hans fällande. Dock lär den hederliga mannen vara oskyldig och ett nytt förräderi af Skepps Cheferne begångit. Fråga Munken, så får du höra. — Den Ryska Flottan, som låg för ankar utanför Pettersburg, sägs nu säkert vara förenad med den Kögebugtska Escadern och ligga utför Carlscrona. Den bloquerar oss fuller ej, så vida vi sjelfvilligt gått i hamn, men det kunde

* Året framgår af flera yttranden i brefvet. Så t. ex. invaldes Lehnberg i Svenska Akademien den 27 aug. 1789.

ändå i längden, och då man snart tänker gå ut, bli något genant att ha den 1/4 väg inpå sig.

Tack för Oxenst[iernas] verser. De äro rätt vackra, i synnerhet slutet. — Sal[ig] Flintberg hade värkeligen 100 R[iksdaler] i pension vid Theatern af konungens handCassa och för att skrifva hvarjehanda och när det befaltes. Det var efter honom, som jag succederade till samma förmåner och besvär, till dess jag anhöll och fick lof att utbyta denna pension mot den af 3000 d[aler] från manuf[actur] fonden. — Om ej Bjuggens Opera ligger qvar på pulpeten i min Drängkammare, så måste Pigan veta, hvar han är. Kanske nere hos Nibelius. — Må väl, och skrif mig några gånger till. Jag dröjer här så länge jag nånsin kan. Hur går det med qvartalerna? — Fortfara ännu Riksgälds Sedlarne att behålla sin credit? Hälsa Gerssen och fråga honom, om han uträttat min commission. Jag hoppas han fick mitt bref, då jag reste. Jag recommenderar Holmberg i nådig åtanka fram åt Hösten.

LXIX.

[Början af maj 1790.*]

Min hjertans vän. Tack för dina 2 bref. De bevisa, att oaktadt alla din resas besvärligheter har du mått väl och haft godt humeur, som utgör alt här i verlden. Jag hade gjort väl, om jag strax skrifvit dig till på Götheborg, som jag ämnatt, i fall du ej uttryckligen förbudit mig skrifva förrän på London. Nu har jag redan glömt en hel hop saker, som kunnat roa dig, men förmodar att Gerssen och andra attrapperat det. [ ] Fördömda Royalist! Kan du ännu neka, att kriget är orättmätigt. Man talar nu annars ganska alfvarsamt om Fred, och jag är nu färdig att antaga den på hvad vilkor som häldst. Först lär börjas med ett stillestånd på 3 månader. Om Segren vid *Kärnakowsky* lär du väl längesedan fått underrättelse, så väl som om Ryska Flottans upbrännande i Revel. Nu talas det om att Armfelt är fången, och i går hade min Skräddare fått Courier från Finland med berättelse att vi tagit med 4000 man 8000 Ryssar och 50 kanoner. Men alt detta

* Detta datum framgår af innehållet. Segern vid Valkiala vanns den 29 april 1790 och Paykulls Virgina uppfördes den 20 maj s. å.

är ej i min väg. — Häldre bör jag nämna, att jag nu på en tid hämtat mat från *Robinon*, en Gudomlig man, en verklig restaurateur; obegripligt att hans merit så länge legat dåld för dina recherncher. — Nu är Paykull i Staden för att se repetitionen af sin *Best Virginia, London*, som man ämnar ge Tisdag 8 dar. Men han vill ej dröja, utan har bedt mig företräda sitt ställe, för hvilket jag nog lär akta mig. Det är ett verkeligt mord på Auctorer att ge deras Piecer denna tiden; jag har några gånger stuckit näsan in i Dramatiska Spectaklet, och altid funnit en öcken. — Intet enda tärningskast i ditt Bräde, sen du afreste. — Hädanefter lär Gerssen mäst komma att vistas på landet. Som jag ingen större resa lär komma att företaga, så har jag ämnat passera några dagar i sänder på Eldgarn och Krusersberg. Wetterstedtska Posten har nyss börjat uphöra. — Två dar sen du for, gjorde Berndz en stor Tysk- bricollisk collation, der Gerssen och jag voro. Jag har lemnat åt den förstnämde mitt exemplar af Leopoldts Bref att sändas till Ehrenström. — Af Allehanda lär du redan i Götheborg ha sett Holthausens sortie, men ej mitt svar, som var mycket kallsinnigt. Leopoldt, som bedt mig icke skilja hans sak från min egen, lär ej funnit sig nöjd, utan kom härom dagen med ett egit försvar på två ark, som var faseligen ovettigt och personelt, med beskyllningar för *låghet*, för *nedrig otacksamhet*, &. Jag tror att jag frälste honom sjelf, Academien och litteraturen från en stor scandale, då jag afrådde honom att trycka det. Mannen reser i år till Medewi och har budit mig till sällskap. Vi få väl att vänta oss sköna nyheter från hans Brunscamerader. — Kan du gissa till en ny Abonné för St[ockholms] Posten? Det är Regeringsrådet Zibet, som börjat skrifva Charader, och högeligen recommenderat denna genre för vårt blad. Han har hedrat mig i dessa ämnen med rätt oväntade besök. — Björn har, men ganska höfligt och tacksamt svarat på de anmärkningar, som blifvit gjorde i Recensionen af hans *Misch Masch*, som ej är så rasande Piece, men som första gången, då jag såg den, emottogs med mycken köld af de 10 Spectateurerne, som befunno sig på Spectaclet. — I Linköping måste du väl ha läst det vackra Tal, som Hollkarlen hollit på den 3 april öfver Säkerhets Acten; i annat fall skall jag gömma det till din återkomst. [ ] Nästa Post lärer Bergström skrifva dig till. Du vet, att hans Pojke hålt på att dö; han har några dagar gråtit däröfver, under det han försäkrat att han ingenting högre önskade, än att alla hans barn ville resa när som häldst, sen han ingenting här har att bjuda dem på mer än Riksgäldssedlar och fjättrar. — Om det finges för mycket godt pris, som man sagt mig, så skulle

jag begära, att du i London låt gravera mig ett Pitscher i Sten med endast mitt namn uti: blott på följande sätt:

J. H. K.

När du kommer till Paris, så öka listan af mina böcker med *le Petit Candide ou les Travaux de l'Abbé Mouche,* som jag glömt ditsätta. — Jag håller nu på att läsa Vigina. Verserne behaga mig ej väl. — Hela den franska Theatern har frossan. — Nu på några dagar har här varit full sommar, men ingen droppa rägn på vår förbannade jord. — Råkar du Thorild och andra vänner, så hälsa dem. — Jag har nu en vecka legat på glöd. Du kan tänka, att jag hålt på att välja färg till en ny Frack: det är *då* man behöfver en vän af din uplysning. — Jag har ej sett eller hört af någon Hallengrenska, undantagande att jag såg den lilla debutera i M[ademois]elle Bassis solo i Alceste, där hon var charmante. Vid Balletten Fiskarena, sista Spectaclet, gjorde Bournonville en sensation på det svenska Folket, som utbröt, utan all Policens tillhjelp, i klappningar och ett skriande af Bravo och hurra, öfver all konglig jämförelse. Det fördömda packet kan likväl ej en gång lära sig att rätt säga ett bravo. Det var med ett släpadt, lugubert tjutande, som om knifven sutit de Oxarna i strupen. — Låt ändteligen se, att längden af dina Bref ständigt tilltager i égalt förhållande till quadraten af distancerne. Tack för anslaget på Götheborgs Börs; som Lenngren var närvarande, då Brefvet bröts, så förklarade han det strax för god pris och bad tacka dig för din beskedlighet att ihågkomma Posten. — Min sjuklighet har gjort, att jag ännu ej frågat efter din Caleche, men nu måste jag väl göra några courser med Brodren Gers. —

Kl[ockan] 2 e. m.

Jag har måst följa Brod[ern] Paykull på repetition. Ingen enda kunde sin rôle. Ditt bref till Sparrsköld om klädernes nyttjande ur Iphigenie till Romersk costume har värkat mycket confusion i den stackarns hjerna och mycket gräl hos acteurerne. Hvarken jag eller Rosenstein, som ock var stämd på repetitionen, kunde häri ge mycken uplysning. Jag fruktar, att Piecen icke särdeles lyckas, om ej för svalkan skull, den kan ge sommartiden. Den har en förskräcklig impropriеté i uttrycket. — Just nu fick jag veta med full säkerhet, att vi vunnit en complett seger vid Vakiala, där vi, 9 Batailloner, slagit 300 Ryssar, sjelfve fått 14 döda och många blesserade, och borttagit betydande magaziner. Möllersvärd har distinguerat sig. Dernäst en Grefve Waktmeister, som fått en kula genom armen; och kungen sjelf har fått en con-

tusion, som likväl, Gudilof, ej hindrar honom att klä sig och att röra sig, som orden lyda i relationen. För denna stora Seger skall om söndag sjungas *Te Deum* här i Stockholm, och, så fort man hinner, öfver hela Riket. Sparrsköld och Kexell be hälsa. Må väl.

LXX.

St[ock]h[olm] d. 4 junii [17]90.

Min bästa Vän. Vi längta nu mycket, alla dina vänner, att få veta hur du mår, hur din resa gick till Ängland, och hvad öden du sen förfarit. Min lefnad går i sin uniform som förut, mycket olik din som lär växla hvar timme. Din sällhet är att skakas, min är att hvila; och utom de förbannade Theater Recensionerna, som mycket besvära mig, vore jag tämeligen lycklig på mitt sätt att vara det. De ä aldeles rasande vid båda Theatrerne att gå på med nya Piecer. Virgina har jag ännu hvarken sett eller recenserat; i mårgon gifs den andra gången. Då ämnar jag mig dit. Den har gjort mycken och oförmodad sensation; Bergström lär ha skrifvit dig derom. Jag tror att en hop republicanska verser mycket bidragit till reussiten. Paykull har ej synts sedan första Repetitionen; jag har skrifvit honom till, men ej fått svar. Jag tror Fan har tagit honom. Hade han varit här, kunde förbättringar skett vid Piecen. Jag tror man äfven till en del applauderat honom för att förarga Leopoldt. Några dagar, förn den gafs, talte den sistnämda med ömkan om Piecen och Auctorns oförsigtighet att ej vara incognito, det enda fall då det kunnat förlåtas honom att låta spela sin Piece, så vida han sjelf icke anhållit derom. Man säger att Fru Marcadet spelt superieurt. — En stor nyhet, min k[ära] Bror; Vet du att Leopoldt skall gifta sig, serieusement gifta sig; det är intet någon Fabel. Det skall ske i Höst. Han har redan fått kungens tillstånd, hvarpå det endast berodde. Och vet du, hvem han skall ha? En flicka om några och tretti år, som varit mycket fattig, men som nu skall ha ärft en 4000 Riks[daler]. Hon skall för öfrigt vara beskedlig, förnuftig, och fordom ha varit vacker. Vidare sägs hon vara syster till Dronningen; efter all apparence är det denna alliance med konungahuset, som frestat vår Broder. Annat skäl kan jag ej se, ty han bekänner sjelf, att han aldeles intet är kär, hvilket jag ganska lätt har att tro, ty

efter min tanka har den mannen aldrig haft annat motif till sina gärningar än vanité. Detta giftermål är ännu en ganska stor hemlighet. Rosenstein har förtrott mig den sub rosa silentii och med edeliga protestationer att ej yppa den för någon utom dig. Han är den enda, jämte Lehnberg och Sjöberg och ett par 100 andra vänner, som fått detta förtroende. Också känner det ingen utom Hofvet, Staden och Theatrerna. Jag åt med honom för en vecka sen hos Hedenberg, då han förtrodde det åt Frun, så tyst att 15 personer, som voro i rummet, icke miste ett enda ord. Men jag lossade ej höra det. Men jag tror, att jag ännu ej sagt Fruns namn? Också lär du redan gissat det. Du mins, ty du fick veta det samma gång som jag genom Haglunds berättelse, hvem den Doctorn var, till hvilken han i vintras vid repetition af Oden for att söka sin hjelp, då han nyss sjuknat emellan lakan. Det är denna Doctor han valt till sin make: det är en . . . M[ademoise]lle Fehman. Konungens svar på hans begäran om tillstånd härtill var ungefär sådant — „Je vois par vôtre lêttre, que vous allez vous marier. Soyez bien venu dans la grande Confrerie! Nous serons un peu beaux frères, à ce que l'on dit. Cela pourra bien être ainsi, parcequ'il faut toujours, comme dit Figaro, être enfant de quelqu'un. À parler serieusement, je vous souhaite, mon cher Leop[oldt], d'être aussi heureux, que je le fut contre les Russes le 15 de ce mois (då Svensksund togs tillbaka &.) Je crois avoir repondu vigoureusement à la lettre du Prince de Nassau. — Jag bedrar mig mycket, om ej auctorn varit flatterad att få röna någon liten resistance härvid. — Han har sagt, att han ämnar ge Dramatiska Theatern en Öfversättning af Semiramis, som legat i hans gömmor nästan färdig, sen han som student var i Upsala. Det är samma öfversättning, som han sagt i 12 år för mig sjelf och alla menniskjor att han brände i förtviflan öfver min Critik på hans Ode. Den karlen mins alt, undantagande hvad han sjelf säger och gör. — Björn fick några påminnelser vid sin Piece *Sekter Mischmasch* jämte något beröm. Han kysste på riset i ett svar till Recensenterne och sade sig vara så mycket mer flatterad af berömmet, som det var hans första Original Piece. För att ge honom dêmenti har det fallit H:r Envallson in att öfversätta Le *François à Londres* hvarur Hr Björns första Original är Scene för Scene stulen. Idéen är god; men execution förbannad. Det säges i franska Piecen på ett ställe: en France, où l'on n'aime que par air — detta öfversätter Hr Envallson: i Frankrike, der man blott älskar med minen. — I denna smak är det mästa. — Vår Campagne är nu mycket lyckelig som det låter. Hvarje Finsk Post innehåller en seger. Vi vada i Ryssblod up till knäs. Hvar Söndag sjungs ett Te Deum,

och äfven midt i veckan. I går till exempel var en stor Tacksägelse. Hela Kongl. Familien i Procession till Storkyrkan; Ärke-Biskopen hitkallad att predika. En gruflig mängd af flaggor, vimplar, gösar etc. buros först i Tisdags i procession från Haga till Slottet och i går derifrån till kyrkan. Aldrig har man på gatorna varit mera fri från Tiggarepojkar; de voro alla uptingade af Policemästarn för 12 styfver på man att följa med processionen och hurra. De gjorde det med den envishet, att Chefen omsider fann sig tvungen betacka dem i följande Tal: Mine Herrar! Då ni altid visat ett brinnande nit för Konung och Fosterland, då ni aldrig försummat att höja er röst till betygande af vår glädje öfver de lyckliga händelser, som Kongl. May[estä]t för oss och Riket beredt, så får jag nu den äran att be Er, mine Herrar . . . vara så goda och låta . . . bero härvid — (Ett nytt rop af hurra). Si så, god vänner. Farväl med Er. Gå nu hvar och en till sitt. (Nytt hurra) Hvad nu? vill ni inte packa Er er väg? (ännu ett hurra). Dra för tusan djäflar, era sakramentskade tjyfpojkar. — För något mer än en vecka sen sköt Roussa sig för hufvudet med en Pistol. Packet vet, att det skett för det han kommit i samvetsqval att ha för pengar utlämnat några angelägna Documenter af Kungens papper till de Svenska Ryssarne, som öfversändt dem till Ryssland, men hvilka Armfelt fått tillbaka vid segren vid Kernakowsky, Pertumäki eller hvad det heter. (Krigsnyheterna höra till Bergströms Departement.) Sen den stunden passerar ingen dag utan sjelfmord för samma orsaker och af samma slags folk. I förrgår t. ex. hängde sig Carl de Géer, och i går skar Garfvare Westin Halsen af sig. Man väntar i måron, att Hebben och andra förrädare bland köpmännerna skola dränka sig eller ta förgift, ty man har i Skåne gjort beslag på en faselig Summa med Specie Riksdalrar, som de ämnat utsända till Ryssen att föra kriget med. — Lilla M[ademois]elle Hallengren har haft frossan. Den andra har jag sett i en annan ny klädning än den hon fick af Gallssier(?). Hela Balletten ligger i Frossan; också blir ej Nanette om Måndag. Neumanskan bar sig ej illa åt som Double i Thildas rôle; endast rösten dugde ej altid. — Du har väl i London lagt dig till Ristells Engelska Bok i 2 Tomer om Sverge. Vi ha den redan här; den är charmant. — Vår vitterhet har nu på en tid visat sig i sitt högsta flor uti Tal öfver Säkerhets Acten [. . . . .
. . . .]
Gerssen är flyttad på landet; jag ämnar mig snart dit ut. — Din Caleche är lagad och nyttjas jämte Hästarne nog flitigt af Lavin, efter Berndts utsago. Jag har ej ännu försökt någotdera. Det ångrar mig nu mycket, att vi släpte din brunte, Gerssen och jag.

Den hade varit mig af en stor resource för min hälsa. Jag var värkeligen dum, som sjelf ej köpte den af dig och lät Gerssen sedan föda den. — Kreander kommer hit; han har genom Lenngren tingat rum på Djurgården för att nyttja kalla bad och holla gyttja. Han reser visst icke hän utan att öka sin reputation. — Vet du att Ofrälse Damerne i Åbo utrustat ett krigsskepp, kalladt Hafstumlaren, fördt af Eskolin och beskrifvit af Görwell i hans Allmänna Tidningar? [. . . . . .] Debroen har skrifvit en Grafskrift, som jag hade lust att skicka dig. — D. 1 junii blef jag välbeställd Directeur i Svenska Academien. Lenngren ber mycket hälsa, item alla dina vänner. — I går var jag i dina rum och länte mig Guyot de Merville etc. — Lät se, att du skrifver mig till flitigt och långt. — Du lär nu vara på Fransk botten. Min vördnad till Friheten och Lanternerne. — Några hufvun mer eller mindre för en god sak är strunt. Man skall lanternera i Sekler, innan man uppoffrar så många oskyldiga som en Despot på 2 timmar för att vinna ett kalt berg, en lortpuss, ett torp. Jag ber om förlåtelse: jag börjar tala som en Fri man — jag skulle göra mig ridicule i en Hofmans ögon. — Gud och Paris omvände dig! I går blefvo 2:ne Husard officerare arresterade, för det de om natten släpt in Fru Otter till sin man på Fredricshof. Slöddret tvingade halta Hebben vid Processionen att hurra med sig och att kasta upp sin Hatt. Jag vet ej, om han fick igen den eller om det gick som med min skomakarpojke, som miste sin och i går bad mig om en ny, förgäfves, kan du väl tänka, så vida jag är frondeur. Synd var det med pojken, ty han hade ej fått mer än 12 styfver för sitt nit för konung och fosterland. [. . . . .] Husarerne, som ej varit väl, hafva blifvit transporterade till Finland, och Småländska Cavalleriet kommit i stället. Du skulle nu ej känna igen mig. Jag har ändrat min coëffure och brukar blott en lock, på hvar sida, kan du väl tänka, yfviga som Rayalins. Lägg därtill en svart väst och Rabarberfärgade byxor samt en svart Frack, så torde du finna, att jag är en fullkomlig Cavailler. — Jag tror jag redan sagt, att en Notarie Blom skrifvit en ode till auctorn af Oden, mycket liknande den som jag för några år sen ville förföra din dygd och din reputation att ha skrifvit till mig; jag känner din discretion och är öfvertygad, att den ännu ligger quar i dina gömmor. — Jag läser i dag en Recension i Monthly Rewiew, der du, Rosenstein och jag äro nämda med beröm. [. . . . .] Har du sett Mirabeau, Necker, la Fayette etc. Lät mig veta, hur de må. Jag har nu fått någon idée om le Voyage d'Anacharsis af Bartelemi; det lär vara en lärd, antiquarisk bok, således ej passande för mig. Sparrsköld ber hälsa; han har intet nytt att berätta. Bergström mår

väl. Rosenstein har hållit ett Tal öfver Stockenström, som är makalöst. Kände du Degerman? Hon dog helt hastigt af en förkylning. Stierneld är utsluppen och går nu här i Stockholm. Kungen sjelf skref honom till från Warberg, gaf honom fri och kallade honom till Finland. I hans Bref låg orderna till Commendanten. Under aresten förlofvades han med Fröken Gyldenstolpe och lär snart ska gifta sig.

LXXI.

St[ockholm] d. 21 Junii [17]90.

Du bör skratta åt min ridicula godhet att ännu skrifva till en menniskja, som så litet frågar efter sina vänner och sitt Fädernesland, att vi ej en gång ännu skulle veta att du rest från Götheborg, om ej köpmansbref berättat det, ännu mindre att du kommit till Ångland, om ej någon vid namn Breda skrifvit hit, att han sett dig i London i det Nordiska Sällskapet. Kanske bedrar jag mig likväl, och att du har Correspondancer mera vigtiga eller roliga. — Tradition har sagt mig, att någon haft den lyckan att få en utanskrift af din egen hand, men icke ett ord inuti till samma man. Detta tycks stöta på Spionneri eller Ministere. Min hjertans vän, om din mission är för fredsvärket, så skynda derpå medan ännu något lif är quar i arméen — men så när hade jag brutit mot min föresats att ej skrifva om annat än det, som vore dig nödigt att veta. Kreander har nämligen kommit till Staden och berättat, att Consistor[ium] i Åbo begått en stor injustice i din lönsak af den beskaffenhet, att du för altid skulle gå miste om din tour både till penningelön och indeldt. Jag har bedt honom ge mig en species facti, som han rätt nu lär skicka mig. Jag har trott som han, att om saken intresserar dig, behöfde du i tid skrifva till Cantzleren och prévenera honom, ty Brandel lär annars nu som förut draga Gubben bak ljuset. — Efter all apparance lära vi nu hafva Pettersburg inne, ty redan den 8 stodo våra Trupper blott 5 mil därifrån och hade redan en gång piskat den Corps, som kom att försvara det. — Du torde väl veta, att Armfelt är blesserad af en kula genom högra axeln, jämte 2 contusioner. På itererade ordres attaquerade han Ryssarne vid Saivataipal d. 4. Hans hela armée var 1,300 man, den han måste

indela på 3 Colonner. Endast han sjelf hann fram med sin. Ryssarne voro 4,000. Han måste hufvudstupa retirera, miste 80 man gemena och hade aldeles varit förlorad, om han ej, som han sjelf låtit skrifva till Ruuthen och sin Fru, för att hindra sitt folk att fly à la debandade kastat sig, blesserad som han var, på jorden och genom hot att skjuta den första flyende för pannan, fått sitt folk att göra halt och retirera under försvar. 26 Officerare sägas blesserade och skutne, 19 tros redan vara döde, bland dem Major Gahn. Paine och Tavast skola vara mycket illa. Vi hafva altsedan ej fått någon rapport. — I går var jag med Bror Petter på Stäket. *M[ademois]elle Löf gaf mig i Commission att supplicera om dina skrifteliga ordres i grund af föregående munteligt löfte att låta fru Ljungström doublera henne i Frökens rôle i Hofrådinnan. Men om det skall gagna henne, begäres det snart.* Alla original Auctorer äro nu färdiga att falla mig i lufven för en recension som jag gjort af Sparrskölds öfversättning af *Den bedrägeliga anledningen.* — I mårgon ämnar jag mig med honom och Krausen ut till Eldgarn att därstädes förblifva en 8 dar. — Gerssen och andra dina vänner må väl. — M[ademois]elle Löf håller på att i hemlighet lära Christinas rôle. [. . . . .] Botin har å nyo fått slag i hufvudet och tros nu lämna vacance i Akademien. Skicka ändtelig din voterings Sedel. — Gerssen har lofvat ta dina Hästar ut till sig efter bärgningen. — Zibet har frågat mig, om du ej lämnat fullmagt åt någon att ta ut ditt quartal. — M[ademois]elle Stading är sjuk, så att Operan i dag manquerar. — Fru Augusti håller på att dö. — I dag kom Courir att Carlscrona är afbrunnet till 3/4 delar. Olyckligtvis har hvarfvet blifvit conserveradt och elden börjat i andra sidan af staden, så att man med svårighet kan skylla förrädarena derför. — I går såg jag första gången åkrar och ängar, men det angår ej Dig. — Sparrsköld m. fl. be hälsa dig. — Det sägs, att Armfelt är på vägen hem. — Kreander, den slarfven, har manquerat. Men det kan göra lika mycket. Saken är ungefär som jag skrifvit. — Må väl! —

LXXII.

Stockh[olm] d. 9 jul[i] 1790.

Min kära vän eller hvad jag skall kalla dig! Icke ännu en rad af din hand. Jag är flat öfver ditt upförande. Det kan hvarken förklaras eller försvaras; aldraminst sen du skrifvit till Arfvidsson om Porphyrbitar, och till Berndts om costumen till Virgina, som speltes för 2 månader tillbaka. Kanske innehålla dock dessa Bref några större ämnen; i alt fall är det sådant, som rör din tjenst och det Allmänna, och Vänskapen bör utan tvifvel tiga för de ädlare pligter, som åligga Åmbetsmannen, Medborgaren, Hofmannen, och, hvem vet om icke, Statsmannen. Din ursägt är då funnen, och jag bör nöja mig med det hopp att näst efter Jonsson få den äran att bli ihågkommen. — Att jag skrifver i dag, är för att öfversända Gaddens Bref, som lär angå din lönsak. Jag skulle kanhända ha en hel hop lappri att skrifva dig till om mig sjelf och mina vänner, men sådant lär ej mera roa dig, ty då hade blotta egennyttan redan drifvit dig till att svara. Jag vill derföre förbigå mina små amoureusa äfventyr, tvänne courser till Stäket, tvänne till Eldgarn, en i sällskap med M[ademois]elle Löf, Euphrosine och Ulla Åberg förl[iden] Måndag & & utan endast nämna om ett och annat, som har rapport till ditt Åmbete. Vår fattiga Sparrsköld har nu i din frånvaro dageliga humiliationer. Du vet, att Carlscrona till mästa delen är upbrunnet. Det Dramatiska Sällskapet ville ge ett exempel af välgörenhet. Alla voro deri ense, men somliga trodde, att det borde upskjutas till Hösten för desto större recette, och Sparrsköld förböd, att Spectaklet skulle ges på Theatern[s] ordinaira dag. H:r Algren sprang till Rålamb och fick, Sparrsköld oåtspord, tillåtelse att nyttja Thorsdagen, i går, då således Oden upfördes. Som Fru Marcadet låg på Stäket och hade förklarat, att hon ej spelade för Carlscrona utan på Extraordinaire dag och så vida det förut utsatta Spectaklet icke fordrade hennes närvaro, hade man gifvit hennes rôle åt M[ademois]elle Neuman. Hon får i går måros veta den förändring som skett, reser hals öfver hufvud in till repetition, reclamerar sin rôle, och så upstår, som du kan tänka, en gruflig bataille emellan Thildorne, som stadnar dervid, att de begge ge sig Fan att träda fram på theatern. Det var skada, att det ej skedde. M[adam]e Marcadet behöll platsen. Men den fattiga Sparrsköld fick ovett från alla håll. Rå-

lamb var rest på landet, der han vanligen vistas. Det är således fara för en beständig anarchie i det Dramatiska Sällskapet. — Du lär väl redan veta att fru Augusti är död. [. . . .]. Vi ha ännu ej haft en enda sommardag och torr dag. Thermometern är mårnarne 10 grader och middagarne 12. — Meyerfeldt har återtagit Högforss. Med Flottorna är all communication afskuren sen d. 7 Junii. — Adieu! Gud låt dig ej ha varit med bland de Svenskar, som sägas bland öfrige utlänningar hafva gjort en Deputation till National Assembléen för att begära en plats på Champ de Mars d. 14 Julii. — Du har väl råkat August Nordensköld?

LXXIII.

D. 10 aug. [1790].

Min bästa Vän. Jag var mycket ond på Dig, inan jag fick ditt Bref af d. 9 Julii, som fullkomligen försonat mig. Min vänskap är ej tyrannisk, och jag sätter visst intet något öfverdrifvit värde på Brefväxlingspligten. Men jag ber dig sjelf dömma — att alt sen första dagen Du kom till Götheborg ej få en rad af din hand, då du likväl flere gånger skrifvit till dina underhafvande och andra personer, som jag trott mindre intressera Dig, och då dageligen alla menniskor frågade mig hur du mådde, och då jag sluteligen måste ljuga och säga, att jag fått Bref, af skam att tillstå, att jag aldeles var glömd, hvilket ingen ville tro: alt sådant hade rätt att litet såra min egenkärlek. Lät nu se, att du hädanefter litet oftare skrifver. Det skulle verkeligen kunna hindra och besvära dig, om du lika som sista gången ville fylla 4 sidor, men sådant begär jag ej; jag samtycker att spara detaillen af dina visis & auditis, tills vi mundteligen få språkas vid, utan skrif med ett par ord, att du mår braf, och om du vill, så tillägg någon nyhet, som kan rymmas inom en rad. Jag skall deremot så långt och så ofta jag har något att säga iterera mina Bref. — Som du redan d. 9 måste ha varit i Paris flere dagar, så är det mig obegripeligt att du ej, som jag ser, ännu fått de 3 eller 4 Bref, som jag skrifvit dig till på Frankrike sen den 22 Maj. Kexel säger äfven, att han skrifvit flera Bref, men alt på Paris. Huru hänger det tillsammans? — Den förbannade Bergström har så aldeles sopat rent i sitt sista Bref, att jag nu verkeligen ej har något interessant att berätta. —

Hvad våra allmänna saker angår, så talas nu starkt om fred. Ruuthen har sagt köpmännerne, att vi ska få den i October. En parlementaire skall ha anländt till kungen, som man tror haft dylikt ärende. Öfv[erste] Lieut[enant] Rosenstein, som kom hem för några dar sen och dagen derpå for till Finland, misstänkes äfven om någon sådan Commission. Prat är, att en fredsCongress skall hållas här i Stockholm, ej i Åbo, som förut påståtts. Det vore hög tid, åtminstone för Financerne[s] skull. I går 8 dar sen kom som åskan, oförmodadt, 2 konungens förordningar: den ena som dispenserade RiksgäldsContoiret att på 6 månader inlösa sina förfallna sedlar; den andra som påböd, att SjöTullen skall erläggas i Specie, med hot att inan korrt skall ske detsamma med alla kronoutlagor. Detta höjde på ögnablicket Agion till 16 proc[ent]. Ingen Växel mera fans; utländska varor och alla inländska, som fordra utländska rudimaterier, stegrades fasligen. Vinet, som efter uträkning bordt höjas för Tullen[s] skull till 1 styfver på kannan, höjdes till 6 mark i stället. Såcker och en hop andra varor fås (aldrig) ej utan Banco. Villervallan är fullkomlig, och köpmännen veta nu som vid alt att profitera. — Kreander har rest tillbaka, sen han utan framgång nyttjat Djurgårdsbrunn och kalla Baden: han var en fullkomligt god Finsk Royalist från Åbo. — Jag har haft några Bref från Gadden angående Tidgrens manuskripter, som jag tillhandlat mig, och han har aldrig underlåtit att på egna, din Mors och hela din Slägts vägnar beklaga sig öfver din tystlåtenhet. Skrif då ändteligen till din mor: du vet, att hon har rätt att mer än någon annan taga saken au tragique. — Din beskedliga Insulin är död i lungsot. Hade du ännu med honom några affairer? — De Broenska affairen lär af Bergström in extenso blifvit detaillerad. Han sitter nu i arrest sen förl[iden] Tisdag, lagförd af Hammarlund vid SlottsRätten och af Lavin & vid BorgRätten. Jag lär väl för altid ha fallit i hans onåd, sen min Holmberg varit en af Hammarlunds mäst betydeliga vittnen. Ingen dom har ännu fallit. Dramatiska Theatern persisterar att ej vilja spela med honom och har nu utsökt 12 Piecer, där han kan umbäras. Han har lofvat att, så snart han slipper ut, piska upp alla karlarne och sparka alla Damerna [ ]. Hela hans Famille har flyttat till honom på Högvakten. Schylander är af Trouppen den enda, som tar hans försvar. Man önskar nu, att Tellerstedt voro tillbaka vid Theatern. Dramatiska Spectaclet går ganska matt, en gång i veckan. Inga nya Piecer. Några ligga hos Kungen, hvaribland en af Renström, en af Rosenheim, som lär heta Deucalion och Pyrrha, och en öfversättning af Clementine & Desormes, jag vet ej af hvem. — Stenborgs Theater går ej heller i galopp, sedan

både Directeuren och Regisseuren (H:r Björn) äro ute och resa. Syrinx har å nyo blifvit gifven till åskådarnas åtlöje. Olinska Famillen förestår nu Regeringen. Lannerstjerna har skrifvit en Opera Com[ique] för Stenborg, kallad Resan till Månans Ö, det bästa jag ännu sett till Comiska dialogen. — Gerssen ursägtade sig sist jag råkade honom med det, att han ingen ting har att skrifva om annat än sin höbergning. — Borchen har fått hit sin Fru, som tycks mycket genera honom, och hålet i muren mellan honom och M[ademois]elle Lind har blifvit igenmuradt. Käringen liknar Öfverstinnan von Valden och har liknat Grefvinnan Löwenhjelm. [. . . . .]. M[ademois]elle Bassy har fått 5:te Recidivet, jag vet ej af hvad för slags sjukdom. — M[ademois]elle Neuman har débaucherat Widerberg. — Sederholm är i staden, mera döf än förut, har blifvit ordinarie Lagman efter Reuterholm; som det tros, genom Ehrenström. Denne sistnämde berättas vara fallen, och att kungen kallat honom le plus grand traître. Man skall få höra om honom horreurer. Alt detta lär vara sladder. Annars sägs det varit han, som narrat kungen till Viborg. Bägge Wredarne sägas äfven vara disgracierade och Morian fått Krigsrätt. — Nu pratas att Kungen skall komma hem i dag eller i måron. Academien har 3 g[ånge]r vid 3 segrar uppvaktat honom med Gratulationsbref. Han har skrifvit till Rosenstein och beklagat sig, att Leopold tycks aldeles ha glömt honom sen han fått Fästmö. — Dessas giftermål skall gå för sig i October. — Carl Sparre skall gifta sig med fröken Berchner. Han sade en dag, då han talte om henne: *Ach! den lilla täcka menniskjan* — Herre Gud, svarade Schröderheim, den som ändå hade så lyckligt minne som Ers Excellens! — Krausen mår väl och ber hälsa. — Gerssen är nu i staden och lär skrifva i dag. I går fick han ditt bref af d. 19. Tack för hälsningarne och löftet. Men du talar endast om *ett* Bref, som du fått af mig på Paris. Det är obegripligt: det måste då åtminstone 2 vara förkomne. Likaså af dem, som du skrifvit mig till, ty du kunde väl ej annars så oförskämdt neka, att du står i min skuld, i fall du ej vill räkna Billetterne från Norrköping och Götheborg. — Jag beklagar mycket din sjuklighet, som hindrat dig att se det enda Spectaclet på Jorden. Hade jag varit där, så hade jag sett det och dödt nöjd. Hvar Nu[mmer af] Gaz[ette] de Leyde ger mig en feberaccès. Detta beslutet om Adelns Titlar & har altererat mig och andra Frihetens vänner från första momangen. Utan tvifvel är det consequent efter principerna: Så länge menniskjor gifvas med denna miserabla passion af *vanité*, kan Despoten med dessa barnskallror altid upplocka nya förtryckare, men detta fel i proportion mellan verkeliga fördelen

och faran för ögnablicket . . . Men lemnom derhän politiken. Gud låte alt gå väl för mina kära Fransmän, så har jag ännu ett fäderneslaud. Ty hvad (jag) gör mig, att det ligger några hundra mil bort! Så långt ligger ju äfven Sverge från en Svensk i Paris! Icke må man begära, att en dylik revolution skall aflöpa utan våldsamhet och blod, utan att många 1,000 menniskjor skola lida till sin lycka. Men den som ej vill våga en rispa i huden af en Skomakarsyl, ännu mer, den som vid åsyn och åhörandet deraf är färdig att svimma och ropa på horreurer, den som prefererar framför alt det despotiska lugnet, då alla såfva, den allmänna säkerheten af allas kedjor; som sätter det högsta Samhällsbrottet i indecencen och finner högst indecent, att man talar högt på ett Riddarhus eller National Assembléer för några 100 personer; att man ej hviskar försvaret för lag, frihet, säkerhet: en sådan menniskja eller nation må ej nämna frihet! — Och hvad angår ruinen af mångas lycka genom allmänna reformer, så utan all tvifvel blefve 1,000 tals brödlösa, om man afskaffade tjufvar, stråtröfvare, menniskjohandlare, horkopplare &. Alla Doctorer skulle svälta ihjäl, om man hittade på att i en hast utrota och förekomma alla sjukdomar: det skulle i sanning göra mig ondt om min Hagström; men det blefve dervid: jag kom ändå aldrig att lasta reformen. — Men är icke jag nu der igen? Lät oss gå till Desprez. Han är ännu i Götheborg och håller på att inrätta ett marionett spel. [. . . .]. — Jag råkade nu Gerssen, som åter uppskjuter en Postdag, emedan han i dag fått 3 Svågrar Loffman till staden. — Jag har i dag hos Bror Petter ätit en excellent Pillao. — Om Favoriternes disgracer har jag nu fått följande tillförlåteliga underrättelse ur ett Bref från unga Pollet: „Palmfelt, säger han (du mins en, som var Adjutant hos Armfelt), är nu högsta favoriten; det första han gjorde var att störta Otto Wrede, hvari han reusserade. Wreden, likasom Stedingk, Rayalin, Törning och Frese hafva fått nådig befallning att fara bort och sköta sin hälsa. Ehrenström, som var fallen, har åter rest sig opp genom Palmfeldt. Cronstedt och Hjelmstjerna hafva alt att säga vid flottan och hafva fått nya SvärdsordsGraden. Morian är ock borta. Min Far är som 5:te Hjulet under vagnen; jag sjelf som du vet har länge varit i onåd, men nu är det aldeles rasande, sen jag råkat att ge en örfil åt en liten K. Secter, som heter Björnram. Lilla Hjortsberg har slagits på fältet avec le petit Ture qui a servi aux plaisirs du R . . .“ — Armfelt retablerar sig, har varit i Lowisa och äfven fått nya graden. — Fru Griberg har af Munken blifvit bortkörd från Svartsjö, för det hon lämnat rum i Slottet åt Princessan och Hertiginnan, som va-

rit ute och jagat. De ha gifvit henne en pension lika stor med hennes inkomster, så länge (ha de sagt) som Grefven tillåter dem sjelfva att få ha sin stat quar. [. . . . .] Lenngren, Bergström & må väl och be hälsa dig. Det dröjer ej länge, inan jag åter skrifver, ehuru vidlöftig jag nu varit. Jag skulle äfven fylla det lilla rum som återstår, om ej kl[ockan] slagit 7. — Huru länge tror du dig ungefär bli i Paris? Reser du någor annorstäds? Blif frisk. Gud välsigna dig.

LXXIV.

Stockh[olm] d. 17 Aug. 1790.

Min bästa Vän. Jag måste åter skrifva dig till några ord. Det gör mig altid mycket nöje. Tack för ditt sista Bref af d. 23 Julii. Jag hoppas att du nu fullkomligen öfvervunnit din opasslighet, som dig så illa varit till pass på den tid och de ställen du varit. Jag beklagar dig af alt hjerta att ej blifvit igenomblött d. 14 Julii. Dina reflexioner öfver ställningen i Frankrike ha bedröfvat mig. Jag vågar dock hoppas, att du sett det onda med alt för öppet öga. Denna revolution intresserar ej mindre än menniskjoslägtet. Går försöket olyckligt, så farväl med all frihet och uplysning på jorden och för alla kommande sekler. — Sedan affairen vid Svensksund är alt tyst i Finland. Man har gjordt sig godt hopp om en närstundande fred; man har sagt, att Armfelt och Soltikoff redan den 17 Julii skulle ha underteknat préliminairerna, att vi skulle få Högforss mot cession af några ödemarker i Safvolax. Men alt sådant dementerar sig genom sista Brefven i går från Finland. Man är der öfvertygad, att kriget skall fortsättas, och dertill tror man att våra sköna allierade, comme de raison, icke litet bidraga. — Egenteliga orsaken att jag i dag skrifver, är att på Falkens begäran fråga hvad arrangement du vill ta med din strumpfabrique. Insulin inan sin död hade gjort honom ouverture derom, och som enligt din åstundan han ej ville, att du skulle bli känd som delägare i Fabriken, hvilket dock genom Zetterstens interessentskap däri kunde bli röjdt efter hans död, hade han bedt Falken på sina vägnar köpa Zetterstens lott för 50 Riks[daler]. Men som denne begärt 100, hvilket Falken ansett för mycket, Insulin emellertid dödt, lofvar Falken dra ut på tiden med bouptekningen &, tills du sjelf kommer hem eller låter veta din tanka. Jag äger kanske om alt detta ej nog riktig idée. — Hvart tänker du

resa från Paris? Till Italien och Sweitz lär väl ingen course bli af. Hade så hastigt blifvit fred som man hoppades, så hade du utan tvifvel fått ordres att hals öfver hufvud komma hem. — Alla Spectaclerne ressentera sig af din frånvaro. Nyligen spelte man Jeanne de Naples på Franskan, där en Ungersk Prins viste sig i Romerskt harnesk och Neapolitanska Rådet äfven i Romersk Senatorsdrägt. — De Broen sitter ännu i arrest. Kexel håller på med ett Divertissement till Kungens hemkomst, och ämnar jag mig i dag jämte Sparrsköld ut till Djurgården att hälsa på honom. Jag finner fullkomligen dina skäl i anseende till M[ademois]elle Löfs begäran. [. . . . .]. — Tack för löftet om böckerne. Om det icke generade din tid och din Cassa, skulle jag be dig göra några andra små empletter för min räkning som t. ex. en Spectacle Lorgnette, ett par Points d'Alençon af de minst dyra, något vesttyg och andra små granlåter. — Tänk nu på att rangera din vinkällare för lifstiden, och lät Charles lära sig restaurera. [. . . . .]. — Hvilket politiskt papper är bäst? Hurdan den som kallas: *Assemblée Nationale permanente?* Vi äro några Subscribenter som ville ha en dylik. — Hur klär man sig nu i Paris? — Jag mår illa och är vid ganska elakt humeur. Lenngren är sjuk och i fara att dö; jag vore därigenom på många sätt olycklig. — Du är sträng mot Didon. Gud vet om jag nånsin får se den Svenska upföras. Bergström, Gerss, Sparrsköld & be hälsa. Kexell påstår, att han skrifvit dig till ej allenast Bref, utan 3 stora Journaler. — Vale & me ama!

LXXV.

d. 20 aug. [1790.*]

Middagen på Djurgården d. 17 och någon interessant visit på e. m. gjorde att mitt Bref ej gick af den dagen. Emellertid har jag åter haft det nöjet att få ett af dina, och om detta continuerar, torde vi snart komma att qvitta i liquiden. Om jag råkat nog mycket att nyttja sarcasmen, är jag nu blefven så mycket frommare, sen den gjort sin påsyftade verkan. Lagens hammare har varit nödvändig på en syndare, som mer än 2 månader sof i sin säkerhetssömn. — Nu talas åter om fred. Det skall vara i synnerhet med

* Skrifvet på samma blad som det förra och såsom fortsättning på detta.

Gener[al] Igelström som Armfelt-Richelieu negocierar. Denne skall vara högst ifrig för saken och redan börjat sin underhandling, liksom Farbrodern 2 år sen utan Kungens minne och då han ännu låg i Wiborg. Igelström sägs ock vara nitisk för freden, och man supponerar pengar på ömse sidor. Armfelt skall ha upslagit ett mycket prägtigt tält, som täflar med kungens, hvilket nästan sårat Majestätets ärelystnad. Här hållas conferencerne, dem Kungen incognito någon gång bevistat. Puncterne sägas vara: att hvar och en behåller sitt; dock torde Kungen få Pyttis Ö mot afträdande af några socknar i Carelen, som härtills ej tillhört någon; att Ryssland ej blandar sig i våra inhemska saker; men att Kungen genom en hemlig artikel förbinder sig att ge nåd åt Arrestanterne på Fredricshof och att sjelfvilligt återge Säkerhets Acten. — Gud gifve att det slutades så pass klokt. — Vid Retraiten från Viborg förlorade vi värkeligen 7 linieskepp och 3 Fregatter. Det glunkas att Kungen sjelf kommer hem d. 22 med Freden underteknad. — Att fru Augusti är död, är så mycket säkrare som Fru Karsten i går spelte hennes rôle. Inga Åberg dublerade M[ademois]elle Stading. — Kexels Piece var nyss börjad, men han försäkrade om ett snart slut. Till den 22 blir det dock omöjligt. Jag tror att bouffonneriet af Kexels genre skall bäst passa att sprida någon glättighet i ett ämne, som af sin natur är högst fade. — En Öfv[erste] Lieutn[ant] Jägerhorn, som ock lär stå i faveuren, skall arbeta starkt mot freden med tillhjelp af K[ungl.] S[ecreteraren] Björnrahms syner och uppenbarelser. — Jag feliciterar till M[ademois]elle Miller, men kom ihåg din frossa. Så högst oumgänglig hon kan vara för Direction af Theatern att få hit, så är det dock ej egentligen Danseuser utan Sångerskor, som behöfvas för Theatern. M[ademois]elle Bassy är frisk och dansade i går. — Widerberg bad mig i går att anmäla hans soumission och hans betryck för penningar. Han säger att du lofvat honom något förskott och ber aldra ödmjukast, att du genom dina ordres till kamererarne eller Bref till Rålamb ville vara god och effectuera din lofven. Jag har ej kunnat neka att anmäla hans åliggande. — Skrif mig ändteligen, hvart du reser efter medio Septemb[ris]. Icke lär det vara din tanka att directe bege dig hem, om ej Fred och ordres mellankomma. — Jag tror väl ej, att Lavin mer än några få g[ånge]r nyttjade ditt equipage. Också har jag det endast af Baerendtzs berättelse. Hästarne ha nu beständigt varit på Djurgården, och utom de par gånger jag nämt, ha ej heller dina vänner nyttjat dem i brist på möjelighet att resa på en så förbannad Sommar. — Lenngren börjar, Gudskelof, nu att åter repa sig. — Ännu en poet som gifter sig. Det är, till exempel, Brodern Paykull, som nästa månad

träder i Brudstolen och nu som bäst är här att handla presenter åt sin Fästmö, en Fröken Ehrensvärd, syster till nuvarande Ministern i Spanjen och grefvinnan Sten Piper. Han kommer härigenom i alliance med Oxenstjernska och Gyllenborgska husen. Flickan är fattig, men skall ha mycket vett och quickhet. Hon är 21 år gammal. Jag har, oaktadt min föresats, varit hvarken hos honom eller Wetterstedts i sommar, och nu är Hösten redan inne. — Jag har sett ofta omtalas en Bok, Exposition Raisonnée des Droits de l'homme & du Citoyen, p[ar] *l'abbé Syeyés*. Jag supponerar, att du tar den för egen räkning och, om den förtjenar det, äfven ett exemplar för mig. — Mina stackars Fransoser! hur skall det gå med dem, om, som nu förljudes, flere utländska magter conspirera mot deras frihet. — Hurudan är *la Chronique de Paris?* Jag tycker mig funnit många goda saker derur i Esprit des Journeaux. Jag har äfven där sett omtalas med beröm en Comedie, kallad *Philinthe de Moliere* ou la suite du Misanthrope. *Item* har jag der sett omtalas en bok, som tycks vara ganska original, och som jag vill nämna blott för din egen curiosité. Den heter: Observations & memoires sur la Physique, sur l'hist[oire] naturelle & sur les Arts & metiers, 1790 p[ar] *M. de la Métherie.* — Falken har jag åter råkat. Han säger sig ha inlöst införskrifvit silke för ungefär mellan 6 och 7,000 Riksd[ale]r; det är utan all påminnelse om betalning och apparement med Insulins penningar. Han trodde nu, att Zetterstens andel skulle få lösas för en 80 R[iksdale]r. Han lofvar att besörga all ting på det bästa och säger sig veta en erforderlig Participant i Insulins ställe, ifall det behagas. Kanske menar han sig sjelf. Strumpväfsmästaren skall påstå, att Insulin mundteligen gjort honom testamente af sin andel. [. . . . . .] — Hallengrenskan, den äldre, har nu engagerat sig vid Stenborgs Theater och spelar i afton andra gången. — Man hoppas att Borgrätten skall dömma de Broen till vatten och bröd. — Har du sett operan *Nephté*. Om den är så mästerlig till sammansättning och musik, som jag sett i Journalerna, så förtjenar den komma på vår Theater. — Memoires du Marechal de Richelieu lär man få läsa bland dina böcker. — Igår var Operan så full att icke en katt kunde rymmas mer. — Rosenstein bland andra håller Freden för säker och redan afgjord. Ett allmänt rygte hade utspridt sig, att kungen redan i går skulle komma. — Gerssen har ännu ej fått sitt Bref, ty han är på landet, men väntas in i dessa dagar. — Lenngren är åter värre.

LXXVI.

St[ockholm] d. 24 aug. [17]90.

Min bästa Vän. Så ha vi nu ändteligen fred. I dag kom Möllersvärd med denna efterlängtade nyhet. Den har lönat honom 500 Ducater och en Gulddosa af 200 R[iksdale]rs värde för den notice han därom i föremiddags meddelade Borgerskapet på Rådstun. I eftermiddag har utkommit medföljande blad, som man vet ha varit skrifvet med kungens egen hand. Fredsvilkoren känna vi ännu aldeles icke. Det gissas dock på följande korrta innehåll: att en evig fred göres, utan åberopande af hvarken Åbo- eller Nystädtska Frederne; att således den deri gifna garantien för 1720 års Regeringsform tacitement är uphäfven och Ryssland uphörande att blanda sig i våra inhemska affairer; att vi få hämta som förr ett visst quantum span*n*mål från Ryssland; och att hvar och en behåller de länder han ägt, undantagen den förändring, som framdeles vid Gränsens reglering af dertill utnämde Commissarier kan af båda Hofven öfverenskommas. — Om detta är alt, blir hopen föga nöjd, som än i [denna] stund är fullt öfvertygad, att vi fått gränsen efter Systerbäck, alla Krigsomkostnader ersatta & &. — Här talas äfven om en förmälning mellan Kron Prinsen och StorFurstens dotter, och man gissar, att det går ut på det förr omtalte Nordiska Förbundet eller Pacte de famille mellan Hollstenska Huset. — Det som är en sann glädje i alt detta, är att våra sköna Allierade deri ingen del äga, att Liston och Borchen gå med ganska långa näsor. — Öfvermåron 8 dar kommer kungen till Haga, och dagen därpå tågar han derifrån till Häst in i staden, far directe till Storkyrkan, därifrån på Rådstugan, så på Slottet, sedan Cour och illumination. — Man tror att Kexels Piece, hvaraf likväl ännu blott 1:a Acten är färdig, skall kunna ges i de dagarne. — Du lär nu inan korrt få ordres att komma hem, ifall det ej ännu skett. — Om Execution af de arresterade är nog med hvad Gerssen skrifvit. Den skall gå för sig i måron 8 dar på Ladgårdslandstorget. Adieu tills nästa Post; jag hinner nu icke mer.

LXXVII.

d. 31 aug. 1790.

Min bäste Vän. Dessa ord bli väl de sista jag skrifver dig till på Paris, så mycket mer som jag supponerar att du redan fått Ordres att precipitera din hemresa. Hoppet att snart åter få se dig öker fägnaden öfver freden, som nu ändteligen jämte K[unge]n anländt, och öfver hvilken vi i dag sjung[it] Te Deum. Jag kommer nu, kl[ockan] half 6, från Couren jämte Gerssen (som vänligen ber hälsa), och vi ämna oss om en stund på Operan och se Gustaf Adolph, hvaruppå följer en allmän Illumination. K[unge]n hade befalt Gust[af] Wasa, men som han anticiperade sin resa, kunde man ej därmed bli färdig. Nu kommer d[et] därpå an, om den så snart gifves, efter K[unge]n redan i afton flyttar till Dronningho[lm] och Drottningen i måron. De Broen sitter ännu inne, men lärer i afton spela. [Han] lärer ej varit särdeles nögd med det parti Dramat[iska] theatern tog att ej göra tjenst med Hr Stolpe. — Några af mina vänner hafva önskat att du ville hämta med dig hem något antal stenar af Bastillens ruiner. Så vida du ej strax beger dig på hemresan, så lär du väl redan underrättat Berntz om din adress hädanefter. Många befordringar hafva skett i militairen: Meyerfelt har blifvit Fältmarskalk, Klingsporren General Lieutnant, &. Öfverste Lieutn[ant] Rosenstein har blifvit Öfverste och fått Svärdsordens stora Kors; äfven har han fått en ring och en dosa af Kejsarin[nan] i Presenter. Ehrenström som Plenipotentia[i]rens Sekreterare har fått 1,000 Ducater i g[uld] och en prägtig Dosa; men Armfelt framför alt: utom Zeraphimer och S:t Andreae orden samt Kejsarinnans portrait i stora juveler att bära på bröstet (en mycket r[ar] faveur) har han äfven fått 3,000 Ducater i guld jämte flera dyrbarheter. Igelst[röm har] äfven fått Zeraphimer Orden. Fredricshofs Herrarnes Execution, som skulle ske i måron, är upskuten på 8 dagar, hvaraf man hoppas en fullkomlig pardon. Det är dock svårt att svara för det som händer. K[unge]n är nu verkeligen i en stygg dilemma. Armfelt bortfördes redan i Lördags till Malmö. Hastfehr har fått nåd med vilkor att under sina slägtingars caution och bevakning bo på någon viss gård på landet, har refuserat sin pardon, bedt att antingen helt och hållet sli[ppa] fri eller ock, om han funnes brottslig, straffas efter lagen med den leuteration att få arquebuseras i stället för att halshuggas. — Rosenst[ein] var hela Lördagen ute hos kungen på Haga och fann

honom mycket nådig för sig och Akademien. Han ha[de] strax börjat att mycket krusa för sina Hof Damer: nommement Fersarne. Som jag reparterat alt det Politiska på Gerssen, mins jag nu mera ingen ting att skrifva om, utan önskar dig en god hälsa och snar återkomst till Sverge.

LXXVIII.

Stockh[olm] d. 23 Sept[ember] 1790.

Min bäste vän. I ovisshet om något bref ännu kunde träffa dig i Paris, uphörde jag med correspondancen till dess jag skulle få veta din adress. Ditt sista bref ger mig tillkänna, att du ännu i slutet af Octob[er] kan emottaga bref på Paris. Jag och dina öfriga vänner beklaga det rätt mycket. Vi hade hoppats få se dig här ungefär vid den tiden, och detta hopp var så mycket tillåteligare som du sjelf säger att du längtar hem. Det som mera förtretar oss är att Armfelt utlåtit sig, att du hade stora affairer att uträtta och komme ej brått hem. Detta har han sagt nu efter freden, som du ej ännu visste af. Jag beklagar din sjuklighet, men hoppas att deruti blandar sig litet kink och litet öfverdrifna pretentioner. Mig tyckes som du altid lät din imagination löpa framom förnuftet och hjertat: de böra följas åt i bredd; annars löper man fara att aldrig finna någon satisfaction för någondera. Du har imaginerat, till exempel, att de menniskjor du komme att se på din resa skulle alla vara jättar, alla händelser storvärk, alla föremål féerier, att din själ skulle hållas i en beständig transport; och så finner du dig ledsen att ännu befinna dig på jorden. [. . . . . .]. — Vi hafva då fred, och kungen är hemma. Fredsartiklarne lär du nu känna. Folket är mycket bedragit i hoppet om eröfringar och krigsomkostnader, som de räknade på säkert. Men Hästskos aflifvande tröstar dem ansenligt. Det är han naturligtvis, som hindrade att Pettersburg icke togs i första hugget. Man väntar nu med begärlighet att få se Leyonstedt och Montgommeri arquebuseras. Deras dom har blifvit bekräftad. Pöbeln skulle derigenom få någorlunda fullt ut för sina platser de betalte vid förra manquerade Spectaklet. Kungen skall vara vid ett brillant humeur, men sträng och myndig i sitt Hof. Han bor på Drottningholm och är i Staden vid Spectaklerne, som nu åter börja få lif. Det Dramatiska tycks dock ännu ej väl retablerat sig i gracen, sen De Broenska affairen. Han tillåter den ej

och Prémier-Minister. Lagmans Rätterne afskaffas. Ecclesiatique Ärendernes StatsSekreterare afskaffas. — För sanningen af alt detta kan jag ej fullkomligen svara, så vida alt ännu är blott in petto. Schröderheim är åter mycket väl i brädet. Rosenstein har mycken höflighet af Herren. Munken är rasande, fronderar och gråter, dock lärer han tröstas med Zeraphimer Bandet samma gång som Armfelt får det, och hjelper ej det, så får man väl lof att ge honom några tunnor Guld. Det säges äfven att han skall resa. Fru Griberg har åter fått hans tillstånd att bli quar på Svartsjö, emedan man, som orden fallit, icke velat åt henne, utan det *öfriga packet.* För några dagar sedan var han första och man supponerar den sista gången uppe i Kammar Revision, åtföljd af Riks-Drottsen, som gaf Collegium en sträng skrapa. Presidenten höll dervid ett Tal, hvari han tillstod att han sjelf felat. Man vet ej om detta skett af egen generosité eller till åtlydande af befallning. — Wallquist, som genom RiksDrottsen begärt att få dröja någon tid i sitt Biskopsdöme för egna angelägenheters bestridande och derpå fått till svar: *alt för gärna, han kan bli borta till dess jag kallar honom* har, underrättad om faran af Alman och Låstbom genom Courirer, helt hastigt infunnit sig. Somliga tillägga följande i Kungens svar till RiksDrottsen: *jag behöfde det packet under Riksdagen; men hädanefter skola sakerna ta sin förra gång.* Visst är, att de förnäma medfjäsas mer än nånsin förr. — På befallning gafs Virgina förleden Torsdag för Auctorns räkning. — Liljehorn skall ha fått en ny Dom: att landtförvisas; dock sägs att han skall åtföljas af goda Recommendationsbref. Prins Carl är återkommen. Ehrenström har jag råkat. Han frågade efter dig och sade sig ej vara med dig i någon Correspondance, men tillstod strax derpå för Gerssen, som tog saken för bekant, att du skrifvit honom till flera gånger, men ej nu nyligen. Dessa fina Herrar äro det altid för litet eller för mycket. — Thorild är i Stockholm, declamerar faseligt mot Engländarne och berömmer Svenskarne som en ädel Nation. Han skall i dessa dagar på Drottningholm présenteras af Armfelt för Kungen och öfverlämna en Supplique om Pension såsom Hof Philosoph. Han har för Kungen mycken förkjusning, berömmer honom otroligen i sin Inlaga, men har tillika den maladressen att berömma Fransoserne och deras Revolution. Gerssen och hans astracaner låta hjerteligen hälsa. Berntz lärer med förra Posten skrifvit dig till om Insulinska affairen. Jag har råkat Falken, och som jag förut sagt, har med Stärbhuset ingen nöd, och alt kan få hvila till din hemkomst. — Tack för plaisanteriet öfver den nya Piecen jag arbetar på. Den underlåter ej, som jag förespått mig, att ge mig mycket bryderi för den gamla Skribenten skull

som ständigt afhåller mig att nyttja pennan. Hvad tycker du väl att jag ännu ej hunnit längre än till de 2 Acterna jag strax skref om. Stänger han så väl alla andra från bläckhornet, så sticker ej mången sin näsa deri. [. . . . . .].

Det omtalas att Hofvet ärnar flytta till Gripsholm. Dageliga Deputationer anlända från Landsorterne att tacka för Freden. De Besche omtalas till underståthållare efter Axelson, som jag lär berättat vara död. Bergström mår väl och ber hälsa. Jag åt hos honom i går en excellent Souper i sällskap med en Captén Rosenstein, som hemkommit från Barthelemi och mycket liknar Morbrodern till utseende och humeur: Fet och sensé. — De Broen har till belöning för sitt trogna nit fått af Kungen en egenhändig caution för 350 R[iksdale]r i 4 år, som skola betalas af Dramatiska TheaterCassan. Med denna skrift löper han nu omkring till alla Procentare och söker negociera. Euphrosine Löwen skall snart débutera, som lär ske i Iphigenie. Det synes mig något djärft att börja med. Rosenheim håller på att öfversätta Bayazet för att svara mot sin pension af 100 R[iksdal]er. Kunde man ej öka den till 200, mot det han förbunde sig att aldeles intet skrifva. — De Broens arrest tycks ha tournerat till profit för hans talang. Han spelte i går Oden bättre än nånsin. — Glöm ej *Les Travaux de l'Abbé Mouche.* — Gustaf Vasa blir d. 30 nästk[ommande] Torsdag, Gratis, på Borgerskapets mönstringsdag. — Jag menar nu att jag skrifvit ett Bref, så godt som fyra. — Vore ej *Cronique de Paris* nyttigast för Posten nästa år? —

LXXIX.

Den 1 october [1790.*]

Jag måste skrifva dig till ett par rader om det angelägnaste jag nu vet. Jag nyttjar därtill Rudbecks hand, medan jag klär mig. Borgerskapets stora mönstring gick för sig i går med mycken högtidlighet. Kungen serverades af Borgerskapet med en middag på Börsen, där Collin vann odödlighet för sin öfverträffande konst att företräda Hausvolf. Klockan 8 om afton gafs Gustaf Vasa. Paterren inrymd åt Borgarne, som mestadels voro fulla och slogos med Holmberg. Öfver allt mycken trängsel. Vi undra här alla,

---

* Året framgår af innehållet. „Borgerskapets stora mönstring“ skedde nämligen den 30 sept. 1790. Brefvet är skrifvet med Rudbecks stil.

att du ingen ting yttrat om din påskyndade resa. Kungen har frågat mig, Sparrsköld och alla menniskjor, om du ej snart komme hem, och undrat att du i ditt sista bref, som han fick förleden söndags med Courier, icke nämndt därom. Han trodde likväl, att du ej ännu vesste af freden, och mente, att du förmodeligen skulle skynda din hemresa så snart den blefve dig bekant. Det är nog besynnerligit, om han sjelf ej gifvit dig ordres dertill. Emedlertid tråna spectaclerne af din frånvaro, isynnerhet det dramatiska, där ingen ting får spelas utom originaler, hvilka icke finnas. Man tror nu åter, att ingen resa blir till Gripsholm, utan att håfvet innan kort flyttar till staden. Armfeldt tycks blifva litet bättre, men Rålamb pustar ännu med Directionen. Zibet har blifvit minister i Hamburg. Nyheten är helt färsk, men af säker hand. Om Montgommeries och Lejonstedts execution har på några dagar icke talats. Välkommen snart hem, men skrif mig äntel[igen] till i den momangen du reser och låt mig veta, huru ungefär lång tid din återtour kan påstå. Du är väl beskedelig och ej glömmer någon af mina många och besvärande commissioner. Pennföraren ber hälsa. Han är inne för att

J. H. K.

LXXX.

[Den 19 nov. 1790.*]

Min bästa vän. Det är sant att jag nu på en lång tid ej skrifvit dig till; men hvad jag är säker om, är att du åtminstone bordt få 2 eller 3 bref från mig sedan freden och konungens hemkomst. Jag mins ganska väl att mitt sista bref var ganska omständeligt på 4 fullklottrade sidor och med allehanda detailler om de personer, du hufvudsakeligen frågat efter. Kanske fins det bland dem, som redan för 8 dar sen kommit hit med din adress från Paris. Du måste icke väl ha stält din Postgång. Utom full säkerhet att mina bref skulle träffa dig har jag trott försigtigheten å ömse sidor fordra, att jag ej skrefve något af vigt och således hällre innehölle med all vidare correspondance. Nu, efter en så lång tid, är det svårt att veta hvad som är dig bekant eller ej. Det är un-

* Brefvet är odateradt, men tiden framgår af innehållet. Så t. ex. invaldes Zibet den 13 nov. 1790 i Svenska Akademien. Den 20 s. m. var den bekanta festen i operahuset.

derligt att du säger dig hvarken ha fått ordres från Kungen eller Bref från Armfeldt om din resas påskyndande. Det är likväl visst, att den förre frågat alla menniskjor, huru snart du skulle komma och visat sig mycket impatient. Nu för några dar sen sade han åt Bärentz, att han väntade dig i slutet af denna månad. Den senare har sagt mig längesen, att han skrifvit dig till på Paris och att han trodde sitt bref påskynda din hemkomst. Spektaklerne sakna dig ock nu mera än nånsin. Rålamb lämnade redan ifrån sig Direction för mer än en månad sen, ledsen och missnöjd, och tog till prétext att begrafva sin Far. Armf[elt], hittills sjuklig och öfverhopad med alla möjeliga regeringsaffairer, befattar sig ej med theatern, utan nyttjar nu Nordforss att utföra Direction, som det heter af somliga, i Rålambs ställe, och af andra, i Ditt. Jag råkade honom i går hos M[ademois]elle Löf, som presenterade honom för sina kamrater som deras nya Directeur, hvilken titel han emottog med all smak. Han roade mig rätt mycket med sin blandade ton af Förman och Student, sin air affairé, sin plumpa artighet och sin artiga suffisance. Sparrsköld, spottad i synen af hela Dramatiska Theatern och nu senast af De Broen, har lagt in och begärt sitt afsked, men erbudit sig tjena tills din återkomst. Jag önskade, att hans plats ej förr blefve besatt, ty jag har en man i projectet. — K[ungen]s upförande är ganska besynnerligt. Hans humeur har aldrig varit mera vresigt. Man tror att penningeoredan, i synnerhet af Fanhjelmska Sedlarne, ger honom bekymmer. Han företar sig ingen ting som man vet. Hans nit för Dramatiska Spectaklet varar väl ännu, men visar sig föga i annat än att vända upp och ner på deras författningar. Han tycks ha ledsnat att låta dem vara republik. Sällan kommer han in från Drottningholm till deras Spectakel förr än vid slutet af Efterpiecen. I dag har man trott, att han flyttar in till Staden, men om han förnimmer att någon vid hans Hof skulle fägna sig deråt, så inställer han säkert sin flyttning på än en månad. Hans stora occupation är att upfinna medel att tracassera sitt Hoffolk, att visa dem sin myndighet, och att alt bör lyda hans minsta nycker. Middagarne har han förvandlat till soupéer och soupéerne till dejeunéer, Spectaklerne låter han ge sig midt i natten, och så vidare, emedan han märkt att det plågar dem. A[rmfeld]t är nu mer än någonsin i faveuren. Man tror att det ej fins någon höjd, dit han ej lärer lyftas. Han säges uträtta alt; men sanningen att säga, ses ingen ting uträttas hvarken af honom eller andra. Du vet väl att Ruthen redan längesen fått afsked med utnämnande till President i Kammar Collegium och Ståthållare på Drottningholm efter Munken, som begärt och fått afsked, säges frondera och krypa

och ämna sig resa utomlands. Financen förvaltas nu af en Committé, bestående af Peyron, Ekman och Håkansson, som är föredragande utan att vara StatsSecreterare. Wallquist anses betyda mycket och vara caussa principalis till Financemanna ombytet. Ahlman har blifvit underståthållare efter Axelson, men med nedsatt värdighet. Lagman Nordin har blifvit Landshöfd[ing] i Fahlun. Sålunda belönas nu åter ett slags folk, som vid Herrens första hemkomst syntes alla vara på vägen att bli sparkade i ändan. Att Zibet blifvit minister i Hamburg eller en gång sökt det, var en lögn i mitt sista bref. I stället lär han ha blifvit utnämd till Ledamot af Sv[enska] Academien efter Botin. Jag säger *lär*, ty jag var sjuk vid voteringen och har sedermera ej råkat någon. Krausen är mycket sjuklig; Fru Müller och Fru Marcadet ha hållit på att dö; den senare är ännu miserabel. (Du ser, jag skrifver, som det faller mig före). Jag har på en 14 dar varit aldeles förstörd till min lilla hälsa och bland annat förvärfvat mig en ny helfvetespresent, som kallas Tandvärk. Gerssen och Bergström må efter vanan förträffeligt. Den förre har en hel basse-cour med ankor, som gödas till din hemkomst. Wetterstedts Fransos har ännu ej hörts af. [På] Operan spelas nu hvar Måndag; intet annat än Gustaf Wasa ända till Jul. Du vet att Borgerskapet redan längesen gaf Kungen en måltid på börsen. I måron skall han ta sin revange och ge dem middag i Operasalen, som därtill är inredd och målad af Deprés med alla Finska bataillerna. Dina rum äro äfven uptagna. I Logerne blir rum för åskådande Fruntimmer. Om afton Helmfelt på Dram[atiska] Theatern och därefter ett Divertissement af H[er]r Björn, analogt till Borgerskapets nit. Coupletter af Leopoldt, musik af Kraus. Hela Dramatiska Sällskapet lär fått rôler. Piécen fingo de i går. M[ademois]elle Löf skall bli en fronderande Grefvinna. Syster till 2 rättsinnige Borgarofficerare. Någon viss Dame lär menas. — Euphrosine Löf har debuterat i Märta Banérs rôle. Jag såg henne ej, ty jag var sjuk. Det skall ha gått tämmeligen braf. — Agio på Riksgäldssedlarne är 13 proc[ent]. Dyrheten stiger förbannadt. — Jag har på lång tid ej sett Rosenstein. Han, såväl som Schröderheim &, tyckas vara hvarken rätt väl eller illa. Tollen talas ej mera om. Montgommeri och Leyonstedt äro afsände till St. Barthelemi. I måron skall den vindögda M[ademois]elle Hjortsberg debutera. Underligt att inga Piecer af hög hand höras af. De förut så mycket omtalta, tillämnade Fêter vid Fredsslutet tyckas aldeles ha torkat in; man gissar af brist på nervus rerum gerendarum. Aeneas talas ej mera om. — Kan du, så tag med dig några små granlåter från Hamburg, där jag menar alt ting fins. Jag ville i synnerhet ha någon fruntimmers granlåt, som kunde passa

till en Julklapp, af så där en 20 R[iksdale]rs värde. Du gissar för hvem. — Med Tullarnes bortarrenderande blef sedan ingen ting af i brist på Actietagare, liksom med Riksgälds Contoirets uppläning af 1 million — Crediten är borta. Casström, som du lär minnas som Prisvinnare i Sv[enska] Acad[emien] har på några månader haft besynnerliga avanturer. Han hade genom Dübens och Frankens m[ed] fl[era]s recommendation blifvit känd för ett skickligt Legationsämne och utnämd till Commissions Secret[erare] i Warschau, dit han reste i medio Augusti. Sen han 14 dar varit på stället, fick Engeström Kungens bref, att Casström, såsom ämnad till någon annan post, hade att oförtöfvadt förfoga sig hem. Han skyndade sig hit hals öfver hufvud, i hopp att få någon betydligare emploi, men får af Franken veta, att han simplement blifvit rappelerad för vissa klagomåls skull, som en Borgmästare i Eksjö ingifvit emot honom. Han fick detta Document, som innehöll de faseligaste calomnier och beskyllningar för brottsliga utlåtelser om Kungens person i ett samtal med Hr Borgmästaren. Lycka var att gossen tog courage utan hetta, besvarade Skriften, visade dess orimlighet, och mot all förmodan blef rehabiliterad i sin förra post, den han för 14 dar sen åter for att emottaga. Tillställningen, som det updagat sig, har varit af Nordinerna, som velat hämnas för Pasquillet, som du mins han varit misstänkt för, och de hade således lagt Hr Borgmästaren som en röfvare i försåt.

[Jag bör ock öfvertyga dig att jag lefver. Det skjer nu endast med den bön och alfvarsamma förmaning, att du är så söt och fägnar dina Vänner med, i synnerhet mig, med den möijeligast skyndsamma hemkomst.

Gerss.*]

Bergström ber äfven hälsa och alla dina vänner instämma i samma önskan som Gerssen. — I sin rage att få bara Originaler på Dramatiska Theatern och i brist af nya, låter Herren nu upgräfva all gammal smörja, såsom *Den Afundsjuke* af Dalin &. Birger Jarl, Merope, Alzire, Iphigenie repeteras. Den bästa nuvarande Theaterpoet efter hans sinne är Rosenheim. Han uphör ej att berömma honom. Han kallar honom för den Svenske *Racine* och Gyllenborg för den Svenske Corneille. Prins Carl har till hedersbelöning för sina tjenster i kriget fått sin egen Drabant Corps. — Nu vet jag värkeligen ej mer att skrifva om, utan önskar hjerteligen att snart få omfamna dig. Akta väl din hälsa.

---

* De inom klammer infogade orden äro skrifna med Gerss stil.

LXXXI.

St[ock]h[olm] d. 23 nov. 1790.

Min hjertans vän. Välkommen till Hambourg. Jag önskar och hoppas, att detta bref likväl ej skall träffa dig förn i Stockholm. Ditt bref från Lion fick jag dagen efter sen från Marseille. Jag har af Hochschildt (som vid Borgerskapets mönstring fick fullmagt af Expeditions Secreterare) förfrågat mig om Lyktorne, men han försäkrar att någon förbättring därvid aldeles icke är påtänkt, ej heller har jag hört någon annan menniskja tala derom. Morian lär ha hört något löst ord af K[unge]n. Hans resa till Lion och hvart det sen må bära är en svite af Hästeskos halshuggning. Han har antingen af missnöje, som somliga säga, begärt afsked, eller, hvad flere tro, för syn[s] skull och som ett offer åt blodsbandet lossat vara missnöjd och fått permission att resa på några år, tills alt är bortglömt. Munken har visat sin ressentiment mera häftigt och därmed gifvit anledning till sitt afsked. Nu sägs det att han gifvit Fru Hästesko 1000 R[iksdal]er årlig pension, men det låter historiskt. Hans utländska resa talas icke mera om. Gud vet hur alt hänger tillhopa. Dessa höga Herrars nåd och onåd är mycket likt hvartannat. Dock lär vara säkert att han ingen ting betyder: naturlig följd af A[rmfel]ts högsta rum i gracen. Denne är nu alsmäktig och tros åter hafva upplyftat i faveuren Wallqvist, Ahlman och consorter. Dock tycks ett parti börja formera sig mot honom, bestående af De B[esche]e, Schr[öderhei]m och Z[ibe]t. Denne sistnämde har åter kommit mycket i nåden och, som man tror, genom spionneri på de förnäma. Han är nu Ledamot i Svenska Acad[emien] genom fritt val och på nådig befallning. Han vill innan d. 20 bli recipierad, då jag säkert hoppas att du är hemma. — Till d. 24 Jan[uari] är visst ännu ingen ting påtänkt. Tids nog 8 dar förut. Eneas är ingen fråga om. Stackars Kraus! Är det ett öde för geniet att glömmas bort, medan Charlataner från alla verldens ändar reussera! — I Lördags var en märkvärdig dag. då Kungen gaf middag åt Magistraten, de 50 Äldsta och Borgerskapets Officerare i Opera Salen, apterad som vid Masqueraderna. prydd med målningar och Gobelinska Tapeter, samt väl eclai[re]rad. Logerna fulla af Spectateurer och Spectatriser, mäst alt Borgarfolk. Det var värkeligen den vackraste coup d'oeil man ville se. Efteråt gafs på Dramatiskan Helmfelt och ett nytt Divertissement för tillfället, kalladt *Födelsedagen,* som först förljuddes skola författas af Björn med en Hög Herres goda råd, men den höga Her-

ren skref sjelf en variante, som han sedan vid jämförelse fann vara bättre. Denna speltes. Sjukdom hindrade mig att se den; men i dag ges han andra gången. Den roullerar förnämligast på en Grefvinnas rôle, som fronderar och visar föragt för sin Borgarslägt. Hela Staden vet att säga, att det menas grefvinnan Lant[inghause]n. Också har M[ademois]elle Löf fått ordres att spela hennes person till drägt, miner, närsynthet &. — Det öfriga gick ut på att berömma Borgerskapets trohet och tapperhet. — Jag lär ha nämnt sist, att Sparrsk[öld] begärt afsked; han har fått det tout-court med humeur och utan löfte om något annat. Han tillskrifver sin olycka med skäl, att du ej varit hemma. Nordfors är nämd i hans ställe. Får se hur han tar sig fram. Det bör dock gå an därigenom, att han har A[rmfel]ts ordres ständigt att tillgå. Han går nu omkring och säger att han fått din syssla. Några, som tro det, gissa att du i stället skall employeras i Ministeren. Utan alt tvifvel har du ingen ting att frugta, men bäst är att du kommer hem. Den jag hade tänkt på i Sparrskölds ställe var Gerssen. Han mår väl och ber hälsa dig. A[rmfel]t är för öfrigt så usel och affallen, att Doctorerne frugta för hans lif. Fötterne ha ren börjat att svullna. Det skall vara Hemorrhoider; somlige tro likväl mer på fransoserne. — Euphrosine Löf lofvar att bli en fullkomlig Actrice: hon har redan vid andra spelningen querellerat med alla sina kamrater och låtit spektaklet vänta på sig en timme. Om jag hade bättre hälsa, är jag i den lyckliga position till era Theatrer att af alt kunna draga parti för mitt nöje. — De förnämsta utnämningar, som skedde i går på Ordensdagen voro följande: Till *Zeraphimer Riddare:* Armfelt, Munk, Platen, Oxenstjerna, Igelström. — Till Commend[ör] af Svärds Orden: Öfverste Rosenstein. — Till Commend[örer] af Nordstjernan: Uglas, Landshöf[ding] Liljehorn, Celsing, Rålamb. — Till Ridd[are] af Nordstj[erneorden] Asp, Nordin. — Till *Ordens Öfver Officiant* efter Munken: Fabian Wrede o. s. v. — Hvad mina Commissioner angår, frugtar jag de varit alt för många och besvärliga. Uträtta blott dem du mins och behagar. Hvad jag kan påminna mig utom Böckerne var ett Pitscher, en Lorgnette för Operan, några små granlåter af Västar, strumpor, byxtyger, Stålknappar & och någon Fruntimmersnipp, som jag sist skref om; men lät det ej genera dig. — I dag är K[unge]n ändteligen inflyttad; det skulle skett förleden Fredag, men som någon af Hoffolket låtit föra ner sina saker på båtarne, gafs strax befallning om uppskof. — Under den nya Finance Ministerns contrasignation har utkommit en Författning, som dispenserar Utredningscommission att på ett år betala sina förfallna reverser af den grund, heter det, att hvar och en må ske lika rätt. — I som-

ras en gång skickade Görwell mig ett Bref från någon Bokhandlare i Hamburg, som i egenskap af Commissionaire för M:r Cailhava, hvilken utger eller ämnar utge en Journal universelle des Theatres, begärt underrättelse om Svenska Theatrarne. Jag bad Görvell skicka honom Stockholms Posten och för öfrigt be honom adressera sig till dig vid genomresan. — Kungen har sagt, att han ämnar låta ge Christina på Prins Carls dag i vinter på Stora Opera Theatern. — Det omtalas, att Storkyrkan skall rifvas ner, Borgerskapets Obelisque derstädes upresas, en Rotonda byggas där Bollhuset och Finska kyrkan stå, och theatern flyttas i Adelcrantzska huset vid Mynt Torget. — Här vimlar nu af Biskopar, Borgmästare och Bönder, som komma upp att tacka för Freden. —

Må väl och skynda dig hem. Jag längtar otroligt att få råka dig och språkas vid om många saker. Visste jag dagen, skulle vi möta dig med Pukor och Trumpeter vid Liljeholmen.

LXXXII.

d. 19 Aug. [1791.*]

Vid närmare eftersinnande finner jag, att all afskrifning af Piecen eller utskrifning af Rolerne är omöjlig eller onödig, innan jag gjort en slutelig revue. Alt hvad som angår Theaterns arrangement vid hvar Act, Marcher, Entréer, Sortier, Personerne i hvar Scene, hvad som är á-parter, eller adresseradt ömsom till en eller en annan & finnes där ej, utan blotta verserne. Dessutom äro ej ännu Varianterne deciderade, och dertill är det jag behöfver ditt råd. Jag ville för all del, att Kungen ej såg den, förrn den vore så färdig; och då ville jag att Hjortsberg läste den för honom, sen jag först sjelf läst den för Hjortsberg. Är denne i Staden eller ute på Dronningholm? Som du ren vet, ville jag gärna att Piecen ej speltes, förr än K[ungen] rest, och att ingen ting brådskades. Jag har lofvat *Henne* på heder att få sin rôle åtminstone en 14 dar förr än de andra, att få den stycktals Act för Act, och ej den ena förrn hon kan den andra. Begär hon och får permis-

* Året framgår af följande facta. Adressen („Konungens Troman och Handsekreterare Herr Edelcrantz") angifver, att brefvet skrifvits efter 1789, det år Clewberg adlades. Å andra sidan är det skrifvet före konungens död 1792. 1790 i augusti vistades Edelcrantz utrikes. Ergo härrör brefvet från 1791. Den omtalade piecen är Olympie, som uppfördes den 7 jan. 1792.

sion, som tycks billigt, vore den tiden bäst skicklig till ett försprång. — Jag har ibland en alteration, att Piecen kunde förloras, ty då äger jag ingen afskrift och inga bruillonger. -- Skicka mig Piecen i denna afton om du kan. Glöm ej Sergell. — Må väl.

LXXXIII.

[slutet af 1791.*]

Min käraste Bror. Vill du göra mig någon tjenst, så laga att Olympie får upskjutas till nästa år. Så mycket jag vet, har ingen repetition ännu varit, och det sägs mig att M[ademoiselle] L[öf] är verkligt sjuk. Säkert är att hon ännu icke läst ett ord på 5:te Acten. Hur vill man då det skall gå? Jag plaiderar endast för Piecen, som om den nu gåfves illa, skulle göra mig chagrin; men deremot på nyåret skall quitta mig lika, hur Fan den spelas. — Man kunde ju i stället ge Sparrskölds Piece eller hvad annat nytt man kan ha till hands, om ändtel[igen] något nytt skall vara. — Jag har i dag mått mycket och oförmodadt bättre, ända tills för en tima sen, då mitt styng återkommit.

LXXXIV.

[1792? **]

Efter du ej går ut på f. m. så skrif mig till ett par ord. — Huru gick Spectaclet? Var der mycket folk? Visste Nordf[ors] ännu säga, huru högt Recetten steg? Huru spelte en och annan? Applauderades ännu vid samma ställen? — Hur betalas Abonnementerne? De erläggas ju strax af Theaterns Cassa? Jag var i farstun af Bollhuset, men fick i det samma en förskräckelig blodspottning. Nämn för ingen derom. Jag är ledsen att sätta Allmänheten i förtroende af mina plågor och orsakerna dertill.

* Olympie uppfördes den 7 jan. 1792. Detta bref bör tydligen vara skrifvet förut.

** Brefvet är skrifvet före mars 1792, då Bollhuset stängdes. Nordfors, som här omtalas, blef 1790 andre direktör vid Dramatiska Teatern. Brefvet bör väl därför förläggas till mellantiden.

LXXXV.

[Dec. 1794.*]

Jag mår så illa, att om du ej snart tillfrisknar, vet Gud om vi mer råkas. — Vid lottningen i Academien i går blef — Jag Directeur och Du Cantzler. Jag tycker, man borde ej låta döda menniskjor lotta. — Stora Priset i vältaligheten gafs åt N:o 9, om jag mins rätt**, eller det som vi en gång hos mig läste början och slutet på och tyckte om det. Auctor anonym. — Ett annat har fått det mindre Accessit. — I Lördag skall dömmas öfver Poemerne, af hvilka de 2 quœstionis nu åter ligga här och skola snart sändas dig. Jag skickar dig ett nytt Poem af Frantzén som jag fick i går. Vill du säga mig, om han har blifvit galen? Och mån jag ej gissat rätt om det tredje af Prispoemerne?

* Kellgren — då döende — valdes till Svenska Akademiens direktör i i Dec. 1794.

** Minnesfel för n:r 4. Se Ljunggren: Svenska Akademiens Historia I 175.

INDEX TILL KELLGRENS BREF.

SVENSKA LITERATURSÄLLSKAPETS

hittils utgifna skrifter:

			Fmk
Tom	I.	**H. G. Porthans bref till M. Calonius 1,** utg. af W. Lagus. — 341 + 68 sid. stor 8:o	8:—
„	II.	**Förhandlingar och Uppsatser 1.** (Längre uppsatser af Estlander, Lagus och Schybergson.) — 62 + 112 sid. liten 8:o	3:50
„	III.	**Finlands territoriala församlingars ålder, utbildning och utgrening intill 1885 års utgång,** af K. G. Leinberg. — 159 sid. liten 8:o	3:—
„	IV.	**Borgareståndets Protokoll vid Borgå landtdag 1809,** utg. af Elis Lagerblad. — 411 sid. stor 8:o	8:—
„	V.	**H. G. Porthans bref till M. Calonius 2,** utg. af W. Lagus. — 263 + 106 sid. stor 8:o	8:—
„	VI.	**Förhandlingar och Uppsatser 2.** (Längre uppsatser af Estlander, Frosterus, Lagus m. fl.). — 44 + 268 sid. liten 8:o	3:75
„	VII.	**Ordbok öfver estländsk-svenska dialekterna,** af A. O. Freudenthal och H. A. Vendell. — 328 sid. stor 8:o	6:—
„	VIII.	**Historiskt-politiska anteckningar af H. P. Adlercreutz. 1743—1796,** utg. af Elis Lagerblad. — 185 sid. liten 8:o	3:—
„	IX.	**Förhandlingar och Uppsatser 3.** (Längre uppsatser af Th. Westrin, Freudenthal, Schybergson m. fl.). — 40 + 318 sid. liten 8:o	4:—
„	X.	**Reseanteckningar af P. J. Bladh och C. F. Hornstedt,** utg. af J. O. I. Rancken och Elis Lagerblad. — 176 sid. liten 8:o . . .	3:—
„	XI.1.	**Åbo akademis studentmatrikel,** af W. Lagus. 1. — 50 + 108 sid. stor 8:o	4:—
„	XI.2.	**Åbo akademis studentmatrikel,** af W. Lagus. 2. — 123 sid. stor 8:o	4:—
„	XI.3.	**Åbo akademis studentmatrikel,** af W. Lagus. 3. — 157 + 46 sid. stor 8:o	4:—
„	XI.4.	**Åbo akademis studentmatrikel,** af W. Lagus. 4. — 224 sid. stor 8:o	2:—
„	XI.5.	**Åbo akademis studentmatrikel,** af W. Lagus. 5. — 248 sid. stor 8:o	2:—
„	XII.	**Vöråmålet, ljud- och formlära, ordlista med register, språkprof,** af A. O. Freudenthal. — 200 sid. liten 8:o	3:50
„	XIII.	**Förhandlingar och Uppsatser 4.** (Längre uppsatser af Schybergson, Hultin, Vendell m. fl.). — 34 + 136 sid. liten 8:o	3:—
„	XIV.	**De finska klostrens historia,** af K. G. Leinberg. — 509 sid. liten 8:o	4:—
„	XV.	**Helsingfors stads historia från 1640 till stora ofreden,** af Erik Ehrström. — 171 sid. liten 8:o	3:50
„	XVI.	**Åbo universitets lärdomshistoria. 1. Medicinen,** af L. W. Fagerlund och Robert Tigerstedt. — 216 sid. liten 8:o	3:50
„	XVII.	**Åbo universitets lärdomshistoria. 2. Juridiken,** af Axel Liljenstrand. — 94 sid. liten 8:o	2:50
„	XVIII.	**Förhandlingar och Uppsatser 5.** (Längre uppsatser af Frosterus, Schybergson, Leinberg, Nordmann m. fl.). — 45 + 218 sid. liten 8:o	3:50
„	XIX.	**Åbo universitets lärdomshistoria. 3. Historien,** af M. G. Schybergson. — 168 sid. liten 8:o	3:—
„	XX.	**Förhandlingar och Uppsatser 6.** (Längre uppsatser af Gustafsson, W. Lagus, Elfving m. fl.). — 108 + 121 sid. liten 8:o . . .	2:50
„	XXI.	**Katalog öfver den svenska literaturen i Finland** samt därstädes utkomna arbeten på främmande språk 1886—1890. Uppgjord af H. Bergroth	3:—
„	XXII.	**Finska prästerskapets besvär och Kongl. majestäts därpå gifna resolutioner.** Från slutet af 1620-talet intill stora ofredens slut. Samlade af K. G. Leinberg. — 474 sid. stor 8:o	3:—
„	XXIII.	**Åbo universitets lärdomshistoria. 4. Teologin, förra delen,** af Herman Råbergh. — 187 sid. liten 8:o	3:—
„	XXIV.	**Förhandlingar och Uppsatser. 7.** (Längre uppsatser af J. E. Strömborg, R. Hausen, P. Nordmann m. fl.) — 72 + 137 sid. liten 8:o	2:50
„	XXV.	**Bondeståndets Protokoll vid Borgå landtdag 1809,** utg. af Elis Lagerblad. — 282 sid. stor 8:o	5:50
„	XXVI.	**Åbo universitets lärdomshistoria. 5. Filologin,** af I. A. Heikel. — 334 sid. liten 8:o	3:50
„	XXVII.	**Johan Henrik Kellgrens Bref till Abraham Niclas Clewberg,** utg. af Henrik Schück. — 39 + 136 + 19 sid. stor 8:o	4:50

